

KALOCSA VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

Projekt azonosító: DAOP-6.2.1/13/K-2014-0002

KALOCSA VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és Helyzetértékelő munkarészek

2015

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002

Készítette: ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.
(konzorcium tagja)

 TRENECON COWI

 mapi

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Régiós koordinátor	Tendli Krisztina Csupor Viktória
Megyei koordinátor	Fürstand Attila Tendli Krisztina
Felelős tervező	Esőssy Zsombor
Felelős tervező helyettes	Csoknyai Balázs Szász Tibor
Településtervező	Kotsis István (TT/1, É 01-1348)
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Király-Salgó Borbála (TK 01-5228)
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Vincze Tibor (Tkö 06-0893) Kiss András (Tkö 13-11883)
Településtervezési energiaközmű szakági tervező	Horváth Lajos (TE 16-0176)
Társadalompolitikai szakértő	Jáki Mónika Csoknyai Balázs
Gazdaságfejlesztési szakértő	Palicska János Csoknyai Balázs
Antiszegregációs szakértő	Bernáth Péter
Vízközmű tervező	Erdész Béla (TV 04-0023, 04-0070) Nagy Andrea Tárnok Barbara
Környezetvédelmi szakértő	Nagy Andrea
Műemlékvédelmi szakértő	Zelenákné Keresztes Brigitta (É/1 01-2406)

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Kalocsa Város Önkormányzata

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	10
1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	12
1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATOK, A VÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	12
1.1.1 A település térségi szerepe	12
1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkcionak bemutatása, elemzése	15
1.2 TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	17
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	17
1.2.2 Kapcsolódás a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához	18
1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás	19
1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	19
1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTRT)	19
1.3.2 Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve	20
1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK - KALOCSA TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	24
1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK	25
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai	25
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	30
1.6 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEK	30
1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök	30
1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei	31
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	37
1.7.1 A népesség főbb jellemzői	37
1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	47
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők	48
1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	50
1.8.1 Humán közszolgáltatások	50
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása	62
1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	63
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre	63
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	65
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések	68
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők	69
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	70
1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	72
1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	72
1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	73
1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység	73
1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai	74
1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás	75
1.10.6 Intézményfenntartás	75
1.10.7 Energiagazdálkodás	76
1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	77
1.12 TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	79
1.12.1 Természeti adottságok	79
1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet	81
1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek	84
1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése	87
1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	88

1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	88
1.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái	90
1.14	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	90
1.14.1	A területfelhasználás vizsgálata	90
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	95
1.14.3	Önkormányzati tulajdonkataszter	95
1.14.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	96
1.14.5	Az építmények vizsgálata	96
1.14.6	Az épített környezet értékei	96
1.14.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái	101
1.15	KÖZLEKEDÉS	102
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	102
1.15.2	Közúti közlekedés	105
1.15.3	Parkolás	109
1.15.4	Áruszállítás	110
1.15.5	Közösségi közlekedés	110
1.15.6	Kerékpáros közlekedés	112
1.15.7	Gyalogos közlekedés	113
1.15.8	Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások	113
1.16	KÖZMŰVEK ÁLLAPOTA ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁG	114
1.16.1	Víziközművek	114
1.16.2	Energia	118
1.16.3	Elektronikus hírközlés	119
1.17	TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELME	120
1.17.1	Talaj	120
1.17.2	Felszíni és felszín alatti vizek	120
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	122
1.17.4	Zaj, és rezgésterhelés	123
1.17.5	Sugárzás védelem	123
1.17.6	Hulladékkezelés	123
1.17.7	Vizuális környezetterhelés	126
1.17.8	Árvízvédelem	127
1.17.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	127
1.18	KATASZTRÓFAVÉDELME	128
1.18.1	Építésföldtani korlátok	128
1.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség	128
1.18.3	Egyéb katasztrófavédelmi tényezők	130
1.19	ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY	131
1.20	VÁROSI KLÍMA	131
2	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	132
2.1	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	132
3	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	137
3.1	HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	137
3.1.1	A folyamatok értékelése	137
3.1.2	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés	138
3.1.3	A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei	144
3.2	ÉRTÉKTÉRKÉP / PROBLÉMATÉRKÉP	145
3.3	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	151
3.3.1	A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása	151
3.3.2	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése	176

3.3.3	Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek	179
4	MELLÉKLETEK	180
4.1	1. MELLÉKLET: KALOCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK EURÓPAI UNIÓS FINANSZÍROZÁSÚ BERUHÁZÁSAI	181
4.2	2. MELLÉKLET: KALOCSA VÁROSRESZEINEK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI	190
4.3	3. MELLÉKLET: KALOCSA SZEGREGÁTUMAINAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI	193
4.4	4. MELLÉKLET: KALOCSA TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK 2012-ES MÓDOSÍTÁSI SZÁNDÉKAI.....	195

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A kalocsai járás települései (2013)	13
2. táblázat: Kalocsa területi mérlege a rendelet 1/1. sz. melléklete szerint	22
3. táblázat: Kalocsa térségi övezetekkel való érintettsége a rendelet 1/19. sz. melléklete szerint	22
4. táblázat: Szomszédos települések rendezési terveihez kapcsolódás	24
5. táblázat: Integrált Városfejlesztési Stratégia célrendszere, 2008	26
6. táblázat: Kalocsa város népességszám változása 2001-2011	37
7. táblázat: Kalocsa város népmozgalmi adatai, 2001-2011	38
8. táblázat: Eltartott népesség és öregedési index Bács-Kiskun megyében és Magyarországon	39
9. táblázat: Kalocsa város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban, 2001-2011	41
10. táblázat: Foglalkoztatottak aránya 2011 évben	42
11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei, 2001-2011	47
12. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2013/2014 tanév) ...	50
13. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői, 2014	52
14. táblázat: A város közművelődési és sport infrastruktúrájának jellemzői (aktuális állapot) – nem csak önkormányzati	59
15. táblázat: működő vállalkozások száma – alkalmazotti létszám alapján, 2012	63
16. táblázat: Vállalkozások száma gazdasági áganként	64
17. táblázat: A város legfontosabb vállalkozásai (adófizetői Top 10)	68
18. táblázat: Önkormányzati működtetésű intézmények, 2015	75
19. táblázat: Önkormányzati tulajdonú társaságok fejlesztési igényei	78
20. táblázat: Tolnai Duna közösségi jelentőségű élőhelytípusai	85
21. táblázat: Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek Kalocsa területén	91
22. táblázat: Városrészenkénti funkció megoszlás	91
23. táblázat: Kalocsa közszolgáltatásai, 2015	92
24. táblázat: Foglalkoztatottak és tanulók napi munkába járásának adatai (2001 csak foglalkoztatottak)	103
25. táblázat: Jelentősebb területfelhasználási módosulások	144
26. táblázat: Kalocsa értékei és problémái városrészenként	145
27. táblázat: Kalocsa városrészeinek lehatárolása, 2014	151
28. táblázat: Városközpont SWOT elemzés	157
29. táblázat: Északi városrész SWOT elemzés	159
30. táblázat: Keleti városrész SWOT elemzés	161
31. táblázat: Déli iparterület SWOT elemzés	163
32. táblázat: Vajason túli terület SWOT elemzés	165
33. táblázat: Foktői úti laktanya SWOT elemzés	167
34. táblázat: Paksi köz lakótelep SWOT elemzés	168
35. táblázat: Repülőtér ipari park SWOT elemzés	170
36. táblázat: Északi iparterület SWOT elemzés	171

37. táblázat: Meszesi Duna part SWOT elemzés.....	173
38. táblázat: Városrészi SWOT elemzés.....	175
39. táblázat: Külterület SWOT elemzés	176
40. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának folyamatban lévő projektjei, 2015. január	181
41. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának fenntartás alatt álló projektjei, 2015. január ...	187
42. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának társulási, konzorciumi projektjei, 2015. január	189
43. táblázat: Kalocsa városrészeinek demográfiai mutatói, 2011	190
44. táblázat: Kalocsa szegregátumainak demográfiai mutatói, szegregációs mutató 35 % és 30 % feletti.....	193

Ábrajegyzék

1. ábra: Bács-Kiskun 2020 célrendszer.....	18
2. ábra: Település Fejlesztési Konceptió stratégiai programjai	26
3. ábra: Kalocsa Város népességszámának változása 2000-2013 (fő)	37
4. ábra: Népmozgalmi mutatók Kalocsa városában, 2000-2013.....	38
5. ábra: A lakónépesség korösszetétele, 2011	39
6. ábra: Kalocsai foglalkoztatottak foglalkoztatási főcsoport szerint, 2011.....	42
7. ábra: Munkanélküliek aránya, 2001-2011	43
8. ábra: Munkanélküliek számának alakulása, 2013 (fő).....	44
9. ábra: Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	45
10. ábra: Felhasznált segélyek összege, 2013 (millió Ft).....	45
11. ábra: Segélyezés esetei, 2013 (fő vagy esetszám).....	46
12. ábra: Házi orvosok és gyermekorvosok esetszámai, 2001-2013.....	54
13. ábra: A kórházakban ténylegesen teljesített ápolási napok száma, 2000-2012 (nap)	55
14. ábra: Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás Kalocsán	57
15. ábra: Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár barokk olvasóterme	58
16. ábra: Nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások aránya Kalocsán, 2012.....	64
17. ábra: Vendégéjszakák számának változása, 2000-2013 (db).....	67
18. ábra: Kalocsa Város Önkormányzatának iparüzési adó bevétele, 2006-2014 (millió Ft)	68
19. ábra: Lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása, 2013.....	70
20. ábra: Lakásállomány kor szerinti megoszlása, 2013.....	71
21. ábra: Szegregátumok áttekintő térképe	95
22. ábra: Foglalkoztatottak és tanulók napi közlekedésének mód szerinti megoszlása irányultság szerint bontva.....	103
23. ábra: A város motorizációs mutatójának alakulása a megye, a régió és az ország adataival összevetve	107
24. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások (zöld) számának (db) változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz (szürke) viszonyítva	116
25. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások számának változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz viszonyítva	117
26. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások (zöld) számának változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz (szürke) viszonyítva.....	119
27. ábra: Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya	125
28. ábra: A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék aránya	126
29. ábra: A lakónépesség számának megoszlása Kalocsa városrészeiben, 2011	152
30. ábra: A lakások száma Kalocsa városrészeiben, 2011	153

31. ábra: A lakónépesség korcsoportos összetétele Kalocsa városrészeiben, 2011	154
--	-----

Térképjegyzék

1. térkép: Kalocsa környezetének szárazföldi közlekedési nyomvonalai	12
2. térkép: Bács-Kiskun megyei járásai	13
3. térkép: A kalocsai járás települései, 2013	14
4. térkép: Bács-Kiskun megye települési ellátottsága	15
5. térkép: Bács-Kiskun megye szolgáltatásinak elérhetőségi ideje	16
6. térkép: Közlekedési hálózatok térszerkezete Magyarországon	17
7. térkép: Országos Területrendezési Terv (OTRT), 2014	20
8. térkép: Bács-Kiskun Megye területrendezési szerkezeti terve, 2011	21
9. térkép: Áttekintő ábra a szomszédos településekkel együtt a jellemző tájhasználati kategóriákkal	24
10. térkép: Integrált Városfejlesztési Stratégia kijelölt akcióterületei	28
11. térkép: Kalocsa Város településszerkezeti terve	31
12. térkép: Hatályos településszerkezeti terv	32
13. térkép: Városrészek lehatárolása	35
14. térkép: Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképből	79
15. térkép: Település és környékének térképe, 1806-1869	82
16. térkép: Település és környékének tájhasználati térképe	83
17. térkép: Település és környékének országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetei	84
18. térkép: A település és környékének Natura2000-es területei	86
19. térkép: Település és környékének természetvédelmi területei	87
20. térkép: Kalocsa környezetének országos jelentőségű főútjai	104
21. térkép: Kalocsa városi közúthálózata	106
22. térkép: Kalocsa főbb útjainak forgalmi terhelése	108
23. térkép: Kalocsa úthálózatán történt személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek, 2011-2013	109
24. térkép: A helyközi autóbuszok kalocsai és környéki megállóhelyei	111
25. térkép: Vízbázis védőterületének felszíni védőterülete	115
26. térkép: Kalocsa település és környékének felszín alatti vízszint térképe	122
27. térkép: Kalocsa belvíz elöntésnek kitett területei	129
28. térkép: Kalocsa Város településszerkezeti terv módosulásai	144
29. térkép: Értéktérkép	149
30. térkép: Problématérkép	150
31. térkép: Kalocsa belterületi városrészei, 2014	152
32. térkép: Városmag központi városrészi lehatárolása, 2014	156
33. térkép: Északi városrész városrészi lehatárolása, 2014	158
34. térkép: Keleti városrész városrészi lehatárolása, 2014	160
35. térkép: Déli iparterület városrészi lehatárolás, 2014	162
36. térkép: Vajason túli terület városrészi lehatárolása, 2014	164
37. térkép: Foktői úti laktanya városrészi lehatárolása, 2014	166
38. térkép: Paksi köz lakótelep városrészi lehatárolása, 2014	167
39. térkép: Repülőtér ipari park városrészi lehatárolása, 2014	169
40. térkép: Északi iparterület a vasúttal városrészi lehatárolása, 2014	170
41. térkép: Meszesi Duna part városrészi lehatárolása, 2014	172
42. térkép: Negyvenszállás városrészi lehatárolása, 2014	174

43. térkép: Kalocsa szegregált és szegregációval veszélyeztetett területei (szegregációs mutató 30 % felett)	176
44. térkép: Kalocsa szegregált és szegregációval veszélyeztetett területei (szegregációs mutató 35 % felett)	177

Bevezetés

A Kormány 2012 évben rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet). A rendelet szerint az **Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)** tartalmi követelményrendszere megváltozott, ami szükségessé teszi Kalocsa Város középtávú fejlesztési stratégiájának újragondolását és az ITS elkészítését.

Ennek aktualitását az is erősíti, hogy legutóbb 2008 évben készült átfogó stratégia a város középtávú általános társadalmi-gazdasági fejlesztési tervéről. Az idő előrehaladtával azonban oly mértékben változtak meg a külső és belső tényezők, hogy a fenti jogszabályi változások mellett időszerű is új alapokra helyezni Kalocsa településfejlesztéssel kapcsolatos jövőképét.

A megváltozott külső tényezők:

- megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák (gazdasági világválság hatásai),
- előtérbe kerültek korábban kisebb jelentőséggel kezelt szempontok, mint pl. az energiahatékonyság, a fenntarthatóság, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kérdése,
- megújult az EU kohéziós politikája („Európa 2020”, amely az Európai Unió 2010-ben útnak indított növekedési és foglalkoztatási stratégiája), ezzel (részben) összefüggésben megújult a nemzeti szintű területfejlesztési koncepció (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció, amelyet az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatával elfogadott), új területi (megyei) és ágazati tervezési dokumentumok készültek el.

A megváltozott belső tényezők:

- a válság és a kormányzati politika hatására változtak egyes társadalmi (demográfiai), gazdasági folyamatok, illetve átalakultak a feltételrendszerek,
- jelentősen változott az önkormányzatok feladatköre (intézményfenntartás, közművelődés stb.),
- szükségessé vált az elmúlt években megvalósult fejlesztések eredményeinek, az elmúlt időszak tapasztalatainak kiértékelése.

Jelen munka célja, hogy a korábbi stratégiát kiindulási alapnak tekintve, de az azóta eltelt időszak megváltozott külső-belső körülményeit figyelembe véve elkészüljön **Kalocsa Város** középtávú (4-10 év) **Integrált Településfejlesztési Stratégiája**. Ennek első fázisa a **Megalapozó vizsgálat**, mely arra hivatott, hogy a település jelenlegi helyzetének bemutatásával, elemzésével és kiértékelésével megfelelő alapot nyújtson az ITS megalkotásához.

A Megalapozó vizsgálat elsődlegesen az alábbi forrásokból származó adatok, információk, dokumentumok felhasználásával készült:

- Kalocsai Város Önkormányzatának adatszolgáltatása,
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Kalocsára és a Kalocsai járásra vonatkozó kimutatásai,
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer ITS tervezését támogató alkalmazása (röviden: TeIR ITS),
- önkormányzati vagyonkataszter és vagyongazdálkodási adatok,

- intézmények adatszolgáltatása,
- nyilvánosan elérhető adatbázisok.

Hiszünk abban, hogy a Megalapozó vizsgálatra épülő Integrált Településfejlesztési Stratégia eredményeképpen Kalocsa városa a legnagyobb mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020-as időszakban és olyan módon kerül kialakításra a dokumentum, hogy az abban megfogalmazott fejlesztési elképzeléseket teljes mértékben támogatni tudják az EU Strukturális és Beruházási alapjai.

1 Helyzetfeltáró munkarész

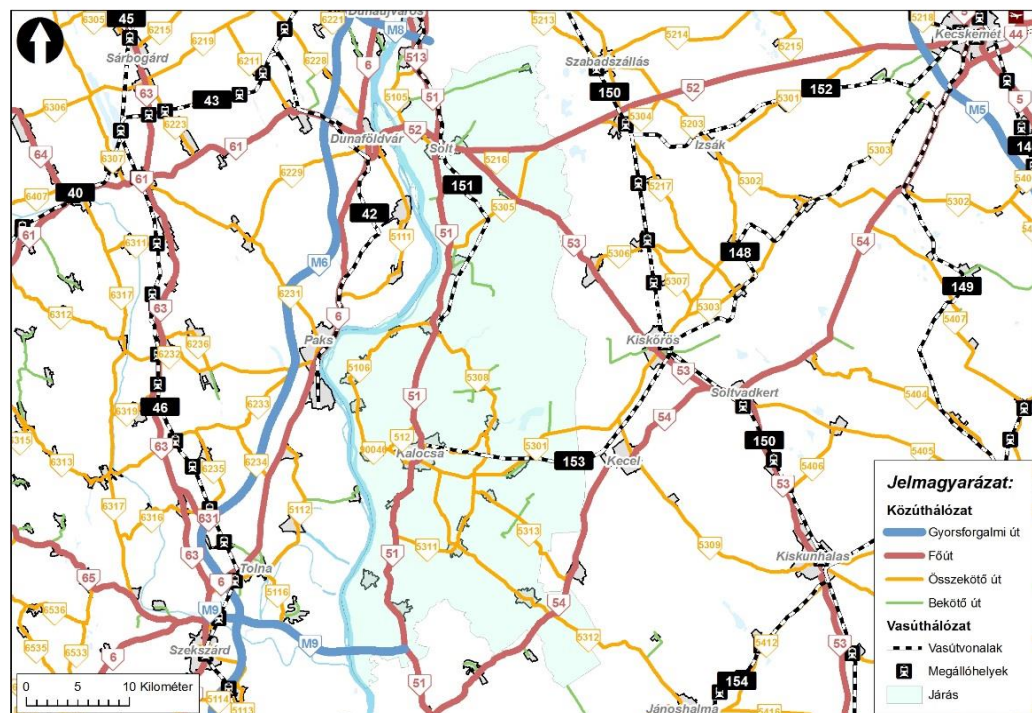
1.1 Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

1.1.1 A település térségi szerepe

Kalocsa a Dél-alföldi régióban található, a régió 14. legnagyobb népességű városa. Az Országos Területfejlesztési koncepció a települést a régió belül *dinamizálható térségi központként* jellemzi.

A Dunához közeli település a fővárostól mintegy 110 km-re délre, míg a megyeszékhelytől, Kecskeméttől 80 km-re dél-nyugati irányban fekszik, Bács-Kiskun megye nyugati részén. Az M6-os autópálya legközelebbi csomópontja Dunaföldvár mellett található, a várostól körülbelül 40 km-re, míg az M9-os autótú keleti csomópontja alig 20 km távolságra érhető el. A városon észak-déli irányban keresztül halad a fővárost Solton, Kalocsán, majd Baján keresztül Hercegszántó szerb országhatárral összekötő 51. sz. másodrendű főút. Kalocsa igazgatási területén komppátkelőhely, személyforgalmi kikötő volt katonai repülőtér, térségi logisztikai központ található.

1. térkép: Kalocsa környezetének szárazföldi közlekedési nyomvonalai

Forrás Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

Kalocsa a megye 5. legnagyobb népességű városa. A település területe 53,18 km², népsűrűsége a 2011. évi népszámlálás idején 322,34 fő/km², amely a megyei átlaghoz képest jóval magasabb értéket mutat, lakónépessége 2013 évben 16 393 fő volt.

A Kalocsai járás közigazgatási területébe 20 település tartozik, lakónépessége összesen 51 028 fő, így a járás lakosságának közel harmada, 32,21 százaléka él a járásszékhelyen.

2. térkép: Bács-Kiskun megyei járásai

A járás területének 9 százaléka helyi vagy országos természetvédelmi területek védettsége alá esik, legkiemelkedőbbek ezek közül: Harta – Miklapusztá, Hajósi kaszáló, Homokmégy – Vörös mocsár (Örjeg). Az évszázados mezőgazdaság termelés során kialakult Kalocsa környéki szállások javarésze már önálló gazdálkodást folytat, egyedül Negyvenszállás maradt a járásközpont igazgatása alatt.

Település	Jogállás	Népesség (fő)	Terület (km ²)
Bátya	község	2 060	33,86
Drágszél	község	326	12,59
Dunapataj	nagyközség	3 180	90,47
Dunaszentbenedek	község	865	23,24
Dunatetőtlen	község	529	43,19
Dusnok	község	2 958	57,47
Fajsz	község	1 712	31,99
Foktő	község	1 628	31,46
Géderlak	község	1 020	18,74
Hajós	város	3 115	89,92

Település	Jogállás	Népesség (fő)	Terület (km ²)
Harta	nagyközség	3 417	129,68
Homokmégy	község	1 398	70,32
Kalocsa	járasszékhely város	16 552	53,18
Miske	község	1 722	42,27
Ordas	község	420	16,52
Öregcsertő	község	809	43,06
Solt	város	6 488	132,67
Szakmár	község	1 237	74,64
Újsolt	község	181	32,98
Újtelek	község	355	9,56
Uszód	község	1 056	24,46

Forrás: KSH T-Star 2013

A fenti táblázatból is látható, hogy a járasszékhelyen kívül további 2 városi rangú település (Hajós és Solt) és 2 nagyközség (Dunapataj, Harta) található a járásban.

3. térkép: A kalocsai járás települései, 2013

Forrás: jaras.info.hu

A település oktatási, egészségügyi, közigazgatási, szociális és kulturális szerepe kiemelkedő a térségben. A település a térség piaci központja, mely szerepkört évszázadok óta betölti az országhatár közelségének és a városon áthaladó nemzetközi forgalomnak köszönhetően. A településen kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület található. A felsőfokú oktatás és egyháztörténeti értékei miatt regionális szintű székhelyként tartják számon.

Kalocsa nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkezik. Testvérvárosi kapcsolat fűzi az erdélyi Székelykeresztúrhoz, észak-vajdasági településhez, Kúlához. 2010 óta testvérvárosi megállapodás fűzi Betlehem városához, aminek történelmi ténye igen jelentős, nem csak a város, de az egész magyarság és magyar keresztény egyház számára. Kalocsa legrégebbi testvérvárosa a németországi Kirchheim unter Teck. A spanyol Totana városa Kalocsához hasonló adottságokkal rendelkezik, a paprikatermesztés terén mindkét település jelentős hagyományokkal rendelkezik.

Legtávolabbi testvérvárosa a Hongkong közelében található dinamikusan fejlődő kínai Sencsen település. A kalocsai általános iskolák és középiskolák is rendelkeznek nemzetközi kapcsolatokkal, mely együttműködések keretében diákcserét és kiutazásokat szerveznek a tanulóknak.

A település közvetlen vonzáskörzetének bemutatása az 1.1.2-es fejezetben történik meg.

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése

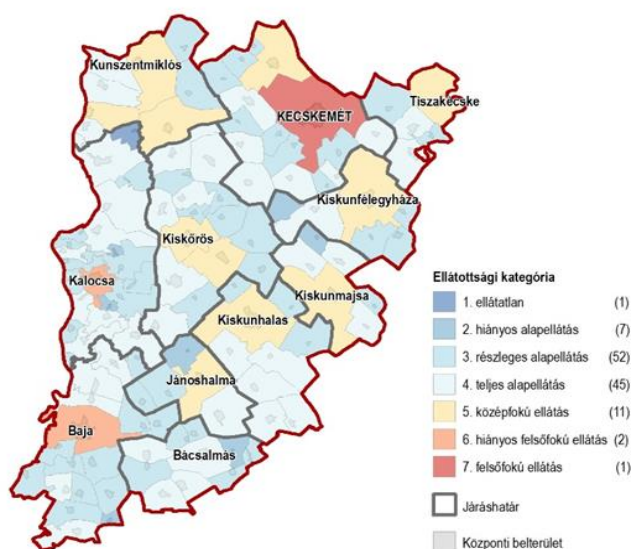
Kalocsa vonzáskörzetének meghatározásában segít a településre ingázók és a településről munkavállalási és oktatási célból vándorlók száma. A városban az önkormányzati, állami intézmények, valamint az építő- és gépipari vállalatok a legnagyobb foglalkoztatók, tehát a közigazgatásban, az iparban és a szolgáltatásban dolgozik a városba naponta ingázók java része. A járás központjában legmagasabb a regisztrált vállalkozások száma, környezetében lévő alacsony lélekszámú számú községek egyértelmű járásközponti függést mutatnak foglalkoztatási, kulturális és oktatási szempontból.

A Kalocsára bejáró ingázó munkavállalók közül 71 fő érkezik a szomszédos Foktőről, továbbá a közeli Hartáról 54 fő és Szakmárról 51 fő hagyja el otthonát. Jelentősen magasabb a környező településekről Kalocsára oktatási célból bejáró gyermekek és diákok száma (1 763 fő). A város a járásban oktatási központi szerepet tölt be, 100 személy felett van a bejárók száma az alábbi településekről: Dunapataj (166 fő), Bática (155 fő), Homokmégy (127 fő), Foktó (126 fő), Harta (117 fő), Hajós (105 fő) és Miske (104 fő).

A 2011. évi népszámlálás idején az otthonát napi gyakorisággal elhagyó munkába járó kalocsai lakosság (1 837 fő) közel 14 százaléka Bática-ra jár dolgozni. A lakosság jelentős része ingázik továbbá Foktőre és Homokmégyre munkavállalási célból. Az otthonát napi gyakorisággal elhagyó iskolába, óvodába, bölcsődébe járó kalocsai lakosú gyermekek és diákok száma 310 fő, amelynek több mint ötöde Szegedre ingázik napi gyakorisággal, továbbá az ingázás szempontjából jelentős még Budapest és Baja szerepe is.

A megyei központok közül Bajára főként oktatási célból járnak el, míg Kiskörösrre, Kecskemétre és Kiskunhalasra többnyire munkavállalói céllal hagyják el napi gyakorisággal otthonukat a kalocsai lakosok. Az ingázók Kalocsára Kiskunhalasról és Bajáról többnyire munkavégzési célból jönnek, míg a Kiskörösről bejáró ingázók egyértelműen az oktatási intézmények miatt hagyják el napi rendszerességgel otthonukat.

4. térkép: Bács-Kiskun megye települési ellátottsága

Forrás: TRENECON szerkesztés

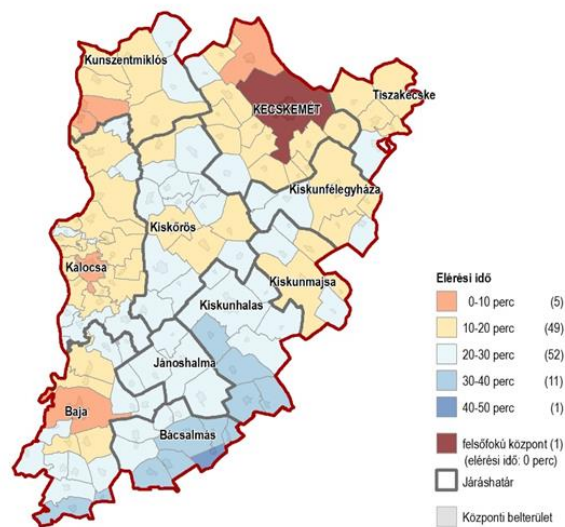
A települések közintézményekkel, közszolgáltatásokkal, kereskedelmi szolgáltatásokkal való ellátottságát egy olyan komplex mutatószámmal jellemezzük, amely tartalmaz valamennyi, a felsorolt szempontok szerint releváns, és hozzáférhető adatot.

Az oktatás, egészségügy, művelődés mutató számításába bevont paraméterek: házi orvosok, gyermekorvosok száma, járó beteg ellátás száma, kórházi ágyak száma, gyógyszerárak száma, bölcsődék száma, óvodák száma, általános iskolák száma, szakközépiskolák száma, gimnáziumok száma, egyetemi hallgatók száma, könyvtárak száma, múzeumok száma, közművelődési intézmények száma.

Az üzleti szolgáltatási mutató számításába bevont paraméterek: vasútállomás, posta, bankfiók, benzinkút megléte, kiskereskedelmi üzletek száma, élelmiszer üzletek száma.

A fentiek alapján Kalocsa városa a hiányos felsőfokú ellátási kategóriába esik.

5. térkép: Bács-Kiskun megye szolgáltatásinak elérhetőségi ideje

Forrás: TRENECON szerkesztés

A közlekedési igények meghatározása szempontjából lényeges annak vizsgálata, hogy az egyes települések lakói hogyan, mennyi utazás igénybevételével juthatnak a különböző köz-, és üzleti szolgáltatásokhoz. A szolgáltatások eléréséhez szükséges utazást a vizsgált település és a szolgáltatást nyújtó települések között közúton mért utazási idővel, az elérési idővel jellemezhetjük. A térkép alapján Kalocsa lakossága 10 percen belüli utazási idővel érheti el a vizsgálatba bevont szolgáltatásokat.

A lakó és az állandó népesség száma folyamatosan csökkent 2001 és 2011 között Kalocsán. A város népmozgalmi adatai alapján megállapítható, hogy a várost a megyei és országos átlagnál magasabb mértékű természetes fogyás jellemzi. Az öregedési index 2000 óta folyamatosan növekedett országos, megyei, járási és városi szinten is. Kalocsa lakosságának iskolai végzettségében pozitív irányú változások figyelhetők meg a két népszámlálás közti időszakban. A lakosság iskolai végzettségi szintje emelkedő tendenciát mutat. A foglalkoztatottak arányának tekintetében a 2001-es adatokhoz képest a 2011 év kedvezőbb értéket mutat (58,3 %). A város jövedelmi viszonyai javultak az elmúlt években.

1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

Az OFTK szerint az országos térszerkezeti átalakulások nyertesei a nagyobb városok. A vidéki nagyvárosok szerepe főként az Alföldön jelentős. A felzárkózó tradicionális középváros besorolása Kalocsa két helyen szerepel nevesítve az OFTK-ban, egyrészt a jelenleg még kihasználatlan Kalocsa-Foktő repülőtérben rejlő logisztikai hasznosítási potenciálja miatt, másrészt a kalocsai paprika, mint hagyományos magyar termék népszerűsítésének fejlesztéspolitikai feladata okán.

6. térkép: Közlekedési hálózatok térszerkezete Magyarországon

Forrás: OFTK (2013)

Az elmúlt évtizedek trendjei hazánkban – összhangban az agrár- és élelmiszergazdaság nemzetgazdasági súlyának csökkenésével – általában a vidéki térségek leértékelődéséhez vezettek. A leszakadó és szerkezetátalakítási problémákkal küzdő térségekre, így a hátrányos helyzetű Kalocsai járásra a következő feladatokat fogalmazza meg az OFTK:

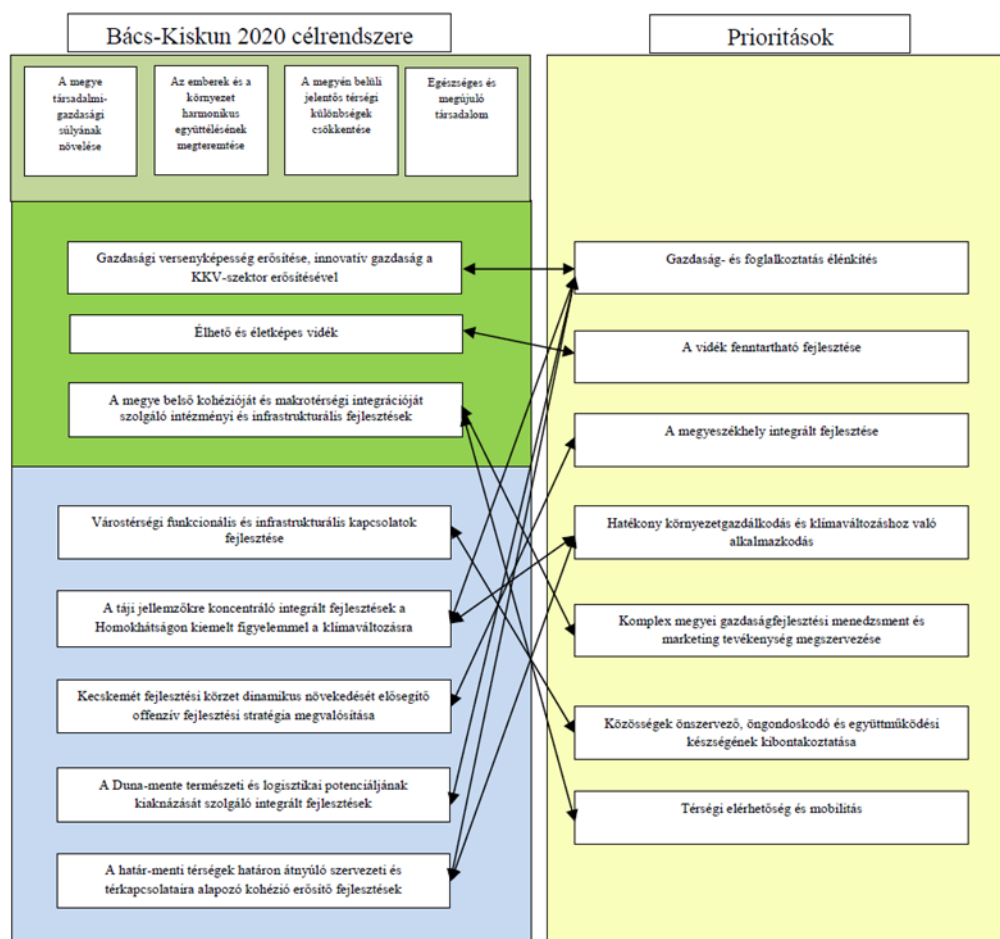
- Foglalkoztatás bővítése, a lakosság képzettségbeli szintjének emelése;
- A térségközpontban elérhető szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése, illetve méltányos elérhetőségének megteremtése;
- A közlekedési, kommunális infrastruktúra biztosítása, fejlesztése az életminőség javítása és a foglalkoztathatóság érdekében;
- Közösségépítés, a társadalmi kohézió erősítése, a térségek közösség megtartó erejének növelése;

- Az egészség- és környezettudatosság formálása a lakosság körében, az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése;
- A köznevelés komplex, integrált szemléletű fejlesztése a leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítésében;
- A térségek lakossága számára a mobilitás lehetőségeinek megteremtése a munkahelyekkel jobban ellátott és kedvezőbb életkörülményeket biztosító helyszínekre.

1.2.2 Kapcsolódás a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához

A megye fejlesztési irányai a Bács-Kiskun 2020, Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 2014-20 elnevezésű dokumentumban kerültek kijelölésre, a lenti ábra szerint. Kalocsa fejlődését elősegítheti a gazdasági szektor erősítése, az intézményi rendszer bővítése a járásközponti szerep fejlesztésével és a Duna menti természeti adottságok és logisztikai potenciálok kiaknázása.

1. ábra: Bács-Kiskun 2020 célrendszer

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Program 2014-2020

A Duna-híd kapcsán a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja kiemeli: „Nemcsak Bács-Kiskunt, hanem több Duna-menti megyét is érinti az a hiányosság, hogy nincs megfelelő számú közúti híd a folyó Déli szakaszán. Kalocsa és Paks közötti híd megépítése összeköttetést jelentene az M6-os autópályával nem csak Kalocsa, hanem az egész térségnek”.

Kalocsa az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program által támogatható „Kalocsa és Paks közötti közlekedési kapcsolat” és „Duna-menti megyék közötti munkavállalási és vállalkozási célú mobilitás fejlesztése” projektsomagjában került nevesítésre, mely hozzájárul a nemzetközi közúti elérhetőségeinek és a közlekedési rendszer energiahatékonyságának javításán keresztül a térség iparának és befektető vonzó képességének felemelkedéséhez.

1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

Nagy múltú mezőváros révén Kalocsa továbbá megjelenik a „Bács-Kiskun megye élelmiszergazdasági programjában”, valamint a megyei hungarikum potenciáljának kiaknázása miatt szerepel a „Bács Kincse Projektsomagban” is.

A korábbi Kalocsai járás területére számos fejlesztési koncepciót készítettek az akkori kistérség többcélú társulása megbízásából, azonban készítésük időpontja miatt is többségük már elavultnak számít, továbbá a járás és kistérség területi lehatárolása sem homogén, így ezen dokumentumok elemzése az integrált településfejlesztési stratégia szempontjából nem releváns.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a 2003. évi XXXVI. törvénnyel hagyott jóvá és 2008-ban, majd 2013-ban decemberében módosított (hatályos 2014. január 1-től). Az OTrT határozza meg az ország egyes térségeinek térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. Az OTrT az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

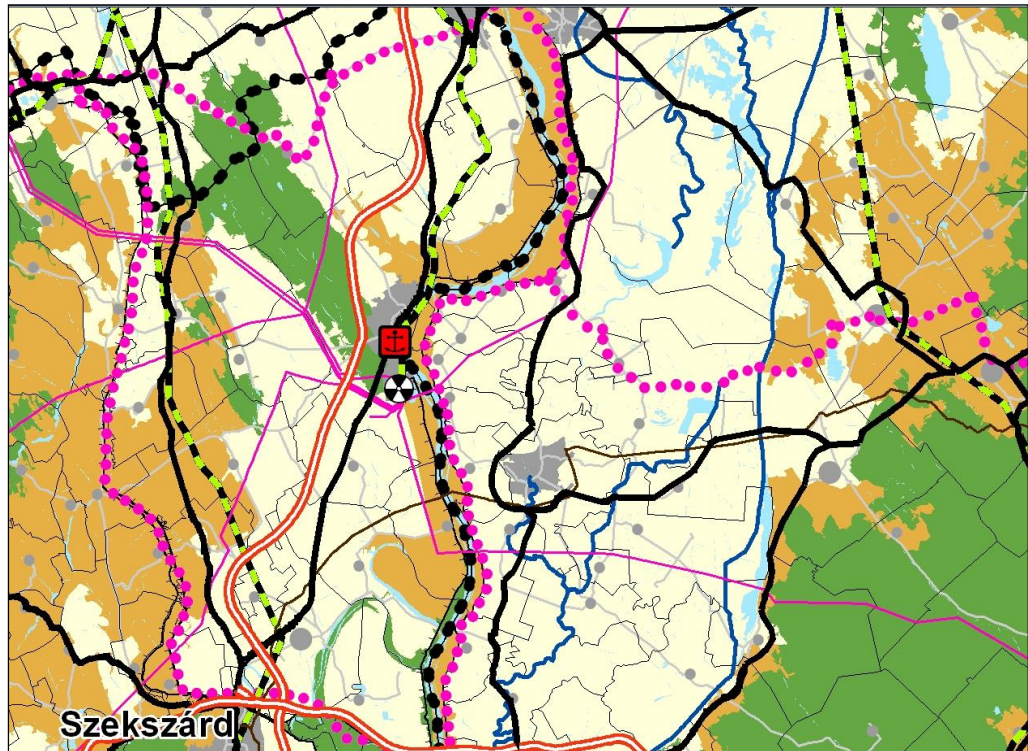
Az OTrT területfelhasználás rendszere öt fő térséget határoz meg az ország területére: erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, vegyes területfelhasználású, települési térség, vízgazdálkodási térség, valamint építmények által igénybevett térség.

Kalocsa közigazgatási területén ebből négy térségi kategória található meg. A település legnagyobb része mezőgazdasági terület, egy része települési térség, építmények által igénybe vett térség, vízgazdálkodási térségként a vízfolyások és csatornák jelennek meg a terven.

Az OTrT a települési térséget öt kategóriába sorolja a mérettől függően. Kalocsa a harmadik – 500-750 ha közötti – kategóriába tartozik.

7. térkép: Országos Területrendezési Terv (OTRT), 2014

Forrás: Országos Területrendezési Terv (2014), njt.hu

Kalocsa területét a következő térségi övezetek érintik (OTrT 3. melléklet):

- Országos Ökológiai hálózat övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- Országos vízminőség-védelmi terület övezete

1.3.2 Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve

Az OTrT 2003. évi XXVI. tv. alapján elkészített Bács-Kiskun megye területrendezési tervét a Közgyűlés a 14/2006. (X. 3.) számú rendeletével fogadta el. A törvény rendelkezése szerint az OTrT felülvizsgálatát ötévente kell elvégezni. A módosított OTrT törvényt az Országgyűlés 2008. június 9-én fogadta el. A törvény többek között előírta, hogy a már elfogadott megyei területrendezési terveket 2011. december 31.-ig a módosított törvénnyel összhangba kellett hozni.

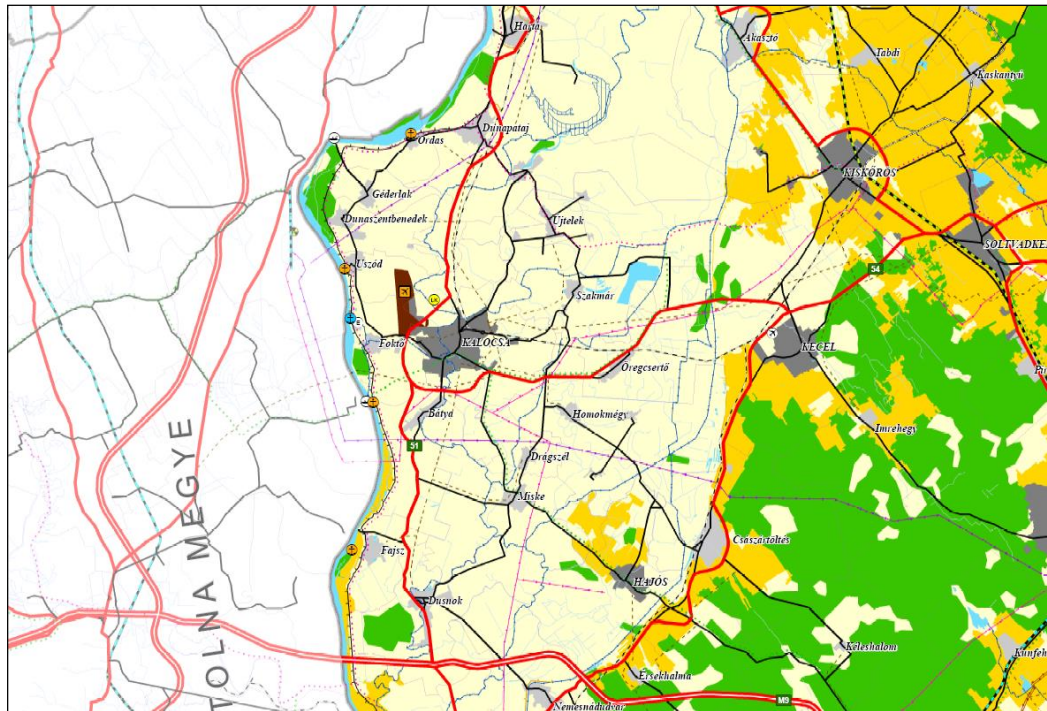
Ennek megfelelően Bács-Kiskun megye területrendezési tervét – melyet a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. készített - a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendelettel, Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozatával fogadta el.

Határozattal elfogadásra került egy további megyei övezet a „Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület” övezete. Az övezet lehatárolásának elsődleges célja, hogy orientálja a szélerőművek területi kijelölését, elkerülendő azokon a területeken, amelyeken védelmi szempontok miatt az nem kívánatos.

A megyei terv elfogadó határozatának 2. sz. melléklete területrendezési ajánlásokat tartalmaz a térségi szerkezetre és a megye térségi övezeteire vonatkozóan.

A hatályos OTRT törölte a megyei tervben rögzített övezetek közül az „Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezetét”, a „Történeti települési terület övezetét”, a „Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetét”, a „Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetét”, a „Vízerosziónak kitett terület övezetét”, a „Széleróziónak kitett terület övezetét”, és az „Együtt tervezhető térségek”-et. A „Nagyvízi meder övezete”, helyette új övezetet hozott létre „Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területe” néven. Módosította „A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetét”-nek elnevezését „Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetét”-re.

8. térkép: Bács-Kiskun Megye területrendezési szerkezeti terve, 2011

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes felhasználású térség
- Vízgazdálkodási térség
- Városias települési térség
- Hagyományosan vidéki települési térség
- Építmények által igénybe vett térség

Műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Gyorsforgalmi úton, főúton és vasúti törzshálózaton tervezett nagyhíd
- Gyorsforgalmi- és főúthálózaton lévő határátkelő
- Vasúti törzshálózaton lévő határátkelő
- Nagysebességű vasútvonal
- Transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal
- Egyéb országos törzshálózati vasútvonal
- Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszthető repülőtér
- Állami repülések céljára szolgáló repülőtér
- Országos kerékpárút törzshálózat eleme
- Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- 220 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték
- Elsőrendű árvízvédelmi fővonal

Térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és

- Mellékút
- Térségi mellékúton és vasúti mellékvonalon lévő híd
- Térségi jelentőségű logisztikai központ
- Térségi határátkelő
- Vasúti mellékvonal
- Keskeny nyomtávú vasútvonal
- Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér
- Térségi kerékpárút-hálózat eleme
- Térségi közforgalmú kikötő
- Személyforgalmi kikötő
- Kompátkelőhely
- Kiserőmű
- Átvitelt befolyásoló 120kV-os elosztó hálózat
- Térségi szénhidrogén szállítóvezeték
- Térségi belvíz- és öntözőcsatorna
- Belvíztározó
- 1 millió m³-t meghaladó és 10 millió m³-nál kisebb tározási lehetőség
- Másodrendű árvízvédelmi fővonal
- Térségi hulladéklerakó hely

A településrendszer elemei (Magyarország hivatalos helynévtára szerint)

KECSKEMÉT város
Városföld község

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve (2011)

Kalocsa területén a megyei terv az országos tervben jelölt települési térséget városias települési térség kategóriába sorolja. A mezőgazdasági és a vegyes területfelhasználási térségeket a megyei terv pontosítja.

2. táblázat: Kalocsa területi mérlege a rendelet 1/1. sz. melléklete szerint

Térségi területfelhasználási kategóriák	Terület (Ha)	Település közigazgatási területéhez viszonyított arány
		(%)
erdőgazdálkodási térség	0	0,0
mezőgazdasági térség	3 988	75,0
városias települési térség	1 293	24,3
hagyományosan vidéki települési térség	0	0,0
vegyes területfelhaszn. térség	0	0,0
vízgazdálkodási térség	5	0,1
építmények által igénybe vett térség	31	0,6
Összesen	5 317	100

3. táblázat: Kalocsa térségi övezetekkel való érintettsége a rendelet 1/19. sz. melléklete szerint

térségi övezet	terület (ha)
kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete	2 789
kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	27
országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	1 736
térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete;	0
kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete	31

felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete	-
térségi övezet	terület (ha)
ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete	-
együtt tervezhető térségek övezete	-
kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete	18
magterület övezet	70
ökológiai folyosó övezete	430
pufferterület övezete	0
erdőtelepítésre alkalmas terület övezete;	15
térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete	10
világörökség és világörökség-várományos terület övezete	-
történeti települési terület övezete	*
rendszeresen belvízjárta terület övezete	2 601
nagyvízi meder övezete	-
földtani veszélyforrás területének övezete	-
vízérózióknak kitett terület övezete	-
szélerózióknak kitett terület övezete	*

* településhatáros érintettség

„Szélerőmű elhelyezéséhez további vizsgálatra ajánlott terület övezete” Kalocsa területét déli külterületén érinti.

A rendelet mellékletei tartalmazzák az országos és térségi jelentőségű infrastrukturális elemeket, amelyek közül a Kalocsát nevesítő elemek az alábbiak:

- A főúthálózat elemei
 - 51. sz. főút: (Budapest) – Kalocsa – Baja – Hercegszántó – (Szerbia)
- Vasúti mellékvonalak
 - Kiskőrös – Kalocsa
 - Dunapataj – Kalocsa
- Repülőterek Bács-Kiskun megyében
 - Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszthető repülőtér: – Kalocsa
- Térségi kerékpárút-hálózat, melynek elemei:
 - Kalocsa – Öregcsertő – Szakmár
 - Kalocsa – Miske – Hajós – Kéleshalom – Jánoshalma
- Személyforgalmi kikötők Duna
 - – Kalocsa
- Kompátkelőhelyek a Dunán és a Tiszán Bács-Kiskun megyében
 - Duna: (Gerjen) – Kalocsa
- Térségi jelentőségű logisztikai központok Bács-Kiskun megyében

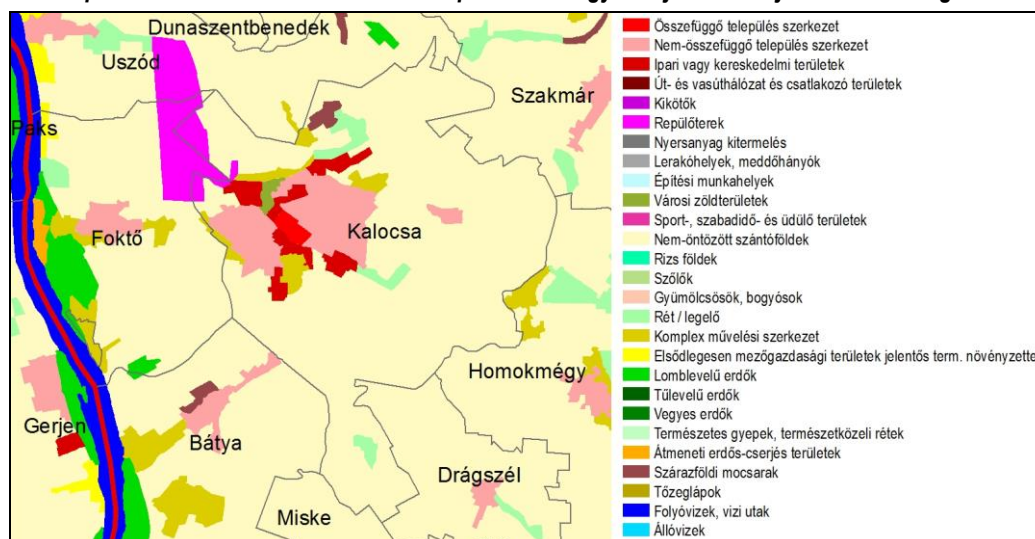

- Kalocsa – Foktő
- A villamosenergia-átviteli és elosztó hálózat távvezeték Bács-Kiskun megyét érintő elemei, az átvitt befolyásoló 120 kV-os elosztó hálózat
- Kiskőrös – Kalocsa
- Térségi szénhidrogén szállítóvezetékek
- Szank – Tázlár – Kiskőrös – Kalocsa – (Fadd – Pécs)

1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek - Kalocsa település fejlesztését befolyásoló megállapításai

A szomszédos települések rendezési terveinek feldolgozása a TelR országos rendezési tervkataszter adatainak felhasználásával az Önkormányzatok honlapjain megtalálható, valamint egyes esetekben a felelős szakemberektől kapott adatokkal kiegészítve történt.

9. térkép: Áttekintő ábra a szomszédos településekkel együtt a jellemző tájhasználati kategóriákkal

A jellemző tájhasználat – a mellékelt térkép alapján - Kalocsa igazgatási határai mentén, az uszódí – foktői repülőtérrel kívül, döntően mezőgazdasági területek (nem öntözött szántóföldek)

4. táblázat: Szomszédos települések rendezési terveihez kapcsolódás

Település neve	Településrendezési eszköz, fejlesztés elképzelések
Uzód	A településrendezési eszközeiről részletes az adatszolgáltatás. A HÉSZ 12/2006.(VI.29.) elérhető nyilvánosan. A települések mezőgazdasági külterületeikkel, valamint a repülőtér területével csatlakoznak egymáshoz. „Repülőtér 16.§ (1) (Kr) Repülőtér az (SZ-1) és (SZ-4) szabályozási terven lehatárolt. (2) Területen a repülőtérrel kapcsolatos létesítmények helyezhetők el. (3) A területre vonatkozó részletes beépítési előírások a volt katonai területtel érintett önkormányzatokkal megegyezően önálló helyi építési szabályzatban határozandók meg.” A csatlakozó területet érinti a repülőtér védőzónája.

Település neve	Településrendezési eszköz, fejlesztés elképzelések
Foktő	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás. A települések mezőgazdasági, repülőtér, valamint Kalocsa részéről komplex művelési szerkezet besorolású külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz. A csatlakozó területet érinti a repülőtér védőzónája.
Bátya	A településrendezési eszközei nyilvánosan elérhetők (készült: 2013). A települések Kalocsa részéről mezőgazdasági, Bátya részéről mezőgazdasági külterületeikkel és nem összefüggő településszerkezet besorolású belterületével (az 51-es út mentén az igazgatási határig beépült lakóterületekkel) csatlakoznak egymáshoz. A csatlakozó területet érinti a repülőtér védőzónája.
Miske	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás. A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz.
Drágszél	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás (a településszerkezeti terv 2004-es). A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz.
Homokmégy	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás (a településszerkezeti terv és rendezési terv 2010-es). A települések mezőgazdasági külterületeikkel, illetve Homokmégy részéről egy rövid szakaszon komplex művelési szerkezet besorolású külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz.
Szakmár	A településrendezési eszközeiről nincs adatszolgáltatás. A települések mezőgazdasági külterületeikkel csatlakoznak egymáshoz.

Megállapítható, hogy a csatlakozó települések fejlesztési elképzelések nem érintik a települést.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Településfejlesztési Koncepció

Kalocsa Város Településfejlesztési koncepciója 2004 évben készült el és 2008 esztendőben a piaci igények és lehetőségek változása miatt felülvizsgálatra, és aktualizálásra került. A településfejlesztési koncepció városfejlesztési általános célkitűzése összhangban áll a településfejlesztés általános elvével. Kalocsa lakóinak életkörülményei, megélhetési viszonyai és a városi élet körülményei (komfortosság, esztétikai minőség, egészséges és biztonságos környezeti feltételek) szignifikánsan és tartósan javuljanak a természeti, humán és civilizációs erőforrások fenntarthatóságának megteremtésével párhuzamosan.

2. ábra: Település Fejlesztési Koncepció stratégiai programjai

Forrás: Elfogadott Településfejlesztési Koncepció 2003

Az előkészítés alatt álló Integrált Településfejlesztési Stratégia célrendszere összehangolásra kerül a hatályos Településfejlesztési Koncepcióval. A város célja továbbra is a fenntarthatóság biztosításával a fejlődés elérése, a területi kohézió erősítése.

Integrált Városfejlesztési Stratégia

A 2008 évben készült, Kalocsa Város Önkormányzat Képviselő Testületének 114/2008. Kth. sz. határozata alapján jóváhagyott Integrált Városfejlesztési Stratégia a következő célokat fogalmazta meg:

5. táblázat: Integrált Városfejlesztési Stratégia célrendszere, 2008

Átfogó cél	Tematikus cél
1. Kalocsa gazdasági és szellemi tőkéjének növelése	1.1. Közlekedési viszonyok javítása, különböző szállítási módok kapcsolatának javítása
	1.2. Iparfejlesztés, Ipari Park fejlesztés, logisztika gazdasági ág fejlesztése
	1.3. Klaszterek kialakítása
	1.4. Szolgáltatási szféra megerősítése
	1.5. Termelői szféra stabilitásának, versenyképességének megerősítése
	1.6. Szellemi potenciál fejlesztése, Humán-erőforrás fejlesztése
	1.7. Informatika fejlesztése
	1.8. Termőföld felhasználási struktúra fejlesztése
	1.9. K+F ösztönzése, támogatása
2. A város térségi szerepének erősítése	2.1. Területi kohézió erősítése, Kistérségi központ
	2.2. Munkahelyek számának növelése
	2.3. Városszerkezet, városműködés, komfortosság javítása
	2.4. Népeségmegtartás, vonzerő fokozása
	2.5. Tömegközlekedés javítása
3. Komplex turizmusfejlesztés	3.1. Minőségi turizmus fejlesztés
	3.2. Középkategóriás szabadidős és gyógyturizmus fejlesztése
	3.3. Turizmus termékfejlesztés
	3.4. Marketing tevékenységek fejlesztése
	3.5. Kulturális és szabadidős területek fejlesztése

Átfogó cél	Tematikus cél
4. Élhető és fenntartható települési környezet kialakítása	3.6. Hagyományőrző rendezvények
	3.7. Ifjúsági oktató táborok
	4.1. Lakáshelyzet javítása
	4.2. Épített és természeti örökség védelme, hasznosítása
	4.3. Környezetesztétika fokozása, városképjavítás, közterület rendezés
	4.4. Táj értékek fejlesztése
	4.5. Környezeti terhelések csökkentése, környezetvédelem javítása
5. Városi kötődés erősítése, jólét növelése	4.6. Közmű-ellátottsági szint emelése
	4.7. Felszíni és felszín alatti vizek védelme
	5.1. Identitástudat és lokálpatriotizmus erősítése
	5.2. Közösségi terek, a civil társadalom színtereinek fejlesztése
	5.3. Hagyományápolást végző civil szervezetek támogatása
	5.4. Esélyegyenlőség növelése
	5.5. Anti-szegregáció
	5.6. Közbiztonság növelése

Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia 2008

A stratégiában megjelölésre kerültek a fejlesztések akcióterületei, mely a város északnyugati-délkeleti tengelyén helyezkednek el. Az akcióterületek tartalmazzák a funkciógazdag városközpontot, a város és kistérség központját, a főbb önkormányzati ingatlanokat, a szegregátumokat és a szegregációra hajlamos területeket, a település kitörési pontjait tartalmazó területeket (repülőtér, ipari park, paprikagyár), valamint a rehabilitálandó lakóterületeket:

■ Városközpont:

Az önkormányzat a közösségi, humán közszolgáltatási, kistérségi (járási), idegenforgalmi, gazdasági funkciókat kívánja erősíteni a kijelölt területen annak érdekében, hogy valódi kistérségi (járási) központtá váljon Kalocsa. A legtöbb építészeti érték is a belvárosban található, melyek védelme különösen lényeges, ezért fontos rekreációs és idegenforgalmi akció is helyet kapott a Belváros területén.

■ Szociális városrehabilitáció:

A város fejlődése szempontjából a városközpont mellett a szociális városrehabilitáció akcióterület fejlesztési tevékenység csoportjai a legjelentősebbek. A humán-közszolgáltatások, a közszféra funkcióit erősítő, lakás és közösségi célú fejlesztések kiemelték ezen területen.

■ Új városközpont, lakóterületi rehabilitációval:

A fenti két akcióterület között elhelyezkedő területen a szociális problémák enyhítésével összhangban kitörési lehetőséget kell biztosítani a városrész lakossága számára. Kiemelkedő költségként jelentkezik a kórház, a térségi járóbeteg szakrendelő és a szociális otthon fejlesztése, továbbá a helyi és helyközi buszpályaudvar korszerűsítése.

■ Vajason túli terület, rehabilitáció:

A lakóterületek rehabilitációja mellett a közszféra, közösségi és a városi funkciók erősítése a cél. Ezen területen helyezkedik el a fejlesztésre szoruló Foktői úti sporttelep, több oktatási intézmény és a hungarikumnak számító paprika örleményt előállító paprikagyár.

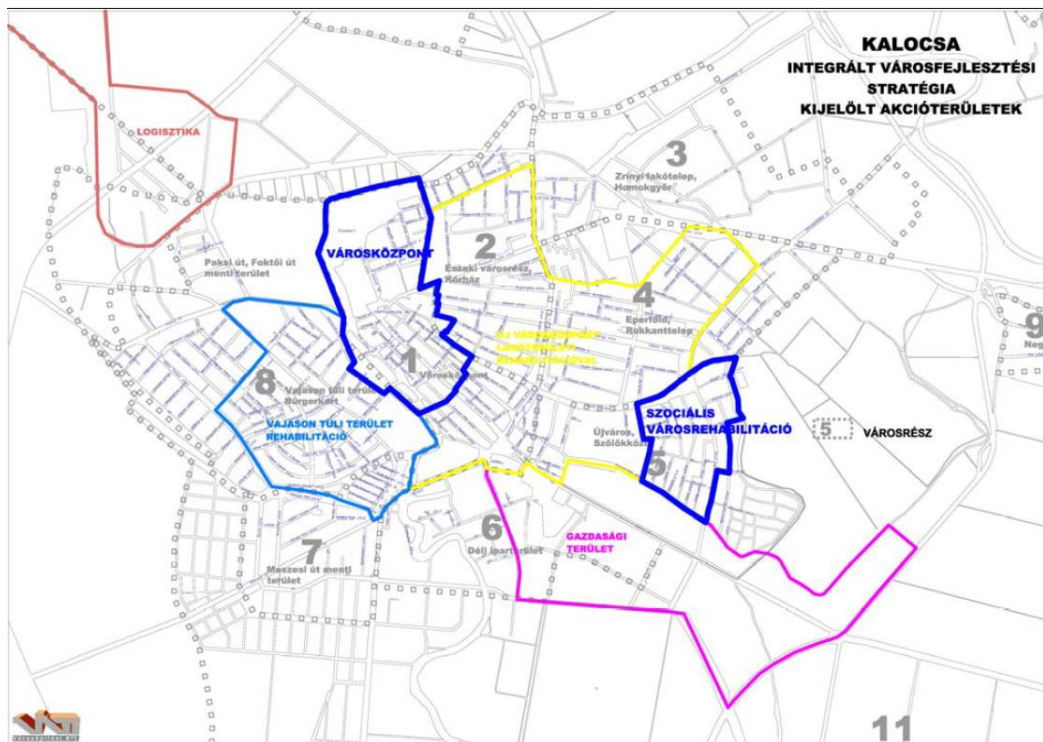
■ Logisztika:

A logisztikai akcióterület a város északi részén helyezkedik, ahol elsődleges feladat a közlekedési kapcsolat biztosítása út, vasút, vízi és légi közlekedési infrastruktúra fejlesztésével. Ezt követően lehetőség nyílik a már meglévő ipari park bővítésére, vonzóbbá tételére, valamint a K+F innovációs központ kialakítására.

■ Gazdasági terület:

A munkahely teremtés elsődleges helyszínéként a város délkeleti területe került kijelölésre, melynek előfeltétele a délről való közlekedési kapcsolat biztosítása. Itt helyezkedik el egy nagy kiterjedésű honvédséghez tartozó barna mezős terület, melynek rehabilitációja lehetőséget ad ipari park létrehozására. A közüzemi szolgáltatások kiterjesztése elmaradott a város többi területéhez képest. A Miskei úton rekreációs terület létrehozása erősítheti a közösségi célú területfejlesztést. A Gazdasági akcióterületen jelentős magánerő bevonására számít az önkormányzat.

10. térkép: Integrált Városfejlesztési Stratégia kijelölt akcióterületei

Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008)

A Városfejlesztési Stratégia részeként antiszegregációs felmérés készült, melyet figyelembe vettek az akcióterületi lehatárolások során. Kalocsa városában a KSH 2001 évi adatszolgáltatásán alapuló népességszám, gazdasági, infrastrukturális és oktatási szempontok alapján 2 valódi szegregátum került lehatárolásra, mindkét szegregátum a település keleti, dél-keleti területén található. A szegregátumok lakásállománya (összesen 121 db) nem mondható jelentősnek.

1. szegregátum: Vásártér u. - Gödrök köze u. - Eperföld u. - Dózsa Gy. u - Hősök útja által határolt tömb
2. Az 1. szegregátum a 4. városrészben helyezkedik el, lakónépessége 2001. január 1.-én 116 fő volt. szegregátum: Petőfi S. u. - Szőlők köze út - Csatorna u. - Malomszögi u. - Rózsa köz - Kertekalja sor által határolt tömb

A 2. szegregátum az 5. városrészben található, lakónépessége 365 fő.

Kalocsa Önkormányzata fontosnak tartja a szegregált területek felzárkózását, ennek elérésére a következő intézkedések valósultak meg saját forrás, illetve külső támogatások segítségével:

- 6 db szociális bérlakás komfortosítása,
- foglalkoztatási kezdeményezések,
- Roma Közösségi Ház ingyenes használatba adása a Hősök útján,
- bűnmegelőzés javítása és közbiztonság fokozása,
- hulladékgyűjtés és konténer kihelyezése,
- térfigyelő rendszer és közvilágítás kiépítése,
- folyamatos kártevő irtás és zöldterület kaszálás,
- közparkok-parkolók kialakítása,
- gyalogos átkelők és zónák kialakítása,
- fizikai akadálymentesítés,
- Malomszögi csatorna tisztítása.

A 2008-ban elfogadott IVS-ben tervezett fejlesztési elképzelések jelentős része megvalósult 2015-ig, így komoly fejlődés volt megfigyelhető a városi fenntartású épületek és városi intézmények infrastruktúrájának állapotában, de az alaposan megtervezett fejlesztések és az egymásra épülő projekteknek köszönhetően jelentős beruházások történtek az oktatás, épületenergetika és a városi infrastruktúra terén is. A városban megvalósuló fejlesztéseket részletesen az 1-es számú melléklet tartalmazza.

Kiemelkedik ezek közül az elmúlt időszak egyik legjelentősebb projektje, a „Kalocsa, mint kistérségi székhely integrált fejlesztése” című beruházás. A pályázat célja a városközpont komplex megújulása volt, ami magába foglalta a közszféra épületeinek, közösségi épületeknek, közösségi tereknek a felújítását, út- és járda felújításokat, gazdasági szereplők szerepvállalásával gazdasági funkciójú épületek megújítását.

A másik hasonló jelentőségű projekt volt a „Kalocsa – Szőlők városrész integrált szociális városrehabilitáció” című beruházás. A projekt részeként szociális bérlakások kerültek kialakításra, felújításra esett át egy óvoda, sor került játszó- és sporttér, szociális blokk, valamint gyalogos zónák és átkelők, parkolók, pihenőpark, közpark kialakítására, zöldterület és játszótér felújítására, fizikai akadálymentesítésére, közvilágítás kiépítésére is. Emellett ún. "soft" elemek is megvalósításra kerültek a helyi környezettudatosság elterjesztése, szemléletformálás, bűnmegelőzés, közbiztonság erősítése, a helyi társadalmi kapcsolat-rendszer erősítése témakörökben.

A lakosság körében nagymértékben elfogadott fenti két projektnek a fizikai megvalósítási elemeken kívül nagy hatása volt a társadalmi folyamatokra, a városi környezet minőségére és a városi gazdaság bővülésére, valamint – közvetett módon – a városi társadalmi különbségek csökkenésére is.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Kalocsa Város Önkormányzata nem kötött településfejlesztési és településrendezési szerződéseket.

1.6 Településrendezési Tervi előzmények

1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök

A település rendelkezik hatályos településszerkezeti tervvel, Helyi Építési Szabályzattal (HÉSZ), és Szabályozási tervvel (SZT). A településszerkezeti terv határozat száma: 110/2013. A hatályban lévő HÉSZ rendelete „8/2013. (VI.3.) önkormányzati rendelele Kalocsa Város Helyi Építési Szabályzatáról, valamint Szabályozási Tervének jóváhagyásáról szóló 22/2004. (X. 20.) önkormányzati rendeletének módosításáról”. A tervet a VÁTI Kht. készítette. A rendelet egységes szerkezetbe foglalt. A Kültérület szabályozási terv léptéke: 1:8000, a belterületé: 1:4000.

A területet a SZT teljes mértékben lefedi. A beépítésre szánt területeket építési használatának általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint az alábbi terület felhasználási egységekbe sorolta:

- Beépítésre szánt területek, amelyek építési használatuk szerint:
 - Lakóterületek
 - Vegyes területek
 - Gazdasági területek
 - Üdülő területek
 - Különleges területek

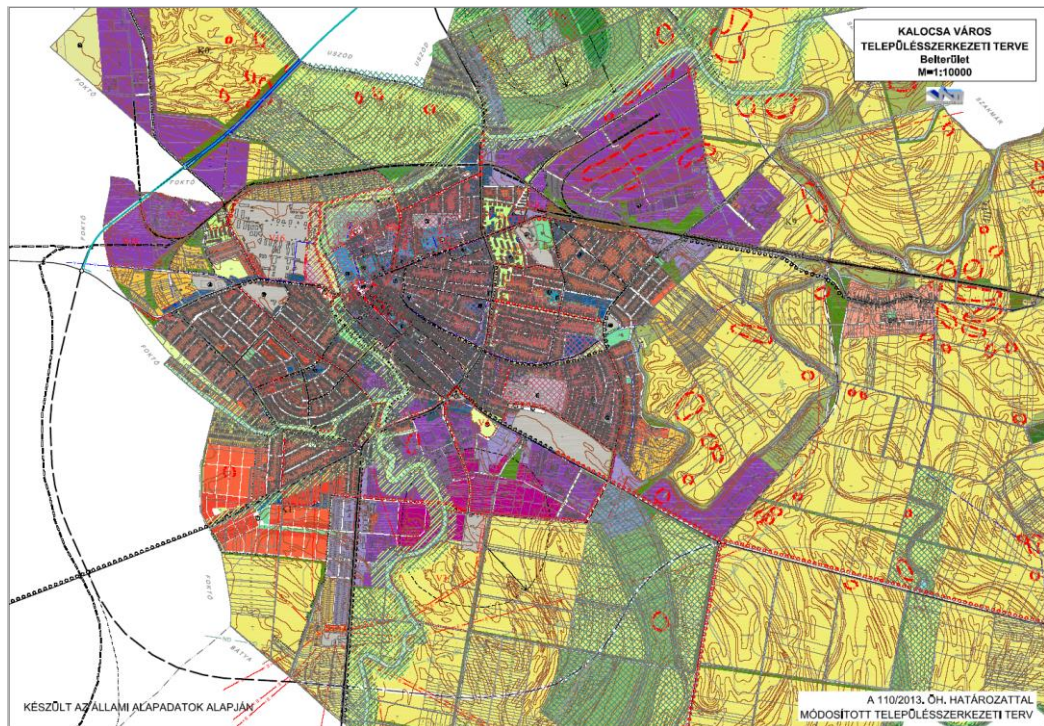
Valamennyi beépítésre szánt terület az Országos településrendezési és építési követelmények (OTÉK) által előírt módon építési övezetekbe sorolt.

- Beépítésre nem szánt területek, amelyek használatuk szerint:
 - Közlekedési területek
 - Zöldterületek
 - Erdőgazdasági területek
 - Mezőgazdasági területek
 - Vízgazdálkodási területek

A településrendezési tervekben rögzített lehetőségek várhatóan nem akadályozzák az ITS fejlesztéspolitikai céljainak megvalósítását.

11. térkép: Kalocsa Város településszerkezeti terve

Forrás: Kalocsa Településrendezési Terv

1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

1.6.2.1 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

- Szerkezet alakító tényezők:
 - a történeti városmag,
 - az 51-es út,
 - a Duna közelsége,
 - csatorna - rendszer (Csorna –Foktő, Vajai),
 - a repülőtér,
 - erdő- és mezőgazdasági külterület.
 - meglévő, és tervezett térségi (megyei szintű) kapcsolatok (elkerülő út).
 - A város kialakult struktúrája, területfelhasználási adottságai és fejlesztési lehetőségei meghatározzák a városszerkezet elemeit.
 - A 2013-as módosítás nem tartalmaz alapvető szerkezeti változásokat. A település a beállt területi tagolódását figyelembe veszi, a felsőbb szintű tervekben rögzített infrastrukturális elemek által igényelt helybiztosítást tartalmazza.
 - A kisebb területegységekre vonatkozó 2013-as módosítások a következő területeket érintik (színnel kiemelve):

12. térkép: Hatályos településszerkezeti terv

Forrás: Kalocsa Településrendezési Terv

- A településszerkezet legfontosabb fejlesztési javaslatai a vállalalkozási területek növelésére irányultak. Körvonalazódott a volt szovjet laktanya és repülőtér területek polgári hasznosításának igénye. Jelentős volumenű gazdasági terület került kijelölésre a meglévő üzemi és mezőgazdasági üzemi területek szomszédságában. Lakóterületek fejlesztésére a Paksi közben lévő honvédségi lakótelep hasznosításán túl, a város déli, délkeleti részén tartalmazott nagyobb családi-házas fejlesztési lehetőséget a terv.
- A lakóterületbe ékelődő üzemeket vegyes ipar-intézmény területként javasolta rehabilitációra, valamint hasonló övezetet határolt le a városkapu funkcióra. A közlekedés-hálózat fejlesztési javaslatai egyrészt a Szent István Király út forgalmi szerepének áthelyezését javasolták a Petőfi Sándor utcára (mely javaslat részben megvalósult), másrészt a fejlesztési területeken új gyűjtő utak kialakítását javasolta a terv.
- A terv tartalmazott sport- (rekreációs) és zöldterület fejlesztési valamint védelmi erdőtelepítési javaslatokat is. A városban folyó építési, beruházási tevékenységnek legjelentősebb hányada a volt katonai területekhez kapcsolódik.
- Az új gazdasági területek kijelölésével valószínűleg csökkenteni kell a korábban e célra javasolt területek nagyságát. A várost elkerülő út új nyomvonala megerősíti a település Meszesi út menti fejlesztési szándékainak indokoltságát.

- Az utóbbi 5 évben az alábbi szerkezeti módosítások voltak (illetve lettek volna):
 - néhány út átminősítésre került gyűjtőúttá, illetve vissza lett minősítve gyűjtőútból (pályázati előírás miatt),
 - a Foktői úti laktanya átminősítése terv volt, de a Honvédelmi Minisztérium nem járul hozzá, mert még nem került a városhoz a terület.
 - bővebben a Kalocsa településszerkezeti tervének 2012-es módosítási szándékai című, 4. számú mellékletben kerül bemutatásra.
- Közúti közlekedés
 - A közúti kapcsolatot jelenleg az 51-es jelű országos főútvonal jelenti, mely átszeli a várost. Korszerűsítése, szélesítése és burkolat-erősítése a járási szakaszon jelenleg is folyamatban van. A térség szempontjából a közúti folyosók fejlődése kedvező, a Duna túloldalán az V/c. európai közlekedési folyosó (Ploce – Sarajevó – Eszék – Budapest – Ungvár – Lviv – Kijev) részeként elkészült Bóly és Budapest között az M6-os autópálya. Horvátországig történő befejezése is tervben van.
 - Kalocsa körzetében lényeges javulást hoztak a közelmúltban megépült, Kalocsához közeli új Duna-hidak (Szekszárdnál, Dunaújvárosnál), melyek közúti kapcsolatot létesítettek az M8-as sz. és M9-es sz. utak által a Duna két partján haladó 51-es sz. és a 6-os sz. főút között, valamint a fent említett M6 autópályával. E kapcsolatokkal a kalocsai kistérség egyoldalas zártsága feloldódott és a Tolnai-Baranyai-Dunántúli régiókkal az együttműködés kiszélesedhet, hiszen a Dunaföldvári-híd (35 km) mellett immár a Szekszárdi-híd (23 km) és a Dunaújvárosi-híd (43 km) is közvetlen átjárást biztosít. A közeljövőben a Szekszárdi-hídra csatlakozik az ún. „déli-autópálya” módosított nyomvonalán ütemezetten megépülő M9-es út, mely Szeged érintésével Ausztria és Románia közötti jobb közúti közlekedést fogja biztosítani, továbbá javítja a Balkán irányába történő közlekedési kapcsolatot.
- Légi közlekedés
 - A Kalocsai repülőtér a várostól 4 kilométerre, Uszód és Kalocsa közt fekszik. Kezdetben katonai repülőtérként üzemelt, a rendszerváltás óta polgári célra használják. Jelenleg Uszód, Foktő és Kalocsa Önkormányzatának tulajdonában van és nem nyilvános fel- és leszállóhelyként üzemel. A reptéren üzemelő-üzemeltető klubok az ACFK (Aeroclub Foktő-Kalocsa) és az Aeroport Kalocsa. Rendszeresen szerveznek repülőnapokat, időnként pedig gyorsulási versenyeket is. A repülőtér és a környezetéhez tartozó terület (Ipari Park), mint logisztikai központ közvetlen kapcsolatot biztosíthatna a Dunával is, hiszen a közelben található kikötő.
- Vasúti közlekedés
 - A térségben jelenleg Kiskőrös városából leágazó szárny működik, melyen a személyforgalom szünetel, viszont a teherforgalom akadálytalanul zajlik. A Kalocsát északról megközelítő iparvágány köti be a repülőteret a szárnyvonalra, illetve az Ipari parkot az országos hálózatba. A Barákánál tervezett vasúti híd, valamint a Budapest-Belgrád közötti fővonal korszerűsítése EU forrásból várható, míg a kalocsai szárnyvonal és ipari parkot kiszolgáló iparvágány korszerűsítését az érintett önkormányzatok, valamint a logisztikai befektetők közreműködésével szorgalmazzák.
- Vízi közlekedés

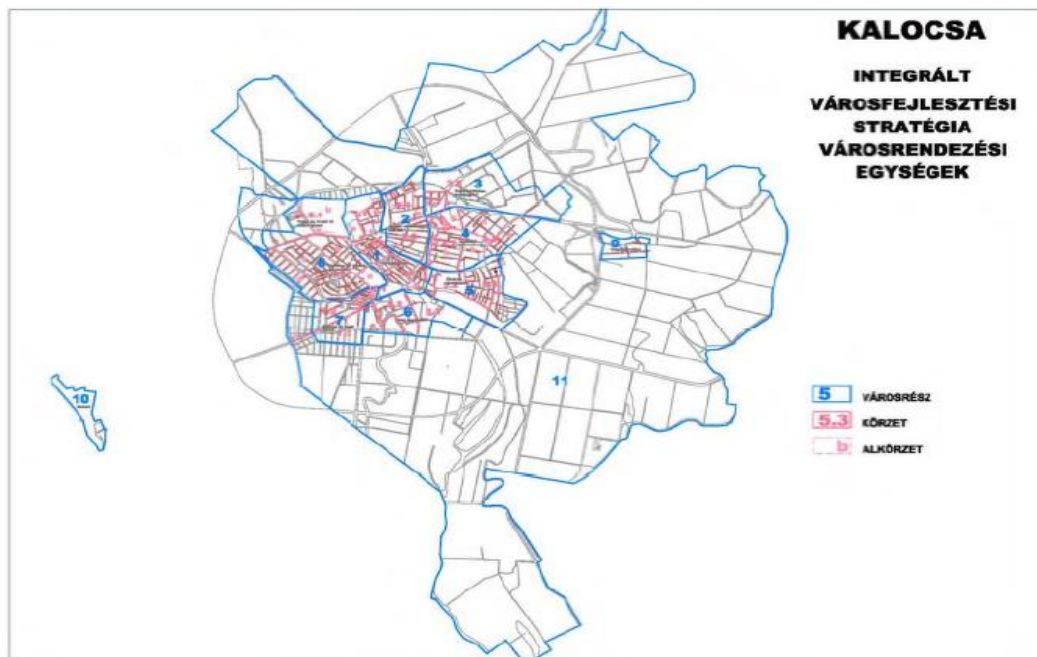
- Kalocsa és a nemzetközi vízi útként működő, a VII. számú európai közlekedési folyosó Duna között mindössze 3 km a távolság. A Duna, mint európai vízi út fejlesztése a nemzetközi projektekben szerepel, mely Kalocsára is közvetlen pozitív hatást gyakorol. A Duna érintett szakaszain Meszesnél személyhajó-kikötő, míg Foktő-Barákánál vagy attól északra, az Uszód-Ordas közötti részen, tranzitforgalomra alkalmas, jelenleg nem működő, azonban újraéleszthető kikötők találhatóak. Emellett a térségben Fajszon és Solton is működik kikötő.
- Fürdőkultúra
 - A Kalocsai Gyógyfürdő egy szabadtéri betonmedencével 1927-ben nyitotta meg kapuit az egykori Méhészeti telep területén (ma Csajdakert). 2002-ben a kalocsai vizet hivatalosan is gyógyvízzé nyilvánították. 35°C-os, nátrium-kloridos, brómos, jodidos összetételének köszönhetően reumatikus, ízületi, mozgásszervi megbetegedések kezelésére kiválóan alkalmas.
 - A Csajda-fürdő ma két termálmedencével, egy korszerű fedett uszodával és egy tanmedencével rendelkezik. Termálmedencék vízmélysége: 80 cm, víz hőfokuk 35°C. Az uszómedence víz hőfoka 28°C, a tanmedence víz hőfoka 30°C.

Az OTT-ben (Országos Területrendezési Terv) kereskedelmi repülőtérként megjelölt volt katonai repülőtér fejlesztetősége az ipari park remélt fellendülését ígéri, illetve egy iparvágánnyal is ellátható ipari kikötő lehetőségét is felvázolja (Foktő Balákai területén a volt „Ponton század” helyén).

- Városrészek lehatárolása
 1. Városközpont
 2. Északi városrész
 3. Keleti városrész
 4. Déli iparterület
 5. Vajason túli terület
 6. Foktői úti laktanya
 7. Paksi köz lakótelep
 8. Repülőtér ipari park
 9. Északi iparterület a vasúttal
 10. Meszesi Dunapart (*külterület*)
 11. Negyvenszállás
 12. Külterület (*Meszesi Dunapart nélkül*)

13. térkép: Városrészek lehatárolása

Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008)

1.6.2.2 A településszerkezeti terv megvalósult elemei

- A Paksi úti katonai lakótelep benépesült. Létrejött a Kalocsa –Foktői Ipari Park és megvalósult a terület feltárását és Foktő közúti megközelítését biztosító ipari parki új út, mely a térség távlati közúthálózatának fejlesztését új alapokra helyezi.
- Megvalósult a Szent István király út forgalmi szerepének kiváltása a Kígyó utca - Petőfi Sándor utca nyomvonalán és ezáltal lehetőség nyílt a tervekben még csak elveiben megfogalmazódó gyalogos városközpont egy részének kialakítására, melyet egy a Híd és a Bajcsy-Zsilinszky utcák között kialakított új parkoló is segít.
- A tervezett lakóterületek közül a Vajason túli településrész foghíj-jellegű területei beteltek, és a Meszesi úti tervezett lakóterületek is javarészt kialakultak.
- Nem valósult viszont meg a Bányai út mentén – a volt zártkerti telkek átalakításaként javasolt lakóterület elsősorban a Bányai út forgalmának környezeti terhei miatt.
- A tervezett gazdasági területek közül csak a meglévő főközlekedési utak mentén valósult meg néhány vállalkozás. Nem valósult meg továbbá a lakóterületbe ékelődő üzemi területek rehabilitációja.
- A tervezett intézmény-területek nem valósultak meg. Új feladatként, egyben lehetőségként jelentkezik a korábbi honvédségi területek hasznosítása. A város geomorfológiai adottságai, a térségi közlekedési hálózat elhatározott fejlesztései valamint a volt honvédségi területek hasznosítása kijelölik Kalocsa számára a lehetséges fejlesztési alternatívákat. Az 51 sz.-ú főközlekedési út kivitelezés alatt lévő korszerűsítése, az Ipari-parki, Foktői elkerülő út megvalósulása új alapokra helyezi a város szerkezeti fejleszthetőségét, a keleti területek hasznosíthatóságát.
- A tömeges lakásépítés 1960. és 1990. között folyt, a Széchenyi lakótelepen többszintes, panelházas, a város keleti és nyugati részén főként családi házas formában.

- A kilencvenes évek elejétől felgyorsult az infrastruktúra fejlődése, a közüzemi hálózatok (víz, csatorna, telefon stb.) kiépítése, illetve bővítése. A kilencvenes évek második felében megkezdődött a belváros rekonstrukciója. Jelentős forgalomszervezési intézkedésekkel mentesítették a belvárost az átmenő gépjárműforgalomtól, ami lehetővé tette a Szent István király út középső szakaszának sétáló utcává történő átalakítását. 2000-ben készült el a sétáló utca.

Településen megvalósult jelentősebb új lakásépítések:

A tárgyév során végleges használatbavételi engedélyt kapott épített lakások száma:

- 2005.évben 17 db
- 2006.évben 79 db
- 2007.évben 53 db
- 2008.évben 24 db
- 2009.évben 5 db
- 2010.évben 6 db
- 2011.évben 12 db
- 2012.évben 15 db
- 2013.évben 3 db
- 2014.évben 10 db

1.7 A település társadalma

1.7.1 A népesség főbb jellemzői

1.7.1.1 Demográfia

Népességszám
alakulása

Kalocsa Város lakónépességének száma 2001. év végén 18 449 fő volt, ami a 2011. évi népszámlálás idejére 16 726 főre csökkent. 2001-2013 között lassú, de folyamatos népességszám csökkenés figyelhető meg. 2010 és 2011 között 439 fővel csökkent a város népessége ez kiugrónak számít a megelőző évek körülbelül 100-150 fős csökkenéséhez képest.

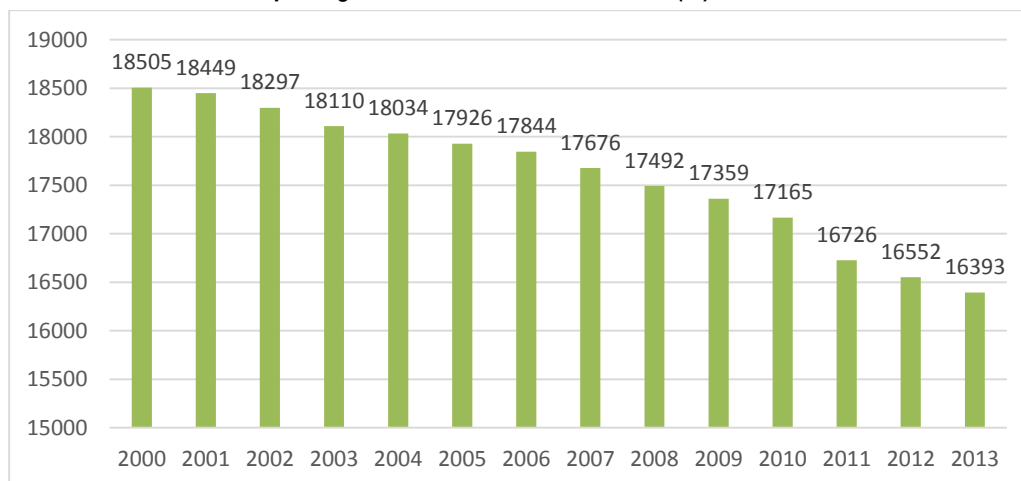
6. táblázat: Kalocsa város népességszám változása 2001-2011

Adattípus	2001	2011	Lakónépesség 2011/2001 (%)	Lakó-népesség / állandó népesség 2001 (%)	Lakó-népesség / állandó népesség 2011 (%)
Állandó népesség (város)	18 546	17 318		99,48	96,58
Lakónépesség (város)	18 449	16 726	90,66		
Állandó népesség (megye)	553 159	521 852		98,70	102,79
Lakónépesség (megye)	545 989	536 409	98,25		
Állandó népesség (ország)	10 270 425	1 009 2081		99,07	98,41
Lakónépesség (ország)	10 174 853	9 931 925	97,61		

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

Járási, megyei és országos szinten évek óta megfigyelhető az élveszületések számának a halálozások számához viszonyított csökkenése, tehát összességében elmondható, hogy társadalmunkban folyamatos fogyás mutatkozik. Kalocsa esetében 2003, 2009 és 2012 évben figyelhető meg kiugrón magas érték, azonban az átlagos értékek az országos és megyei átlaghoz képest is intenzívebb fogyást mutatnak.

3. ábra: Kalocsa Város népességszámának változása 2000-2013 (fő)

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

Népsűrűség

A város népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 322,34 fő/km², ami 2001-hez képest (346,92 fő/km²) csökkenő irányban változott; ez az érték a megyei átlaghoz képest (61,61 fő/km²) magasabb, mely a település viszonylag kis fajlagos területével magyarázható.

Népmozgalom

Az élveszületések száma 2001 és 2011 közötti intervallumban kis mértékben csökkent. A halálozások száma is csökkent, noha egészen kis mértékben. A természetes szaporodás negatív volt 2001 évben (-48 fő) és tovább csökkent a 2011-es esztendőre (-76 fő). A város vándorlási egyenlege a tíz éves intervallum alatt jelentősen romlott (30 főről -127 főre).

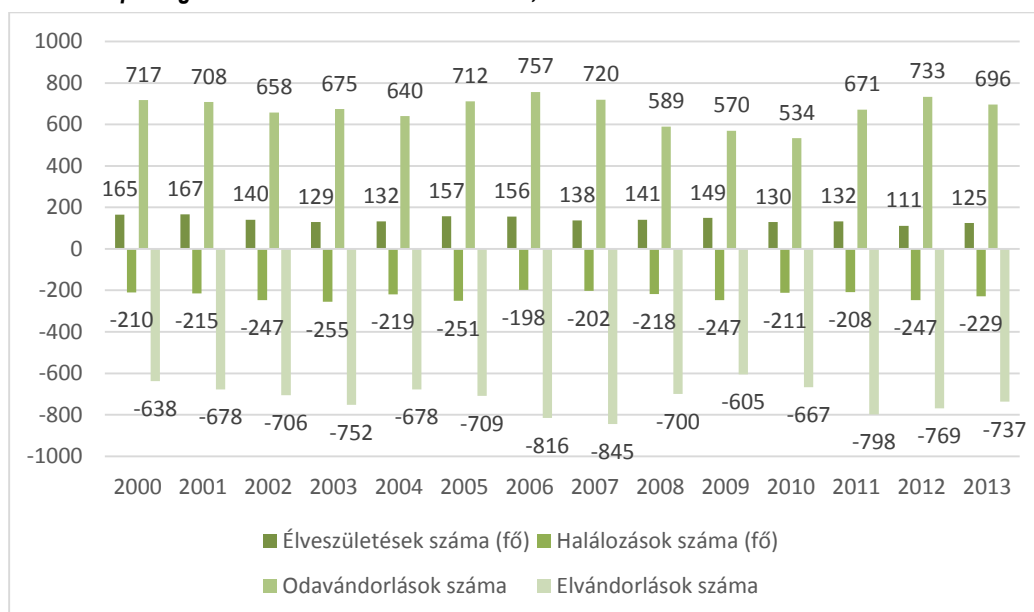
7. táblázat: Kalocsa város népmozgalmi adatai, 2001-2011

Adattípus	2001	2011
Élveszületések (óta, fő)	167	132
Halálozások (fő)	215	208
Természetes szaporodás (fő)	-48	-76
Vándorlási egyenleg ()	30	-127
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (fő)	18	203

Forrás: TelR Trenecon adatbázis és KSH T-Star 2013 TA

Pozitív elvándorlási egyenleget utoljára 2005 évben jelentett a város, azóta eltelt időben a vándorlási egyenleg rendre negatív értéket mutatott. Mind az oda-, mind az elvándorlások volumene csökkent 2009 és 2010 között. Az elvándorlás legmagasabb mértékét 2007 esztendejében mérték, ekkor 845 fő hagyta el a várost. A legtöbb odavándorlást 2006 évben regisztrálták, ekkor 757 fő érkezett a településre. Az elvándorlás legfőbb oka a munkahelyek kevés száma.

4. ábra: Népmozgalmi mutatók Kalocsa városában, 2000-2013

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

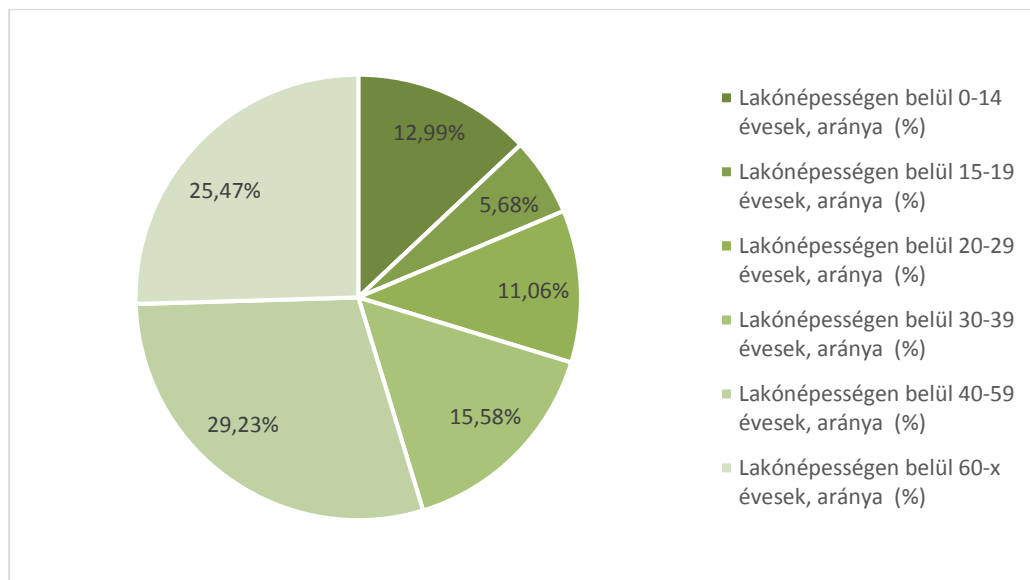
Korösszetétel

A lakosság korcsoportok szerinti megoszlása követi az országos és a megyei megoszlás alakulását, azaz az állandó népességben belül a 0-14 évesek és a 15-59 évesek aránya csökken, míg a 60 éven felüliek aránya növekszik. Kalocsa városában ezen értékek a következőképpen alakulnak a 2001-2011 év közötti időszakban:

- 0-14 évesek aránya valamennyivel csökkent (3,1 százalékpont);
- azonban a fenti adatokat ellensúlyozza, hogy a 15-59 évesek aránya 2,9 százalékponttal csökkent;
- 60 éven felüliek aránya 6 százalékponttal nőtt.

5. ábra: A lakónépesség korösszetétele, 2011

Forrás: TelR Cowi adatbázis

A városban az **eltartott népesség rátája** (a gyermeknépesség (0–14 éves) és az idős népesség (60–X éves) összege a 15–69 éves népesség százalékában) 2001-ben 55,29 %, míg 2011 ugyanez a mutató 62,48 % volt.

A város **öregedési indexe** (öregedési index: az idős népesség (60–X éves) a gyermeknépesség (0–14 éves) százalékában) 2001-ben 120,86 %, míg 2011-re az érték 196,14 %-ra változott, mely meghaladja Bács-Kiskun megye és Magyarország öregségi mutatójának alakulását.

Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat ezzel párhuzamosan az eltartott népesség aránya nőtt 2001 és 2011 között. Az értékek a megyei és országos tendenciáknál alapvetően kedvezőtlenebbek:

8. táblázat: *Eltartott népesség és öregedési index Bács-Kiskun megyében és Magyarországon*

Megyei tendencia	2001	2011
Eltartott népesség rátája	61,23 %	63,37 %
Öregedési index	121,54 %	166,16 %
Országos tendencia	2001	2011
Eltartott népesség rátája	58,81 %	61,36 %
Öregedési index	122,81 %	161,03 %

Forrás: TelR Trenecon adatbázis

A népesség **nemek szerinti megoszlását vizsgálva** 2011-ben a városban a népesség 55,56 százaléka nő, 45,44 százaléka férfi. A nemek közötti arány 2001-hez képest eltolódott a nők irányába, mivel 2001-ben még 6 százalékon belüli volt az eltérés.

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

Hazai nemzetiségek

A városban a 2011. évi népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: cigány (3,89 %), német (1,80 %), horvát (1,00 %), román (0,13%), szlovák (0,11%), szerb (0,06%). Összességében elmondható, hogy a 2001. évi népszámláláshoz képest minden jelentősebb nemzetiséghez tartozónak többen vallották magukat 2011-ben, kivételt képez szerb és szlovák kisebbség, akiknek százalékos aránya harmadára, illetve kétharmadára csökkent.

Legjelentősebb változás a horvát kisebbség számában figyelhető meg, 10 év alatt 118 fővel nőtt közösségük. Továbbá kiemelendő a német kisebbség jelenlétének növekedése, 2001 évben még 218 fő volt, 2011 évre már 309 főre emelkedett. A nemzetiségi csoportok növekedésének okai az alábbiak:

- a fiatalok nem félnek bevallani a nemzetiségüket,
- környező falvakból többen betelepülnek a munka miatt,

A településen kiélezett etnikai konfliktus nem áll fenn, a közösségi együttélés szabályait megszegőkkel szemben a hatóság időben megteszi a szükséges intézkedéseket. A legtöbb problémát a cigány kisebbség generálja, mely többek között egyrészt az alacsony iskolázottságnak, a mélyszegénységnek, de legfőképp a fix munkaidő hiányának tudható be. 2013 évben a Kalocsán élő kb. 400 roma származású család munkaképes tagjainak 90 százaléka a közmunka program keretében dolgozott. Az önkormányzat jelentős mértékű segély csomaggal járul a létfenntartásuk minimum szinten tartásához, de ezen támogatás a szegénységből történő kitöréshez nem elegendő. Megfigyelhető, hogy a peremterületen található telepek közelében az ingatlanárak alacsonyabbak a hasonló területi adottsággal bíró telkekhez képest. A telepek felszámolását elkezdte az önkormányzat, ennek első lépése a Vigadó sor 2. szám alatti több lakrészes önkormányzati tulajdonú bérlakás épület 2014-ben megszüntetésre került. A lakók bírósági úton kilakoltatásra kerültek, egy részük szétszóródott a városban, másik részük elköltözött a településről.

A város örmény, német, horvát és roma kisebbségi önkormányzattal rendelkezik.

A Kalocsai járás területén a nemzetiségek aránya az országos átlag több mint kétszerese (horvát, német, sváb, szerb).

Nem hazai nemzetiségek

Kalocsa városára eddig nem volt jellemző a kontinensen túli bevándorlók letelepedése, azonban az utóbbi időben egyre több arab és kínai jelenik meg a településen, akik főként a szolgáltatási szférában helyezkednek el (kereskedelem, vendéglátás). Jelenlétük nem zavarja a lakosságot.

1.7.1.3 Képzettség

Kalocsán a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a legmagasabb iskolai végzettséget vizsgálva csak általános iskolai végzettséggel a lakosság 22,8 százaléka rendelkezik, mely csökkenő tendenciát mutat, és alacsonyabb az aránya a megyei és az országos értékhez képest. A lakosság legnagyobb része az érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők közé tartozik (23,2 %).

9. táblázat: Kalocsa város lakossága iskolai végzettség szerint megyei és országos összehasonlításban, 2001-2011

Adattípus	Vonatkozási terület	2001	2011	Változás 2011/2001 viszonylatában
Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végeztek a 7 éves és idősebbek arányában	Kalocsa	25,4%	22,8%	-2,6%
	Bács-Kiskun Megye	29,6%	29,4%	-0,2%
	Magyarország	26,3%	25,0%	-1,3%
Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Kalocsa	20,1%	23,2%	3,1%
	Bács-Kiskun Megye	16,1%	22,8%	6,7%
	Magyarország	20,5%	27,5%	7,0%
Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Kalocsa	23,5%	21,5%	-2,0%
	Bács-Kiskun Megye	22,8%	22,6%	-0,2%
	Magyarország	21,1%	19,5%	-1,6%
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Kalocsa	1,4%	12,9%	11,5%
	Bács-Kiskun Megye	1,4%	11,2%	9,8%
	Magyarország	2,2%	15,5%	13,3%

Forrás: KSH TB2011_J adatbázis

A csak érettségivel rendelkezők arányában az országos és megyei trendet meghaladó 2 százalékos csökkenés figyelhető meg. Egyetemi, főiskolai végzettséggel a hét évesnél idősebb lakosság 12,9 százaléka rendelkezik, ami jelentős, az országos és megyei átlagot is meghaladó növekedés a 2001. évi 1,4 százalékos értékhez képest.

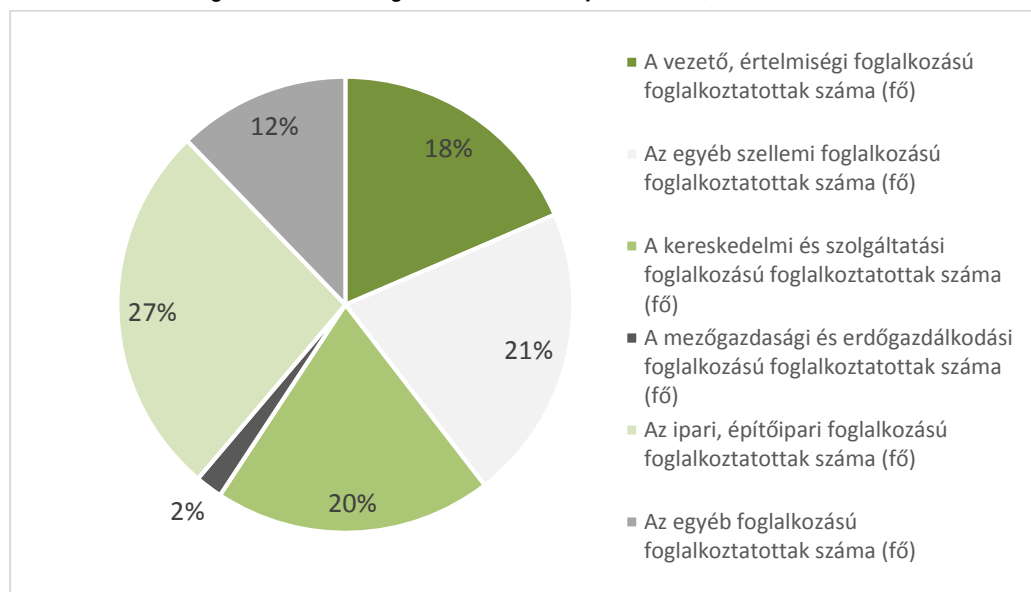
Az érettségi nélküli középfokú végzettségűek célcsoportja a települési stratégiában fejlesztési fókuszot kaphat, hiszen a felnőtt lakosság közel negyede tartozik ide.

1.7.1.4 Foglalkoztatottság

Kalocsán 2014-ben a munkaképes korúak száma az NFSZ statisztikája szerint 11 931 fő, és 8,21 százaléka van regisztrálva nyilvántartott álláskeresőként. Ez a szám 2004-ben 11 910 fő, illetve 8,37 százalék volt, tehát 10 éves intervallumon belül nem tapasztalható jelentős mértékű változás. Az országos mutatóktól való eltérés 2004-ben 1,41 százalék, ez 2014-ben 1,31 százalék, tehát az országos átlaghoz igazodva, a regisztrált álláskeresők számában növekedés figyelhető meg.

6. ábra: Kalocsai foglalkoztatottak foglalkoztatási főcsoport szerint, 2011

Forrás: KSH TB2011_J adatbázis

Kalocsa kiegyensúlyozott foglalkoztatási mutatókkal rendelkezik az ágazatok tekintetében. Foglalkoztatottsági szempontból Kalocsára az országra jellemző átlagértékek jellemzőek.

A kalocsai foglalkoztatottak számára a legtöbb munkahelyet az ipari, építőipari foglalkoztatási helyek jelentik, ezen a területen található a munkahelyek több mint negyede (27 %). A foglalkoztatottak jelentős része, 21 százaléka dolgozik egyéb szellemi foglalkozásuként. Ezzel csaknem megegyezik a kereskedelmi és szolgáltatási ágazatban dolgozók aránya, a városban található a munkahelyek ötöde (20%) tartozik ide.

10. táblázat: Foglalkoztatottak aránya 2011 évben

	Vezető, értelmiségi	Egyéb szellemi	Kereskedelmi és szolgáltatási	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási	Ipari, építőipari	Egyéb foglalkozású
Magyarország	21,00%	23,82%	16,06%	2,83%	26,06%	10,24%
Bács-Kiskun megye	15,65%	19,83%	16,37%	7,56%	29,66%	10,92%
Kalocsai járás	13,94%	17,59%	18,69%	5,81%	31,80%	12,18%
Kalocsa	18,53%	21,00%	19,73%	1,93%	26,60%	12,21%

Forrás: KSH TB2011_J adatbázis

A vezető, értelmiségi foglalkoztatottak aránya 18 százalék, míg a mezőgazdasági, és erdőgazdasági foglalkoztatottak aránya nem éri el a 2 százalékot, ez utóbbi jelentősen alacsonyabb a megyei, járási értéknél. A foglalkoztatottság nem egysíkú, így a külső hatásoknak kevésbé kitett, ezt a települési stratégiában előnyére fordíthatja a város, tovább növelve a foglalkoztatottság diverzifikációját.

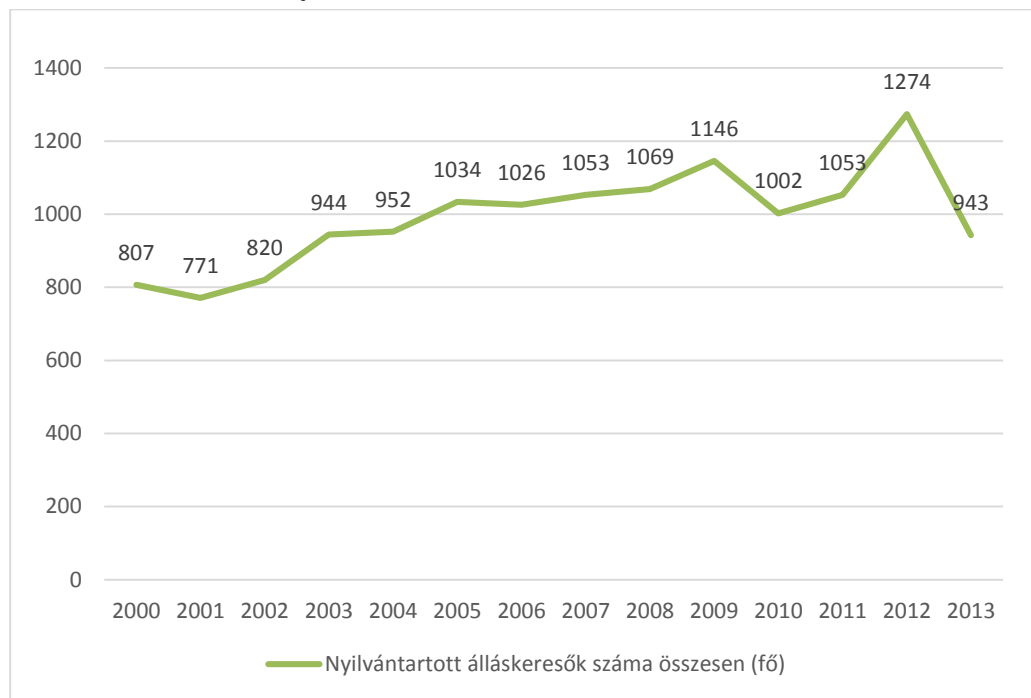
2011-ben a helyben foglalkoztatottak aránya a foglalkoztatottakon belül 85,67 %, míg a településről ingázók aránya 14,33 % volt.

A naponta ingázók több mint fele munkába járás céljából hagyja el a várost, (1 837 fő), 853 fő érkezik naponta munkavállalóként a településre.

Munkavállalási célból legtöbben Bátyára (253 fő), továbbá Foktőre (216 fő), Homokmégyre (179 fő) járnak napi rendszerességgel.

A Kalocsára bejáró ingázó munkavállalók közül 71 fő érkezik a szomszédos Foktőről, 54 fő a közeli Hartáról és 51 fő Szakmárról.

7. ábra: Munkanélküliek aránya, 2001-2011

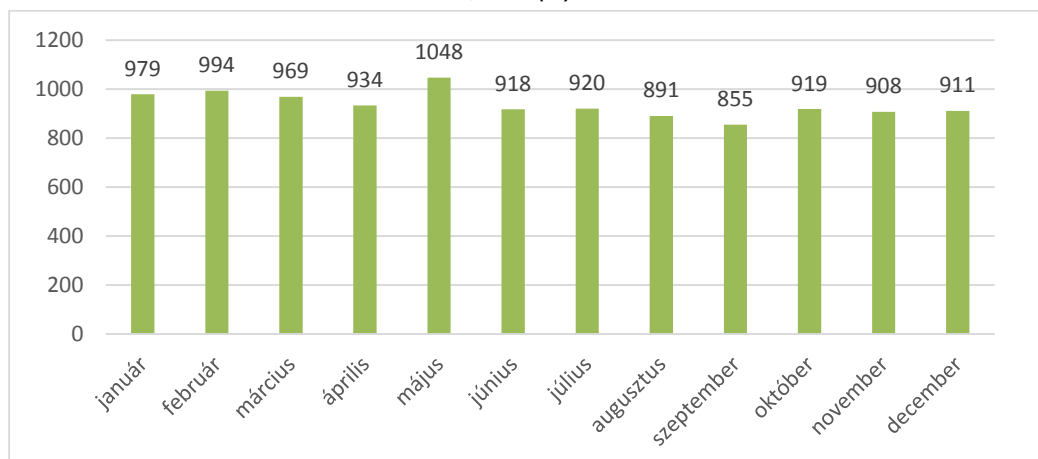
Forrás: KSH T-Star 2013

A regisztrált munkanélküliek száma 2001 és 2011 között 771 főről, 943 főre változott. 2001 és 2009 között folyamatosan nőtt az álláskeresők száma, ekkor elérte az 1 146 főt, majd következő évi csökkenést követően 2012-ben elérte csúcspontját, 1 274 fővel. 2013-ban lecsökkent a 2003. évi adat alá, ebben az évben 943 fő nyilvántartott álláskereső volt a városban. A gyorsan ingadozó foglalkoztatottság jelentősen növeli a város kiadásait, és szociális ellátásra fordított költségeit, az ilyen helyzeteket kezelő programok kidolgozása része lehet a települési stratégiának, ezáltal növelve a válságokkal szembeni rezilienciát. Kalocsa városában 8,4% volt 2013-ban a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népességhez viszonyítva, ami kedvezőbb a járási értéknél (9,0 %), azonban jelentősen magasabb a megyei (6,4 %) és országos átlagnál (6,3 %).

2014 évben a munkaképes korú lakosság számához viszonyítva a munkanélküliség 8,21 százalékos, és több mint 50 százalékuk 6 hónapnál régebben keres munkát. Fontos tény, hogy a munkanélküliek jelentős része (28,7 %) általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, továbbá 14 százalékuk 21 és 25 év közötti. A korcsoport szerint vizsgálva a munkanélkülieket sokkal veszélyeztetettebb az 51-60 év közöttiek csoportja, ebből kerül ki az álláskeresők több mint ötöde (21 %).

8. ábra: Munkanélküliek számának alakulása, 2013 (fő)

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A munkanélküliség egy naptári éven belül (2013) felfutást mutat májusban, azonban a ciklikusság nem igazodik a mezőgazdasághoz (ezt igazolja az ebben a szegmensben dolgozók alacsony aránya is). A májusi csúcs (1 048 fő) után csökkenés indul be, majd az őszi beköszöntével szeptemberben (855) ismét elkezd emelkedni a munkanélküliek száma. A településen sok az időnymunkás, ez okozza főként a munkanélküliségi mutatók ciklikusságát, valamint a nyári időszakban többen átlépnek a közmunkaprogramból az építőiparba.

1.7.1.5 Jövedelmi viszonyok

Jövedelem

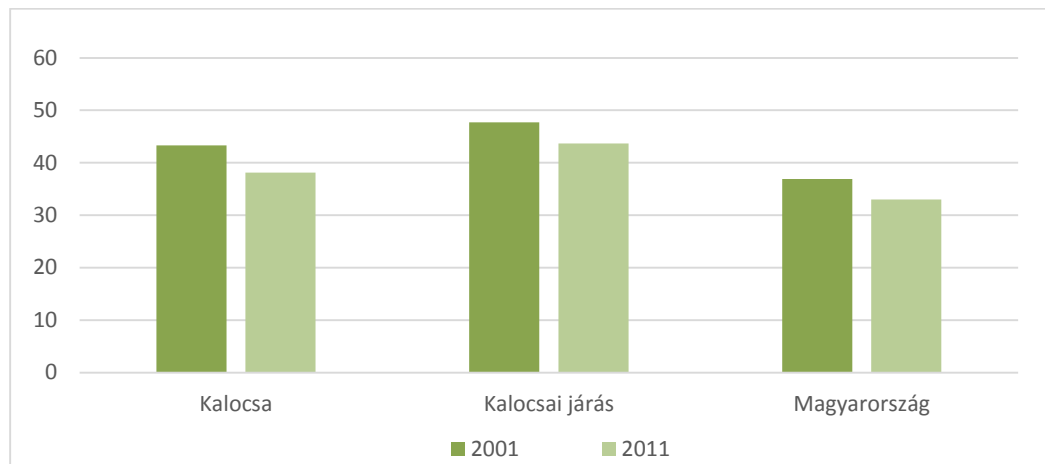
A száz lakosra jutó adófizetők száma Kalocsán 2000 óta mindig kicsivel az országos átlag felett volt a 2003. év kivételével, 2008. évben volt a legmagasabb, ekkor száz lakosra közel 46 adófizető jutott, jelenleg az adófizetők 100 lakosra vetített értéke 45,3. A kalocsai járásban 2008 óta szignifikánsan növekedett az adófizető lakosok szám a lakosság arányában, ezt azonban sem a kalocsai, sem az országos tendenciák nem követik.

Az egy lakosra jutó jövedelem nagysága kismértékben alacsonyabb a megyei járásközpontokra és az egész országra jellemző értékeknél, azonban közel 20 %-kal meghaladja a járási mutatókat. Az elmúlt évek tendenciája mind a 4 területi lehatárolás tekintetében azonosnak mondható. 2000-től 2008-ig folyamatos emelkedés tapasztalható Kalocsa városában (227.094 Ft-ról 594.585 Ft-ra emelkedett), majd az ezt követő 5 évben stagnálás tapasztalható maximum 10%-os évi kilengéssel. 2012-ben az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 569.444 Ft volt.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2009 és 2013 között jelentős fluktuációt mutat. Megfigyelhető, hogy 2010 és 2013 között a számuk megduplázódott, ugyanis 2010-ben 142 fő, míg 2012-ben 372 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

9. ábra: Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)

Forrás: TelR ITS tervezését támogató alkalmazás

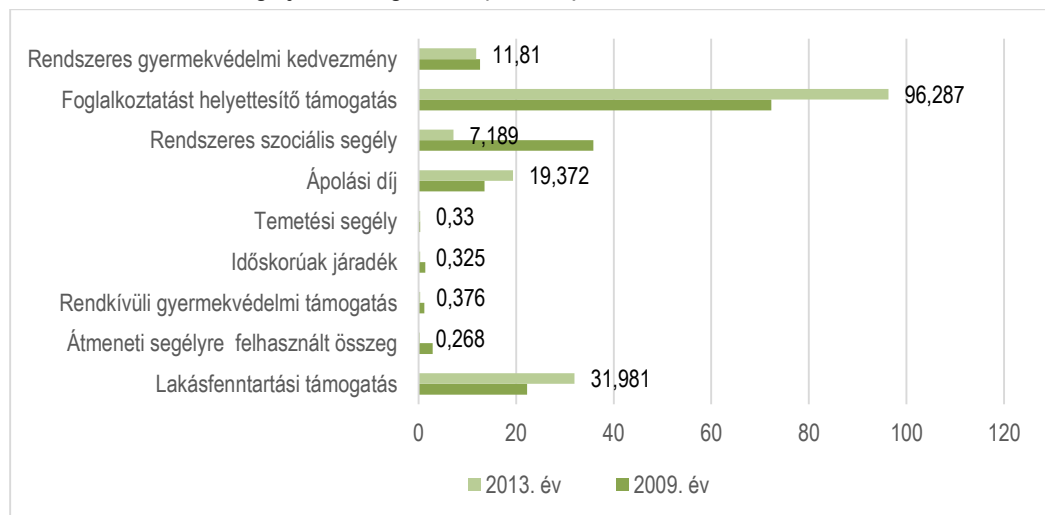
Kalocsán a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők százalékos aránya az aktív korúakon belül meghaladja az országra jellemző értékeket mind 2001. mind a 2011. években, azonban a járási értéknél alacsonyabb értéket mutat. Kalocsán 2011 évben az aktív korúak 61,9 százaléka rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel, mely a 2001 évre jellemző értéknél kedvezőbb.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő lakosság számában jelentős változás nem figyelhető meg 2005 és 2013 között. A jelentős számú nyugdíjas szükségessé teheti a területre, érintettekre szabott programok beépítését a települési stratégiába.

Jól mutatja a városi lakosság anyagi helyzetét az ezer főre jutó gépkocsik száma. Ez a mutató Kalocsán növekvő trendet mutat, a 2001. évi 274 darabról 2011-re 348 darabra növekedett. Az értékek meghaladják mind az országos, mind a megyei adatokat.

Segélyezés

10. ábra: Felhasznált segélyek összege, 2013 (millió Ft)

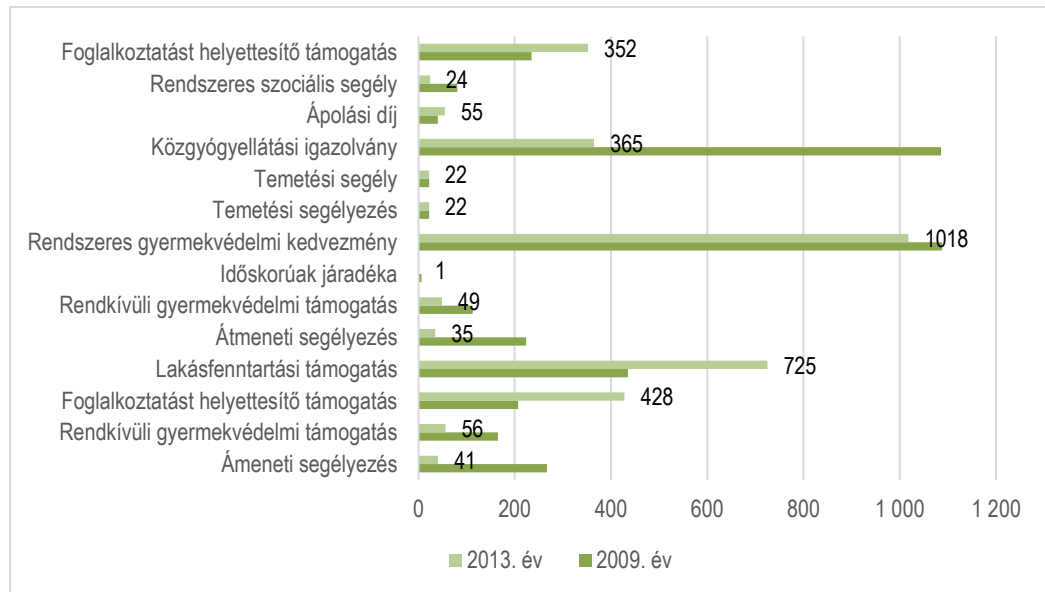
Forrás: KSH T-Star 2013

Az önkormányzati segélyezési mutatókat vizsgálva látható, hogy jelentősen megnöttek a foglalkoztatást helyettesítő támogatásokra fordított kiadások, összegük 2009. évi 72,3 millió forintról 96,3 millió forintra nőtt 2013-ra. Ezen kívül emelkedett a lakásfenntartási támogatásra, és az

ápolási díjra fordított támogatások összege. Szignifikánsan lecsökkent a rendszeres szociális segélyre, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre fordított támogatások összege.

11. ábra: Segélyezés esetei, 2013 (fő vagy esetszám)

Forrás: KSH T-Star 2013

A segélyezések esetszámai tekintetében látható, hogy kiemelkedik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (1 018 fő), noha 2009 óta enyhén csökkent ezen érték. Továbbá jelentős csökkenés látható a közigyeellátási igazolvánnyal rendelkezők számában, itt a 2009 évre jellemző 1 086 darabról, 365 darabra csökkent az hatályos igazolványok száma. A foglalkoztatást helyettesítő támogatások száma a duplájára nőtt 2009 és 2013 között. Kiemelendő, hogy felére csökkent a rendkívüli gyermekvédelmi támogatások esetszáma. Továbbá a lakásfenntartási támogatás összege csaknem duplájára emelkedett. A települési stratégia kidolgozása során ez a javulás felhasználható a területet érintő jó gyakorlatok kidolgozásához.

1.7.1.6 Életminőség

Az emberek életminőségét nagyban meghatározza, hogy milyen komfortfokozatú és felszereltségű lakásban élnek. Kalocsán összesen 7 761 háztartás található, ezeknek 47,7 százaléka összkomfortos, ami hozzávetőlegesen 12 százalékos elmaradást mutat az országos átlagtól. (59.4%), azonban némileg magasabb a megyei átlag értéknél (46,0 %). A komfortos lakások aránya 47,8 százalékos, ami meghaladja a megyei átlagot (40,3 %), és messze meghaladja az országos átlagot (31,3 %). A komfort nélküli lakások aránya nem éri el a 2 százalékos küszöböt, és messze elmarad az országos átlagtól (5,8 %).

A városban a háztartások életminősége az alábbiak szerint változott 2001 és 2011 között.

11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei, 2001-2011

Háztartások életkörülményei	2011		
	Kalocsa	Bács-Kiskun megye	Magyarország
Háztartások összesen (db)	7 761	239 193	4 390 302
Háztartások a lakás komfortossága szerint (%)			
összkomfortos	47,76	46,00	59,38
komfortos	48,27	40,33	31,31
félkomfortos	1,86	4,20	2,92
komfort nélküli	1,89	8,83	5,76
szükség- és egyéb lakás	0,22	0,64	0,63
Háztartások a lakás felszereltsége szerint (%)			
hálózati vízvezetékkel	99,02	85,65	94,32
házi vízvezetékkel	0,18	9,22	2,37
meleg folyóvízzel	96,96	89,42	93,04
közcsonnával	90,12	54,10	76,21
házi csatornával	9,08	40,77	20,48
központi fűtéssel	48,27	47,00	60,34
vízöblítéses WC-vel	97,84	88,83	92,97

Forrás: KSH TB2011_J adatbázis

A települési háztartások felszereltsége az esetek többségében mind a megyei mind az országos szintet megelőzi. Kivétel ez alól a házi csatornával rendelkező háztartások aránya, melynek országos átlaga 20,5 százalék, ám Kalocsán mindössze 9,1 százalék. Ennek oka, lehet, hogy míg országosan a közcsonnával rendelkező háztartások aránya 76,2 százalék Kalocsán ez az érték 90,1 százaléknak felel meg. Kalocsán központi fűtéssel a lakások 48,2 százaléka rendelkezik, ami jelentősen elmarad Magyarország egészére jellemző értéktől (60,3 %). A településen található lakások felszereltségét vizsgálva megállapítható, hogy a lakások 99,0 százaléka hálózati vízvezetékkel, 90,1 százaléka közcsonnával és 97,8 százaléka vízöblítéses WC-vel rendelkezik

Dohányzási, alkoholfogyasztási szokások tekintetében az országos átlaghoz képest nincs eltérés Kalocsán.

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Az időskorúak számában az elmúlt években enyhe, de folyamatos növekedés figyelhető meg, így az aktív korúak számára kismértékben, de egyre nagyobb terhet jelent az időskorúak ellátása.

2001 és 2011 között növekedett a városban élő kisebbségek aránya.

Az iskolázottság aránya a Bács-Kiskun megyei járásközpontok és az országos átlagánál is alacsonyabb a városban, azonban a Kalocsai járás tekintetében jelentősen kedvezőbb.

A munkanélküliek száma egyes évek közötti fluktuációval, de növekedett az utóbbi években, csúcspontját 2011 évben érte el (1 274 fő), míg 2013 évben 943 munkanélküli személyt regisztráltak Kalocsán.

A városban az adófizetők aránya az elmúlt években, enyhe csökkenést mutat. Míg 2005 évben ez az arány 43,4 százalék volt, addig az állandó lakónépesség arányában az adófizetők aránya 42,6 százalékra esett vissza. A megyei értékeket ez meghaladja, 2005-ben a megyei arány 41,5 %, addig 2012 esztendőben 42,5 %. A megye járásainak teljesítményét tekintve a Kalocsai járás 2005 évben még a középmezőny alján helyezkedett el, míg 2012-re a középmezőny tetejére került.

2 darab szegregátum és 1 szegregációra veszélyeztetett terület található a településen a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján, mindhárom a város keleti-délkeleti részén a 4. és 5. városrészben található. Magas roma népességi arány, aluliskolázottság és magas munkanélküliségi ráta jellemzi az itt élő több, mint 500 főből álló helyi lakosságot (2015.01.01).

Az önkormányzatnak nagy erőfeszítések árán a város egyik konfliktusoktól nem mentes Vigadó sori telepet sikerült bírósági úton felszámolnia. A telepen található romák szétköltöztek a városban, illetve jelentős részük elhagyta a települést.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Településtörténet

Az eddig feltárt legfrissebb régészeti emlék szerint a település csaknem kétezer éves múlttal rendelkezik. Az i. sz. IV. évszázadban élő kelta lakosok nyomaira bukkantak a Szent István ház átépítése során.

A város már a honfoglalás ideje alatt kiemelt szerephez jutott, egyes kutatások igazolják, hogy a település a fejedelmek székhelyeként szolgált. A város történelmét rengeteg régészeti lelet mutatja be, melyek jelentős része a Viski Múzeumban található. István király az első ezredforduló környékén érsekséget alapított, mely a katolikus egyház egyik legfontosabb központjának számított az elkövetkező évszázadok során. Az érsekség első egyházfője Asztrik volt, aki miután a koronát elhozta István királynak, nagyhatalmú érsekséget vezethetett a városban. Az egyházmegyei fejlődés magával hozta a város fejlődésének lehetőségét is. Két korszerű székesegyház is ezekben az időkben épült, mely kiválóan reprezentálja az akkori építészeti legfrissebb vívmányait.

A kiemelkedő természeti, gazdasági és társadalmi adottságok megalapozták a város fejlődését és fennmaradását. A város geológiai elhelyezkedése könnyen védhetővé tette a várost, hiszen a szabályozatlan dunai mellékágak miatt nehéz volt megközelíteni, azonban a város már elég magasan feküdt ahhoz, hogy védve legyen az áradások pusztításától. A Duna mellékágai által behálózott árterület a XIX. századi folyamszabályozások és védőtöltések megépülését követően tűnt el. Olyan részek helyezkedtek el itt, melyek a folyamszabályozást követően eredeti funkciójukat elvesztették: a Vajas ág, az Őrjeg, a Turján tartoznak az elhalt ágak közé. Ezek között a vízfolyások és Duna között fokok, palék, erek biztosították az összeköttetést, és árvíz idején is jó szolgálatot tettek, mert megteltek vízzel és csak a kiemelkedő ún. göröndöket hagyták szárazon. Az egyik ilyen göröndre épült Kalocsa is. Az ártéri elhelyezkedésnek köszönhetően a gazdálkodás is jellegzetes volt, elsősorban az állattenyésztés volt meghatározó.

A város életében hatalmas törést jelentett a törökök megjelenése 1529-ben, mert a településen lakók elmenekültek, a támadók pedig porig rombolták várost. Az 1686-os második török roham során is ugyanez történt, ekkor a betolakodók felégették a nagy múltú várat is. A város életében jelentős törésnek számított az 1875-ös tűzvész, melyet a később érkező vasút (1882) sem tudott ellensúlyozni. A dunai szabályozások miatt immár biztonságosan lehetett a tápanyagban gazdag földet művelni, így az elkövetkezendő időkben Kalocsa mezővárossá alakult, melyet az érseki földesúr igazgatott. A település 1871 után nagyközséggé alakult, majd 1921-től rendezett tanácsú város lett. Az ipari fejlődés relatív későn, az 1960-as években kezdődött meg.

A város rendelkezik büntetés végrehajtási intézménnyel is (Kalocsai Fegyház és Börtön), mely a közelmúlt strasbourg-i ítéleteinek tükrében jelentős fejlesztések elébe néz.

Kulturális értékek

Kalocsa műemlékekben gazdag város. Az országos védettséget élvező műemlékek jelentős száma egyházi épület vagy egyházi építésű gazdasági épület. A város műemlékei az 1.14.3.3 Műemlék, műemlékegyüttes című fejezetben kerülnek bemutatásra.

A kalocsai hímzés – az 1930-as évek után – napjainkban újra virágkorát éli és szintén nemzetközi hírnévre tett szert. Jellegzetes virágmotívumai az elmúlt években számtalan ruházati és egyéb terméken jelentek meg. A hímzés mellett a népi hagyományban jelentős volt a hasonló motívumokkal készített fafaragás is.

Az eredetileg olcsó borspótló fűszerként népszerűvé váló, ma már Hungarikumként számon tartott Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény termelés hanyatlásnak indult, mely betudható az 1994-es és a 2004-es paprikahamisítási ügynek. A vásárlói bizalom helyreállítása és a termelő-feldolgozó géppark modernizálása kulcsfontosságú feladat ezen kulturális érték fellendítése érdekében.

A Kalocsa határában kialakult falvakban (összefoglaló nevén a Kalocsai Sárközben) ma is alkotó író-, pingáló- és hímzőasszonyok, valamint a helyi hagyományőrző csoportok, néptánc együttesek a kalocsai identitás őrzői és életben tartói.

1.7.3.2 Civil szerveződések

Sokszínű és sokrétű civil szerveződés jellemző Kalocsa városára, amit jól reprezentál az aktív civil szervezetek száma. A városban 2015 év elején összesen 243 darab bejegyzett civil szervezet működött. A szervezetek a közösségi élet szinte minden területét lefedően megtalálhatóak a városban, legnagyobb számban az egészségügy, oktatás, sport, kultúra, szabadidős tevékenységek területe emelhető ki.

- 17 darab egészségügyi,
- 11 darab érdekképviselői,
- 22 darab intézményi,
- 5 darab környezetvédelmi,
- 3 darab közbiztonsági,
- 38 darab kulturális,
- 41 darab oktatási,
- 40 darab sport,
- 21 darab szociális,
- 13 darab természetvédelmi,
- 1 darab tűzoltó civil,
- 31 darab egyéb.

Az önkormányzat nem rendelkezik civil koncepcióval. Az eddigi tapasztalatok alapján jónak mondható az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködési készsége. Az önkormányzat nem rendelkezik civil szervezetettel kötött feladat-ellátási szerződéssel.

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Oktatás

Kalocsa a térség egyik meghatározó iskolavárosa. Magas a Kalocsára bejáró gyermekek és diákok száma a környező településekről, mely az elmúlt évben 1 763 fő volt. Szignifikánsan kiugró település nincsen, 100 személy felett van a bejárók száma az alábbi települések esetében: Dunapataj (166 fő), Bácsa (155 fő), Homokmégy (127 fő), Foktő (126 fő), Harta (117 fő), Hajós (105 fő) és Miske (104 fő). Oktatási és nevelési célból a várost elhagyó személyek száma 310 fő, legtöbben Szegedre mennek, az összes Kalocsát elhagyó több mint ötöde jár a Csongrád megye székhelyére. Továbbá kiemelkedő Budapest és Baja szerepe, ahova 63, illetve 46 gyerek ingázik.

Bölcsőde

Kalocsa Városában egyetlen bölcsőde található, a város peremén elhelyezkedő és 33 férőhellyel rendelkező Lovász Csabáné Bölcsőde (Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zrínyi utcai Bölcsőde). Az intézmény 2013. szeptember 1. óta fogadja az időszakos ellátást igénylő szülők gyermekeit.

2009 évben 22 férőhellyel bővítették a városi bölcsődét, ennek ellenére 2014-ben a kihasználtság teljesnek bizonyult, a jövőben a férőhely bővítés válik szükségessé.

Óvodák

Kalocsa városban az óvodai feladatellátás 7 darab intézményben valósul meg. Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje intézményeinek fenntartója és működtetője Kalocsa Város Önkormányzata. Kalocsán egyetlen egyházi fenntartású óvodai feladatellátást biztosító intézmény található, a Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium.

A feladat ellátási helyek területi elhelyezkedése a városon belül egyenletes. A városban az összes óvodai férőhely száma 600 fő. A városi szintű kihasználtság közel 90 százalékos, 2013-ban 533 gyermek iratkozott be az óvodákba, ami 2014-ben megemelkedett 575 főre. Az óvodák kihasználtság szempontjából telítettek, a 2014-es esztendőben jelentős férőhely hiány jelentkezett a városban.

A gyógypedagógusok száma 50 fő. Az óvodába beírt gyermekek nemek szerinti megoszlását tekintve 54,4 százalék fiú. Nagyon magas a hátrányos helyzetű óvodások száma, az összes gyermek közel harmada. A város minden óvodája viseli a „Zöld Óvoda” címet.

1997 évben alakult meg a Kalocsa Város Óvodáiért Alapítvány, mely jelenleg több óvoda összevonásával működő nevelési intézményként a kor követelményeinek megfelelő, magas szintű óvodai, intézményi feltételek biztosítását szolgáló kezdeményezéseket támogatja.

A településen családi napközi nem található.

12. táblázat: Óvodai intézmények és azok legfontosabb statisztikai adatai (2013/2014 tanév)

Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2014-ben beiratott gyerekek száma (fő)	Kihasználtság (%)	Csoportok száma (db)	Torna-szoba léte
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Csokonai utca	100	114	114,0	4	van
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Kunszt Utcai Tagóvodája	75	79	94,9	3	használaton kívül

Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	2014-ben beíratott gyerekek száma (fő)	Kihasználtság (%)	Csoportok száma (db)	Torna-szoba léte
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Újvárosi Tagóvodája	100	93	93,0	4	nincs
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Bem Apó utcai Tagóvodája	100	100	100,0	4	van
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Zöldfa utcai Tagóvodája	75	74	98,6	3	van
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje Viola utcai Tagóvodája	25	23	92,0	1	van
Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	n.a.	92	n.a.	4	n.a.

Forrás: oktatás.hu és önkormányzati adatszolgáltatás

2009-ben az egyik tagóvodánál történt akadálymentesítés, jelenleg 2 db infrastruktúra fejlesztő pályázat megvalósítása van folyamatban. A jövőbeni tervek között szerepel a többi óvodai tagintézmény infrastrukturális fejlesztése, valamint a férőhelyek bővítése.

Alapfokú oktatás

Általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2013 évben 1 412 fő volt (KSH területi statisztika adatai alapján). 2000 és 2006 között a kiindulási 1 967 főről folyamatosan csökkent az általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban, azóta hozzávetőlegesen 1 400 fő körül mozog az érték. Az osztálytermek száma általában megegyezett az iskolai osztályok számával. A diákok kb. 45 százaléka vesz részt napközis ellátásban és csupán két százaléka lakik kollégiumban.

A város általános iskoláinak nemzetiségi oktatásában részesülő tanulók száma magas, megközelíti a 15 százalékot, főként a német nyelvű képzés népszerű. A város iskoláiba más településről bejáró általános iskolai tanulók száma 289 fő volt 2013 évben, mely az elmúlt évek statisztikáit elemezve növekvő tendenciát mutat.

Az általános iskolai intézmények feladatellátási helyeinek száma 2013 évben 6 darab volt. Ezen belül a Klebersberg Intézményfenntartó központ (KLIK) a fenntartó 4 iskolában, továbbá 1 állami és 1 egyházi fenntartású intézmény van a városban. Az intézmények általában korszerűek, mindegyik rendelkezik internettel és a számítógépek száma a diákok számához viszonyítva eléri a 10 százalékot. Az intézmények fogadni tudják a város általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat is. A férőhelyek száma elegendő.

Megfigyelhető, hogy a KLIK iskoláiban egyre nagyobb az elvándorlás, míg a katolikus iskolákban többszörösére nőtt a telítettség.

A működtetés és fenntartás feladatainak megosztása a KLIK és az önkormányzat között az 1.10. 6. fejezetben kerül bemutatásra.

Középfokú oktatás

A középfokú oktatási intézmények száma a városban 4 darab, amiből 2 gimnáziumi és 2 szakközépiskolai feladatellátási hely. Vonzáskörzetük főként a kalocsai járásra terjed ki. A legtöbb oktatási intézmény fenntartója a KLIK Kalocsai tankerülete, emellett 1 darab EMMI és 1 darab alapítványú fenntartású iskola található a településen.

A középiskolai tanulók számában az elmúlt években folyamatos csökkenés figyelhető meg 2001 évben még 1 517 diák vett részt az oktatásban, míg 2013 évben már csak 1 166 fő. 2005 évtől kezdődően az osztályok száma nem haladja meg a középiskolai osztálytermek számát. A férőhelyek száma elegendő.

13. táblázat: Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői, 2014

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	Telep-helyek száma	Fenntartó	Tanulók száma (fő)	Nem városi lakos (fő)	Képzési kínálat
Emberi Erőforrások Minisztériuma Kalocsai Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola	1	Emberi Erőforrások Minisztériuma, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	n.a.	n.a.	n.a.
Kalocsai Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	5	Klebelberg Intézményfenntartó Központ	724	470	Szakközépiskolai ágazatok: gépészet, rendészet, informatika, közgazdaság Szakiskolai képzések: kőműves és hidegburkoló, női szabó, pék, épület-és szerkezetlakatos, gépi forgácsoló, asztalos
Kalocsai Kossuth Zsuzsanna Humán és Kereskedelmi Szakközépiskola, Szakiskola	3	Klebelberg Intézményfenntartó Központ	357	200	Szakközépiskolai ágazatok: Egészségügy, vendéglátás-turisztika Szakiskolai képzések: pincér, szakács
Kalocsai Nebuló Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	2	Klebelberg Intézményfenntartó Központ	124	67	Parkgondozó, textiltermék-összeállító, készségfejlesztő
Kalocsai Szent István Gimnázium	1	Klebelberg Intézményfenntartó Központ	323	170	Általános tantervű osztály, matematika tagozatos osztály
Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	1	Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek Társulata	151	n.a.	Általános tantervű osztály katolikus nevelési elvek szerint

Forrás: KIRSTAT 2014

Általánosságban elmondható, hogy a gimnáziumi képzések struktúrája illeszkedik a helyi gazdaság igényeihez. Az intézményekre kevésbé jellemző a helyi gazdasági szereplőkkel történő kapcsolatok ápolása, ennek megváltoztatása a középfokú oktatás újbóli fellendítésének meghatározó pontja lehet.

Szent István Gimnázium épületében jelenleg folyamatban van egy energetikai fejlesztéseket támogató EU-s pályázat megvalósítása. Továbbá másfél éve készült el a gimnázium laborja. Az elmúlt években akadálymentesítés, vizesblokk felújítás valósult meg Norvég alap és önkormányzati támogatások révén.

A többi ingatlan esetében is szükség van energetikai korszerűsítésre, azonban a műemlék jellegű és hatalmas alapterületű intézmények komplex felújítása rendkívül nagy forrást igényel, továbbá a KLIK vagyongazdálkodási jogok tovább nehezíti a feladatot.

Az önkormányzat tervei között szerepel egy kéttannyelvű középiskola alapítása.

Kollégiumi ellátás

A városi kollégiumi ellátást a Kalocsai Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium intézmény biztosítja. 2014 évben 67 darab tanuló iratkozott be a KIRSTAT 2014 októberi adatbázisa alapján.

Felsőfokú oktatás

A településen jelenleg 1 darab felsőfokú intézmény található, a gazdasági képzést nyújtó Tomori Pál Főiskola. Az intézmény működtetője, fenntartója a KF-SZ Kalocsai Felsőoktatási és Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság. A Főiskola két darab, székhelyen kívüli képzési hellyel rendelkezik, egyik Kecskeméten, másik Budapesten található. Az alapképzésben jelenleg a gazdálkodás és menedzsment, valamint a pénzügy és számvitel szakok indulnak, mind nappali, mind levelező oktatásban egyaránt. Felsőfokú képzés keretében nemzetközi gazdálkodás, továbbá pénzügy és számvitel szakirányok közül lehet választani.

Az intézményben tanuló hallgatók száma a 2013 évben kifejezetten alacsony volt (207 fő), melyből mindössze 48 fő vett részt nappali képzésben Kalocsán. Érdekesség, hogy tavaly a felsőoktatásban dolgozó oktatók létszáma meghaladta a kalocsai felsőoktatásban résztvevő nappali képzésű hallgatók létszámát. Az elmúlt évtized adatait tekintve kitűnik, hogy az évezred elején alacsony volt a hallgatók száma, majd folyamatos létszámemelkedést követően 2006 és 2007-ben érte el a maximumot (kb. 750 fő), azóta folyamatos csökkenés tapasztalható. A csökkenés egyik meghatározó oka, hogy a Tomori Pál Főiskola nem kapott állami finanszírozású helyeket az elmúlt évben.

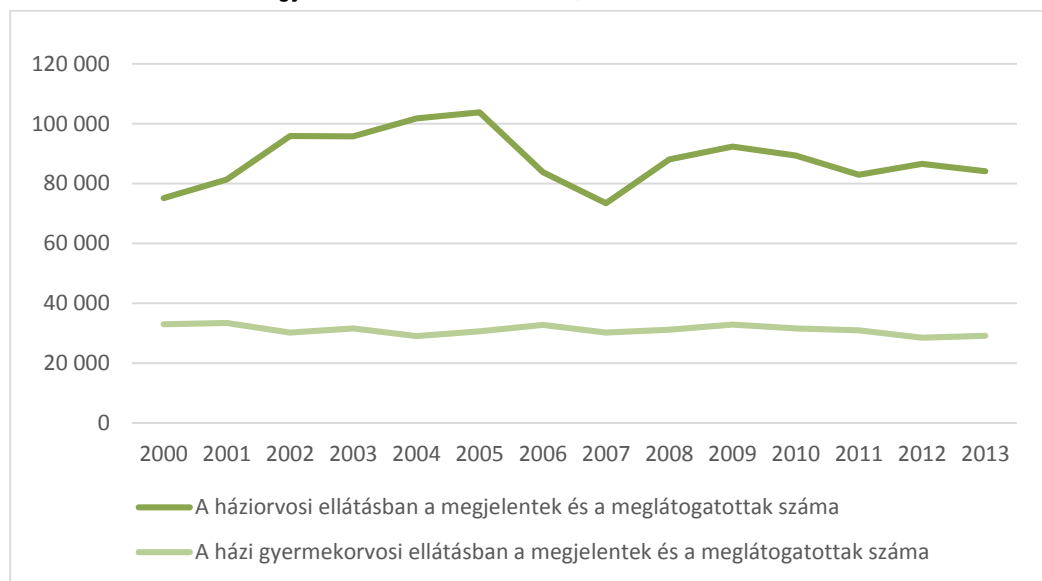
A főiskola további feladatellátási helyein, azaz Budapesten és Kecskeméten a diákok számának növekedése figyelhető meg az elmúlt években.

1.8.1.2 Egészségügy

A városban összesen 6 darab felnőtt háziorvos 6 szolgálatban, 5 darab házi gyermekorvos (4 házi gyermekorvos és 1 vállalkozó) 5 szolgálatban, valamint 6 darab fogorvosi praxis működött 2013-ban vállalkozási szerződés keretében, melyek számában az elmúlt 10 évben jelentős változás nem volt tapasztalható. Betöltetlen háziorvosi praxis nincs a településen. Az egy háziorvosra/házi gyermekorvosra eső betegek száma 2007-ben jelentősen lecsökkent, utána lassú emelkedéssel, a tíz évvel ezelőtti szintre állt be. Az orvosi ügyelet biztosított.

12. ábra: Házi orvosok és gyermekorvosok esetszámai, 2001-2013

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

A városban 2001 óta 11 db védőnő dolgozik.

A településen az egészségügyi alapellátás fő helyszíne a 200 éves múltta visszatekintő Bács Kiskun Megyei Kórház SZTE ÁOK Oktatókórháza Kalocsai Szent Kereszt Kórház, ahol fekvő-, járóbeteg és sürgősségi ellátás is található. Az intézmény jelenleg 72 000 lakos ellátásáért felel.

A kórházban számos szakrendelés elérhető az alábbiak szerint:

- belgyógyászat
- sebészet
- neurológia
- aneszteziológia
- tüdőgyógyászat
- sürgősségi
- pszichiátria
- szülészeti és nőgyógyászat
- csecsemő és gyermekgyógyászat
- rehabilitáció
- kardiológia
- krónikus belgyógyászat
- krónikus tüdőgyógyászat
- krónikus pszichiátria
- nefrológia
- addiktológia

- mozgásszervi rehabilitáció
- gastroenterológia
- audiológiai
- fül-orr-gégészet
- szemészet
- urológia
- röntgen
- reumatológia
- fizioterápia
- foglalkozás-egészségügyi
- bőrgyógyászat
- diabetológia
- kardiográfia
- traumatológia
- ideggyógyászat
- nemibeteg gondozás
- echokardigráfia
- pathológia
- ultrahang

A kórházi ágyak száma a 2000-es évek elején 519 darabnak felelt meg, majd pár év alatt lecsökkent hozzávetőlegesen 450 darabra, hosszas stagnálás után 2012 évben 389 ágyra.

13. ábra: A kórházakban ténylegesen teljesített ápolási napok száma, 2000-2012 (nap)

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

A kórházi ápolási napok számában csökkenés látható 2006 évig, majd az utóbbi években állandósult állapot figyelhető meg, 2012 évében 120 502 nap volt.

A Kalocsai Szent Kereszt Kórház az elmúlt tíz évben jelentős fejlesztéseket hajtott végre eszközbeszerzés és épület felújítás tekintetében. Jelenleg is folyamatban van egy nagy, konzorciumi pályázata az intézménynek, továbbá a jövőben a D épület rekonstrukciója válik elengedhetetlenné. A kórház állami fenntartásúvá válása óta az önkormányzatnak kevesebb rálatása van a kórház működésére.

Kalocsa városában jelenleg 4 darab gyógyszertár üzemel, mely a város terjedelmét figyelembe véve ideálisnak tekinthető.

A településen jelenleg 1 mentőállomás található, ami a TIOP 2.2.1 pályázat keretében 2014-ben megújult, melynek keretében új helyiségek létesültek, valamint a jelenlegi főépület is felújításra került energiahatékonysági és gépészeti szempontból egyaránt. A tetőre megújuló energiát hasznosító napkollektorokat telepítettek a fűtési és használati melegvíz rásegítése érdekében.

Az egészségügyi alap és szakellátásban magán, egyházi stb. intézmény nem vesz részt jelenleg.

1.8.1.3 Szociális közszolgáltatások

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.) módosítása értelmében a kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1. napjától a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Hatáskörváltás az aktív korúak ellátásában van, ennek keretében kétféle ellátástípust állapíthat majd meg a járási hivatal: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást és új ellátásként az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást. A rendszeres szociális segély elnevezésű támogatás megszűnik.

A módosítás érinti továbbá az alábbi ellátási formákat, mivel ezek 2015. március 1. napjától kikerülnek az Szt.-ből:

- lakásfenntartási támogatás,
- adósságkezelési szolgáltatás,
- méltányossági ápolási díj,
- méltányossági közgyógyellátás.

2015. március 1. napjától hatályos szociális rendelet alapján a helyi önkormányzatok felelőssége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában, mivel minden egyéb támogatásról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás.

Intézmények,
szolgáltatások

Szociális és gyermekvédelmi alapellátást és szakosított ellátást a városban a Kalocsa Város Önkormányzata Szociális Központja látja el. Az önkormányzati fenntartású intézményben négy telephelyen étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, idősek klubja, idősek otthon, fogyatékos személyek otthona és nappali intézménye, valamint tanyagondnoki szolgáltatás valósul meg. Fejlesztéseket tekintve 2007 évben felújításra került az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona a Malom utca 5. szám alatt, majd 2010 évben egy teljes felújítás és fejlesztés után került átadásra a Bem apó utcai otthon.

14. ábra: Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás Kalocsán

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Az önkormányzati tulajdonú idősek otthonát szeretné a mai kor elvárásainak megfelelően korszerűsíteni és megfelelővé fejleszteni a város. A demográfiai korfa előregedésének következtében az utóbbi években folyamatos a túlsúlyosság és jelentősek a várólisták ezért a férőhelyek számának növelése az elsődleges, továbbá fontos az épületek rekonstrukciója a releváns szakmai és gazdasági, fenntarthatósági szempontok figyelembevételével.

A Miasszonyunkról Nevezet Kalocsai Iskolanővérek Társulata fenntartású Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Szociális Szolgáltató Központjában idősek otthon, étkeztetés, házi segítségnyújtás valamint idősek klubja keretében biztosítja a rászoruló emberek részére a mindennapi igényeket. Összesen 40 férőhellyel rendelkezik és kizárólag katolikus hitet gyakorló azzal együtt élni tudó, azt tiszteletben tartó világi hölgyeket tud fogadni.

Pénzbeni és természetbeni ellátások

Kalocsa Város Önkormányzata által nyújtott segélyek az 1.7.1 Jövedelem alfejezetben kerültek bemutatásra.

1.8.1.4 Községi művelődés, kultúra

Intézmények

A városban egy közösségi ház található. A Hunyadi utca 82. szám alatt található épületben, 2011-ben történt felújítást követően kapott helyet a Dunamenti Mozgáskorlátozottak Egyesülete, a Mikkamacka Játéktár, a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat és a Városi Sportiroda is. A felújítás egyik vállalása volt, hogy a fenntartási időszakban a létesítményt civil szervezetek is használhatják előzetes időpont egyeztetés után.

A városban jelenleg két könyvtár áll az érdeklődők rendelkezésére. A Kalocsa Kulturális Központ és Könyvtár Intézményében szakkörök keretében indítanak angol és német nyelvi társalgó foglalkozásokat, továbbá működik baba-mama klub, idősek klubja, meridián torna, népdalkör,

valamint alkotói kör is. A város eMagyarország pontja szintén itt kapott helyet. A Tomori Pál Városi és Főiskolai Könyvtára 2013 évben egyesült az intézménnyel. A Kalocsai Főszékesegyházi könyvtárban kiemelkedő jelentőségű magyar, latin és német nyelvű állomány hittudományi, vallási témájú anyagok teszik ki a könyvtár állományának majdnem a felét. Ebben a könyvtárban közel 9 000 kötet, 634 folyóirat, több régi térkép és atlaszgyűjtemény található meg. Az érseki könyvtár barokk olvasótermét a világ 12 legszebb olvasótermei között tartják számon. Az egyik leghíresebb kötete a Schedel krónika, melyet 1493-ban adtak ki, és Kalocsán ebből három példányt tartanak, melyből kettő régi színezésű igazi különlegesség.

15. ábra: Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár barokk olvasóterme

Forrás: Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár

A városban egy mozi és egy színház várja a kikapcsolódni vágyókat. A mozi 240 fő befogadására képes, mely a 2006-os esztendőben esett át egy komplex felújításon és ennek keretében akadálymentesítették az intézményt. A Kalocsai Színház színes repertoárral várja a kikapcsolódásra vágyókat, a hozzáférhetőségét közönség-szervezők segítik, akiknél egyénileg, illetve csoportosan is lehet jelentkezni.

Múzeumok, galériák:

- Magyar Fűszerpaprika Múzeum: a kiállítás bemutatja a paprika történetét, feldolgozását és egyéb érdekességeket is. Az épület még nem akadálymentesített.
- Népművészeti Tájház: vályogfalú, nádtetős házikó várja a kalocsai népművészet iránt érdeklődőket. Külön érdekessége, hogy a 'partos-házak' közé tartozik, melyeket a dombra építettek, így egy esetleges dunai árvízről is védve volt.
- Schöffner Múzeum: a művész szülőházában található eredeti művészeti irányzatát megőrkítő tárlat különleges kollekció keretében ad betekintést Nicolas Schöffner életművébe. A sváb művészt a kinetikus művészet egyik alapítójaként, a kibernetikus szobrászat atyjaként tartjuk számon.

Rendezvények

- Városi Képzőművészeti Gyűjtemény: 1987-ben jött létre Prokop Péter hagyatékából, azóta is gyarapszik a gyűjtemény.
- Visky Károly Múzeum: alapjai 1932-re tekintenek vissza, jelenleg a fotótár 27 732 pillanat megörökítését tartalmazza, a néprajzi gyűjtemény 6 742 darabot számol, továbbá rendelkezik régészeti, történeti és képzőművészeti gyűjteménnyel is. A múzeum a kilencvenes évek óta ad támogatást kiadványok megjelentetéséhez, valamint rendszeresen részt vesz a Múzeumok Éjszakájának rendezvényein is.

A kalocsai népművészeti kultúra és néptánc megőrzésére és népszerűsítésére nagy erőfeszítéseket tesz a város vezetése. A településen rendszeresen megtartott, nagy népszerűségnek örvendő rendezvények az alábbiak:

- Duna-menti Folklor Fesztivál: 1973 óta a Duna menti népek egyetértésének és barátságának jelképekül nyár közepén tartott öt napos rendezvény, ahol kézműves foglalkozások, néptánci táncházak, és színházi programok, várják a folklór iránt érdeklődőket. A határokon áttelő fesztivál három évente kerül megrendezésre, a következőre 2017-ben lehet számítani.
- Kék Madár Fesztivál: az azonos nevű Alapítvány által rendezett fesztivál a beteg gyermekek megsegítéséről szól. A 22 évre visszatekintő zenei és összművészeti fesztivál bevételeit a környéken lakó beteg gyermekek családjainak juttatja el az Alapítvány.
- Kalocsai Paprikafesztivál: 25 évadra visszatekintő fesztivál, mely a város legfontosabb fesztiválja címet is viseli. 18 évvel ezelőtt kiegészült a Paprikás ételek Főzőversenyével. A fesztivál idején a város teljesen átalakul, a Bor és Pálinka utca, Kézműves Vásár, Pingáló Bemutató és természetesen Paprika utca várja az érdeklődő közönséget.

Sport

Kalocsa városa intenzív sportélettel büszkélkedhet. Különösen népszerű a labdarúgás, kosárlabda, a karate, illetve a vízi sportok közül az úszás és az evezés. Emellett sokan foglalkoznak lövészettel, lovassporttal, motoros-, sárkány-, vitorlázórepüléssel, ejtőernyőzéssel, birkózással, súlyemeléssel, kézilabdával, röplabdával.

Kalocsa 2010-ben elnyerte a „Birkózás Városa” címet. A Kalocsai Futball Club mérkőzéseit a Városi Sporttelepen rendezik meg, melyen található egy előfüves pálya, egy edzőpálya, valamint több műfüves kispálya. További igény mutatkozik játszótér kialakítására, viszont a parkolók fejlesztése és a műfüves edzőpályák létesítése megvalósult.

14. táblázat: A város közművelődési és sport infrastruktúrájának jellemzői (aktuális állapot) – nem csak önkormányzati

Intézmény neve	kihasználtság/ látogatottság	beavatkozási szükségletek
Kalocsa Kulturális Központ és Könyvtár	Magas népszerűség, beiratkozottak száma növekszik	- színházban kisebb felújítási munkálatok, hangosítási és fénytechnikai eszközök bővítése - kiemelt turisztikai nagyrendezvények fejlesztése
Viski Károly Múzeum	Közepes látogatottság	- múzeum bővítése
Nicolas Schöffer gyűjtemény	Csökkenő tendencia - gyűjteménynek helyet adó épület felújítás alatt áll	- Kalocsa Szíve pályázat keretében a múzeum 2015 őszén újul meg

Intézmény neve	kihasználtság/ látogatottság	beavatkozási szükségletek
	- a kiállítás egy része ideiglenesen a Zsinagóga épületében került elhelyezésre	
Kalocsa és Térsége Turisztikai Szolgáltató Nonprofit Kft.	Magas kihasználtság	- TDM fejlesztése, - komplex turisztikai csomagok kidolgozása - térségi kapcsolatok erősítése
Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Kft.	Magas kihasználtság	- közművelődési célú közösségi terek folyamatos fejlesztése, karbantartása
Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár	Magas népszerűség - az e-kutatás bevezetése miatt a személyes kutatónapok száma csökkenhet - fiatalok és külföldiek körében egyre népszerűbb	n.a.
Városi sporttelep	Magas kihasználtság - délelőtti testnevelés órák, - délután edzések és kispályás foci - hétvégén mérkőzések	Tervek: - parkolás fejlesztése, - játszótér kialakítása Problémák: - birkózó terem felújítása (nyert pályázat alapján 2015-ben tervezett a megvalósítása) - hőlégbefúvásos pálya 20x 40m-es (2015. nyarán valósul meg várhatólag)
Méhecskék SE sporttelep	Teljes kihasználtság - 7 korosztály edz a pályán fiúk-lányok óvodás kortól 15 éves korig, - hétköznap 17.00 órától folyamatos edzések - hétvégén mérkőzések	Problémák: - öltöző, vizesblokk és szertár létesítményi problémák a folyamatban lévő építés miatt

Intézmény neve	kihasználtság/ látogatottság	beavatkozási szükségletek
Csajda Gyógyfürdő és Uszoda	Növekvő tendencia - az új szauna és éjszakai fürdőzési szolgáltatás miatt. - napszak szerint délelőtt kisebb kihasználtság csak úszásoktatás - délutáni közel 100%-os kihasználtság	Tervek: - uszoda komplex energetikai felújítása, - kültéri sport és élménymedence építése - külső festés, kerítés festése - saválló fugázás a medencés medencékben (3 medence) - hőszivattyú korszerűsítés (15-20 éves gépészeti berendezés) Problémák: - termál medence és nagymedence tér tetőszerkezeti gondok - vegyszer adagolók, vákuum szivattyúk, átemelő szivattyúk) régi gépészeti berendezések üzemszünetet okoztak.
Szőlők köze Szabadidőközpont (Petőfi S. utca)	Közepes kihasználtság - szegregációs terület lakói használják - időszakos bérbeadás - futball mérkőzések	Tervek: - kihasználtsági mutatók emelése (népszerűsítés) - épületállomány megfelelő
EMMI Kalocsai Gyermekotthon ("Fi únevelő sportpálya") - Foktői út	Teljes kihasználtság - intézményi gyermekek, és időszakosan a Város rendelkezésére is bocsátották a KSE pálya felújításakor.	- az épületállomány megfelelő, mindennel felszerelt, esetleges problémákat intézményi keretek között megoldják. - közmű ellátási fejlesztési igény a városi szennyvízcsatorna hálózatra való rácsatlakozás tervezett.
Meszes- KSE Evező Szakosztály	Teljes kihasználtság - március - október közepéig napi edzések (hétfőre is), - nyári szünetben napi 2x edzés	- öltöző, vizesblokk, edzői tartózkodó helyiségek adottak-megfelelő - a hajókikötőtől való védőtávolságok betartása miatt a kialakított lejáró áthelyezése szükséges. Lehetőség az önkormányzat kedvtelési célú kishajó kikötőjének lejáró használata (kisebb átalakítás igényelhet). Ennek vonzata a Hajók tárolására szolgáló hangár áttelepítése (pályázati forrás igénybevételével) - lehetőség esetleges áttelepülés más távolabbi területre, az épület felújítás és az új lejáró építés fajlagos költsége több 10 millió Ft- csak kedvezőtámogatottságú pályázat esetén valósulhat meg.)

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Az önkormányzat egyik legnagyobb költségvonzattal bíró terve a városi uszoda energetikai felújítása a fenntartási költségek csökkentése érdekében, továbbá az úszó- és vízilabda versenyekre is alkalmas kültéri sportmedence és élménymedence kialakítása.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Kalocsa óvodai intézményeiben a HH-s és a HHH-s gyermekek száma 2013-ban 168 fő volt, ami kifejezetten magas 31,5 százalékos arányt jelent ebben a korosztályban városi szinten, a megyei átlagnál (26,4 %) és az egész országra jellemző átlagos szintnél (23,8 %) is magasabb. Elmondható, hogy az elmúlt évhez képest csökkent az arányuk.

A hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma 2013-ban 509 fő volt, ami 36,0 %-os arányt jelent ebben a korosztályban városi szinten, mely a megyei átlagnál (31,2 %) és az egész országra jellemző átlagos szintnél (23,8 %) magasabb. Szintén pozitív, hogy ennek értékében is javulás figyelhető meg az elmúlt évhez képest.

A hátrányos helyzetű középiskolai (gimnázium, szakközépiskola és szakiskola) tanulók száma 2013-ban 231 fő volt, ami a 2012 évhez képest jelentős javulás (521 fő). Szintén elmondható, hogy a városra vonatkozó 19,8 százalékos arány, a megyei átlagnál (16,3 %) és az egész országra kiterjedő átlagos szintnél (10,8 %) magasabb. Főként a szakiskolai és szakközépiskolai képzésre jellemző a hátrányos helyzetű diákok jelenléte.

Kalocsa Város Önkormányzata részére 2013 júliusában készült Helyi Esélyegyenlőségi Program keretében felmérésre került a városban élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek. A helyzetfelmérést követően az alábbi célokat jelölték ki a 2013 és 2018 közötti időszakra:

- egyenlő bánásmód biztosítása,
- esélyegyenlőség biztosítása,
- közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- foglalkoztatás javítása,
- szociális biztonság fokozása,
- egészségügy minőségének emelése,
- oktatási színvonal fokozása,
- lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése,
- együttműködés az köznevelési intézmények intézményfenntartó központjaival.

Esélyegyenlőségi
Program

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Megyei program szerinti gazdasági súly

Kalocsa város gazdasági súlyát és szerepkörét érintően említésre kerül a Bács-Kiskun 2020 megyei területfejlesztési programban. Gazdasági szerepkörét tekintve a megyei program a várost munkaerő piaci vonzásával jellemzi, de alapvetően Kalocsa és térsége közepes aktivitást mutat a cégek mennyiségében. A cégek és vállalkozók minden, az üzletvitellel kapcsolatos szolgáltatást helyben (térségen belül) meg tudnak találni. A városban a regisztrált vállalkozások száma 2013 évben 2 589 darab volt, ez 2011 évhez képest 66 darab vállalkozással több. Azonban a működő vállalkozások száma az elmúlt év statisztikája alapján szinte folyamatos csökkenést mutat.

Vállalkozások száma szerinti súly

A működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma a megye esetében 61,8 működő vállalkozás / 1000 lakos, míg Kalocsán ennél kedvezőbb 67,3 működő vállalkozás / 1000 lakos, de ez nem éri el az egész országra átlagolt 69.5 működő vállalkozás / 1000 lakos arányt. Tehát a város e tekintetben kedvezőbb helyzetben van a megye egészéhez képest.

Működő vállalkozások jellemzői szerinti súly

A vállalkozások abszolút és lakosságarányos száma nem mutatja kielégítően a város relatív gazdasági erejét ezért fontos megvizsgálni és összehasonlítani a működő vállalkozások szerkezetét alkalmazotti létszáma szerint is.

15. táblázat: működő vállalkozások száma – alkalmazotti létszám alapján, 2012

Területi egység	működő vállalkozások száma – alkalmazotti létszám alapján			
	1-9 fő (mikro)	10-49 fő (kis)	50-249 fő (közép)	249-X fő (nagy)
Kalocsa (db)	1 075	47	10	1
Bács-Kiskun megye (db)	28 535	1 416	238	31
Kalocsán működő vállalkozások aránya megyén belül (%)	3,77	3,32	4,20	3,23

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

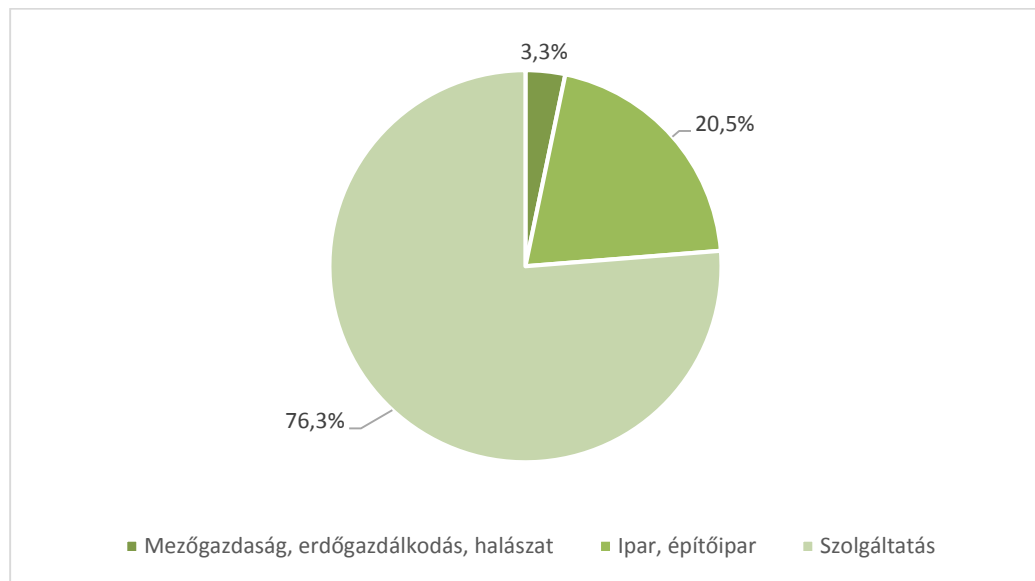
A kalocsai vállalkozások jelentős része mikro-vállalkozás, ami a megyei összes mikro-vállalkozás közel 3,8 százalékát teszi ki. A kisvállalkozások mintegy 3,3 százaléka található Kalocsán. 2012 évben 1 nagyvállalkozás működött a településen. A települési stratégiában érdemes a mikro- és kisvállalkozások működését segítő eszközöket tervezni.

Ágazati szerkezet szerinti súly

A város relatív helyzetét tükrözi mindezek mellett a működő vállalkozások ágazatok szerinti megosztása. Ezzel lehetővé válik a domináns ágazatok beazonosítása és összehasonlítása a megyei jellemzőkkel.

16. ábra: Nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások aránya Kalocsán, 2012

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését segítő alkalmazás

A kalocsai foglalkoztatottak nagy része a szolgáltatás területén dolgozik, az ipar és a mezőgazdaság szerepe együtt teszi ki az összes vállalkozás egynegyedét. A legkisebb mértékben a mezőgazdasági cégek vannak jelen, ebből is mindössze 3,3 %-ot tesznek ki. A stratégiában fontos beleépíteni, hogy mely területeket szükséges erősíteni, mely területek igénylik a figyelmet, adott esetben mely területeken van plusz forrás bevonására abszorpció kapacitás.

Bács-Kiskun megye gazdaságában a Kalocsára jellemző tendenciák kicsit eltérően jelentkeznek, ugyanis megyei szinten a mezőgazdaságnak (6,6 %) nagyobb, míg az iparnak (18,9 %) kisebb jelentősége van a szolgáltatáshoz képest.

16. táblázat: Vállalkozások száma gazdasági áganként

Gazdasági ág	Vállalkozások száma db
Mezőgazdaság	37
Feldolgozóipar	117
Építőipar	104
Kereskedelem, gépjárműjavítás	262
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	135
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	43
Egyéb szolgáltatás	65

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését segítő alkalmazás

A legtöbb vállalkozás a kereskedelem és gépjárműjavítás területén működik (262 darab), de jelentős a feldolgozóipari (117 darab) illetve szakmai, tudományos, műszaki tevékenységi területen (135 darab) működő vállalkozások száma. Annak ellenére, hogy a foglalkoztatásban szerepük kicsi, 37 darab mezőgazdasági vállalkozás működik a városban, de ennek oka lehet a vállalkozások jó gépesítettsége is.

2012-ben Kalocsára jellemző egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték 587 ezer Ft, mely alig több mint a fele a megyére aggregált átlagnak (973 ezer Ft), és az országra jellemző értéket (1 918 ezer Ft) sem közelíti.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Kalocsa történelme során mindig meghatározó volt a mezőgazdaság szerepe, ezt bizonyítja a mezővárosi rangja. A 20. század elejétől a fűszerpaprika termelés és feldolgozás volt a legjelentősebb, a világon elsőként hivatalosan itt indult meg a fűszerpaprika nemesítés. Az utóbbi években visszaesett a termelés és a mezőgazdaság gépiesítése következményeként az aluliskolázott népesség munkanélkülivé vált. A hatvanas évek vidéki ipartelepítési akciójának eredményeképpen a városban jelentős szakmai hagyománnyal bírnak a gépipari szakmák: elektromos készülékek összeszerelése, építőipari gépek gyártása, járműfelépítmények gyártása, valamint a műanyagipar.

1.9.2.1 Mezőgazdaság

A Dunavölgyi-síksághoz tartozó kalocsai kistérség mezőgazdasági népsűrűsége alacsony, míg a társas vállalkozások aránya magas. A mezőgazdaság terén az évszázados paprikatermesztés helyét a gabona vette át. Az ország éléskamrájaként emlegetett Kalocsa meghatározó művelési ága a búza és kukorica mellett a napraforgó, valamint megyei tekintetben jelentős a fűszerpaprika, a szójabab és a mustármag termelés. Kisebb mértékben elterjedt a burgonya, repce, mák és vöröshagyma termelés is. A paprika termelés újbóli fellendülésére kistermelők ösztönzésére az önkormányzat szövetkezetet, kereskedőházat kíván alapítani.

2013 évében a mezőgazdaságban a regisztrált vállalkozások aránya az összes regisztrált vállalkozás százalékában 28,5 %, mely megegyezik a megyére és országra jellemző értékkel. Az igazi mezőgazdaság feladatok a környező kisebb településeken koncentrálódnak, ugyanis a járásra 54,1 százalékos arány jellemző. A külföldi tulajdon nem jellemző. Napjainkban egy mezőgazdasági szövetkezet található a településen.

Az állattenyésztésben főként a baromfi és a sertés ágazat megerősödése jellemző.

Élelmiszeripari feldolgozás nem elterjedt (hűtőipar, tárolók, feldolgozás). A Kunság Kft. vágóhidat üzemeltet, foglalkoztatottak száma 30 körüli. A szomszéd Fokfő településen található növényi olaj feldolgozó Glenkor cégcsoport tagja komoly vasúti, közúti és hajós forgalmat bonyolít le, és foglalkoztatás szempontjából is jelentős.

A hungarikummá vált Kalocsai fűszerpaprika-őrleményt előállító Kalocsai Fűszerpaprika Zrt.-re az utóbbi években termelési hanyatlás jellemző, jelenleg kb. 150 főt foglalkoztat, de a munkahelyek megtartása támogatás nélkül nem rentábilis.

A település másik országosan elismert, a tradicionális ropiról és a cherry love konyakmeggyről ismert élelmiszeripari üzeme a KARAMELL Sütő- és Édesipari Rt megszűnt. Tényleges termelést az átlagosan 70 főt foglalkoztató Karamell-kenyér Kft, valamint a 20 főt foglalkoztató Agrimill-Food Kft. végez. Ez utóbbi élelmiszeripari terméket gyárt, nevezetesen puffasztott rizs és búza feldolgozásával készült édesipari terméket.

Az ipari park területén egy élelmiszer feldolgozó üzem 1 éve nyitott meg kb. 20 fős létszámot foglalkoztat. Emellett nagy hiány jelentkezik a mezőgazdasági terményeket lokálisan feldolgozó üzemek területén.

1.9.2.2 Ipar

Kalocsára nem jellemző az ipar jelenléte. Az iparban regisztrált vállalkozások száma igen kevés, 2013-ban az összes regisztrált vállalkozás 11,2 százaléka tartozott ehhez a szektorhoz. Az elmúlt két évben csekély mértékben csökkent az arány. A térségbe meghatározó gazdasági erőt képviselő multinacionális ipari cég egyelőre nem települt.

Gazdasági infrastruktúra

A gép- és könnyűipar területén az Emika Elektromechanikai Zrt., a Kaloplasztik Műanyagipari Kft., és a Budamobil-Cargo Kalocsai Jármű Szövetkezet működik, mint jelentős középvállalkozás. A fenti vállalkozások mindegyike 200-250 főt foglalkoztatott 2011 évben, mellyel Kalocsán a legnagyobbaknak számítottak. Az építőipari vállalatok szerepe az elmúlt tíz év tendenciája alapján 2010-ig folyamatosan nőtt, azóta stagnál a térségben, jelentősebb foglalkoztatók: Első-Dunakavics Kft., Generál Építőipari Kft., Kalobau Kft., Kal-Oil Kft. és a Danubiusbeton Bácska Kft. kalocsai üzeme.

A mezőgazdasági feldolgozó üzemek hanyatlásával ellentétben a gépipari beszállítók teljesítménye jelentősen megemelkedett. Az EMIKA Zrt. 2014- évében új csarnokot adott át, mellyel 24 új munkatárs felvétele társult. Az Első Duna-Kavics Kft tavaly régi épületegységét bővítette ki, és épített egy új lemezcsarnokot, így 32 főre bővült a foglalkoztatotti létszáma.

A városban működik ipari park és vannak ipari területek az ipari parkon kívül is, melyek bővebben a 3.3.1 A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása című fejezetben kerülnek bemutatásra.

A város észak keleti részén található, Kalocsa és Foktő Önkormányzatának tulajdonában álló közművesített Kalocsai Ipari Park zöldmezős beruházások betelepülésére ad lehetőséget. A terület jó megközelíthetőséggel rendelkezik, a közelben található felújított vasúti iparvágány, és dunai teherhajó kikötő és egyelőre kihasználatlan katonai repülőtér.

Az Önkormányzat komoly erőfeszítéseket tesz az ipari park népszerűsítésére és vonzóbbá tételére. Az alapinfrastruktúra az 1998 évében történt ipari park cím elnyerését követően teljesen kiépült. 2001-ben valósul meg az Ipari Park közvetlen közúti megközelítése, ezt követően 2007 évében ipari park bevezető útszakaszának burkolat-megerősítési munkálataival tovább erősödött. A betelepülő vállalkozásokat az Önkormányzat jelentős helyi adókedvezményekkel támogatja.

Az érdeklődés volumene egyelőre nem jelentős, elsősorban helyi, ill. környékbeli kkv-k vásároltak ingatlanokat új telephely kialakítására. 2014-ben 6 működő vállalkozás összesen 93 főt foglalkoztatott. A közel fele-fele arányban exportra-importra termelő cégek éves árbevétele meghaladta a 3,5 milliárd forintot. Jelenleg az alábbi cégek találhatóak itt, melyből 4 db kisvállalkozás, míg másik kettő mikrovállalkozás:

- Első Duna-kavics Kft.
- Danubiusbeton Bácska Kft.
- Kalo-transport Kft.
- Kasi-trans Kft.
- Transko Boy Bt.
- KAL-OIL Kft.

1.9.2.3 Szolgáltatások

Az összes regisztrált vállalkozás 76,3 százaléka tevékenykedik a szolgáltatási ágazatban 2013-as évek adatai alapján. Az ágazat aránya évek óta kiemelkedő, a vállalkozások háromnegyede ebben az ágazatban tevékenykedik. A szolgáltatási vállalkozások aránya a Kalocsai járás központjában a legmagasabb.

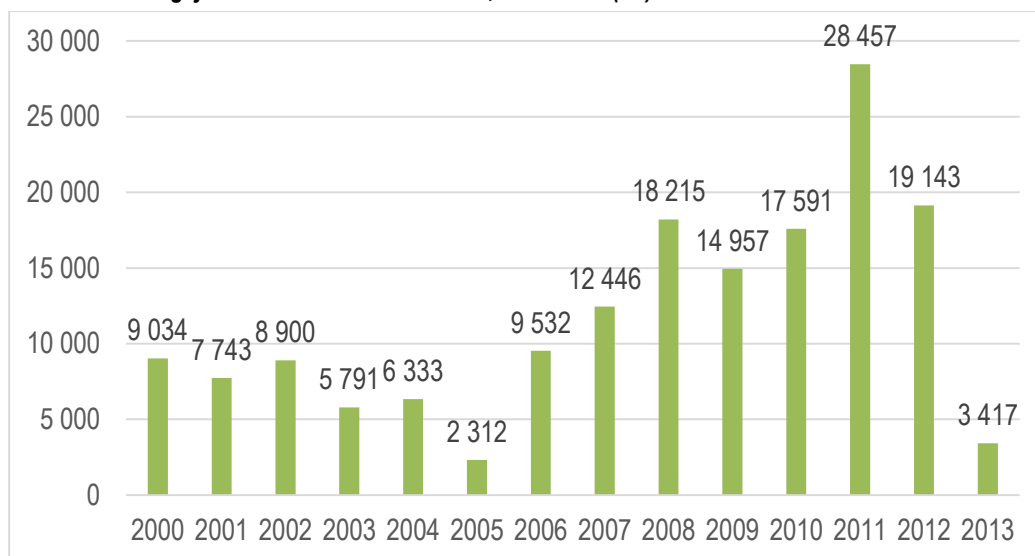
A városban számos élelmiszer-kereskedelmi áruház telepedett meg: Aldi, Coop, Lidl, Penny, Reál, Spar, Tesco.

A helyi őstermelők a város piacán nem tudnak érvényesülni, mert a központosított (nem helyi) termelők kiszorítják őket. A lakosság számára a piac elveszítheti népszerűségét a piacon található nem helyi termékek és az újonnan betelepült supermarketek elszívó ereje miatt.

Turizmus: az utóbbi évek rendkívüli alacsony vendégéjszakák számának oka arra vezethető vissza, hogy a turisták elszállásoltatása a városban nem megoldott. A város egyetlen szállodája, a Hotel Kalocsa wellness szálló 2012. évben megszűnt. Jelenleg Kalocsán 7 szálláshelyadó fizet vendégéjszakák után idegenforgalmi adót. Ezen felül néhány magánszemély is foglalkozik szállásadással, de ezekről nincs konkrét információja az önkormányzatnak tekintettel arra, hogy nem alanyai az idegenforgalmi adónak. Az utazási irodák 1 napra tervezik a Kalocsai város megtekintését és jellemzően a turisták nem a városban étkeznek. Ez megoldandó probléma a településen.

17. ábra: Vendégéjszakák számának változása, 2000-2013 (db)

Forrás: TEIR, Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezését segítő alkalmazás

2013 évben 107 darab vendéglátóhelyet regisztrált a KSH. Kalocsa városában az egy szállásférőhelyre jutó vendégéjszakák száma 26,1 db, ami nem éri el az országos és megyei átlagot. A kereskedelmi és magánszállás-adás 131 darab helyén a teljes év alatt 3 417 darab vendégéjszakát töltöttek el, amely jelentősen alulmarad a megyére és országra jellemző statisztikától. Az önkormányzatnak ösztönöznie szükséges a meglévő szálláshelyek mennyiségi és minőségi fejlesztését, valamint új szálláshelyek létrehozását.

A külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken az utóbbi években jelentősen megugrott, a 2010-es 2,8 százalékról felemelkedett 33,3 százalékra százalék, melynek legfőbb oka a vendégéjszakák számának drasztikus csökkenése. Általánosságban elmondható, hogy a belföldi turizmus esett vissza. A külföldi turisták többnyire dunai luxus hajókon érkeznek a településre, A külföldi turisták általában magasabb hányadban veszik igénybe a város nyújtotta exkluzív szolgáltatásokat, ezért a kalocsai GDP növekedés miatt fontos a településre csábítani a külföldieket, lehetőleg minél hosszabb tartózkodási idővel.

A turisztikai vonzerő növelésére az Önkormányzat számos erőfeszítést tesz, a színes programok miatt támogatja a hagyományápoló kulturális fesztiválokat. Kalocsa Szíve program keretében jelenleg is zajlanak fejlesztések (épületek felújítása, múzeum kialakítása, városi központ fejlesztése, érseki park fejlesztése).

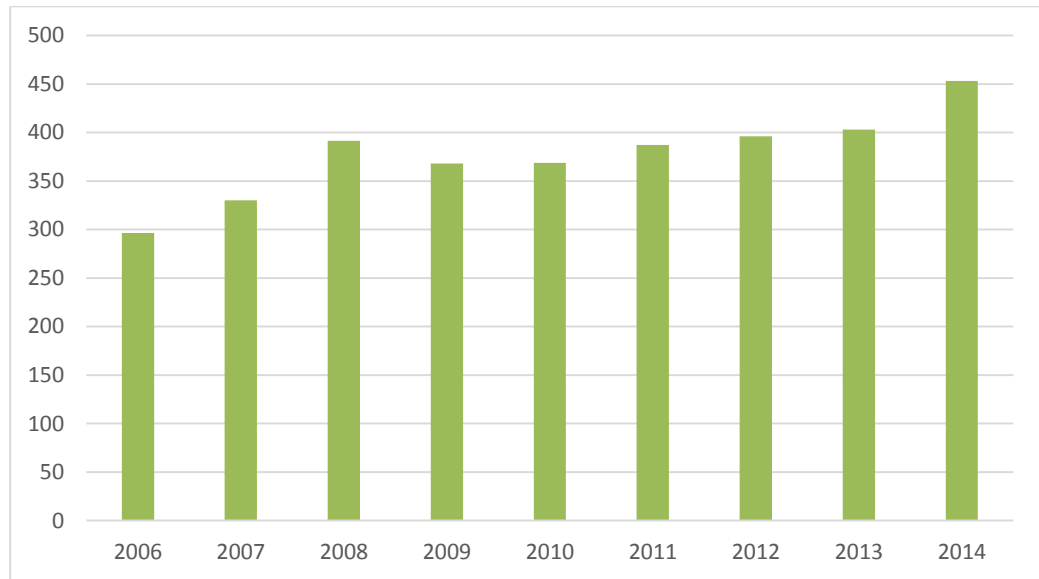

A településen az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat többnyire nem profitorientált vállalkozások egészítik ki. A városban visszafogott a fizetőképes kereslet ezekre a szolgáltatásokra.

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A települési önkormányzat iparüzési adóbevétele növekvő tendenciát mutat, 8 év alatt másfélszeresére emelkedve 2014 évben elérte a 453 millió forintot.

18. ábra: Kalocsa Város Önkormányzatának iparüzési adó bevétele, 2006-2014 (millió Ft)

Forrás: KSH T-Star 2013 TA és önkormányzati adatszolgáltatás

Az ipari parkban jelenleg 6 darab vállalkozás működik. Az ipari park infrastruktúráját tekintve a legfontosabb fejlesztések már megvalósultak, melyek bővebben az 1.9.2.2 fejezetben kerültek részletezésre.

Jelentősebb munkahelyteremtő beruházások az Ipari Parkban voltak. A kisvállalkozások az utóbbi években főként EU-s pályázati támogatást kaptak.

17. táblázat: A város legfontosabb vállalkozásai (adófizetői Top 10)

Vállalkozás neve	Főtevékenység	Értékesítés nettó árbevétele 2013 (E Ft)	Foglalkoztatottak száma 2013 (fő)
Kalocsai Fűszerpaprika Zrt	Fűszer, ételízesítő gyártása	2.349.491	155
Emika Elektromechanikai Ipari és Kereskedelmi Zrt	Villamos világítóeszköz gyártása	2.070.498	121
Kaloplasztik Müanyag- és Gumiipari Kft	Egyéb gumitermék gyártása	1.459.144	136
Budamobil-Cargo Járműipari és Szolgáltató Kft	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása	936.567	97

Vállalkozás neve	Főtevékenység	Értékesítés nettó árbevétele 2013 (E Ft)	Foglalkoztatottak száma 2013 (fő)
Kalo-Bau Építőipari és Szolgáltató Kft	Lakó- és nem lakó épület építése	866.086	24
Bio-Pack Ingatlanforgalmazó, Élelmiszeripari Gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft	Malomipari termék gyártása	461.130	9
Kasi-trans Fuvarozó és Szolgáltató Kft	Közúti áruszállítás	1.130.249	28
Első Duna-Kavics Kereskedelmi, Szolgáltató és Ipari Kft	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem	852.940	20
Generál Építőipari Kft	Lakó- és nem lakó épület építése	1.109.475	43
Kal-Oil Fáradtolaj-feldolgozó Kft	Hulladék újrahasznosítása	110.719	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Opten adatbázis

Beszállítói hálózatok és klaszterek kialakulása nem jellemző, a Bács-Kiskun megyei kereskedelmi és Iparkamara viszont egy jól működő érdekszövetség. A településen egy darab helyi TDM szervezet található, az önkormányzat igazgatásában lévő Kalocsa és Térsége Turisztikai Nonprofit Kft. Általánosságban elmondható, hogy az önkormányzat, az állami szereplők és háttérszervezetei a legnagyobb foglalkoztató Kalocsán.

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Elérhetőség

A Dunához közeli település a fővárostól mintegy 110 km-re délre, míg a megyeszékhelytől, Kecskeméttől 80 km-re dél-nyugati irányban fekszik, Bács-Kiskun megye nyugati részén. Az M6-os autópálya legközelebbi csomópontja Dunaföldvár mellett található, a várostól körülbelül 40 km-re, míg az M9-os autót keleti csomópontja alig 20 km távolságra érhető el. A városon észak-déli irányban keresztül halad a fővárost Solton, Kalocsán, majd Baján keresztül Hercegszántó szerb országhatárral összekötő 51. sz. másodrendű főút. A Kalocsai repülőtér a várostól 4 kilométerre, Uszód és Kalocsa közt fekszik. Kezdetben katonai repülőtérként üzemelt, a rendszerváltás óta polgári célra használják. Vasúti kapcsolatok tekintetében a települést északról megközelítő iparvágány köti be a repülőtérre a szárnyvonalra, illetve az Ipari parkot az országos hálózatba. Délen Kiskőrös városából leágazó szárny működik, melyen a személyforgalom szünetel, viszont a teherforgalom akadálytalanul zajlik. Vízi úton is megközelíthető a település, a Duna mindössze 3 kilométerre található, Meszesnél személyhajó-kikötő, míg Foktő-Barákánál tranzitforgalomra alkalmas, jelenleg nem működő, újraéleszthető kikötők találhatóak.

Munkaerő képzettsége

Kalocsa városát az alacsonyan képzett munkaerő és a magas munkanélküliségi ráta jellemzi. A mezőgazdasági hagyományokra való tekintettel az idősödő korosztály elsősorban a mezőgazdasági szakterülethez ért, mely a gépésztést követően kevés embert foglalkoztat.

K+F és innovációs láncok

Kalocsa településére nem jellemző a K+F tevékenységű szervezetek jelenléte. A fűszerpaprika vezérnövényhez kapcsolódik a térség egyetlen kutató bázisa, a Kalocsai Fűszerpaprika Kutató és Fejlesztő Kht.

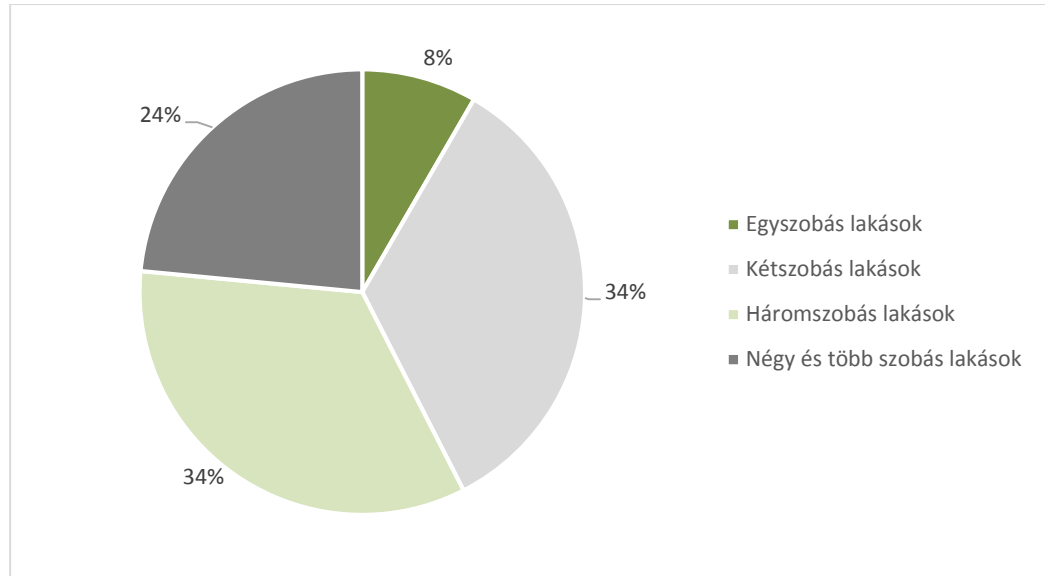

A K+F és innovációs láncok népszerűsítése érdekében az Önkormányzat a 15 évre szóló Zöld Kapu Program zöld tudásbázis intézményrendszer pillére keretében kitűzte a tudományos kutatások és innovációk támogatását.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A város teljes lakásállománya 7 782 db. A lakásállomány 2000 évhez képest 426 darabbal növekedett, ami közel 6 százalékos bővülést jelent, ami félúton helyezkedik el a megyei átlag (4 %) és az országos átlag (8 %) között. Kalocsán a lakásállomány több mint kétharmada (3 303 db) 2 illetve 3 szobát tartalmaz.

19. ábra: Lakásállomány szobaszám szerinti megoszlása, 2013

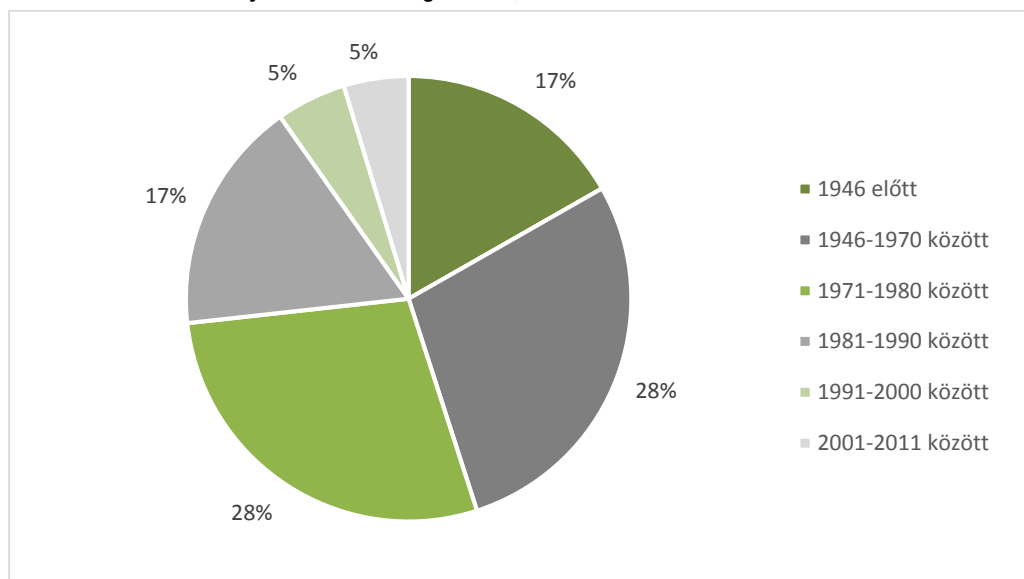

Forrás: KSH T-Star 2013 TA

A lakások életkorát elemezve kitűnik, hogy az összes lakás 45 százaléka 1971 előtt épült, azonban nem éri el Bács-Kiskun megyére jellemző arányt, ami pont 50 százalék. 1971. évtől a rendszerváltásig terjedő időszakban a jelenlegi lakásállomány 45 százaléka épült, amely némileg meghaladja a megyére jellemző 38 százalékos mutatót. 1991 és 2010 között igen kevés lakás épült mind a Kalocsai járás központban, mind a megyében a 2011-es népszámlálási adatok alapján.

20. ábra: Lakásállomány kor szerinti megoszlása, 2013

Forrás: KSH TB2011_J

A kiadott lakásépítési engedélyek száma 2013 évében mindössze 3 db volt, az elmúlt évek statisztikáját tekintve 2011 évig visszamenőleg enyhe csökkenést mutat 5 és 7 darabról. Érdekes, hogy a 2006 évben a kiadott engedélyek száma elérte a 126 darabot, majd a rákövetkező évben felére lecsökkent, és 2010 évben már csak 20 darab volt.

Az önkormányzat részt vett a panelprogramban, melynek keretében sok lakás megújult energetikailag. Kalocsa Városban található panellakások többnyire 4 szintesek. A jövőben a város szeretne bevezetni egy új lakossági panelprogramot, illetve saját forrásból kíván támogatást nyújtani a lakosság részére az energetikai korszerűsítésekhez. Az épületállomány előregedett, felújításra vagy korszerűsítésre általában nincs pénzük a lakóknak.

Az utóbbi években pangott az ingatlanpiac, számos épület és jellemzően kertes családi ház eladó városszerte. A településen előfordul, hogy egyes ingatlanok sokáig üresen állnak. Általános tendencia, hogy a nagyobb fenntartási költségű családi házakból (főként az idősebb korosztály) lakásba szeretne költözni, valamint a fiatalok nem tudnak nagyobb értékű ingatlant vásárolni. Ezen okok miatt a lakások sokkal kelendőbbek a családi házaknál.

2011-es értékek alapján Kalocsa városában a családi házak négyzetméterének átlagára 98 E Ft, míg a többlakásos társasházak némiképp magasabb 116 E Ft körül mozgott relatív alacsony városrészi szórással. Megállapítható, hogy mindkét lakástípus ára alacsonyabb, mint Bács-Kiskun megyére jellemző átlagértékek (családi ház esetében 101 E Ft/m², míg többlakásos társasház esetében 145 E Ft/m²).

A komfortokozat és felszereltség szerinti megoszlás az 1.7.1.6. Életminőség fejezetben szerepel. Míg az önkormányzati bérlakás állomány jellemzői az 1.10.5. fejezetben kerül bemutatásra.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Költségvetés

Kalocsa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 8/2014. (IV.30.) rendelet alapján az önkormányzat és intézményei 2013. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló zárszámadást 5.337.536 Ft bevételi főösszeggel és 5.161.709 kiadási főösszeggel fogadta el. Az elmúlt években Kalocsa városa pénzügyi egyensúlyra törekvő, visszafogott gazdálkodást folytatott. Az Önkormányzat és intézményeinek hitelállománya 430,7 M Ft-ról 178,6 M Ft-ra csökkent le 2013 évről 2014 év végére, miközben az eszközök és források összesen 18 542 M Ft-ról 19 147 Ft-ra emelkedtek.

A település fő önkormányzati sajátos bevételi forrását meghatározta a helyi adóbevétel összege (498,0 M Ft), az átengedett központi adók összege (55,7 M Ft), és az önkormányzat intézményeinek működési bevétele (559,2 M Ft). Továbbá jelentős bevételi forrás volt az normatív állami hozzájárulás, az általános működés és ágazatai feladatok támogatása (737,2 M Ft) és az 511,4 M Ft európai uniós támogatás is. 2013 évében 1 576 M Ft hitelfelvétel valósult meg.

Az önkormányzati költségvetés főbb kiadásai közül kiemelendő a személyi juttatások és járulékok együttes összege (1 096,9 M Ft), a dologi és egyéb működési célú kiadások összege (1 476,2 M Ft), a beruházási kiadások összege (508,2 M Ft) és az egyéb pénzbeli juttatások összege (172,7 M Ft). A likviditási hitelek és a hosszú lejáratú hitelek törlesztése 1 774,7 millió forintot tett ki.

Az egyaránt magas összegű hitelfelvétel és hiteltörlesztés egyrészt az állami adóssághozzájárulás technikai hatásának (a konszolidáció bevételi oldalon állami támogatásként, kiadási oldalon hiteltörlesztésként jelentkezett), másrészt a naptári éven belül lejáró folyószámlahittel kapcsolatos gazdasági események vonatkozó jogszabály szerinti könyvelési sajátosságai miatt adódik.

Az állami konszolidáció keretében átvállalt hitelszerződésből, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó szerződésből eredő tőketartozás 2013-ban 820,3 millió Ft, míg 2014-ben 426,5 M Ft volt.

Vagyongazdálkodás

Az önkormányzat vagyonát tekintve az adatok szerint az elmúlt 10 évben kismértékű csökkenés ment végbe. Az önkormányzat forgalomképes, üzleti ingatlanvagyon állományát 2014. december 31. napján mintegy 219 darab ingatlan alkotta, főként tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök vagyontípusokban, összesen 2 774,2 M Ft vagyontáskénti becsült értékben.

A vagyoncsökkenés az állam részére törvény erejénél fogva kötelezően átadandó kórházi és szociális szakellátási vagyonállomány könyv szerinti értékének könyvekből történő kivezetésének hatásaként jelentkezik. Az önkormányzat befolyásolási képességén belül eső elmúlt 10 évi vagyongazdálkodását a vagyon könyv szerinti értékének folyamatos és trendszerű növelése jellemezte. Ha az előbbieken hivatkozott, törvény erejénél fogva kötelező vagyonátadás nem valósult volna meg, akkor az elmúlt 10 év bármelyik évére igaz lett volna, hogy az adott évben aktivált, újonnan jelentkező vagyonérték meghaladja az adott évben különböző jogcímenek (terv szerinti értékcsökkenés, terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés, értékesítés stb.) elszámolt vagyoncsökkentő tranzakciók összesített értékét.

A 2015. évi költségvetési előirányzatban az Európai Unió támogatásából, illetve teljesen önkormányzati bevételből finanszírozandó felújítások önerejének biztosítására ingatlanértékesítésből származó bevétel került betervezésre. Ezen bevételi igényt csökkenthet az

évközben elnyert, de eredeti előirányzatként még nem tervezhető támogatási források (pl. EU Önerő Alap) elnyerésével.

Gazdasági Program

Az elkövetkezendő 5 év fejlesztési irányait meghatározó Kalocsa Város Gazdasági Program 2015. áprilisában került elfogadásra. A gazdasági program általános és hosszú távú céljával a lakosság életkörülményeinek javítását, elégedettségének fokozását, a vállalkozói környezet napi igényekhez történő aktualizálását, a gazdasági beruházási kedv fokozását és a turizmus népszerűsítését a helyi értékek megőrzésének figyelembevételével. További fontos cél a város intézményeinek kiegyensúlyozott és költségtakarékos működtetésének megteremtése, valamint a járásban betöltött szerep hatékony ellátása. Az önkormányzat a gazdasági programot saját működési bevételből, hitelszerződésekből, valamint hazai és EU-s források hatékony lehívásával tudja megvalósítani.

A turisztikai szektor a lehetőségeihez képest leginkább kihasználatlan ágazat a gazdaságban, ezért a leggyorsabb beavatkozási területként került megjelölésre a 2011-2025 időszakra vonatkozó Haynald Városfejlesztési terv keretében, melynek főbb pontja az alábbiak:

- Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) szervezet megalakítása,
- „Kalocsa Szíve” kiemelt turisztikai attrakciófejlesztési program,
- Magyar Zarándokút szerepe Kalocsa turisztikai koncepciójában,
- Szálláshelyfejlesztés.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Kalocsa városában a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén döntési joggal rendelkezik többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása. A képviselő-testület döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszanak a képviselőtestület különböző bizottságai.

A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása a polgármesteri hivatal Városüzemeltetési és Fejlesztési Osztály fejlesztési csoportjának feladata, ahol jelenleg 7 személy dolgozik.

Kalocsa városában a településfejlesztés főként európai uniós források segítségével valósul meg. Az európai uniós források lehívása és üzemeltetési-, illetve egyéb vezetési tanácsadás érdekében az önkormányzat 2011 évben megalapította a Kalocsai Városfejlesztési Kft.-t. A pályázatíráson túl az önkormányzattal kötött szerződés alapján uniós támogatások projektmenedzseri és kommunikációs feladatait látta el. A szervezet azonban ma már felszámolás alatt van, mert bevételei kizárólag önkormányzati forrásból származtak, és nem fedezték a működéshez szükséges személyi jellegű ráfordításokat, illetve az igénybe vett szolgáltatások értékét.

Kalocsa Város Önkormányzatának projektjeit az 1. melléklet tartalmazza.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az elmúlt években az önkormányzat néhány gazdaságfejlesztést célzó tevékenységeket hajtott végre.

Közvetlen eszközök

Az ipari park bővítését és infrastruktúra fejlesztését tervezi a város, ugyanis fontos a víz, gáz, áram kapacitás növelése. Emellett a szabad területek nagyságán kívánja növelni új ipari övezetek

Közzetett eszközök

kijelölésével és a meglévők bővítésével. Továbbá az önkormányzat tervezi egy zöld ipari park kialakítását, ahova a környezetipari és megújuló energetikai cégek megtelepedését várja.

A gazdaság fellendítése céljából a város kitűzte a multimodális közlekedésfejlesztést, melynek keretében megvalósul a meglévő ipari kikötő fejlesztése, az 51-es főút Kalocsát elkerülő szakaszának befejezése, a Kalocsa-Paks Duna-híd és kapcsolódó úthálózatának megépítése, valamint a teherforgalom vasúti összeköttetésének javítása.

Az Európai Unió 8. keretprogram támogatásának segítségével a 2014-2020 időszakban befektetés ösztönző központi irodát kíván létrehozni az önkormányzat, mely a magántőke minél nagyobb arányban történő településre vonzásáért lesz felelős.

A gazdaságfejlesztés érdekében az önkormányzat közzetett eszközöként szolgálhat a szakiskolák, szakközépiskolák és a vállalkozások közötti mediátor szerepének növelése, továbbá a szakközépiskolás diákok külföldi szakmai gyakorlati lehetőséghez jutásának segítése.

A jövőben Kalocsa egyik meghatározó bevételi forrása a turizmusból és a kapcsolódó szolgáltatói tevékenységből fakadhat, ennek biztosítására az Önkormányzat a jelenlegi gyakorlatot folytatva továbbra is kiemelten fogja támogatni a térségi TDM szervezetet.

Az egyes feladatok forrásigényének konkrét meghatározása az önkormányzat éves költségvetési rendeleteiben történik.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

Kalocsa Városának egyik legnagyobb problémája a munkanélküliség kezelése. A 2011-2014 időszakra szóló gazdasági programban az alábbi célokat tűzte ki az önkormányzat a munkanélküliség kezelésére:

- az önkormányzat hivatalának, intézményeinek, cégeinek átalakítása,
- munkahelyteremtés beruházás-ösztönzéssel,
- mezőgazdaság nagy élőmunka-igényű ágazatainak fellendítése.

Az önkormányzat és intézményei engedélyezett létszámának alakulása az utóbbi években erőteljesen lecsökkent, míg 2012 évben a költségvetési létszámkeret 1 438 fő volt, addig 2014 évben a költségvetési terv szerint 264 fő lett. Tavaly 64 fő az Önkormányzati Hivatalban, 86 fő a Szociális központban, 87 fő az óvodákban, 17 fő a Kulturális központban és könyvtárban, míg 10 fő a Visky Károly Múzeumban dolgozott.

Bács-Kiskun megyei viszonylatban Kalocsán relatív magas a közfoglalkoztatottak száma, az utóbbi években egyre nő a számuk. A városvezetés évek óta részt vesz közfoglalkoztatási pályázaton, a START 2014 keretében 216 fő számára biztosított munkát főként az önkormányzati tulajdonban lévő vállalatoknál. A Kalocsai Parkgondozó Kft-hez 76 fő, a Vagyonhasznosítási Kft. 80 főt foglalkoztat, míg az önkormányzat 60 főnek biztosít nyolc órás munkalehetőséget május elejétől szeptember végéig. A program részeként képzések is zajlottak főként a munkaeszközök és berendezések kezelésének elsajátítása érdekében, de voltak, akik most tanultak meg írni és olvasni.

2015-re a START program kerete bővült 248 főre és 12 hónapos időtartamra. 105 fő tevékenykedik a helyi sajátosságokra épülő elemekben, míg a közútfejlesztési programban 30 főt foglalkoztatnak, a belvíz program 15 fővel fut, a mezőgazdasági programtervezetben pedig 7 fő érintett. Továbbá a Parkgondozó Kft. 91 személyt foglalkoztat.

1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás

Bérlakás állomány

Az önkormányzat lakás és helyiséggazdálkodását a 11/2006. (VI.22) rendelet szabályozza. A bérbeadás feltételei attól függenek, hogy milyen alapon történik a bérbeadás, melyek az alábbiak lehetnek:

- szociális helyzet alapján,
- üzleti alapon,
- közérdekű feladat megoldására,
- szolgálati jelleggel,
- rendeltetésszerű használatra alkalmas állapot kialakításának feltételével,
- műterem céljára.

A településen a Kalocsa Vagyon Kft. kezeli az önkormányzati bérlakásokat. A bérlakások száma 2015 év elején 103 db lakás volt a város különböző részen helyezkedve el (Kertváros, Széchenyi lakótelep, Paksi lakótelep, Belváros, Szőlők köze). Kalocsa Város Önkormányzat tulajdonát képező lakások műszaki állapota leromlott, komfortfokozat emelésre is szükség lenne a felújítás mellett. Fejlesztendő tevékenységként kiemelve a lakások külön vízárával történő ellátása. A komfortfokozattól és a felhasználás jellegétől függően a lakások négyzetméterenkénti ára 60 és 464 Ft között változik havonta, pontos értékét a 11/2006. rendelet szabályozza, amit a képviselő testület évente felülbírál és módosíthat. A bérlakások komfortfokozata: 8 % összkomfortos, 68 % komfortos, 22 % félkomfortos, vagy komfort nélküli szükség lakás, továbbá 3 % bontásra vár.

A teljes lakásállománynak az 1,7 százalékát alkották a fenntartott önkormányzati lakásbérlemények 2013-ban, ami a kalocsai járásra átlagolt értéket (0,6 %) jelentősen meghaladja, míg megyei járásközponti és országos viszonylatban az átlag alatt található. Az elmúlt 5 évben enyhén csökkent a bérlakások aránya a teljes lakásállományon belül.

Egyéb bérlemények

A városban egyéb önkormányzati bérlemények száma 40 db, mely az elmúlt időben csökkent. A bérlemények koncentráltan helyezkednek el a városban, főként a várostengelyét alkotó Szent István Király utcában, valamint a Búzapiactéren. A központi elhelyezkedés révén a legnagyobb részük folyamatosan ki van adva főként helyi vállalkozóknak területnagyságtól függően évi 30-660 E Ft bérleti díj ellenében. Az éves díj négyzetméterenként 2 000 és 7 000 Ft között mozog a bérlemény városi elhelyezkedésétől és használat jellegétől függően. Az elmúlt évekhez képest a bérleti díj nem változott.

1.10.6 Intézményfenntartás

Önkormányzati fenntartás

Kalocsa Város Önkormányzata 1 db bölcsőde, 6 db óvoda és 1 db integrált szociális intézmény fenntartását látja el több önkormányzati tulajdonú, azonban önálló költségvetési szervként definiált társaságon keresztül.

18. táblázat: Önkormányzati működtetésű intézmények, 2015

Önkormányzati működtetésű intézmény neve	Ellátott tagintézmények, telephelyek
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje	■ Csokonai utcai óvoda ■ Alkony utcai tagóvoda ■ Kunszt J. utcai tagóvoda ■ Viola utcai tagóvoda

Önkormányzati működtetésű intézmény neve	Ellátott tagintézmények, telephelyek
	■ Zöldfa utcai tagóvoda ■ Bem apó utcai tagóvoda ■ Zrínyi utcai bölcsőde
Viski Károly Múzeum Kalocsa	■ Nicolas Schöffer gyűjtemény ■ Városi Galéria ■ Népművészeti Tájház
Kalocsa Város Szociális Központja	■ Szociális Központ ■ Értelmi Fogyatékosok Otthona ■ Idősek otthona ■ Tanyagondnoki Szolgálat ■ Gyermekjóléti Szolgálat
Kalocsa Kulturális Központ és Könyvtár	■ Művelődési Ház ■ Könyvtár ■ Közösségi Ház ■ Egyéb közérdekű muzeális kiállítóhelyek

Forrás: Kalocsa Város önkormányzati épületeinek energetikai veszteségfeltáró analízise

Önkormányzat – KLIK –
egyházak viszonya az
intézményfenntartásban

Az Önkormányzat évek óta jó kapcsolatot ápol a katolikus Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyével, melynek központja a Város szakrális centrumában található. Az egyházmegye és a Nagyasszonyunk Köznevelési Intézmény fenntartásához tartozó egyházi intézmények Kalocsán az alábbiak:

- Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda,
- Nagyasszonyunk Katolikus Általános Iskola és Gimnázium.

Az Önkormányzat jó kapcsolatot tart fent a kalocsai tankerületi KLIK-kel, harmonikus az együttműködés az alap és középfokú oktatás magas szintű színvonalának biztosítása érdekében.

1.10.7 Energiagazdálkodás

Az energiagazdálkodás területén az önkormányzat külön koncepcióval, fejlesztési dokumentummal rendelkezik (Haynald Városfejlesztési Terv és Zöld Kapu Program), továbbá több olyan lépést tett az elmúlt időszakban, amelyek a hatékonyabb és olcsóbb energiafelhasználást támogatják.

A Haynald Terv általános városfejlesztési stratégia keretei alapozták meg a Zöld Kapu Programot, ami 15 év alatt függetleníti a várost az energiaellátás szempontjából. A cselekvési terv célja a környezetvédelmen túlmenően egy fenntartható gazdasági növekedés, valamint a széleskörű tudatformálás megvalósulása. A program 3 intézményrendszer megvalósítását tűzi ki:

- Zöldgazdaság-politikai intézményrendszer,
- Zöld tudásbázis intézményrendszer,

■ Zöldgazdaság beruházási intézményrendszer.

2011. júliusában készült el a Kalocsa Város önkormányzati épületeinek energetikai veszteségfeltáró analízise. A felmérés keretében 25 intézmény összesen 44 épületét vizsgálták meg építészeti, épületgépészeti, világítástechnikai és számlaauditálási szempontok alapján. Legfontosabb megállapítások:

- Építészeti szempontból az intézmények teljes körű energetikai korszerűsítésével 41 % megtakarítás érhető el a fűtési költségben, a teljes beruházás díja 1 130,5 M Ft, megtérülési ideje 17 év.
- A város épületeinek gépészeti rendszerei vegyesek. Bizonyos épületek a mai kor technológiájának megfelelő épületgépészettel rendelkeznek, de vannak 20-30 éves erősen túlméretezett kazánházak, hőelosztó rendszerek és hőleadók.
- A jelenleg felszerelt lámpatestek túlnyomó többségben 10 évnél régebbiek, világítástechnikailag elavultak, tehát korszerűsítésre szorulnak. Sok intézményben a releváns szabványokban előírt megvilágítási értéket nem érik el.
- Az intézményi számlázások áttekintését követően a lekötött teljesítmények optimalizációjával, a versenypiaci energia-beszerzéssel, az RHD oldali tarifa-váltással és a téves számlázások jóváírásának szorgalmazásával jelentkezhet jelentős költségmegtakarítás az Önkormányzat működésében.
- Jelenleg folyik a közvilágítási hálózat lámpatestjeinek, energiatakarékosabb ledes lámpákra való cseréje. Továbbá több önkormányzati intézményre napelemes rendszer kerül a fenntartási költségek visszaszorítása érdekében (Eperöldi Általános Iskola, Kertvárosi Általános Iskola, Kalocsai Sportcsarnok, Kalocsai Városi Sporttelep, Kalocsai Gyógyfürdő és Uszoda, Zöldfa Utcai Óvoda).
- Kalocsa Város Önkormányzata a jövőben folytatni kívánja európai uniós támogatások segítségével a közintézmények napelemmel való felszerelését az intézmény fenntartási költségek mérséklése érdekében.
- A jövőben a város be kíván vezetni egy új lakossági panelprogramot, valamint a lakosság részére az energetikai korszerűsítésekhez saját forrásból szeretne támogatást nyújtani. A lakossági és intézményi távhőszolgáltatás kiépítésére biomassza alapú kazánt kíván telepíteni, a fejlesztés fedezetét részben európai uniós támogatás adja.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A 2001. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a helyi önkormányzatok által ellátandó településüzemeltetési feladatokat a következők szerint definiálja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Tágabb értelemben a településüzemeltetési feladatok körébe sorolhatjuk a településen élő lakosság, vállalkozások, intézmények közszolgáltatásokhoz, komfortérzethez kapcsolódó igényeinek kielégítéséhez, illetve az élhető, fenntartható települési környezet megteremtéséhez és fenntartásához szükséges, az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat is (a törvényben definiáltak mellett például: hó- és síkosságmentesítési feladatok, szűnyoggyérítés, köztisztaság, hulladékelszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása, utcanev-táblák kihelyezése, külterületi ingatlanok gyommentesítése stb.). Az Önkormányzat a fenti

feladatokat közvetlenül saját maga, részben vagy teljesen önálló költségvetési intézményeken keresztül, társulási formában, illetve szolgáltatásvásárlás útján látja el. Az önként vállalt feladatok az önkormányzat költségvetését terhelik, azonban a lakossági elégedettség biztosításhoz, a gazdaság fejlesztéséhez és a hagyományok őrzéséhez szükségesek.

Kalocsa Város Önkormányzata a helyi közszolgáltatások közül az alábbiakat látja el teljes egészben önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság útján:

- közétkeztetés (Kalocsa Menza Kft.),
- a település közbiztonságának javítása (Kalocsa Security Vagyonvédelmi Kft.),
- köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, köztemető fenntartása, hulladékgazdálkodás (Kalocsai Parkgondozó és Közszolgáltató Nonprofit Kft.),
- egyéb távközlés (KalocsaKOM Kft.),
- önkormányzati lakás- és helyiséggazdálkodás, őstermelői érdekvédelem, „városi piac” (Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Kft.),

A fürdő és strandszolgáltatást, valamint az ivóvíz szolgáltatást és a szennyvíz kezelést a Kiskunsági Víziközmű-Szolgáltató Kft. végzi el a víziközmű-szolgáltatásról szóló a 2011. évi CCIX. törvény előírásai alapján. A vállalat 2013. szeptember 17. napján a Bács-Kiskun megye középső és déli térségében elhelyezkedő települések víziközmű vagyonát működtető társaságok összeolvadásával jött létre.

Az egészségügyi alapellátást és a rovar és rágcsálóirtást egyéb szerződéses jogviszony keretében külső szolgáltatók biztosították 2014 évben.

A feladatellátás minőségének és bővítésének érdekében Kalocsa Város Önkormányzata 100 százalékban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságai a lenti táblázatban olvasható fejlesztéseket tűzték ki a következő 7 éves fejlesztési ciklusra.

19. táblázat: Önkormányzati tulajdonú társaságok fejlesztési igényei

Önkormányzati működtetésű intézmény neve	Fejlesztési igények
Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Kft.	Madárpark turisztikai központ fejlesztése
Kalocsai Parkgondozó és Közszolgáltató Kft.	Parkgondozó Kft. telephelyfejlesztése
Kalocsa Menza Kft.	Szociális közétkeztetést biztosító városi konyhák felújítása, bővítése
KalocsaKOM Kft.	Szélessávú hálózatfejlesztés, e-közszolgáltatások

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A közétkeztetést jelenleg 3 darab korszerűtlen konyha szolgálja ki a városban. Az önkormányzat tervei között szerepel 1 központi, a teljes város igényeit kiszolgáló, korszerű közkonyha megépítése lehetőleg zöldmezős beruházás keretében.

1.12 Táj és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

A település a magyarországi Duna déli szakasza mentén, a Dél-alföldi régió és Bács-Kiskun megye délnyugati részén helyezkedik el, a Duna menti síkság középtáján, ezen belül a Kalocsai-Sárköz tájegységen található.

A város környéke régóta kedvelt lakóhely. A legfontosabb adottság a Duna, és a folyó kanyargásának, valamint ágakra szakadásának következményeképpen létrejövő szövevényes vízhálózat, továbbá az ehhez kapcsolódó gazdag növény és állatvilág. A víz és vízhez közeli legelők megélhetési forrásként hasznosíthatók (pl.: halászat, réti transzhumáló állattartás – és egyéb speciális ártéri gazdálkodási fajták). A folyó és mellékágai a közlekedés és szállítás szempontjából kiemelkedően erős telepítő-tényezők.

14. térkép: Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképből

Forrás: <http://www.eng.unideb.hu/userdir/forian/Vizes/1.jpg>

Domborzat és
talajviszonyok

A kistáj 89,4 és 125,6 m közötti tszf-i magasságú, ártéri szintű síkság. É-i része 96-98 m átlagmagasságú magasártér (kalocsai terasz), D-i része 91 m átlagmagasságú összefüggő alacsonyártér. A magasártér főként szikes laposokkal, középső része morotvakkal, alacsonyártéri laposokkal tagolt. A Vörös-mocsár mentén, a Kecel-Bajai-magaspart közvetlen tövében hosszan elnyúló tőzegterület a kistáj legalacsonyabb része. Az enyhén D felé lejtő felszín átlagos relatív reliefe 1 m/km². A Duna jobb partján a részben futóhomokkal fedett magasártér (madocsai terasz) széles, ovális földnyelvként emelkedik környezet fölé.

A Dunához közeli területek talajtípusai a nyers öntéstalajoktól a gyengén humuszos öntéstalajokon át a réteges öntéstalajokig és a réti talajokig terjednek. A kizárólag egyféle hordalékból álló talaj pedig (például a homok), a gyakran előforduló váztalaj. A Dunától és a homokos talajú északi

területektől távolabb, löszből kialakult jó minőségű mezőszégi talaj található. A talajok veszélyeztetettsége a szikesedés, a Duna völgy partjánál erózióveszély, valamint a mezőgazdasági terhelés.

További rövid bekezdés a helyi talajokról, bővebben a 1.17.1 részben.

Éghajlat	Kalocsa város éghajlata mérsékelt meleg és mérsékelt száraz. A meteorológiai megfigyelések alapján megállapítható, hogy a napos órák száma országos viszonylatban Kalocsán a legnagyobb.
Éves napfénytartam	Az éves napfénytartam kb. 2 040 óra, ezen belül nyáron kevéssel meghaladja a 800 órát, télen pedig közel 200 óra napsütés a megszokott. Az évi középhőmérséklet 10,5 °C, amitől eltérés az ápr. 2-44. és okt. 20. közötti időszakban mérhető, amikor 198-200 napon át a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot. A területen a középhőmérséklet nem csökken fagypontra általában 203 napon keresztül a város É-i területein, a D-i területeken 206 napon keresztül. A településen és környezetében a legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékleteinek átlaga 34,0 °C körüli, D-en 34,5 °C, míg a leghidegebb téli napok minimumainak átlaga -16,0 és -17,0 °C közötti.
Csapadék	A csapadék évi összege átlagosan 550-580 mm közötti, melyből a vegetációs időszakban 320-340 mm eső valószínű. A településen és környezetében a hótakarós napok száma 30 nap körüli és az átlagos maximális hóvastagság 20 cm. A kevés csapadék határozza meg a gazdaságos termesztés lehetőségeit.
Szél	Leggyakoribb szélirányok az északi, észak-nyugati. A szeles napok száma lényeges növekedést mutat. Átlagos szélesség a területen 1,8-2,1 m/s között változik.
Vízrajz	Kalocsa város mélyfekvésű területen, a Duna árterén fekszik. Kalocsa a Duna vízrendszer vízgyűjtőjéhez tartozik. A város közigazgatási területe csatornákkal szabdalva, a területét behálózó felszíni vízfolyások közül legjelentősebb a Csorna-Foktői-csatorna és a Sárközi-I. főcsatorna. A Duna vízjárását e szakaszon a tél végi-kora tavaszi jeges árvíz, a kora nyári „rendes” áradás és az őszi kisvíz jellemzi. A település lefolyásszegény felszínén is csak hóolvadás, nyár eleji esőzés idején van viszonylagos vízbőség. Ilyenkor a csatornahálózatok megtelnek vízzel. A Duna vízminősége Fajszig II. osztályú, attól D-re I. osztályúnak minősíthető. A Sió torkolata alatt azonban annak szennyvízhullámai kimutathatóak. A Duna-völgyi főcsatorna vize III. osztályú. A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek bemutatását az 1.17.2 fejezet tartalmazza.
Növényzet	A Kalocsai-Sárköz kistáj az Alföldi flóraidék (Eupannonicum) Mezőföldi flórajárásba (Colocense) tartozik. A kistáj legelterjedtebb potenciális erdőtársulásai között a borókás-nyárasok, a tölgy-kőriszil ligeterdők és a gyöngyvirágos tölgyesek említhetők. Gyakoriak a nyílt társulások, mint a homokpuszta-terek, az ürmös szikes pusztá-terek. Jellemző lágyszárú fajok a sovány csenkesz, a sziki árpa, a zsióka, a sziki lórum, az útifűfélék stb. Az ember tájalkító tevékenységének következtében a természetes növénytakaró és állatvilág visszaszorult, ma a földek jelentős részét szántó művelésű területek foglalják el (több mint 90 százalékát). Kalocsa külterületén az erdők teljesen visszaszorultak (8-10 kisebb erdőfolt jelenik meg csupán a tájban) és a gyepek is csak csekély területeket foglalnak el. A mély fekvésű, vizenyős területeken máig megmaradtak nagyobb gyepterületek, mint például a külterület déli-délkeleti részén (Kis Drágszél, Péterháti dűlő), valamint a lakott területekről északra (Banya sziget). Ökológiai szempontból értéket képviselnek a földeket felszabdáló csatornák, árok.
Állatvilág	Bács-Kiskun megye, ezzel együtt Kalocsa és térsége állatvilágának értékes képviselője a tűzok, a kék vércse, és a pusztai gyalogcincér. A végrehajtott élőhely-rekonstrukciók nyomán olyan vizes élőhelyek alakultak ki, amelyek vonzzák a vízimadarakat; fészkelő közösségek alakultak ki

gülipánokból, gólyatöcsből és küszvágó csérből, míg a magasabb fekvésű részeken ugartyúk fészkel. A további értékes madárfajok között szerepel a sárgarigó, a kígyászölyv, a parlagi és rétisas, a gyurgyalg, a szalakóta és a tavi denevér. Az Alföldön egyedül itt él a fűrészlábú szöcske, a rákosi vipera pedig nemzetközileg is védett hullófaj. Az itt tartott magyar szürkemarha, racka és mangalica állományok az állattenyésztés számára nélkülözhetetlen génbankot képeznek.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

Tájtörténet

Kalocsa történeti fejlődésében meghatározó az egyház ezer éves jelenléte. A város települési területe az évszázados hagyományok nyomán olyan értéket képvisel, amely miatt Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve tájképvédelmi terület övezetébe sorolja azt. A város és külterülete azonban nemcsak épített öröksége miatt jelent tájképi értéket, hanem gazdálkodási hagyományai miatt is, melynek védelme érdekében az OTRT a település teljes területét a tájképvédelmi övezet hatálya alá helyezte. Kalocsa épített öröksége, természeti táji környezete és kulturális hagyományai miatt a kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület.

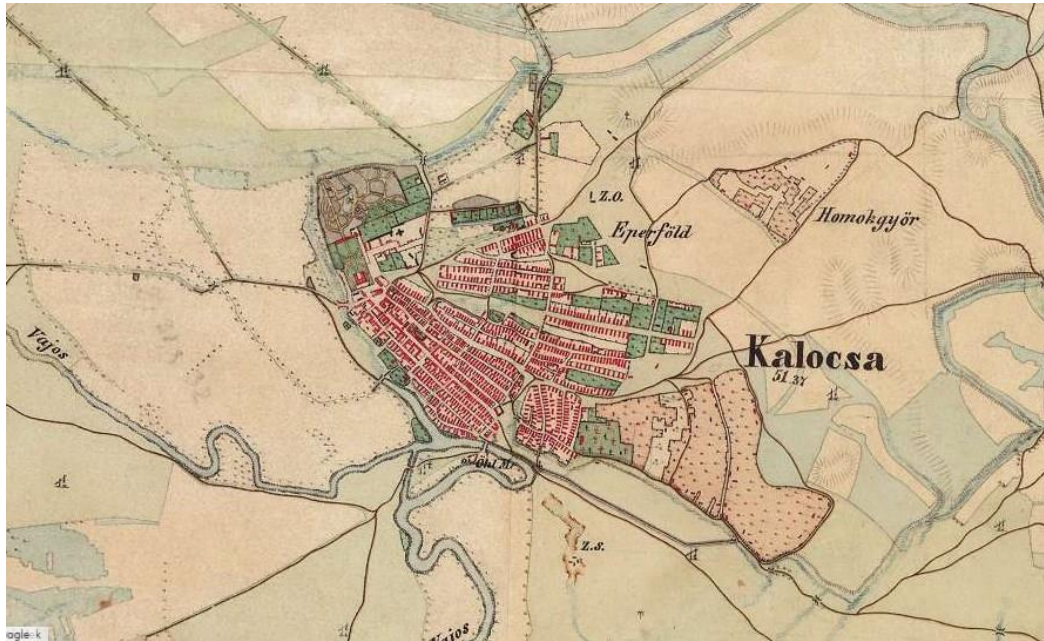
A város tájgazdálkodását és tájszerkezetét a XVIII. század végétől –az első katonai felmérés időszakától – értékelhetjük.

A XVIII. század végén a település mezőváros, az „érsek városa”, így a település külső területein jellemzően mezőgazdasági művelés folyik. Az egyes művelt területeket legelők és ligetes erdők választják el egymástól, míg a jelenlegi csatornák vonalában kiterjedt mocsaras-lapos területek helyezkedtek el. A tájban megjelennek a szőlőskertek és a magányosan álló présházak sora, melyek színesítik a kietlennek ható „pusztaságot”. A város beépített területeinek közvetlen határában kertgazdálkodás zajlik.

A második katonai felmérés idejében (1806-1869) az Érsekkert tökéletesen, tervezett formában kirajzolódik, ezzel a belterületen létrejön az érsekség tulajdonában lévő barokk kert. A városközpont körüli kertgazdálkodás tagolt egységekben tovább folytatódik és ebben a korszakban a földművelés és az állattenyésztés is fellendül. A külső területeken növekszik a művelésbe vont területek aránya, a település D-DK-i részén a Vajas csatorna szabályozatlanul kanyargó vonala határozza meg a tájat. A temető jelenlegi helyén már létezik, jelentős zöldfelületként ékelődik a város és a művelt területek közé.

15. térkép: Település és környékének térképe, 1806-1869

Forrás: Habsburg birodalom második katonai felmérésének térképe

A harmadik katonai felmérésen (1869-1887) jelentős változások nem tapasztalhatóak, a várostól ÉK-re fekvő Homokgyőri szőlők kiterjedése növekedett. A század végén fontos változás, a mocsaras területek sikeres lecsapolása és a folyamatosan problémát okozó árvíz elleni védelem megszervezése. A „puszta” és szikesei az 1800-as évek közepéig tartó, állandóan ismétlődő dunai árvizek és a tartós vízborítottság megszüntetésével, az árvíz-mentesítési munkák és belvízelvezetések, valamint meliorációs tevékenység következtében (antropogén hatás révén) jött itt létre. Az XIX. század modern gyáriparának fejlődése elkerülte Kalocsát, így a kialakult mezőgazdasági tájszerkezet a XX. századig fennmaradt.

Az 1950-es elején meginduló, majd 1962-ben véget érő szövetkezetesítés az agrártermelés technikai, gazdasági és társadalmi alapjait jelentősen módosította. A Dunavölgyi-síkságon és a Bácskában homogenizálta a szövetkezeti rendszerben, míg a Homokhátságon egyfajta vegyes struktúra maradt fenn a szakszövetkezetek kialakításával. Az 1960-as években meginduló általános vidéki modernizáció, majd a felfutó vidéki iparosítási hullám okozott kisebb térszerkezeti változásokat. A népesség a nagyobb városokba áramlott. A kistájon a mezőgazdaság fokozatosan elvesztette meghatározó szerepét, és helyette az ipar és szolgáltatások fejlődése volt meghatározó. Ennek eredményeként a falvak egy-egy vonzáskörzetbe csoportosultak a mezővárosok körül. Napjainkban Bács-Kiskun Megye középső területein, így Kalocsán is a homokhátsági sajátosságokra, hagyományokra alapozva, kialakult egy erős kis- és középvállalkozásokkal jellemezhető térség, melyet a szakirodalom a Duna-Tisza közí vállalkozói hátsággént definiál.

Az ember tájalkító tevékenységének következtében tehát a természetes növénytakaró és állatvilág visszaszorult, ma a földek jelentős részét szántó művelésű területek foglalják el.

Kalocsa külterületén az erdők teljesen visszaszorultak, 10-12 kisebb erdőfolt jelenik meg csupán a tájban, ezek közül az egyik legjelentősebb a külterület északi részén található. A gyepek is csak csekély területeket foglalnak el. A mély fekvésű, vizenyős területeken máig megmaradtak nagyobb gyepterületek, mint például a külterület D-DK-i részén (Kis Drágszél, Péterháti dűlő), valamint a

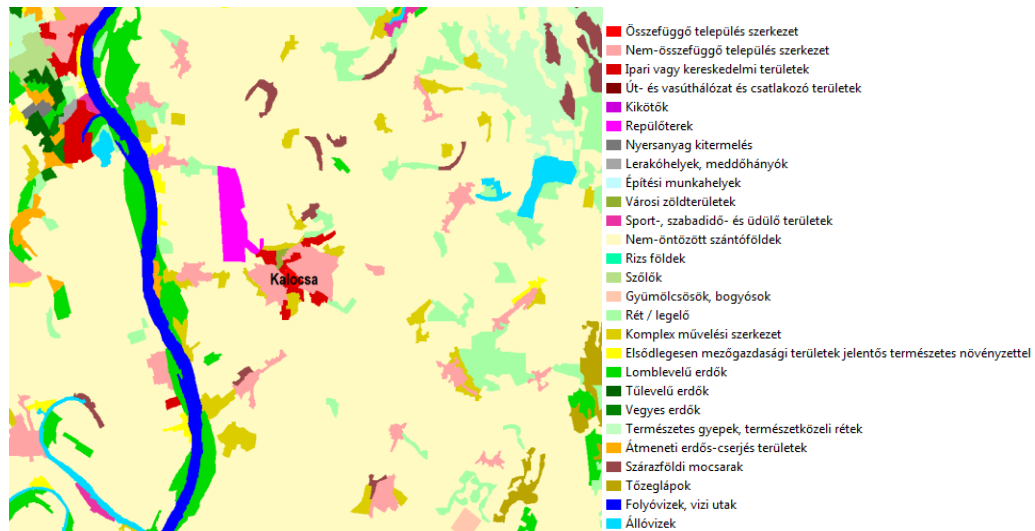
Tájhasználat,
tájszerkezet

lakott területekről északra (Banya sziget). Ökológiai szempontból értéket képviselnek a földeket felszabdáló csatornák, árkok.

A külterületi tájszerkezet tehát nagyjából homogén képet mutat, mivel fő alkotóeleme a mezőgazdasági funkció, melyben fragmentáltan helyezkednek el a kisebb kiterjedésű erdőterületek. A patakok, csatornák és az ezeket kísérő zöldfelületek pedig lineárisan, hálózatszerűen szövik át a tájat.

A tájszerkezetet országos jelentőségű védett természeti értékek sora teszi még változatosabbá, amelyek közül kiemelkedőek a hazai és nemzetközi viszonylatban is több szinten védetté nyilvánított területek, képződmények, valamint a növény- és állatfajok.

16. térkép: Település és környékének tájhasználati térképe

Forrás: Corine

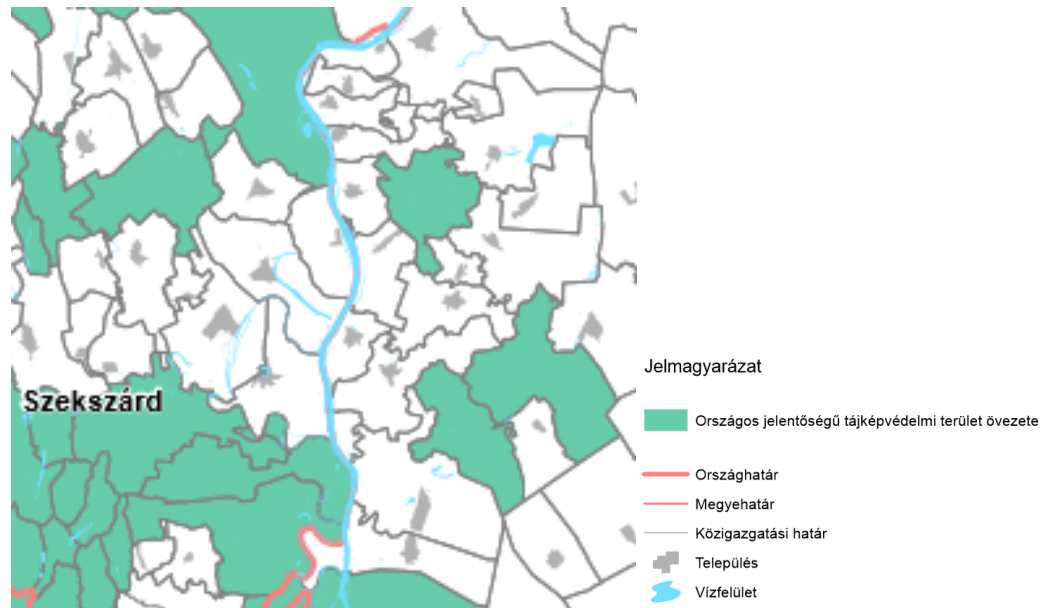
A település külterületének tehát több mint 90 százaléka szántóterület. A település területén szétszórta mezőgazdasági jellegű beépítés nem jellemző, a gazdasági tevékenységekhez szükséges épületek csoportosan, majorokban helyezkednek el. A kedvező táji adottságok következtében az 1920-as évekre széles körben elterjedt a fűszerpaprika termesztése. A mezőgazdaság egyéb legfontosabb terményei közt szerepelnek a búza, kukorica, szalastakarmány, napraforgó és mintegy 20 zöldségfajta (fokhagyma, vöröshagyma, zöldborsó, zöldbab stb.). A településen a szőlő, valamint a gyümölcstermesztés kevésbé jellemző. A rendkívül munkaerő igényes paprikatermesztés elsősorban a kisebb parcellákon folyik. A Kalocsai kistérség termelői adják a városban történő feldolgozás egyharmadát. A Kalocsai Fűszerpaprika Rt. az ország fűszerpaprika termelésének 40 százalékát állítja elő. A fűszerpaprika vezérnövényhez kapcsolódik a térség egyetlen kutató bázisa, a Kalocsai Fűszerpaprika Kutató és Fejlesztő Kht. A szántóföldi növénytermesztés területére jellemzők: elaprózódott birtokméretek, elavult termelési eszközök, valamint az öntözéshez és egyéb mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó technológiák, valamint informatikai eszközök használatának hiánya.

1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Kalocsa területén és környékén az alábbi ábrán található országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezet került kijelölésre az Országos Területrendezési Terv alapján.

17. térkép: Település és környékének országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetei

Forrás:

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Natura 2000

Natura 2000-es terület a várostól nyugatra levő területek, a Tolnai Duna (területkód: HuDD20023), aminek területnagysága 7161,69 ha. A védett fajok közül megtalálható a közönséges tarajosgöte (*Triturus cristatus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*). A terület védett halfaja a balin (*Aspius aspius*), a lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*) és a széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*). A területen kiemelendő a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), valamint a tompa folyamkagyló (*Unio crassus*) a gerinctelenek közül, az emlősök közül pedig a közönséges denevér (*Myotis myotis*), a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*), a piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), valamint a vidra (*Lutra lutra*). Az élőhelyen a következő közösségi jelentőségű élőhelytípusok fordulnak elő:

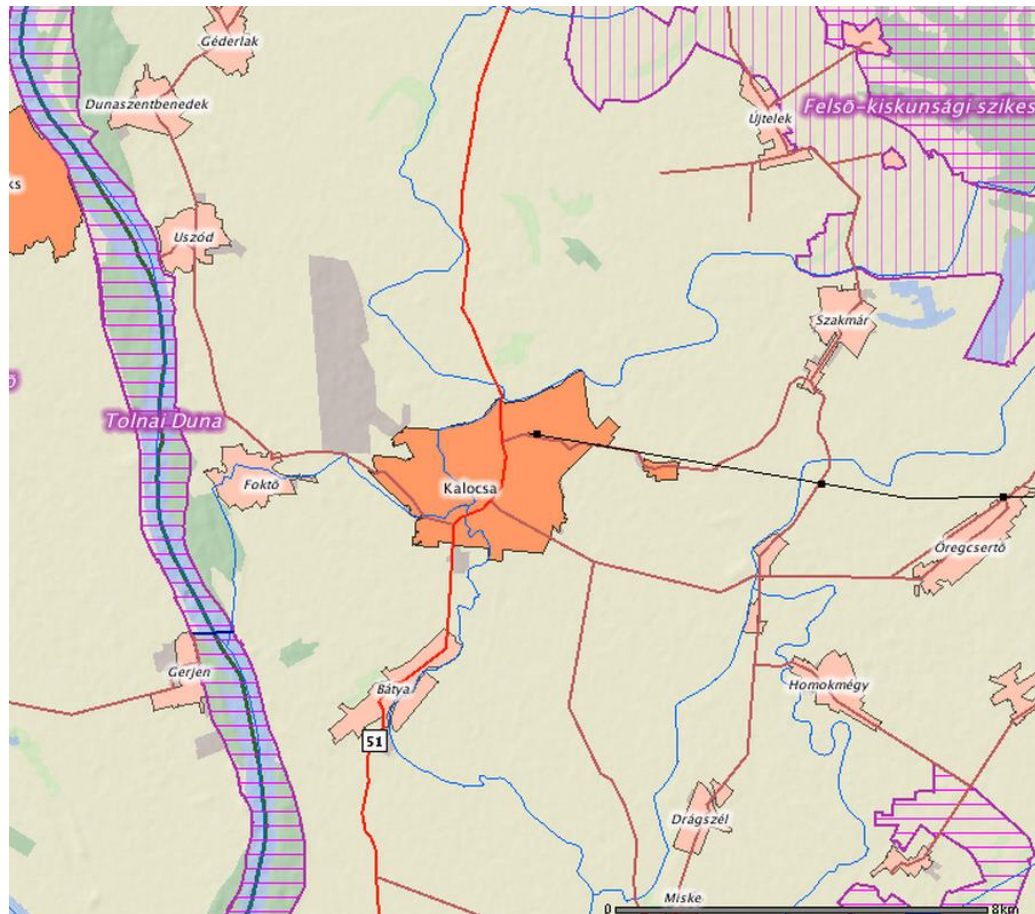
20. táblázat: Tolnai Duna közösségi jelentőségű élőhelytípusai

Kódszám	közösségi jelentőségű élőhelytípus	Az élőhely%-os aránya
3130	Oligo-mezotróf állóvizek Littorelletea uniflorae és/vagy Isoeto-Nanojuncetea vegetációval	0,001
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodium rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	1
Kódszám	közösségi jelentőségű élőhelytípus	Az élőhely%-os aránya
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	1
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	10
91E0	* Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	10
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	10

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

18. térkép: A település és környékének Natura2000-es területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

Kalocsa területén és környékén a nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek közül az alábbi terület található:

- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság területe
- Az 1975. január 1-jén alapított Kiskunsági Nemzeti Park hazánk második nemzeti parkja. Hasonlóan a Hortobágyhoz, ez a táj is az ember és a természet sok száz éves együttélésének emlékeit őrzi. A nemzeti park értékes területei a Duna-völgy szikes pusztái, tavai, a Duna-Tisza közti homokhátság homokbuckái, homokos pusztái, mocsarai, az Alsó-Tiszavidék holtágai és ártéri erdői, a Bácska homokbuckái és dunavölgyi löszpartjai.

Országos jelentőségű védett területek:

- Kalocsa területén és környékén országos jelentőségű védett terület nincs.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei az alábbiak, melyek megtalálhatók a település területén és a környező területeken.

Magterületek

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

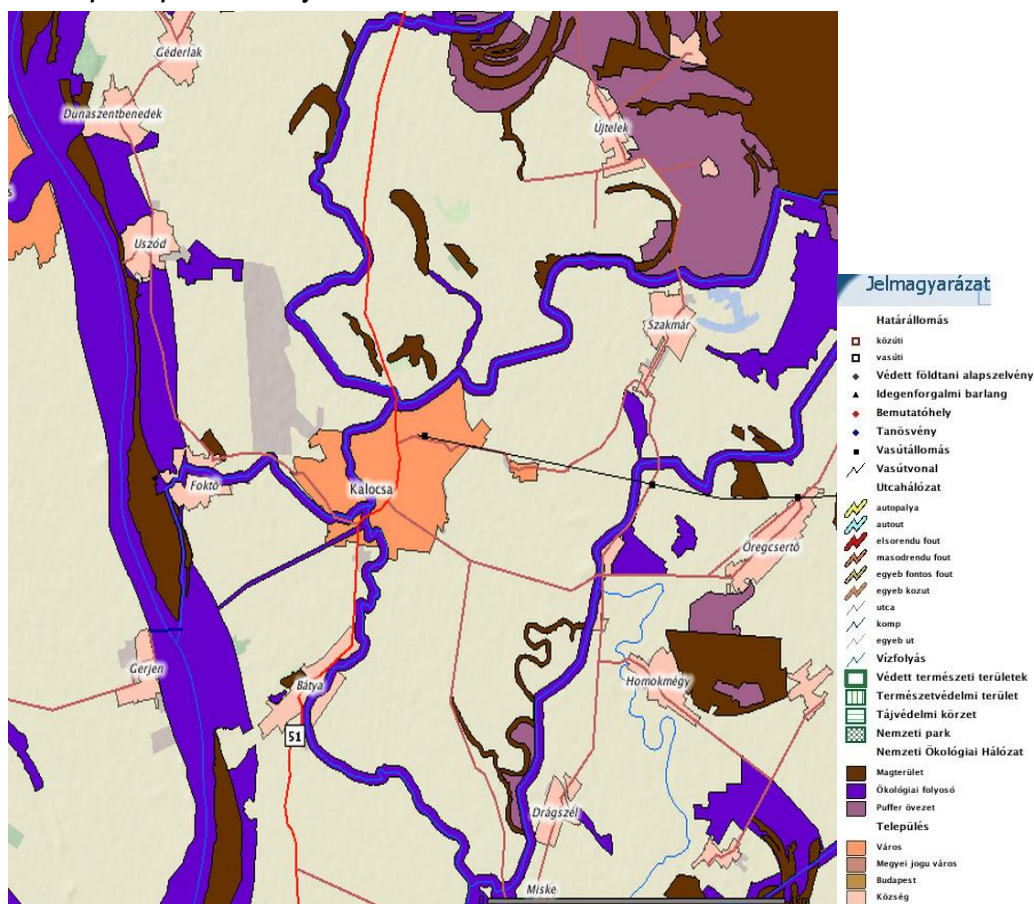
Ökológiai folyosók

A magterületek közötti kapcsolatot a sávos, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

Pufferterületek

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

19. térkép: Település és környékének természetvédelmi területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

A művelés alól kivett területek 1990 utáni gyors növekedése, a táj homogenizálódása, és a tájökölógiai diverzitás csökkenése aggodalomra ad okot. A területfelhasználást az utóbbi 20 évben alapvetően meghatározó folyamat a térségben a települési területek növekedése. A folyamat hátterében a szuburbanizáció, a gazdaság átalakulása, valamint a nagyarányú vonalas infrastruktúra-fejlesztések állnak. A megmaradt tanyás tájat az építési tilalom feloldása után (1986), de különösen az elmúlt 10-15 évben a megsokasodott új külterületi beépítések veszélyeztetik. A fő probléma az, hogy ezek az új épületek alapvetően csak lakófunkciót látnak el, és ennek következtében a hagyományos tanyákon folyó gazdasági tevékenység szinte „zavarja” az itt élőket. Ugyanez azonban fordítva is igaz, az új beépítések által felhasznált területek közé a tanyák szinte

beszorulnak, és kénytelenek feladni a korábbi mezőgazdasági tájhasználati rendszerüket, gazdálkodási lehetőségeik beszűkülnek.

A Kalocsa közigazgatási határán belül található természeteshoz közeli területek (természetvédelmi területek mag- és pufferterületek, ökológiai folyosó, gyepek, erdők, mocsaras területek), illetve a kiváló termőhelyi adottságú erdő- és mezőgazdasági területek és tanyás térségek a különböző környezeti és antropogén tájterhelésekre (közlekedési, illetve környezeti infrastruktúra, extenzív mezőgazdasági földhasználatok, illetve ipari-termelői területhasználatok) különösen érzékenyek.

A kialakult kultúrtáj már csak nyomokban tartalmazza az eredeti társulásokat és ökológiai jellemzőket, de a százados hagyományok nyomán már ez a megváltozott táj képviseli a megőrizendő értéket.

A tervezés során tehát törekedni kell arra, hogy a kijelölt fejlesztési irányok, művelési formák úgy legyenek meghatározva, hogy egyrészt ne a megmaradt erdőterületek rovására történjenek a változások, másrészt ne zöldmezős, hanem inkább barnamezős beruházások keretein belül valósuljanak meg, ezzel is megelőzve az esetlegesen kialakuló tájhasználati konfliktusokat.

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Kalocsa méreteihez és lakosságszámához viszonyítva jelentős méretű zöldfelületekkel rendelkezik, ezek elhelyezkedése, valamint kialakítása azonban nem mindig optimális.

1.13.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Kalocsa települési zöldfelületei közül kiemelkedők az alábbi közparkként, közparkként vagy vízgazdálkodási területként kiszabályozott zöldfelületek (korlátlan használatú zöldfelületek):

Érsekkert
(10 ha)

Történelmi kert, térkialakítása máig őrzi az eredeti szerkezetét, értékes növényállománnyal rendelkezik. A kert mai állapotában meglévő vonalvezetésben fellelhető a hajdani úthálózat, de a karbantartás hiánya jelentősen megváltoztatta a kert képét. A kert és növényápolás elmaradása megindította a szukcessziós folyamatot, a természetesen előforduló növények megjelentek a vegetáció részeként. A palota és az Érsekkert közötti falat 1930 körül építették, ezután a hátsó, nagyobb kert részt Zichy Gyula érsek a város rendelkezésére bocsátotta. A kert használatát tekintve régóta az érsek kertje volt, kialakítása a korok stílusát nem, vagy csak késve követte.

Csajda-kert
(5,2 ha)

Egykor tervezetten kialakított zöldterület. Mára elhanyagolt képet mutat, a fás állomány elterjedt, a külső területek szinte erdősültek. Jellemzően a lombkorona és gyepszint jelenik meg, a cserjeszint hiányzik. A nagy kiterjedésű park – programkínálat hiányában – kihasználatlan, amit néhány sport és szabadidős funkció elhelyezésével (futópálya, kondi park, játszótér) igazi rekreációs területként lehetne újjáéleszteni. A park kiemelkedő értéke a meglévő, idős fás állomány, ami mindenképpen megőrzésre és felújításra érdemes.

Kubikus park
(0,8 ha)

A Kubikus Park évekig kihasználatlan terület volt a Vajás part mellett. 2011-ben azonban elindult a park tervezése, 2012 pedig lezajlott a megvalósítás is. 2013-ban került átadásra a Vajás-fok mentén elhelyezkedő park. A park kiváló fekvésű, hiszen közvetlenül a csatorna mellett húzódik, így különleges, vízparti hangulatot áraszt. A parkban lévő fás állomány ligetes elhelyezkedésű, a park így kellemesen napos, nem mélyárnyékos. A szabadidő park része a füves foci- és homokos röplabdapálya, pingpongasztalok, evezőpad és a fitness elemek (karkerek, derék és csípő formáló). A parkban szabványos játszótér is létesült. A gyerekeket rugós játzóelemek, hinták,

homokozó és csúszda várja. A piknikezni vágyóknak is kialakítottak egy részt, ahol bárki sütögethet és kapcsolódhat.

Horgásztó
(5,5 ha)

A Miskei út mentén található tó eredetileg belterületi csapadékvíz tározó, amely vízgazdálkodási területként szabályozott. Jelenleg a tó nincs hasznosítva, de a környezete külterjesen fenntartott park-terület a Vagyonhasznosítási Kft. gondozásában, amelyet elsősorban rekreációs (pihenés, kapcsolódás) célokra lehetne használni a jövőben. A nyílt vízfelület mellett a parti sávban erőteljes nádasok is megjelennek. A tó körbekerített, partvonala gyepesen kialakított. A park betöltheti a megcélzott rekreációs funkciót, de ehhez szükséges, hogy megvalósuljon a csapadékvizek szűrését ellátó homok-olajfogó műtárgy kialakítása. Így egy komplex, pihenésre, sportlásra és kapcsolódásra alkalmas területet lehetne létrehozni. A partvonalban telepített fák állapota megfelelő, jellemzően nyárok, kőrisek, juharok, hársak, nyírek és fű alkotja a fás állományt.

Egyéb jelentősebb
zöldfelületek

- A települést átszelő Vajas-fok és Csorna-Foktői-csatorna és az azt kísérő zöldsáv
- Szomorú fűz fasor, vízparti növénytársulások
- Csillás-park a Vajas-fok mentén
- 48-as tér
- 56-os Emlékpark (felújítva)
- Széchenyi lakótelepi zöldfelületek
- Koros fák
- Temető területe
- Városi sporttelep
- Szőlők közeli szabadidőközpont környezetében lévő sportpályák

Fasorok, zöldsávok

A városképet nagyban meghatározzák, mivel szinte valamennyi utcában található fasor. Értékes idős fasorok a Kossuth Lajos utcán, Szent István király útján, Asztrik téren, Mátyás király útján stb. A városi közterületek fáit évente egy alkalommal kezeli az üzemeltető. Ez város szinten 800-1000 db fát jelent. A város területén, több helyen találhatóak szépen fenntartott egynyári virágágyások, amelyek általában szezonnak megfelelő virágokkal vannak beültetve.

A felsoroltakon kívül jelentős zöldfelületeknek számítanak a nem korlátlan használatú zöldfelülettel rendelkező intézmények (pl. Csokonai utcai felújított óvodaudvar).

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város zöldfelületi rendszere tehát gazdag, alapvetően változatos elemekből épül fel, melynek kiemelten fontos eleme a településen keresztül folyó, ökológiai folyosóként működő Vajas csatorna. A települési zöldfelületek állapota a több helyen elmarad a kívánatostól, de a város folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően néhány terület szépen felújított és folyamatosan karbantartott. A városközpont közterületi zöldfelületei rendezett képet mutatnak, a zöldfelületek folyamatos fenntartása biztosított. A nagy kiterjedésű, nem központi elhelyezkedésű zöldfelületek (pl. Csajda-kert) esetében folyamatos fejlesztésekre van szükség, mivel ezek a területek jelenlegi állapotukban nem elégítik ki az elvárt rekreációs feladataikat. A meglévő zöldfelületek faállománya általában gazdag, a fás állomány állapota kielégítő.

A városban a játszóterek számra csökkentésre került, a megmaradó játszóterek már megfelelnek az EU szabványoknak.

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

Ahogy azt már fentebb említettük Kalocsa város méreteihez képest, zöldfelületi ellátottságának területi mennyisége megfelelő. Az egyes zöldfelületek térbeli elhelyezkedése azonban nem optimális, mivel a zöldfelületek általában nagyobb, több hektáros tömbként (zárványként) jelennek meg a települési szövetben. A nagy kiterjedésű zöldfelületek és a lineárisan megjelenő fasorok, illetve csatornákat kísérő zöldfelületek mellett szükség lenne a kisebb méretű, a lakosság számára jól használható, a városszövetbe illeszkedő parkokra is (mint pl. a Kubikus park) amelyek átmenetet képeznének a két meghatározó kategória között.

A meglevő zöldfelületek minőségi problémái elsősorban a fenntartás és a tervszerű fejlesztések hiányából adódnak. A zöldfelületek állapota általában leromlott, a gyepek és cserjeszinten megjelenő növényzet felújítása, illetve az egyes parkok funkcionális átgondolására, korszerűsítésére, áttervezésére és a növényállomány frissítésére lenne szükség.

A zöldfelületek használati szokásai meglehetősen homogén képet mutatnak. A város életében betöltött szerepük nem kifejezetten jelentős, jelenleg csak az identitásformálásban van meghatározó szerepük (pl. Érsekkert). A kalocsai lakosság csak egy nagyon kis része használja ezeket a zöldfelületeket rendszeres jelleggel. Ők azok, akik sportolásra, kutyasétáltatásra, veszik igénybe a kerteket. Ezeknek a tevékenységeknek az infrastrukturális kiépítettsége viszonylag csekély. Az Érsekkertben és a Csajda-kertben sem találunk kiépített futópályákat, játszótereket vagy vizesblokkokat, és a terület egyes részei inkább hasonlítanak egy erdőre, mint egy közparkra. A parkokban nincsenek olyan kiépített funkcionális lehetőségek, melyek a nap minden szakában, vagy az év minden részében vonzanák az idelátogatókat, melyre az igény nyilván meglenne mind a városvezetés, mind a városlakók körében. Az Érsekkert attól függetlenül, hogy a város „szívében” foglal helyet, nem találunk körülötte olyan funkcionális egységeket melyek a területre pozitív hatással lennének. A kert be van ékelődve a Vajdas-csatorna és egy kertvárosias jellegű, lakó funkcióval rendelkező terület közé.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 A területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 Településszerkezet történeti kialakulása, a településszerkezet vizsgálata és helyi sajátosságok vizsgálata

Kalocsa településszerkezetét jellemzi a történeti városmag, az 51-es út, a Duna közelsége, a kiépített csatorna - rendszer (Csorna –Foktő, Vajai), a kereskedelmi repülőtérként megjelölt volt katonai repülőtér, a városszéli gazdasági területek, a volt honvédségi területek, valamint az erdő- és mezőgazdasági külterület.

A város kialakult struktúrája, területfelhasználási adottságai és fejlesztési lehetőségei meghatározzák a városszerkezet elemeit.

A szerkezet fő jellemzője a hosszanti irányban áthaladó 51-es főút, mely a városon belül íves vonalvezetésű, és a Csorna –Foktő csatorna kanyarulatában elhelyezkedő egyházi központ - a Nagyboldogasszony Katedrális - Érsekkert. E mag terület és az 51-es út, valamint a Móra Ferenc út között egy részben gyűrűs-sugaras utcahálózat alakult ki, gerince a Szent István király út. Ez a terület mindmáig megőrizte nőtt jellegét. A városmag köré szabályosabb telekosztású lakóterületek települtek.

A kiskőrösi vasúti nyomvonal északról lehatárolja a várost, jelentős fejlesztést ebben az irányban nem enged.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Kalocsa területét a hatályos tervek beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekre osztják fel.

21. táblázat: Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek Kalocsa területén

Beépített illetve beépítésre szánt területek	Beépítésre nem szánt területek
kisvárosias lakó	közutak területe
kertvárosias lakó	közforgalmi vasút területe
falusias lakó	önálló kerékpárút területe
településközponti vegyes terület	önálló gyalogút területe
kereskedelmi-szolgáltató terület	üzemanyagtöltő-állomás területe
ipari terület	településközponti közpark
nagy kiterjedésű sportolási célú terület	lakóterületi közpark
temető, kegyeleti park terület	erdőterületek
hulladékkezelő-, lerakó terület	mezőgazdasági kertes övezet
egészségügyi-, szociális létesítmény területe	általános mezőgazdasági övezet
mezőgazdasági üzemi terület	vízgazdálkodási terület
	különleges beépítésre nem szánt terület (védett term. érték)

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.14.1.3 Funkció vizsgálata

Kalocsa közintézményei: lásd melléklet (Kalocsa közszolgáltatásai).

A Városrészenkénti funkció megoszlást a következő táblázat tartalmazza:

22. táblázat: Városrészenkénti funkció megoszlás

Városrész	Fő funkció	Másodlagos funkció	Egyéb
Városrész 1: Városközpont	Intézményi, Kulturális	Lakó	Gazdasági, kereskedelmi
Városrész 2: Északi városrész	Lakó	Intézményi (kórház)	Zöld
Városrész 3: Keleti városrész	Gazdasági, Logisztikai	Lakó	Mezőgazdasági
Városrész 4: Déli iparterület	Lakó	Gazdasági, kereskedelmi	Zöld
Városrész 5: Vajason túli terület	Lakó	Különleges (temető)	Zöld
Városrész 6: Foktői úti laktanya	Ipari	Különleges (honvédelmi)	Vízgazdálkodási
Városrész 7: Paksi köz lakótelep	Lakó	Gazdasági, Logisztikai	Zöld

Városrész	Fő funkció	Másodlagos funkció	Egyéb
Városrész 8: Repülőtér ipari park	Gazdasági, Logisztikai	Mezőgazdasági	Zöld
Városrész 9: Északi iparterület a vasúttal	Gazdasági, Logisztikai	Lakó	Zöld
Városrész 10: Meszesi Dunapart (külterület)	Víziközeledés	Vízgazdálkodási	Zöld
Városrész 11: Negyvenszállás	Lakó	Mezőgazdasági	Zöld
Városrész 12: Külterület (Meszesi Dunapart nélkül)	Mezőgazdasági	Erdő	Vízgazdálkodási

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

23. táblázat: Kalocsa közszolgáltatásai, 2015

Kalocsa közszolgáltatásai	
Igazgatási-hatósági- igazságszolgáltatási	- Okmányiroda - Kalocsa Városi Bíróság - Kalocsa Város Ügyészség - Kalocsai Fegyház és Börtön - Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal - Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara - Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara - Földhivatal Kalocsa - Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat - Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ - Magyar Államkincstári iroda - A Többcélú Kistérségi Társulás székhelye, feladatellátása - Rendőrség - teleház - Ifjúsági Információs Iroda - polgári védelmi kirendeltség - tűzoltóság
Gazdasági	- piac 1 db - kiskereskedelmi üzletek száma 411 db (humán gyógyszerárak nélkül) - vendéglátóhelyek 104 db - bankok, pénzügyi szolgáltatók - biztosító - szolgáltató, kereskedelmi központ - ipari park, - Északi-ipartelep, Déli-ipartelep,

Kalocsa közszolgáltatásai	
	- irodaház
Közlekedési, távközlési	- távolsági autóbusz megálló 5db - vasútállomás (teherszállítás) 1 db - postahivatal 1 db - helyi autóbuszjárat 1 db - benzinkút 5db - taxi
Egészségügyi-szociális	- kórház, kistérségi központi orvosi ügyelet (Non invazív mátrix osztály, Invazív mátrix osztály, Központi Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás osztály, Pszichiátriai osztály, Tüdőbelgyógyászati osztály, Krónikus betegellátó osztály, Rehabilitációs osztály) - mentőállomás - fogászati szakrendelés - gyógyszerár 4 db - csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma 6 db - körzeti betegápolók száma 5 db - működő házi gyermekorvosok száma 5 db - működő háziorvosok száma 6 db - bölcsőde 1 db (önkormányzati bölcsőde kizárólag Kalocsán) - fogyatékosok nappali intézménye 1 db - nappali ellátást nyújtó idősek klubja 1 db - időskorúak otthonai 1 db
Oktatási	- óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) 7 db - általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) 7 db - szakiskolai és speciális szakiskolai feladatellátási helyek száma 7 db (egészségügyi, mezőgazdasági, közigazdasági és műszaki képzés) - gimnázium: 2 db - felsőoktatási intézmény 1 db (Tomori Pál Főiskola, gazdasági felsőoktatás) - könyvtárral ellátott közoktatási intézmény 11 db
Kulturális-közösségi	- közművelődési intézmény 1 db - kulturális rendezvények 80 db - nemzeti és szakkönyvtárak 3 db - nyilvános könyvtár 1 db - levéltár 1 db - muzeális intézmény 4 db (egyházi, világi) - múzeumi kiállítások száma 10 db - működő non-profit szervezetek száma 136 db - többfunkciós rendezvényközpont 1 db - Kalocsai Színház - Kalocsai Hagyományőrző Népi Együttes - Piros Rózsa Táncegyüttes - Kalocsai Néplap, Kalocsa TV, Korona Rádió obszervatórium
Sport-rekreáció	- szabadidőcsarnok

Kalocsa közszolgáltatásai	
	- szabadtéri szabadidő-központ - Kalocsa Uszoda és Termál Gyógyfürdő
Idegenforgalom	- összes kereskedelmi szállásférőhely száma 114 - szálloda 1 db - panziók száma 2 db - vendéglátóhely 104 db
A települést meghatározó vállalkozások, szervezetek	- Kalocsai Fűszerpaprika Kutató és Fejlesztő Kht. - Kalocsai Porcelánfestő Kft.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek

A város területén a gazdasági területek jellemzően részlegesen kihasználtak. Probléma a gazdasági és ipari területek belső úthálózatának és a burkolt felületek állapota.

Kalocsai Ipari Park (Kalocsa-Foktő) A Kalocsa és Foktő Önkormányzatának tulajdonában álló Ipari Parkban közművesített területek állnak rendelkezésre a vállalkozások zöldmezős beruházásainak megvalósításához. Az Ipari Park nemcsak a fejlett piacokra termelő vállalkozások számára, hanem a balkáni térség gazdasági újjáépítésével kapcsolatban mind a termelő beruházások esetében, mind a logisztikai feladatok ellátása esetében alkalmas telephely lehet. A térség megfelelő infrastruktúrával rendelkezik. Az Ipari Park területe 35 ha, amely további 60 ha-al bővíthető.

A Foktői úti laktanya 36 ha-os területe egyaránt lehetőséget nyújt a gazdasági és lakóterületek valamint az intézmények elhelyezésére alkalmas vegyes területek kialakítására, mely kiegészíthető a Vajas melletti sétánnyal. Az így kialakítható új városrészt az iparvágány és a laktanya tengelye menti gyűjtőúttal kell a város szerkezetéhez kapcsolni. A területen közvetlen gyalogos kapcsolat is létesíthető a városközponttal az Érsekség mögött.

A Miskei úthoz kapcsolódó honvédségi területek közül a belterületi beépítetlen telekrész a temető bővítésére alkalmas, a többi terület helyzetéből adódóan kereskedelmi gazdasági funkcióra használható.

1.14.1.5 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)

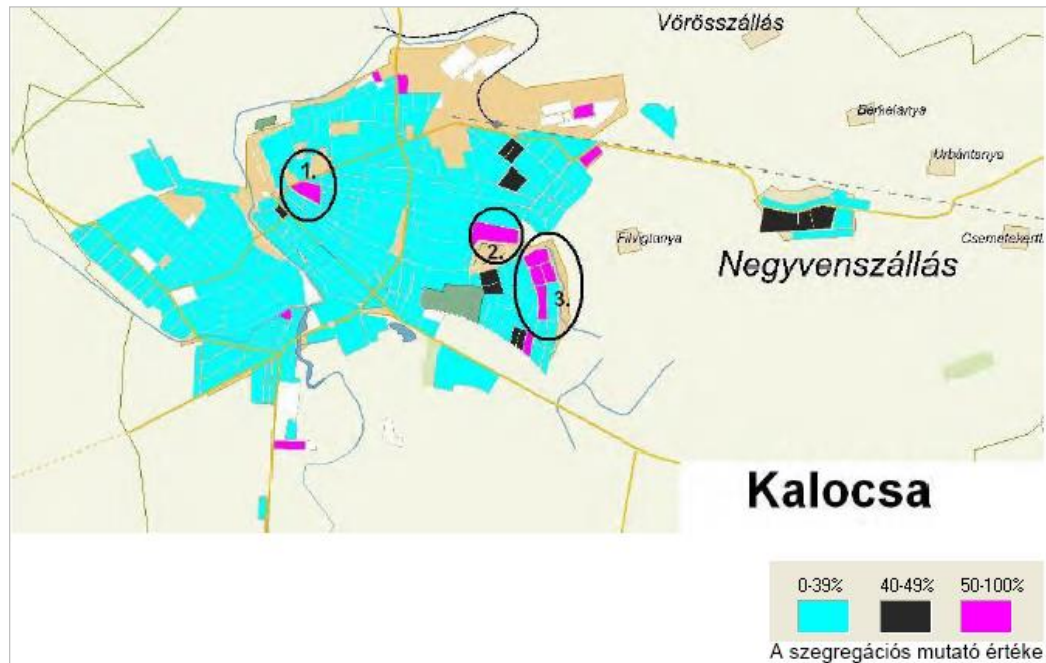
Kalocsán 3 anti-szegregációs terület került azonosításra.

Ezen a területen azonosítható legteljesebben az alacsony státuszú lakosság – az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és a cigány népesség – felülprezentáltsága, a hátrányos helyzetű népesség, bár az a város egyéb területein is előfordul.

Az érintett területen zömében földszintes, leromlott állagú lakóépületek találhatók. Itt városrehabilitációs beavatkozás nem történt. Kalocsa Város azonban az elmúlt években számos beavatkozást, fejlesztést valósított meg a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkóztatása érdekében, valamint azért, hogy ne alakuljanak ki szegregátumok. Ezek jórészt eszköz-beszerezések, programok, amelyeknek településszerkezeti vonzata nincs.

21. ábra: Szegregátumok áttekintő térképe

Forrás: KSH

Az 1. terület a Városközpont északi zónájában kisvárosias területen található, a 2. és 3. a Keleti Városrész kertvárosi, ill. falusias területén - a beépítésre szánt és nem szánt terület határán - helyezkedik el. A területeket nem érinti fejlesztési jellegű beavatkozási szándék.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

A történeti városmag jellemzője a több mint 100 éve kialakult telekszövet és a kisvárosi miliő. Az épület-elhelyezés sajátos fejlődési folyamatát végigkövetve a fésűsből hézagosan zárt sorúvá váló, a központ felé haladva egyre zártabb utcaképet eredményező, az oldalhatáron és néha a hátsó telekhatáron is végigépülő beépítést találunk.

A településközpontban is jellemző a viszonylag kis méretű, de rendezett telkek sora (450-720 m²). A központot övező kisvárosias és kertvárosias, sőt még a falusias lakóterületek mérete hasonló, jellemző az oldalhatáros beépítés.

A fő szerkezeti elemek és a hagyományos lakóterületek közé beékelődő lakótelepek (szintszámF2 - F4) jellemzően úszótelkes kialakításúak.

A gazdasági területek telekmérete 2000 m², az ipari területeken jellemző a nagyméretű telkek sora, a beépítési mód szabadonálló.

A falusias területeken – úgy a kialakult, mint a tervezett övezetekben - a jellemző telekméret 720 m², a beépítési mód itt is oldalhatáros.

1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Kalocsa Város Önkormányzata rendelkezik tulajdonkataszterrel. Részletesen feldolgozott térképi melléklet áll rendelkezésre.

A tulajdonkataszterben az önkormányzat tulajdonában lévő földrészletek, valamint az egyéb önálló ingatlanok is nyilván vannak tartva.

1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A város épületállományát és a környezetet tartalmazó részletes térkép az ITS készítését megalapozó vizsgálati munkarészben nem kerül kidolgozásra. Annak elkészítése a településrendezési eszközök megalapozása során történik. A település rendelkezik digitális ingatlankataszterrel.

1.14.5 Az építmények vizsgálata

A védelem alatt álló városközponti épületek pár zárt sorúan beépült tömböt foglalnak el.

A településképre általában jellemző a földszintes magastetős épületek, a központban hézagosan zártosuló egyéb helyeken jellemzően oldalhatáros beépítési móddal. A homogén állagú tömbök a közelmúlt városfejlesztésének együttemű akcióterületei voltak: az újszerű állapotúak kb. 5 éven belül, a jó állagúak 5-15 éven belül alakultak ki. A vegyes állagú területek folyamatos átépülés alatt állnak, tehát régóta létrejöttek.

A város határán települt gazdasági kereskedelmi szolgáltató épületek jellemzően lapos tetős kialakítású nagyobb épületblokkok, szabadonálló beépítéssel. Állapotuk vegyes.

1.14.6 Az épített környezet értékei

1.14.6.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Kalocsa város közigazgatási területén 110 db. *nyilvántartott régészeti lelőhely* található.

A lelőhelyek jelentős része a város külterületén-, míg kisebb része (21 db.) a város belterületén terül el. A legjelentősebb belterületi lelőhelyek, a történeti városközpontban (Tomori Pál u., István Király út, Hunyadi u., Szent István király út, Nagyszeminárium, Szentháromság tér D-K-i része, Székesegyház) a Középkori településmag-, valamint az Érseki vár területén találhatók. További belterületi lelőhelyek a Nagynána-Gombolyagi út-Homokgyőr, Ceglédi-kertek, valamint a Teleki dűlő területén húzódnak.

A jelenleg aktuális régészeti lelőhelyek listáját a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatai tartalmazzák.

A lelőhelyek több régészeti korszakból származnak: a bronzkorból (i.e. II-I. évezred), a szarmata korból (i. sz. I-V. sz.), az avar korból (VI-IX. sz.), a honfoglalás korából (X. sz.), az Árpád-korból (XI-XIII. sz.), a késő középkorból (XIV.-XVI. sz.) és a török hódoltság korából (XVI.-XVII. sz.). A nyilvántartott lelőhelyek felsorolását (azonosító, megnevezés, hrsz.) a Város 22/2004. (X. 20). ö. k. rendelete (módosítva: 8/2013.) – Településszerkezeti Terv, Szabályozási Terv és HÉSZ 1.2. sz. függeléke tartalmazza.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) értelmében, a nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva *általános védelem alatt állnak*.

A Kötv. értelmében, valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető *régészeti érdekű területnek* minősül. Kalocsa közigazgatási területén a nyilvántartott régészeti lelőhelyek mellett, *számos régészeti érdekű terület ismert*.

Kiemelten-, ill. fokozottan védett lelőhely a város közigazgatási területén nincsen.

A régészeti lelőhelyeknek meglehetősen nagy számát a település területének kiemelten fontos történeti-, és egyháztörténeti múltja indokolja. Ennek ellenére, Kalocsa közigazgatási területén, a legtöbb lelőhelyen csak leletmentés folyt; szisztematikus régészeti feltárássra kevés alkalommal

került sor. A város belterületén nyilvántartott régészeti lelőhelyek egy része bolygatott, kisebb vagy nagyobb részt megsemmisült, többségük pedig lefedett. Nagy jelentőséggel bír a belváros Szent István király úti iskola bővítése alkalmával 2003-ban végzett megelőző régészeti feltárás: kelta emlékek, kora Árpád-kori sírok, valamint egy késő Árpád-kori épület maradványai kerültek azonosításra. Az Árpád-kori épület fölött a középkori plébánia és plébániatemplom együtteséhez tartozó épületrész maradványait vélték felfedezni a kutatók. Ugyancsak 2003-ban, a Főszékesegyház környékén történt leletmentés: neolitikumi-, kelta- és Árpád-kori emlékek mellett a város első – 11. századból datáló – székesegyházának maradványai kerültek elő.

1.14.6.2 Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Középkori mezővárosi kiváltságainak visszaállítása-, (1713) valamint az úrbéri viszonyok rendezése nyomán Kalocsa intenzív fejlődésnek indult.

A város barokk középületeinek nagy része – a katolikus egyház jóvoltából – a XVIII. század második felében épült fel. A XIX.-, XX. század folyamán, a meglévő épületek számos bővítésen-átalakításon estek át; ennek ellenére, a Szentháromság tér, lényegében megőrizte eredeti, barokk arculatát. Jellemzők: egyszerű tömegformálású (kontyolt) nyeregtetős épületek, falazott kerítésekben íves záródású kocsí-áthajtók, lizénás-tükrös homlokzat-architektúra. Kalocsa teljes belvárosa *helyi értékvédelmi területnek* minősül. A barokk-kori település *műemléki jelentőségű terület*, míg *védett településkarakterrel* jellemzően az alábbi utcák érintettek:

■ Szent István király utca

Az utca Szentháromság tér felőli részén, vegyes beépítésben, földszintes barokk házak húzódnak. Az ablakok szemöldökfával osztottak, karcsú formájukat magasan elhelyezett szemöldökprofil alatti díszítés hangsúlyozza. A következő szakaszokat, egy-, majd kétemeletes épületek alkotják: visszafogott-, vagy gazdag eklektikus ornamentikával, jellemzően vertikális homlokzattagolással. Az utcakép domináns eleme a Városháza gazdag díszítésű szecessziós épülete. A folytatás, változatos utcaképet mutat: eklektikus-, (46. sz.) és lágyan ívelő szecessziós homlokzat (57. sz.) mellett kortárs épületek sorakoznak. A polgári házak homlokzatarchitektúrája a már említett hangsúlyos vertikális gesztussal képzett, a szemöldökmagasságig emelt szárazkapuk és kapuépítmények egyenes záródásúak.

■ Tomori Pál utca

Zárt sorú beépítésben földszintes polgárházak. Jellemzők: egyenes záródású szárazkapuk és kapuépítmények, szemöldökfával osztott közepén felnyíló, karcsú arányú ablakok vertikális hangsúlyozású díszítéssel.

■ Hunyadi János utca

Az utca ÉK-i oldalán földszintes polgárházak sorakoznak, míg a DNy-i oldalon – többnyire közintézményeknek helyet adó – egy-, és kétemeletes épületek eklektikus homlokzatarchitektúrával.

1.14.6.3 Világörökség és világörökségi várományos terület

Kalocsán világörökségi védelem alatt álló-, ill. várományos terület nem található.

1.14.6.4 Műemlék, műemléki együttes

Kalocsa Város közigazgatási területén 22 országos védelem alatt álló objektum található. (Magyarország műemlékjegyzéke – Bács-kiskun megye) Az objektumok környezetei, a vonatkozó

jogszabályban (Kötv.) meghatározottak szerint *műemléki környezetnek* minősülnek. A város barokk településmagja pedig teljes egészében *műemléki jelentőségű területnek* minősül.

A műemlékek, valamint a műemléki jelentőségű terület felsorolását a fent hivatkozott HÉSZ 1.1. sz. függeléke tartalmazza. Az alábbiakban, Kalocsa Város története szempontjából legjelentősebb műemlékeket mutatjuk be.

Kanonokház – Asztrik tér 1. (hrsz.: 1050) – lakóépület, késő barokk 1780 körül

Szabadon álló, két házrészből összetevődő, téglalap alaprajzú, egyemeletes épület, egységes főhomlokzattal, kontyolt nyeregtetővel. Jellemzők: falazott kerítésben barokk kapu, lizénás-tükrös homlokzat-architektúra. Báró Patachich Ádám érsek építtette 1780 körül. Állapot: jó, felújítva 2004-ben. Jelenleg a Szent Anna Katolikus Óvoda működik benne.

Zárda, templom (Szent József) és Leánynevelő intézet – Asztrik tér 3-7. – Kunszt József u. 1. (hrsz.: 1050, 1057/1) - egyházi létesítmény, historizáló, 1859, 1911

Az Asztrik tér és a Kunszt József utca által határolt területen álló épületegyüttes. Az Asztrik tér 3. sz. alatti zárda utcavonalra épült, téglalap alaprajzú, kétemeletes épület, kis hajlásszögű, kontyolt nyeregtetővel, utcai homlokzatán kis kiülésű, megemelt párkánymagasságú rizalittal. Az épületrészhez egyhajós, egyenes szentélyzáródású, Ny-i homlokzati tornyos, templom kapcsolódik, szentélye fölött kontyolt nyeregtetővel. Az Asztrik tér 7. sz. alatti, nagyméretű saroktelken, összetett alaprajzú, nyeregtetős épület áll. Az épületek homlokzat kialakítása, tagolása megegyező. Állapot: jó, felújított.

Érseki magtár – Eszperantó u. (hrsz.: 1043/22) – ipari műemlék, késő barokk, 1800 körül

Szabadon álló, kereszt alaprajzú, kétszintes épület, négyhajós keresztszárnyakkal, a keresztszárak végei fölött kontyolt nyeregtetővel, a tetőtérben két padlásszinttel. Állapot: használaton kívül, pusztuló

Katona-ház (Érseki Gazdasági Levéltár és Múzeum) – Hunyadi János u. 2. (hrsz.: 364, 365, 366) - lakóépület, késő barokk, 1796

Szabadon álló, két házrészből összetevődő, téglalap alaprajzú, egyemeletes, nyeregtetős épület. Jellemzők: a Hunyadi utcai homlokzat folytatásában szép kapuépítmény: kosárirves, kőkeretes-záróköves-kerékvetős kocsí-áthajtóval és gyalogkapuval, enyhe kiülésű középrizalit kőkeretes kapuval és íves záródású tympanonnal. Homlokzatfelületei lizénákkal, ill. mélyített tükrökkel tagoltak, emeleti középtengelyben vakablak, benne füzéres keretezésű medalionban az építető portréja. Építtette Katona István (1732–1811) kanonok, történétíró. Állapot: jó, felújítva 2003-ban. Az épület, 1985-től a Városi Képzőművészeti Gyűjteménynek és az Érseki Gazdasági Levéltárnak ad helyet.

Lakóház (Liszt Ferenc Zeneiskola) – Hunyadi János u. 5. (hrsz.: 362) – egyházi lakóépület, klasszicista 1823

A nagyszemináriummal azonos helyrajzi számon, annak hátsó szárnyához csatlakozó, téglalap alaprajzú, egyemeletes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: falazott kerítés kocsí-áthajtóval, utcai homlokzaton négy db. jón fejezetes pilaszter, udvari homlokzaton tympanont tartó háromnegyed oszlopokkal képzett középrizalit. Építtette Klobusiczky Péter érsek elagott papok számára. Állapot: jó, felújított.

Gimnázium (Szent István Gimnázium) – Hunyadi János u. 23–25. (hrsz.: 353) – oktatási létesítmény, historizáló 1869, 1886, 1905

Átmenő telken álló, keretes beépítésű, belső udvaros épületegyüttes, különböző arányú szárnyakkal, nyereg- és kontyolt tetőidomokkal. Az együttes ÉNy-i udvari szárnyát a jezsuita

templom képezi. Jellemzők: A Hunyadi utcai homlokzaton kis kiülésű közép- és sarokrizalitok. A középrizalit fölött a csillagvizsgáló tömbje húzódik: poligonális alaprajzú, nyitható kupolával, kovácsoltvas mellvédes utcai középerkélyvel és udvari függőfolyosóval. Jó, felújított.

Érseki istálló – Kunszt József u. 8–10. (hrsz.: 1046/1, 1046/2, 1045) - agrár-műemlék, késő barokk, 1800 körül

Keretes beépítésű, négyzetes udvart körülvevő, épületegyüttes földszintes szárnyakkal és toronyépítményekkel. Állapot: pusztuló

Lakóház – Szent István Király út 1–3. (hrsz.: 21, 22) – lakóépület, barokk 18. század vége

Szabadon álló, két házrészből összetevődő, téglalap alaprajzú, egyemeletes épület, egységes főhomlokzattal, közös kontyolt nyeregtetővel. Jellemzők: kerítésfalban kocsiáthajtó, utcai homlokzatán kis kiülésű oldalrizalitok, lizénás tagolás, mívész asztalos-szerkezettel képzett kapu, felette kőkonzolos erkély, copf mintázatú kovácsoltvas korláttal. Állapot: jó, felújított.

Nagyszeminárium (Tomori Pál Főiskola) – Szent István királyút 2–4. (hrsz.: 362) – oktatási létesítmény, barokk, 1760

Három utca határolta saroktelken álló, mindhárom homlokzatával utcavonalhoz igazodó, U alaprajzú, kontyolt nyeregtetős, kétemeletes épület. Jellemzők: Szent István király úti homlokzaton volutákkal és szobrokkal díszített kapu, lizénák és markáns párkányok által tagolt homlokzat. Állapot: jó, felújított.

Kisszeminárium – Szent István király út 12–14. (hrsz.: 357) – oktatási létesítmény, historizáló, 1879

Három utca határolta saroktelken álló, mindhárom homlokzatával utcavonalhoz igazodó, U alaprajzú, egyemeletes, nyeregtetős épület. Jellemzők: Erőteljes vízszintes tagolású homlokzatképzés, pilaszteres középrizalittal, sarokarmírozással. Az épület D-i sarkában félköríves záródású fölkében Szent Flórián szobor, D-K-i homlokzatának emeletéről konzolos, ívelt oromdíszes, zárt híd vezet át a jezsuita rendház épületébe. Állapot: jó, felújítva 2005-ben. (Általános Iskola)

Huber-ház (Paprikamúzeum) – Szent István király út 6. (hrsz.: 361/1, 361/2) – lakóház, barokk, 18. század

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, épület. Jellemzők: Hatalmas kontyolt nyeregtető, falazott pillérekkel tagolt kerítés, udvari homlokzatán kosárféle árkád tornác. Állapot: Jó, felújított. Jelenleg múzeum, étterem és idegenforgalmi iroda működik a falai között.

Jezsuita rendház és templom (Szent István király) – Szent István király út 16–22., 24. (hrsz.: 355, 354) - r. k. egyházi létesítmény, historizáló 20. század eleje.

Három utca határolta saroktelken álló, keretes beépítésű, udvari szárnyával a templomhoz kapcsolódó, nyeregtetős épület. Jellemzők: Erőteljes vízszintes tagolású homlokzatok. A földszinti ablakok körül-, valamint a sarkoknál hangsúlyos armírozással. Állapot: jó, felújított. Jelenleg az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium Kalocsai Gyermekotthona működik benne, a templom melletti néhány helyiséget az érsekség használja.

Lakóház – Szent István király út 21. (hrsz.: 14) - lakóépület, klasszicista 1820 körül.

Fésűs beépítésben álló, L alaprajzú, földszintes, nyeregtetős épület. Jellemzők: Falazott kerítés íves záródású kapuval, pilaszteres-tükrös utcai homlokzat. Állapot: megfelelő.

Szentháromság-oszlop – Szentháromság tér (hrsz.: 1019/4) – szakrális emlékmű, késő barokk, 1786. Állapot: Jó, 1980-ban restaurálva.

Székesegyház (Nagyboldogasszony) – Szentháromság tér 1. (hrsz.: 1019/1) – r. k. egyházi épület, barokk, 1754.

Szabadon álló, keletelt, egyhajós, félköríves szentélyzáródású templom. Jellemzők: kétoldali kápolnasor, Ny-i homlokzatán két torony, a szentély két oldalán emeletes sekrestyék, szentélyzáródáshoz csatlakozó kápolnakoszorú, huszártorony. Pilaszteres és lizénás homlokzati tagolás változatos formájú nyílásokkal és nyíláskeretezésekkel. Állapot: jó, felújított.

Érseki palota – Szentháromság tér 1. (hrsz.: 1023) - egyházi épület, barokk 1775–1817.

Egykori parkjának megmaradt részén, kővázakkal díszített, kovácsoltvas kerítéssel övezett területen, szabadon álló, U alaprajzú, kétemeletes, nyeregtetős épület. Jellemzők: Főhomlokzaton kis kiülési sarokrízalitok, tympanonos lezárású középrizalit manzárdtetővel, pilaszteres tagolással. A tető csúcsán váza, a timpanonban érseki címer. A főhomlokzat földszinti középtengelyében átlósan kiforduló oszlopok között kapu, az oszlopokon kovácsoltvas korlátos erkély, korlátján PA – báró Patachich Ádám érsek monogramja. Belső terekben: egykorú falfestések, kovácsoltvas lépcsőkorlátok, és könyvtár-berendezés. Érseki magánkápolnában: műmárvány díszítés és oltár-architektúra, valamint 16. századi oltárkép. Állapot: jó, felújított.

Lakóházak (Kanonokházak) – Szentháromság tér 2–3. (hrsz.: 1021) - lakóépület, késő barokk 1780 körül.

Szabadon álló, két házrészből összetevődő, téglalap alaprajzú, egyemeletes épületegyüttes, egységes főhomlokzattal, egységes kontyolt nyeregtetővel. Állapot: megfelelő.

Érseki jószágkormányzóság – Szentháromság tér 4. (hrsz.: 25) – klasszicista, 19. század eleje.

Szabadon álló, téglalap alaprajzú, egyemeletes, kontyolt nyeregtetős épület. Jellemzők: Lizénás-tükrös homlokzat-architektúra. Állapot: jó, felújított. Jelenleg szálloda, az új funkciónak megfelelően átalakított belsővel.

1.14.6.5 Nemzeti emlékhely

Nemzeti emlékhely Kalocsán nem található.

1.14.6.6 Helyi védelem

Kalocsa Város helyi védelemre javasolt művi értékeinek felsorolását a HÉSZ 2. sz. függeléke tartalmazza. A javaslat, 75 db. objektumra terjed ki. A helyi értékvédelmi rendelet elkészítése, folyamatban van. A rendelet, a védett objektumok számát jelentős mértékben bővíti.

A közintézményeknek helyet adó, helyi védelemre javasolt épületek, meghatározó jelleggel, a Szent István király-, valamint a Hunyadi János utcák mentén sorakoznak, míg a védelemre javasolt lakóépületek a belvárost övező utcákban helyezkednek el.

Az alábbiakban Kalocsa helyi védelemre javasolt objektumai közül mutatunk be néhányat:

Viski Károly Múzeum – Szent István király u. 25. (hrsz.: 10) – eredeti funkció: Oktatási létesítmény, eklektikus, 1885.

Egyemeletes, L alaprajzú kontyolt nyeregtetős saroképület. Jellemzők: főhomlokzatán enyhén előrelépő közép-, és sarokrízalitok, erőteljes övpárkány. A középrizalitot pilaszterek tagoják, a sarokrízalitok markáns armiózással hangsúlyozottak. Állapot: jó, felújított.

Kalocsai Fegyház és Börtön – Szent István király u. 26. (hrsz.: 352) – középület (v. Királyi Törvényszék), eklektikus, 1897.

Kétemeletes, összetett alaprajzú, belső udvarokat magába foglaló saroképület. Jellemzők: homlokzatán közép- és sarokrízalitok, hangsúlyos párkányok, sávazott földszinti homlokzatfelület. A középrízalit áttört attikával hangsúlyozott, mozgalmas vakolatarchitektúrával képzett. A Grösz János utcai homlokzat eltérő, sokkal szerényebb formában jelenik meg. Állapot: jó, felújított.

Városháza – Szent István király u. 35 (hrsz.: 1) - középület (v. Nagyvendéglő), szecessziós, 1912

Zártosrú beépítésben egyemeletes, belső udvart magába foglaló épület, manzárdtetővel hangsúlyozott középrízalittal. Jellemzők: szárnyaknál eklektikus nyílászáró-rendszer, középrízalitinál díszes, nagyméretű emeleti ablakok, historizáló- és szecessziós motívumok sajátos társításával képzett homlokzatarchitektúra. Állapot: jó, felújított.

Művelődési ház – Szent István király u. 38.(hrsz.: 342) – szolgáltató épület (v. Tiszti klub, Kalocsai Kaszinó), szecessziós, XX. század eleje.

Zártosrú beépítésben egyemeletes épület. Jellemzők: szárazkapu, emeleti bow-window, pilaszteres homlokzattagolás. Állapot: jó, felújított.

Üzletház – Szent István király u. 57. (hrsz.: 227) – középület (v. Járásbíróság), szecessziós, 1908

Egyemeletes, nyeregtetős, saroképület. Jellemzők: íves záródású oromzatokkal hangsúlyozott közép- és sarokrízalitok, íves záródású ablakok, lágyan ívelő homlokzati vakolatarchitektúra. Állapot: jó, felújított.

Városi Bíróság – Szent István király u. 46. (hrsz.:289) – lakóépület, szecessziós, XX. század eleje.

Három utcára néző, belső udvart magába foglaló egyemeletes épület. Jellemzők: eklektikus nyílászáró-rendszer és szecessziós homlokzat-architektúra sajátos társítása. Állapot: jó, felújított.

Lakóház – Szent István király u. 52 (hrsz.: 286) – polgári lakóház, historizáló, XX. sz. első évtizedei.

Földszintes, nyeregtetős épület, utcai homlokzatán íves záródású tympanonnal. Jellemzők: díszes szárazkapu, a korszakra jellemző ablakforma és copf homlokzat-díszítés szokatlan társítása. Állapot: megfelelő.

Népművészeti ház – Tompa Mihály u. 7. (hrsz.: 847/2) – partos parasztház, 1936.

Hagyományos, háromosztatú (a belvizek elleni védekezés céljából) földhányásra épült parasztházból 1936-ban létrehozott népművészeti múzeum. Jellemzők: „szarkalás” faoszlopokkal képzett fedett tornác, szabadkéményes konyha, kalocsai pingálással díszített falak, XX. század eleji berendezés. Állapot: jó, felújított.

A Városvezetés nagy figyelmet fordít épített értékeire. Folyamatos karbantartással, felújítással, helyreállítással gondoskodik örökségi értékeinek megőrzéséről és élvezhetőségéről. Sajnos, a magántulajdonban lévő épületekről ez nem mondható el; számos, jelentős művi értékkel bíró lakóház pusztulás közeli állapotban áll. A régészeti érdekű területek védelmével kapcsolatosan a HÉSZ nem rendelkezik.

1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

A kijelölt gazdasági területek beépítése lelassult, fenntartásuk gondot okoz. A lakóterületbe ékelődött gazdasági, ipari területekkel hosszútávon számolni kell, a forgalmi és határérték feletti terhelések konfliktust jelentenek. Esetleges átsorolásuk kereskedelmi-szolgáltató területbe az ott lakók érdekét szolgálná, de a vállalkozóknak érdeksérelmet okozhat.

A volt laktanya és átalakuló iparterületek városképi illeszkedéséről nem beszélhetünk.

Az épített örökségi értékek a helyi védettség intézményrendszerén keresztül megtarthatók, megtartandók. Védelmük érdekében közösségi célra történő hasznosításuk javasolt.

A korábban készült akcióterületi tervek kezelik ezt a problémát.

A hagyományos tanyák, mint táji elemek megőrzésre érdemesek, településszerkezeti helyzetüket erősíteni kellene.

1.15 Közlekedés

Bár közlekedési koncepcióval, stratégiával nem, de a közlekedési rendszerhez kapcsolódóan a város több tanulmánnyal, stratégiával rendelkezik az elmúlt évekből, melyeket az ITS készítésekor figyelembe vesszük, megállapításait, javaslatait beépítjük. A legfontosabbak a következők:

- Kalocsa Szíve Program, RMT, 2013.
- Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepciója, 2012.
- Haynald Városfejlesztési Terv – Kalocsa megújulásának programja 2011-2025.
- Kalocsa Város Integrált Városfejlesztési stratégiája, 2009.

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Kalocsa városa a – Bács-Kiskun megyén belül nagyobb területű és közepes népességű – Kalocsai járás központja. Fekvése a megyében nyugati, a megyeszékhelytől, Kecskeméttől mintegy 80 km-re délnyugatra található a Dunához közel. A város közszolgáltatásai, funkciói, foglalkoztatottsága miatt kiterjedt vonzáskörzettel rendelkezik, de a kistérség északi települései a Duna-hídnak köszönhetően Dunaföldvár vonzáskörzetébe is beletartoznak.

A 2011. évi népszámlálásból származó ingázási adatokat a következő táblázat tartalmazza. A táblázatban megtalálhatók a 2001-re elérhető összesített adatok is, mely ugyanakkor csak a foglalkoztatottak ingázását tartalmazza (a tanulókét nem, és mód és település szerinti megbontása sem áll rendelkezésre), így a 2011-essel számszakilag nem összevethető, tájékoztató adatnak kell tekinteni.

A 2011. évi adatok alapján természetesen a helyben dolgozók és tanulók vannak a legnagyobb számban (a táblázatban helyi közlekedőkként szerepelnek), de ehhez hasonlítva számottevőnek mondható a bejárók száma is, mutatva Kalocsa fontos gazdasági és igazgatási szerepét a kistérségen belül. Összesen kb. 3600 fő jár be ide, a munkahelyre és az iskolába ingázásban is Kalocsa a napi célpont sok szomszédos kistelepülés lakója számára. Ennél azonban nem nagyobb a vonzáskörzete, a járásközpontba távolabbról nem számottevő az ingázás.

Az eljárók száma számottevően alacsonyabb, és Foktő, Baja – mint Kalocsánál meghatározóbb térségi központ Bács-Kiskun megyében – Harta mellett az olyan relatíve távoli városokba is ingáznak a kalocsaiak, mint Szeged.

Míg a helyi forgalomban a tömegközlekedés részaránya elenyészőnek mondható (sokkal meghatározóbb a személygépkocsi), az eljáróknál és főleg a bejáróknál a tömegközlekedés szerepe nagyon fontos, ezekben az irányokban nem az egyéni közlekedés a meghatározó az ingázásban. Elsősorban a tanulók közlekedése billenti a tömegközlekedés felé a módváltást, mely – Kalocsa esetében az autóbusz – szinte minden irányban a legtöbb utast szállító mód; az eljáróknál a környékbeli kistelepülésekre ugyan a személygépkocsi, de a távolabbi városokba is a közösségi közlekedés a meghatározó közlekedési mód.

Település közlekedési szerepe

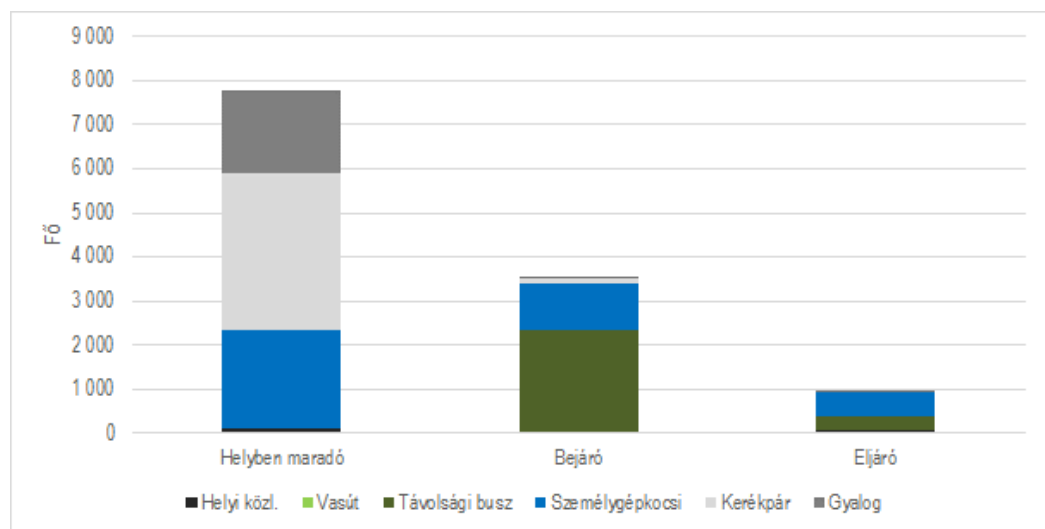
24. táblázat: Foglalkoztatottak és tanulók napi munkába járásának adatai (2001 csak foglalkoztatottak)

Megnevezés	Összesen	Összesen	Személy- gépkocssal	Tömeg- közlekedéssel	Kerékpárral (gyalog)
	2001*	2011			
Helyi közlekedő	6 251	7 803	2 226	136	3 569 (1 872)
Bejáró (honnan:)	1 813	3 600	1 073	2 415	109
Bátya	..	408	191	178	39
Foktő	..	342	149	154	39
Dunapataj	..	308	44	264	0
Homokmégy	..	306	102	200	4
Miske	..	212	65	144	3
Eljáró (hová:)	698	1 015	529	453	23
Szeged	..	75	9	66	0
Foktő	..	73	60	8	5
Baja	..	68	14	47	4
Harta	..	57	36	21	0
Kiskőrös	..	51	44	7	0

Forrás: Népszámlálás 2001, 2011, KSH.

A három ingázási irányultság mód szerinti megoszlását a következő ábra mutatja. Amellett, hogy a helyi utazásokban alacsony az autóbusz közlekedés szerepe és magas a személygépkocsi aránya, az egyéni közlekedés jellemzője Bács-Kiskun megyében és ezen belül Kalocsán is, ahogy Magyarországon az alföldi településeken gyakran, hogy kiemelkedő a kerékpáros közlekedés aránya a városon belüli közlekedésben (a máshová vagy máshonnan ingázók között a távolságok, adottságok miatt sokkal alacsonyabb a részarány). Természetesen a helyi helyváltoztatásokban meghatározó a gyalogos közlekedés is, ami a rövid utak fontos módja.

22. ábra: Foglalkoztatottak és tanulók napi közlekedésének mód szerinti megoszlása irányultság szerint bontva

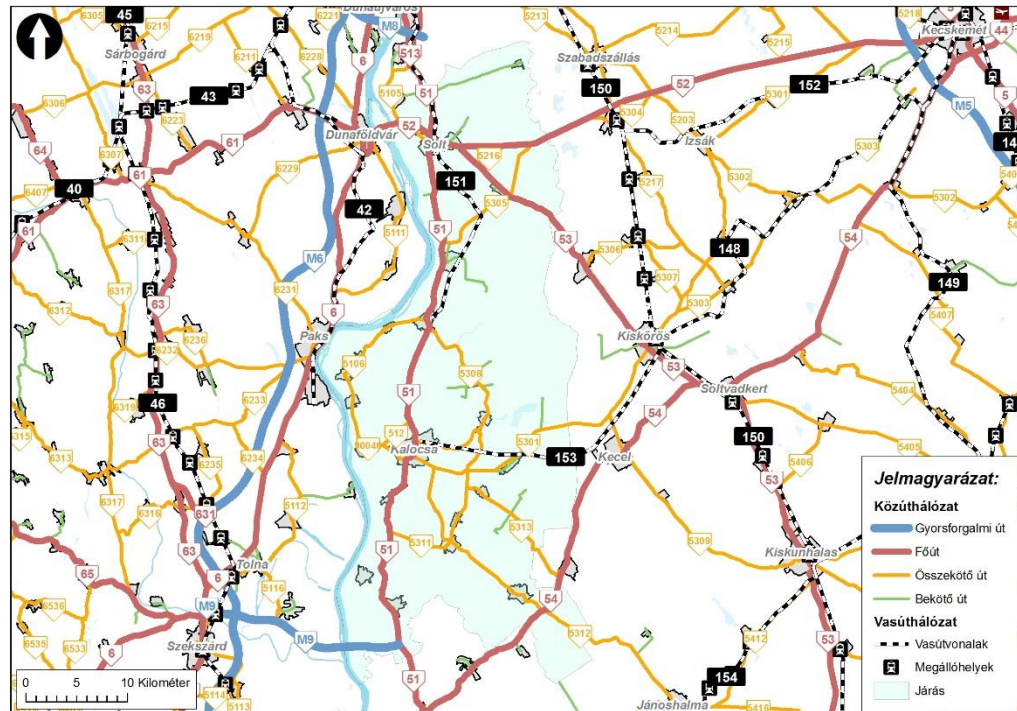
Forrás: Népszámlálás 2011, KSH.

Külső kapcsolatok,
országos hálózat

A városon észak-déli irányban halad át a megye egyik fontos főútja, a fővárost Kalocsán, majd Baján keresztül Hercegszántó országhatárral összekötő 51. sz. másodrendű főút. A város nemzetközi és nagytérégi kapcsolatai is ezen a főúton adóttak elsősorban. Kalocsától keletre 25-30 km-re érhető el az 5301.sz. összekötő úton át az 53. sz. másodrendű főút, amely délkeleti irányban Tompa felé, valamint az 54. sz. másodrendű főút, amely északkeleti irányban Kecskemét, a megyeszékhely felé ad főúti kapcsolatot. A főváros az 51. sz. főúton 115, valamely autópálya felé kb. 130-135 km autózással érhető el, a Szerbiába vezető nemzetközi közúti határátkelő pedig 75 km távolságban található.

20. térkép: Kalocsa környezetének országos jelentőségű főútjai

Forrás Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

A városnak közvetlen gyorsforgalmi úthálózati kapcsolata nincsen, de közúti kapcsolatok tekintetében északi irányban a Dunaföldvári-hídon keresztül az M6 autópálya vagy még északabbra az M8 autópálya keleti végcsomópontja is kb. 45 km, déli irányban pedig az M9 autópályát keleti végcsomópontja alig 20 km távolságban érhető el. A Duna-Tisza közén fekvő járásközpont dunántúli kapcsolata is Solt-Dunaföldvárnál (52. sz. főút), Szekszárdnál (M9 gyorsforgalmi út) és Bajánál (55. sz. főút) biztosított. Nagy helyi támogatottságot élvez a Kalocsa-Paks új Duna-híd elképzelés, amelynek gazdaságfejlesztési szempontból lehetne nagy jelentősége a város és környezete számára, hiszen közvetlen autópálya kapcsolatot jelentene pl. a kalocsai ipari területek számára, és az atomerőmű működésének és esetleges bővítésének gazdasági előnyeiből Kalocsa térsége is részesülhetne.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a járás és környéke hálózati lefedettsége – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik az országos közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető. A Kalocsáról induló utasok Budapest, Kecskemét, Baja, Dunaújváros, Eger, Szeged és Szekszárd irányába rendelkeznek közvetlen járatokkal.

Kalocsa fizikailag a 153-as számú, Kiskőrösről, a Budapest-Kelebia nemzetközi fővonalról érkező vasútvonal végpontja, de a mellékvonalon a személyszállítás 2007 óta szünetel. Iparvágány kapcsolatai ugyanakkor fontosak a vasúti teherszállítás szempontjából.

A Kalocsán található felhagyott katonai repülőtér a várostól 4 km-re észak-nyugatra helyezkedik el, kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre való fejlesztése tervezett, de ma főleg „csak” sport célra használják. Nemzetközi légi kapcsolat szempontjából a budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér – útvonalválasztástól függően – 130-150 km távolságban érhető el.

A Duna folyam, mely a VII. számú európai TEN-T folyosó, a várostól mindössze néhány km-re található. A megyében Baján van közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű kikötő, de ideiglenes rakodó – többek között – Kalocsán is rendelkezésre áll, az időszakos szállítási igényeket ez ki tudja elégíteni. Komolyabb turisztikai hajó forgalom (pl. nemzetközi kirándulóhajók) kiszolgálására nem alkalmas. A közúti kapcsolatok javítására Kalocsa térségében két révátkelőhely működik a hajózható időszakokban: a 2012-ben újraindított Kalocsa (Meszes) – Gerjen és a várostól északra található Géderlak – Paks komp. A kalocsai városi kikötő – melyet a MAHART PassNave Kft. üzemeltet, de nem országos közforgalmú kikötő – szintén Meszesnél található, elsősorban turisztikai használatban van, nagyhajó kikötőként üzemel (de teherforgalmi kikötésre nincs lehetőség). A kikötő forgalma 2014-ben 416 kikötés volt. A város fontos célja a kikötő turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése, a magasabb színvonalú kiszolgálás, de emellett áruszállítási célú kikötő létesítése is az erre alkalmas partszakaszon. Pályázat útján megvalósult az Önkormányzat (Vagyonhasznosítási Kft.) üzemeltetett kishajó - kedvtelési célú - kikötő, melyet elsősorban vízitúrázók használnak, de időközönként állami szervezetek is (Rendőrség, NAV, vízi polgárőrök).

1.15.2 Közúti közlekedés

Városkörnyéki
közúthálózat

Az 51. sz. főút átkelési szakaszán, a Széchenyi úton kívül a közúthálózati szempontból alközponti szerepű város a környező településekkel:

- északnyugati irányban az 5106. j. úton (Kinizsi Pál utca-Móra Ferenc utca),
- keleti irányban az 5308. j. úton (Kossuth Lajos utca),
- délkeleti irányban pedig az 5301. j. összekötő úton (Miskei utca)

áll még kapcsolatban – nevéből is láthatóan utóbbiból ágazik ki a Miske-Jánoshalma-Bácsalmás összekötő út (5312. j. út) délkelet felé.

A város északnyugati 512. sz. ún. „félelkerülőjét” 2013-ban a teherforgalomra vonatkozó megtett úttal arányos elektronikus díjszedés bevezetésekor főútból összekötő úti kategóriába sorolták át. Ez az út adja a kapcsolatot a repülőtérhez és az észak-nyugati iparterületeket is, amelyek így észak felől a várost elkerülve is megközelíthetők.

A meszesi Duna-part, az ott lévő kikötő és rév közúti kapcsolatát a helyi gyűjtőútnak tekinthető Meszesi út biztosítja, a városközpont és az 51. sz. főút felől is ez az utca ad kapcsolatot, holott a belterületi szakaszon lakóházak között vezet.

21. térkép: Kalocsa városi közúthálózata

Forrás Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

A városkörnyék úthálózata a gazdasági forgalom mellett a város turisztikai lehetőségeinek kiaknázása érdekében is fejlesztendő, a célok megvalósulását a közlekedésnek, mint eszköznek támogatnia kell. A település közlekedési kapcsolati szempontjából legjelentősebb 51. sz. főút elkerülő szakaszának Kalocsától északra lévő része már megvalósult. A további szakaszok a rendezési tervben szerepelnek, bár országos szinten még nem dönt el, hogy az elkerülő szakasz megépítése, vagy a főút belterületi szakaszának rekonstrukciója valósulhat-e meg.

Városi közúthálózat

A város fő közútjait, az észak-déli tengelyét és a főbb kivezető szakaszokat az országos közutak belterületi szakaszai jelentik, amelyek hossza közel 11 km. A település működése szempontjából természetesen fontos ugyanakkor a város önkormányzati úthálózata is, a belterületen ennek teljes hossza közel 100 km. A burkolt önkormányzati utcák aránya a 2013-as adatok alapján kedvező, meghaladja a 80%-ot (81 km); az országos utak természetesen mind burkoltak.

A település közlekedési hálózatának a fő szerkezeti vázát a korábbiakban említett országos számozott összekötő utak és a központi belterületről távolabb elhelyezkedő településrészeket bekötő helyi gyűjtőutak adják, az úthálózat kialakulásában szerepe volt emellett a természeti adottságoknak, pl. a várost keresztező Csorna-Foktői-csatornának, mely elválasztó hatása kis mértékben érezhető a kialakult úthálózaton is. A fontosabb közutak ezzel együtt megfelelő hálózati szerkezetet adnak a városnak, egyedül az elkerülő út hiánya (délkeleten és északnyugaton) nevezhető komolyabb hiányosságnak.

A város úthálózata jellemzően 2x1 sávú, ilyen kiépítésűek a várost megközelítő országos főutak is, és az 51. sz. főút a városon belül is ilyen kiépítettségű. Utóbbin, a Széchenyi úton jelzőlámpás forgalomirányítással a fontosabb kereszteződésekben és a csomópontoknál természetesen felállósávokkal a kanyarodó irányok számára. A jelzőlámpás szabályozást ezt leszámítva nem jellemző a városban, a kapacitások és a forgalom lefolyása így is megfelelő.

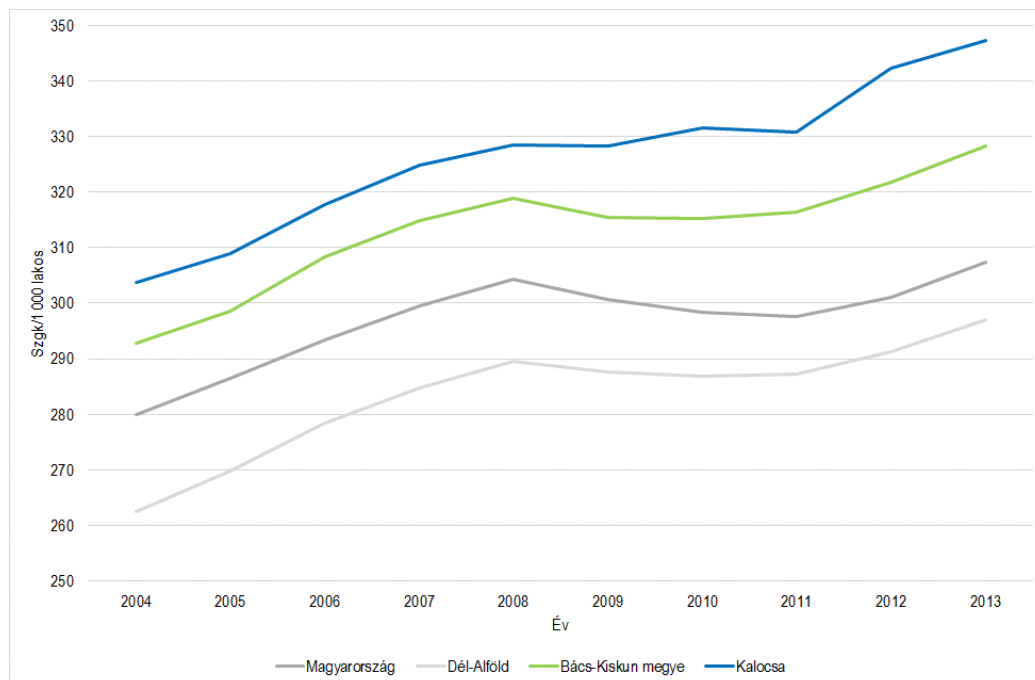
A vasútállomás városon belüli elhelyezkedése miatt a Kiskőrös felé menő vasútvonal nem keresztez fontosabb közutat. Az 51. sz. főutat annak Pataji úti szakaszán keresztezi szintben iparvágány, az útátjáró fényjelző készülékkel biztosított, a gyalogjárdán labirint korláttal. A kisebb útátjárók jellemzően nem biztosítottak. A közelmúltban valósult meg több út- és járdarekonstrukció, a Szent István király úti parkolók felújítása és a Mátyás király utcai híd szélesítése, Kalocsa közúthálózatán ezzel együtt – a külterület mellett a belterületen is – a burkolat állapota, minősége sok esetben nem megfelelő, melynek javítása komoly pénzügyi erőforrásokat igényelne.

Gyalogos övezet kijelölése a belvárosban, a Városház utca és a Szent István király út környezetében történt. A Szent István király út a város történelmi közlekedési tengelye volt – ez a szerepe mára megszűnt, középső, városközponti szakasza ma már sétálóutca –, az ezt körülvevő városközpont a település és a kistérség intézményi központja is. Egyirányú utcákat elsősorban szintén a központi városrész belső területein találunk, ahol a városszerkezet keskeny, szűk utcák kialakulásával járt. A főutcán található közigazgatási, kereskedelmi, kulturális és oktatási intézményeket délkeleten, az 51. sz főút, és a főút – Miskei út kereszteződésénél található új autóbusz végállomás és kisebb kereskedelmi központ határolja. A főutca településközponti vegyes funkciójának kiterjesztése célja a városnak, elsősorban a Szent István király út környékén, a főutca forgalomcsillapításának kiterjesztésével a párhuzamos utcákra. Az intézményi funkció kiterjesztését javasolja a településrendezési terv a kapcsolódó Vajas-csatorna partjára is, az üzemi területeinek funkcióváltásával.

Forgalmi jellemzők

Az önkormányzat nyilvántartása alapján a regisztrált gépjárművek száma egy néhány éves stagnálás után ismét növekszik, ez tendenciáját tekintve nagyjából megfelel a megyei és régiós folyamatoknak, abszolút értékben pedig a motorizációs ráta, az 1000 lakosra jutó személygépjárművek száma Kalocsán magasabb, mint a megyei átlag (amely pedig az országos és régiós átlaghoz képest magas).

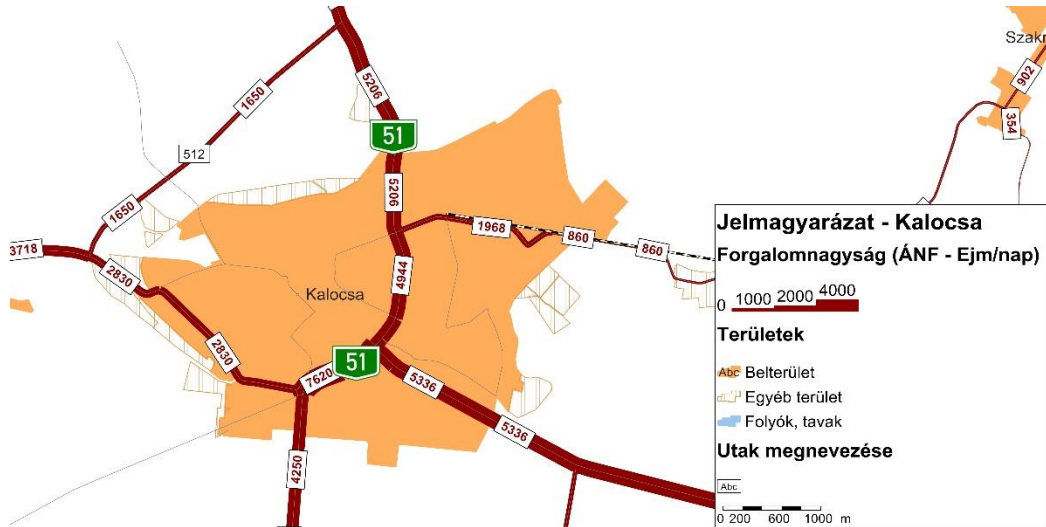
23. ábra: A város motorizációs mutatójának alakulása a megye, a régió és az ország adataival összevetve

Forrás: Teir

A várost érintő országos közúthálózati elemek forgalmi terhelését az alábbi ábra mutatja.

22. térkép: Kalocsa főbb útjainak forgalmi terhelése

Forrás Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

Az ábra alapján az észak-déli irányban a városon átmenő Széchenyi út (51. sz. főút) Miskei út (5301. j. út) és Kinizsi Pál utca (5106. j. út) közötti szakasza a legforgalmasabb, itt az átlagos napi forgalom kétirányban meghaladja a 7 ezer járművet (7600 egységjárművet) az Országos Közúti Adatbank 2013-as adata alapján. Ebből a közepes-nehez teherforgalom aránya viszonylag magas, kb. 6%, 400 jármű/nap. Helyi viszonylatban magas, 5 ezer ejm fölötti lényegében a teljes 51. sz. főút átvezető szakasza és a Miskei út napi átlagos forgalma is.

Az országos mellékutak belterületi szakaszain a jellemző napi forgalomnagyság 2-3 ezer egységjármű/nap között van, az északnyugati elkerülő (512. sz. út) napi forgalma 2 ezer ejm alatti, mivel az átmenő forgalom levezetésére a hálózati hiányosságok miatt az út nem alkalmas, a belvárost nem képes tehermentesíteni az 51. sz. főút átmenő forgalmától (a reptér és Foktő felé ad kapcsolatot az 51. sz. főúttól).

A forgalom okozta zajterhelés is a főúthálózaton, kiemelten az 51. sz. főút és az 5301. j. összekötő út belterületi szakaszán okoz állandó problémát, zavarást az ott élőknek. A város mellékúthálózatán, helyi útjain és lakóutcáiban általános problémákkal nem találkozunk, de helyi problémák felmerülése esetén vizsgálni szükséges a forgalomcsillapító megoldások mainál gyakoribb alkalmazását a gyalogosok, kerékpárosok védelme érdekében (pl. forgalmasabb lakóutcákban, az iskolák, forgalmasabb intézmények környékén, a gyűjtőutak és főutak csomópontjaiban, keresztezésénél stb.).

Baleseti jellemzők

Közlekedési baleseti adatok vonatkozásában a városkörnyék baleseti ponttérképe ad támpontot a forgalombiztonsági jellemzőkről. A hálózat szerkezete, az utak kialakítása és a forgalmi jellemzők alapján, az országos közutakon, a városon belül ezek átkelési szakaszain lenne szükség elsősorban a közlekedésbiztonság javítására az ábrázolt 3 éves időszak alatt.

23. térkép: Kalocsa úthálózatán történt személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek, 2011-2013

Forrás: Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

A város egészére, de legalább a problémás útszakaszokra vonatkozóan a baleseti helyszínek és okok részletesebb vizsgálata indokolt, a szükséges beavatkozásokat pedig ütemezve el kell végezni.

1.15.3 Parkolás

A kalocsai közterületi parkolók parkolási díj fizetése nélkül vehetők igénybe, fizető zóna nincsen a városban. A város közforgalmú parkolói elsősorban a belvárosban a kereskedelmi létesítményekhez és az intézményekhez kapcsolódva helyezkednek el. A gépjárműállomány növekedése miatt a közterületi parkolók száma nem elegendő, a korlátlan parkolást biztosító rendszer miatt a külső területekről kiinduló járművek egészen a szűken vett városközponti területre érkeznek, a forgási sebesség alacsony (sok a hosszú ideig parkoló jármű). Az ilyen jellegű problémák megoldatlansága indokolatlan többletterhelést jelent a belváros közlekedésben is (a parkolási lehetőséget kereső jármű fenntartja a forgalmat, fokozza a környezet terhelését, a szabálytalanul várakozó járművek forgalmi akadályt jelenthetnek, a szűkebb utcákban akadályozhatják a gyalogos forgalmat).

A parkolási gondok jellemzően a belváros fontosabb nagy forgalmú közintézményei, a jelentősebb turisztikai célpontok és a kereskedelmi létesítmények közelében mutatkoznak, mint pl. a Kossuth Lajos utca mentén a Kalocsai Szent Kereszt Kórháznál, a Városház utca és a Búzapiac tér környékén a településközponti szolgáltatásokhoz kapcsolódóan, valamint a Szentháromság térnél és az Érsekkert utca mentén a műemléki együtteshez kapcsolódóan. A turisztikailag értékes nevezetességeknél, célpontoknál az autóbuszok parkolása is megoldatlan (pl. az Érseki palota környékén is). A fenti nehézségek kezelésére a Kalocsa Szíve Program megfogalmazza a legfontosabb intézkedéseket, melynek része a Szentháromság tér környékén a közlekedési utak és parkolók minőségi és mennyiségi fejlesztése, valamint az új személygépkocsi és turistabusz-

parkoló létrehozása a Foktői úton új (a Csillás parkban), és a Szentháromság térig gyalogos felvezető sétány kiépítése a Foktői úti Vajas-hídon keresztül, a híd szélesítésével (a kivitelezés 2015-ben befejeződik az ütemtervek szerint). A programból már megvalósult Tájház fejlesztésnél az akadálymentes parkolóhely kijelölése említendő, de a többi fejlesztési helyszínen is kialakítják a szükséges rokkant illetve kerékpáros parkolóhelyeket.

A parkolási körülmények javítására, további parkolási lehetőségek kialakítására elsősorban a fenti területeken van szükség. A városközponton kívüli nagyobb kereskedelmi egységek jellemzően rendelkeznek a szükséges parkolóhelyekkel, sok esetben telken belül, saját parkolóban megoldott az ügyfelek parkolása.

1.15.4 Áruszállítás

Kalocsa belső városrészeiben és lakóterületein a tehergépjárművek forgalma általában korlátozott, az átmenő forgalom és a nehézteher forgalom is a városi főutakra korlátozódik. A komolyabb teherforgalmat bonyolító üzemek, telephelyek illetve kereskedelmi létesítmények is jellemzően a főúthálózat mentén, elsősorban az országos főutak mellett találhatók, így a teherforgalom a lakóterületek zavarását nem okozza.

A város hagyományos gazdasági-szolgáltató funkciójú területe a déli iparterület a Bányai és a Miskei út mentén, melynek közlekedési kapcsolatai, külső elérhetősége ma is kedvező az országos utak által (az utak mentén jellemzően kereskedelmi, gazdasági, a belső részekben egyéb ipari területek találhatók).

A repülőtér szomszédságában található a célzottan ipari-gazdasági hasznosítású Kalocsai Ipari Park (amely Kalocsa és Foktő Önkormányzatának tulajdonában áll), melynek hasznosítható területe 35 ha, a betelepített terület 32,9 ha (a park további 60 ha-val bővíthető). Az ipari parkot kiszolgálja a Kunság Volán Zrt. is, és vasúti iparvágány kapcsolattal is rendelkezik; közúti kapcsolatai Kalocsa északnyugati elkerülőjén (512. sz. út) keresztül jók az 51. sz. főút illetve a Móra Ferenc utca és Kinizsi Pál utca (5106. j. út) felé – teherforgalma az utóbbi utak esetén azonban lakott területek érintésével tudja csak a területet elérni.

1.15.5 Közösségi közlekedés

1.15.5.1 Autóbuszos közösségi közlekedés

Helyközi és távolsági
autóbusz közlekedés

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást túlnyomórészt a Kunság Volán Zrt. látja el, a közszolgáltatói szerződésben foglalt feltételekkel. A Kunság Volán Zrt. az Dél-alföldi Közlekedési Központ Zártkörűen működő Részvénytársaság (DAKK Zrt.) egyik alapítója. Kalocsán nincs helyi autóbusz közlekedés, a településen belüli kapcsolatokat is a helyközi járatok biztosítják.

A város rendelkezik közvetlen járatokkal mind Budapest (napi 17 induló járat, a menetidő 02:20 – 02:50 óra közötti), mind a megyeszékhely Kecskemét (napi 11 induló járat, menetidő 01:49 – 02:40 óra közötti), mind a regionális központ, Szeged (napi 6 induló járat, menetidő 02:20 – 03:00 között) felé. Közlekednek még járatok Baja, Dunaújváros, Eger és Szekszárd irányába is.

Kalocsa és környéke Volán hálózatát elemezve látható, hogy a hálózati lefedettség néhány összekötő út kivételével lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető. A kisebb településeken jellemzően 1-2, a nagyobbakon ennél több megállóhely található.

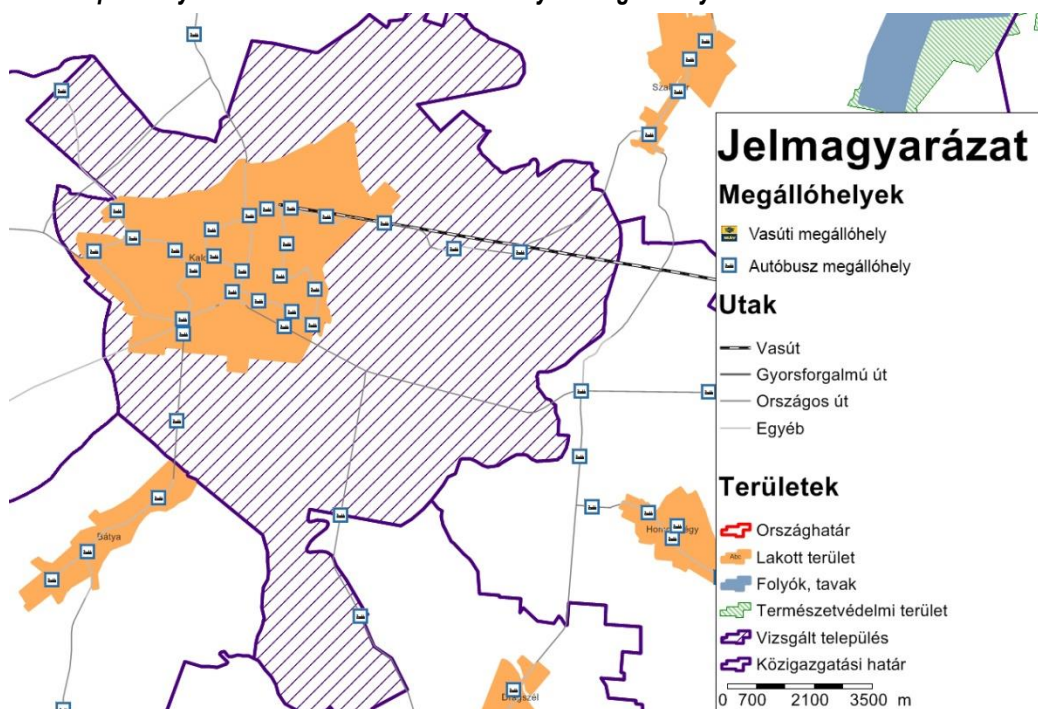
Kalocsa helyközi megállóiban jellemzően legalább óránként áthalad helyközi busz, a legforgalmasabb helyeken (Kórház, Penny Market, Petőfi S. u.) több, mint 100 járat áll meg egy munkanapon, a kisebb megállókban is 15-20 db. Az autóbusz állomáson, egy átlagos munkanapon kb. 205 járat indul vagy halad át.

Autóbuszos infrastruktúra

Az autóbusz-pályaudvar az 51. sz. főút Miskei úti csomópontjánál található. A Széchenyi út mentén kialakuló új kereskedelmi-városközponti tengely kedvező városszerkezeti helyzetet teremt az autóbusz pályaudvarnak, mely a városközpont szélén, de a város geometriai középpontjában van. Ennek is köszönhetően a buszforgalom elsősorban az országos főutakon (az 51. sz. főúton, az 5106. j. úton, az 5301. j. úton és az 5308. j. úton) bonyolódik. A települési gyűjtőutak közül a Kossuth Lajos utcán és a Petőfi Sándor utcán van közösségi közlekedés, a helyközi megállóhelyek – melyekből Kalocsa közigazgatási területén 28 található – lefedik a település nagy részét, a számottevő utazási igényt támasztó területek az ideálisabb 300 m-es távolság figyelembe vételével is jól lefedettnek mondhatók. A kalocsai városközpont, az oktatási és közintézmények, továbbá a kórház is általában közvetlenül elérhető a környező településekről.

24. térkép: A helyközi autóbuszok kalocsai és környéki megállóhelyei

Forrás: Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

A város buszpályaudvara pályázati forrásból került korszerűsítésre a közelmúltban, mely az infrastruktúra megújítása mellett javította a szolgáltatások minőségét is, az utastájékoztatást (hangos és korszerű vizuális utastájékoztatás is megvalósult), valamint a jegyvásárlási lehetőségeket is.

A város autóbusz megállóhelyein ugyanakkor a kialakítás sok esetben korszerűtlenebb, mint a korszerűnek mondható autóbusz pályaudvarokon, jellemzően az alap infrastruktúra épült csak ki. A megállóhelyeken jellemzően a szokásos Volán menetrendi táblák találhatók, sok esetben található emellett esőbeálló, pihenő, szemétygyűjtő, ugyanakkor előfordulnak (elsősorban a külső területeken) rosszabbul kiépített és felszerelt, rosszabb járdakapcsolattal rendelkező buszmegállók is, ezek fejlesztése lenne szükséges.

1.15.5.2 Vasúti közösségi közlekedés

A települést érintő
vasútvonalak, hálózati
kapcsolatok

A város egyetlen vasútállomással rendelkezik, mely a Magyar Államvasutak Zrt. által üzemeltetett 153-as számú, Kiskőrös - Kalocsa vasútvonal végpontja.

A vonal a 150-es számú Budapest – Kelebia országhatár nemzetközi törzshálózati vonal Kiskőrös állomásából ágazik ki, és mintegy 30 km megtétele után Kalocsa vasútállomáson végződik. A vonal egyéb vasúti pálya besorolású, 185 kN engedélyezett tengelyterhelésű, Kiskőrös és Kecel között 60 km/h, Kecel és Kalocsa között 50 km/h engedélyezett sebességű. Az egykori vasúti mellékvonalon a személyszállítás 2007 óta szünetel. A vonal mai szerepe ugyanakkor fontos, a foktői növényolajgyár és több más iparvágány vasúti szállításait bonyolítja.

Vasútállomás
elhelyezkedése,
megközelíthetősége

Kalocsa vasútállomás a vasútvonal végpontján található, összesen 4 fővágánnyal és több más rakodóvágánnyal, valamint iparvágány-csatlakozással rendelkezik az Ipari Park és az északi iparterülethez. A helyi áruforgalmat rakodóvágányok, oldal- és homlokrakodók biztosítják. Az I. számú vágányban vasúti járműmérleg üzemel.

A szolgálati hely perifériakusan, a város északi részén helyezkedik el, megközelíteni a központ felől a Kossuth Lajos utca – Vasút utca útvonalon lehet. A közepes állapotú, lezárt felvételi épület az állomás déli, település felőli oldalán található. A szolgálati hely személyvonati vágányai között 80 m hosszú, sínkoraszintű peron található, melyeket a felvételi épület felől szintben lehet megközelíteni, az esélyegyenlőség nem biztosított. A szolgálati hely előtere viszonylag rendezett, melyen kijelölt parkolóhelyek és autóbusszmegálló is található.

1.15.6 Kerékpáros közlekedés

Forgalom

Kalocsán az alföldi adottságok nagyon kedvezőek a kerékpározás számára, így a város kiemelkedően fontos közlekedési eszköze a kerékpár, magas a kerékpárosok részaránya, hagyományosan elterjedt módja ez a közlekedésnek (ld. a már bemutatott népszámlálási adatokat). A kerékpárral közlekedők életkori összetétele igen széles intervallumot mutat, népszerű mind a fiatalok, mind az idősebbek körében.

Városon belüli
infrastruktúra

A város kerékpárút hálózata a fő közlekedési vonalak mentén kiterjedt, az önkormányzat kiemelten kezeli a kerékpáros fejlesztéseket, az elmúlt években jelentősen fejlődött a kerékpáros úthálózat EU-s források segítségével.

Kalocsán a belterületi kerékpárforgalmi úthálózat jól kiépült, a 2013-as önkormányzati adatok alapján a városban kicsivel több, mint 21 km kerékpáros útvonal épült ki eddig. A meglévő kerékpárút hálózati elemek elhelyezkedése jó, a fő irányvonalak kiépülése megtörtént (kerékpárutat használhatnak a közlekedők az 51. sz. főút belterületi szakasza, a Meszesi út, a Miskei út belső szakasza, a Móra F. utca – Kinizsi P. utca és a Kossuth L. utca mentén is), de a városi hálózat még részben hiányos, a hálózati elemek nem alkotnak egységes összefüggő rendszert. A kerékpáros létesítmények közül a közút burkolatától elkülönített, kedvezőtlenebb esetben a gyalogosokkal közös felületen vezetett kerékpárutak a jellemzők.

Ugyanakkor a város adottságainak köszönhetően mellékútjain, lakóutcáiban megfelelően, jó körülmények között és biztonságosan lehet kerékpározni az autók által is használt útfelületen, itt kiépített kerékpáros infrastruktúra nincs, de jellemzően nem is szükséges. Nem jellemzőek a településen a nagyobb városokban gyakori, a kerékpárosok haladását nehezítő megoldások, mint az egyirányú utcák – ahol ilyen található a városközpontban, ott vizsgálni érdemes, hogy lehetséges-e a kerékpárosok számára ellenirányban is engedélyezni a közlekedést.

A kerékpárosok magas részarányához képest a kiépített kerékpárparkolók, támaszok száma is viszonylag alacsony, az üzletek előtt jellemzően néhány kerékpár letámasztására alkalmas,

általában régi fajta (nem az útügyi műszaki előírás és az EU pályázati előírások szerinti, hanem csak a kereket megtámasztó) tárolóhely található, ez is elsősorban a belvárosra jellemző.

A közlekedési jellemzők alapján komoly igény van a helyi hálózat további bővítésre és a meglévő kerékpárút hálózati elemek összekötésére. A kerékpáros úthálózat tovább folytatódó mennyiségi és minőségi fejlesztése a kerékpáros közlekedést biztonságosabbá és vonzóbbá tenné, ennek következtében hosszú távon is fontos eleme lehetne a kalocsai közlekedési rendszernek, valamint segítheti a kerékpáros turisztikai vonzerő további növelését is. A fejlesztések megalapozásához és ütemezéséhez kerékpárforgalmi fejlesztési terv (pl. hálózati terv) készítése javasolható.

A kerékpárutak építését a környező települések között is folytatni kell, amelyek turisztikai és munkába járási célokat is szolgálnának. A Haynald Terv is megfogalmazza, hogy a kerékpározás, mint környezetbarát közlekedési mód fejlesztése nem csak a közlekedési célokkal, de a zöldgazdaság-fejlesztési programmal is összhangban van, és a város turisztikai prioritásainak is része. Meghatározó a Duna-part bekapcsolása a kalocsai hálózatba, különösen, hogy a Duna-menti kerékpárút az európai EuroVelo hálózat 6. sz. útvonalának része. A turisztikailag vonzó kerékpáros infrastruktúra megteremtése irányába mutató kedvező külső körülmény, hogy jelenleg zajlik az EV6 Budapest–déli országhatár szakasz tervezése a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ megrendelésében (megvalósíthatósági tanulmány és nyomvonal tervek készülnek), elkészültét követően szándék van a Duna-menti kerékpárút ütemezett megvalósítására.

1.15.7 Gyalogos közlekedés

A városban a kiépített gyalogjárdák összes hossza kb. 110 km a 2013-as adatok szerint, a kiépítetlen gyalogjárdák hossza ugyanezen évben 12 km volt, így a gyalogos infrastruktúra kb. 90 százaléka kiépített jelenleg. Természetesen jellemzően a külső lakóterületeken jellemzők hiányosságok e tekintetben, a belvárosban, ahol a gyalogos forgalom a legerősebb és leginkább koncentrált, az infrastruktúra jó feltételeket biztosít a gyalogosoknak (gyalogos zónával, díszburkolattal, utcabútorokkal a városközpontban). Igaz ugyanakkor, hogy a járdák állapota, burkolata sok helyen nem megfelelő, és akadálymentesítettség szempontjából is vannak hiányosságok, valamint a legfontosabb turisztikai célpontok gyalogos megközelítésének minőségén, attraktivitásán is javítani szükséges. Kedvező változásokat jelent e tekintetben is a már említett Kalocsa Szíve Program megvalósulása, és ennek keretében pl. a Szentháromság tér rekonstrukciója. Az Önkormányzat ugyanakkor fontos feladatának tartja a többi köztér, park és a járdahálózat felújítását is.

A nagy forgalmú közutak csomópontjaiban, keresztcáinak környékén jellemzően megfelelő a kijelölt gyalogátkelőhelyek kialakítása, közvilágítása, ezeken a helyeken jellemzően jelzőlámpa szabályozza a forgalmat. A főutak, főleg az 51. sz. főút elválasztó hatása ugyanakkor nagy, hosszú gyalogátkelő nélküli szakaszok is találhatóak a városban, és az utak keresztezésének könnyítésére középssziget építése vagy hasonló, a gépjárművezetők figyelmét felhívó, biztonságot és biztonságérzetet növelő forgalomtechnikai megoldásra kevés példa van. A forgalmasabb és széles közút szakaszokon részletesebb vizsgálatok alapján indokolt lehet ilyen fejlesztések megvalósítása (legalább a fontosabb buszmegállók, iskolák, közintézmények környékén és egyéb, nagyobb gyalogos forgalmat vonzó területeken).

1.15.8 Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos megállapítások

A Haynald Városfejlesztési Terv megfogalmazása szerint „*Kalocsa egyik legnagyobb potenciális vonzerejét befektetői szempontból a közlekedési kapcsolatok sokszínűsége, az intermodalitás megteremtésének lehetősége jelenti. A közelmúltban megépült M6-os autópálya valamint a részben megújult 51-es főút gyors közúti elérhetőséget tesznek lehetővé. A meglévő vasúti*

szárnyvonal teherforgalom céljára gazdaságosan használható, így a vasúti megközelítés is adott. A Duna, mint Európa legfontosabb vízi útjának közelsége az Európai Unió Duna Stratégiájának fényében különösen nagy jelentőséget kap, mint közlekedési útvonal. Ennek ipari célra történő kihasználásához kikötő építésére lenne szükség. A reptér adottságai alapján alkalmassá tehető teherforgalom (sőt, akár kisebb személyforgalom) lebonyolítására is, ennek azonban jelentős a forrásigénye, továbbá a megosztott tulajdoni viszonyai miatt Foktő és Uszód községek önkormányzatával való együttműködést is feltételezi. Mindezen elképzelések megvalósulásával azonban Kalocsa a Bács-Kiskun megye logisztikai központjává fejlődhet, és számtalan helyi, országos, vagy akár nemzetközi vállalat számára válhat vonzó befektetési helyszínné.”

1.16 Közművek állapota és energiahatékonyság

A Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft, 2013. szeptember 17-én a Bács-Kiskun megye középső és déli térségében elhelyezkedő települések víziközmű vagyonának működtetésére összeolvadással jött létre. A gazdasági társaságot a Halasvíz Kft., a Kalocsavíz Kft. és a Körösvíz Kft. tulajdonosai alapították. A társaság a térségben a tulajdonos önkormányzatok megbízásából 53 településen szolgáltat ivóvizet. A Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft a szolgáltatási területén 26 településen végzi a keletkezett kommunális és ipari szennyvíz tisztítását.

Kalocsán a szolgáltatott víz mennyisége: 759 261 m³, ebből háztartásoknak: 502 080 m³, gazdálkodó szervezeteknek: 153 252 m³, intézményeknek: 102 361 m³, üdülők, zártkerteknek pedig 1 568 m³.

1.16.1 Víziközművek

A hazai víziközmű ellátás, szolgáltatás aktuális és jövőbeni feladatokat jelentő súlypontjai az üzemelő és távlati vízbázisok biztonságba helyezése, az ivóvízellátás vízminőségi problémáinak rendezése, a szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás fejlett európai országokhoz viszonyított elmaradásának megfelelő ütemben történő felszámolása a vízbázisvédelem szempontjaira is figyelemmel és a megújult szabályozásoknak megfelelő víziközmű szolgáltatási struktúra, díjrendszer kialakulása.

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

Ivóvíz, vízbázis

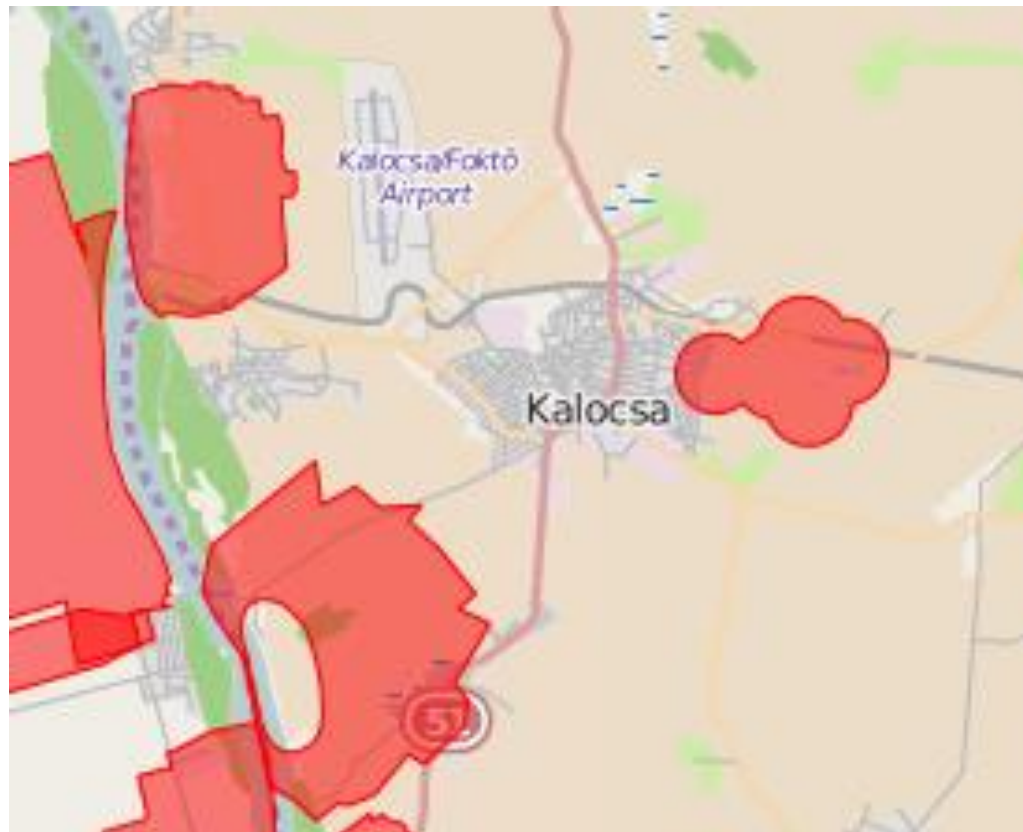
Kalocsa vezetékes ivóvízzel regionális vízellátó rendszerből ellátott település. A rendszer vízbázisát a helyi Kalocsa-Negyvenszállás vízműutak, illetve a Duna-partra telepített Kalocsa-Baráka regionális vízmű kútjai képezik. A Barákai vízbázis Kalocsa városán kívül 14 település közműves vízellátását biztosítja.

A Barákai vízbázis termelőkútjai a Duna bal partján, a folyó 1522,2-1521,1 fkm közötti szakaszán, a folyótól 150-200 m távolságra létesült. A kútsor 15 kútból áll. A víztermelés 6850 m³/nap, azaz 2500000 m³/év.

2002-ben a Kalocsa Kistérségi Vízmű Barákai vízbázis védőterület, védőidom meghatározása megtörtént. A Kalocsa-Negyvenszállási kutak vízátadása a rendszerbe a vízjogi engedély szerint 3617 m³/nap.

25. térkép: Vízbázis védőterületének felszíni védőterülete

Forrás: webgis.okir.hu/base

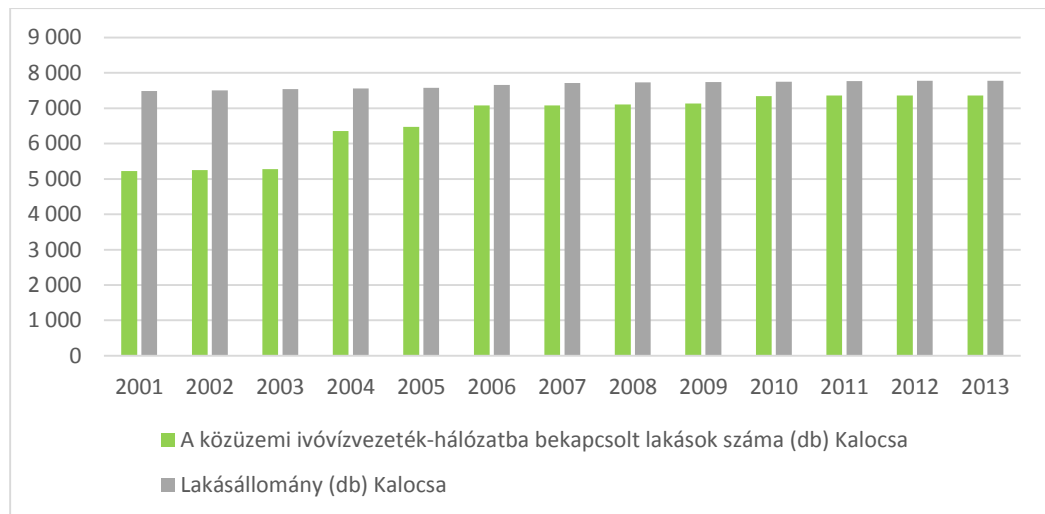
Ivóvízellátás

A vízellátó rendszer működéséhez szükséges nyomást és az időben változó vízigényeket az Érsektelken elhelyezett 500 m³-es víztorony és a két, egyenként 2000 m³-es tárolómedence biztosítja, amelyek a Petőfi u. végén lévő vízműtelepen találhatók.

A régiót és a várost ellátó gerincvezeték-hálózat Kalocsa belterületén halad keresztül. A Barákai vízműkúttól, Foktő felől érkező nyomóvezeték a belterület nyugati peremén kettéágazik. A keleti irányba haladó ága a víztorony töltővezetéke, a másik vezeték dél-kelet irányba halad, majd délre fordul Bácsa felé. Kalocsa másikk oldali betáplálása kelet felől, a negyvenszállási vízműkutak irányából biztosított.

A Kalocsai Üzemigazgatóság ellátási területén legnagyobb részt parti szűrésű kutakból nyerik az ivóvizet, de néhány településen mélységi rétegvízből. A víz vasas-mangános, illetve ammónium tartalma is nagyobb a megengedetttnél, emiatt vastalanítót üzemeltetnek, melynek kapacitása 16500 m³/d. A vastalanítás során az ammónium mennyisége is csökken.

24. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások (zöld) számának (db) változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz (szürke) viszonyítva

Forrás: KSH

Az elmúlt időszakban, a településen évről évre emelkedett a közüzemi ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma. A bekötött lakások száma 2001-ben 5228 db, 2005-ben 6470 db, 2013-ban 7361 db volt. Az ivóvízhálózatba 2001-ben a lakások 70 százalékát, 2005-ben 85 százalékát, 2013-ban pedig 96 százalékát bekapcsolták az ivóvízvezeték-hálózatba.

Termálfvízhasználat

A Kalocsán működő Csajda kert Uszoda és Termálfürdő a Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft. üzemelteti, tulajdonosa pedig Kalocsa város önkormányzata. Az egész évben folyamatosan (a nyári és téli szezonban változó nyitva tartással) működő gyógyfürdő vize nátrium-kloridos, bromidos, jodidos kémiai összetételű, magas ásványianyag-tartalmú. Kitűnően alkalmas mozgásszervi és ízületi betegségek kezelésére, gyógyítására. A város területén már 1927-től strandfürdő működött, amelyet 35 °C fokos termálfvíz táplált. A világháborút megelőzően már több melegvízes kút üzemelt, és uszodát is működtettek, de fejlesztés helyett a kutakat lezárták és az uszodát is elbontották. A '80-as évek közepén az uszoda újjáépült, azonban a termálfvíz hasznosítására az évezred végéig várni kellett. Jelenleg a Csajda Fürdő területén a város termálfürdőt működtet. Az elmúlt években valósult meg 2 új termálmedence kialakítása.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

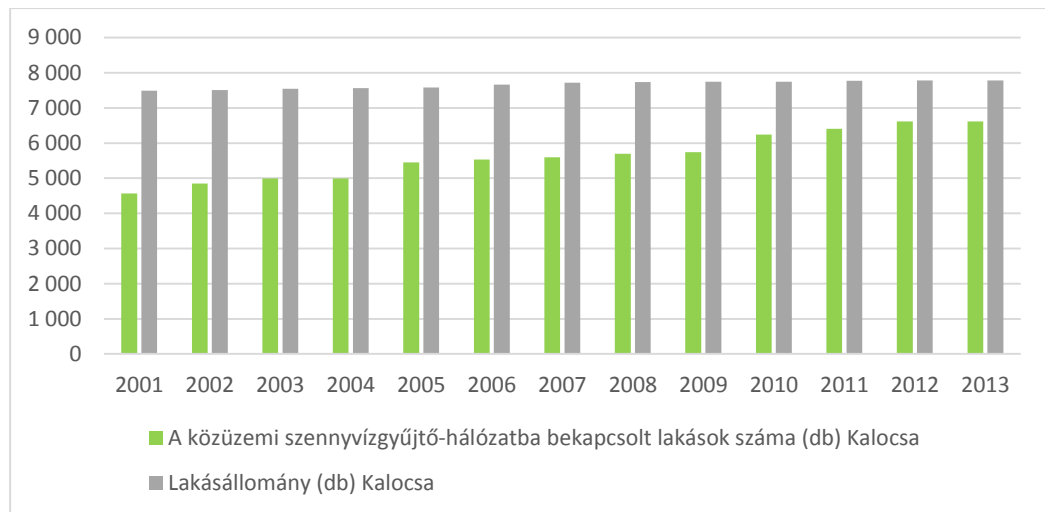
Kalocsán a Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft. elválasztott rendszerén keresztül működteti a csatornázási szolgáltatást. A településhez tartozó Kalocsa - szennyvíztisztító telep kapacitása 5600 m³/nap.

A hálózat hossza 68,3 km. A tengelyen szállított települési folyékony hulladék leürítése a Kiskunsági Víziközmű Szolgáltató Kft. által üzemeltetett telephelyen végezhető.

Szennyvízgyűjtő hálózat

A szennyvízgyűjtő hálózatba kapcsolt lakások száma folyamatosan emelkedik. A bekötött lakások száma 2001-ben 4565 db, 2005-ben 5452 db, 2013-ban 6613 db volt. A város szennyvízgyűjtő-hálózatába 2001-ben a lakások 61 százalékát, 2005-ben 72 százalékát, 2013-ban pedig 85 százalékát bekapcsolták.

25. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások számának változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz viszonyítva

Forrás: KSH

Szennyvíztelep

A kalocsai szennyvíztisztító telep a térségi szennyvízelvezetési agglomeráció része. Kalocsán kívül Bátya, Foktő, Öregcsertő, Homokmégy és Szakmár szennyvizei, valamint szippantott szennyvizei kerülnek itt tisztításra. A tisztítótelep kapacitása 5600 m³/nap, 56667 lakos-egyenérték (LE). Az alkalmazott tisztítási technológia totáloxidációs eleven iszapos biológiai tisztítás nitrifikációval, denitrifikációval.

Szennyvízkibocsátás

A csatornahálózaton összegyűjtött szennyvizek tisztítás után általában felszíni víz befogadóba kerülnek. A tisztított szennyvizek biológiailag bontható szervesanyagot, növényi tápanyagokat és kisebb mennyiségben előforduló egyéb anyagokat (nehezen bontható szerves vegyületeket, sókat, fémeket, esetenként toxikus vagy hormonháztartást befolyásoló anyagok) is tartalmaznak. A szerves- és tápanyagok vonatkozásában a felszíni vizek közvetlen terhelését legnagyobb arányban a kommunális szennyvízbevezetések okozzák. A vízi ökoszisztémák ezeket az anyagokat általában a terhelés nagyságától és a befogadó vízhozama által biztosított hígulás mértékétől függően képesek tolerálni.

A kommunális szennyvizek kibocsátása a Kalocsa Szennyvíztisztító Telepen történt tisztítást követően a nyomóvezetéken a Duna sodorvonalába vezetik (1517 fkm bal part szelvényébe) a kalocsai és térségi tisztított szennyvizet.

A szennyvíztisztító telep kikerülésével a tisztított szennyvíz átemelőbe nyomóvezetéken keresztül csatlakozik a városi termálfürdőjének használt vize (260-270 m³/d), mely a tisztított szennyvízzel együtt kerül a befogadóba, azaz a Dunába. A Dunát terhelő szennyvizekkel kapcsolatos környezetvédelmi konfliktusokat az 1.17.9. fejezetben kerülnek leírásra.

Csapadékelvezetés

A lehulló csapadékvíz elvezetése nyílt árokrendszerrel, illetve változó átmérőjű csapadékvíz elvezető csővezetékekkel van a városban megoldva.

Kiseb esőzések esetén különösebb probléma nincs az elvezetéssel, de a nagy hozamú, nagy intenzitású esőzések esetén a városban lévő rendszer a kellő tisztítás és karbantartás hiánya miatt nem képes a víz gyors levezetésére. A városban lévő záportározók (Malomszögi csatorna, Foktői úti záportározó) is karbantartást, rekonstrukciót igényelnek. A Miskei úti záportározó rekonstrukción esett át.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Elektromos energia

Kalocsa közigazgatási területén az EDF DÉMÁSZ Zrt. végzi a villamos energia egyetemes szolgáltatói értékesítés szolgáltatást.

Energiaellátás módja az alábbiak alapján történik:

- Villamos energia: Kalocsa villamos energia ellátása az országos rendszeren belül, 120 kV-os távvezetéken keresztül Paks és Baja-Kiskörös irányából Kalocsa Dél 120/20 kV-os állomásán keresztül biztosított. A villamosmű kapacitása 2x25 MW. A városban 20 kV-on biztosított a szolgáltatás. A rendszer többségében szabadvezetékes kialakítású, a lakótelepeken és a városközpontban földkábel a jellemző. Az állomás kb. 50 km átmérőjű körben látja el a településeket.

Földgáz ellátás

Kalocsa közigazgatási területén az GDF SUEZ csoporton belül az Égáz-Dégáz Földgázelosztó Zrt. végzi a földgázelosztási tevékenységet.

Energiaellátás módja az alábbiak alapján történik:

- Földgáz: Kalocsán a lakások kb. 85 százaléka csatlakozik a gázhálózatra. A nagynyomáson érkező gáz az ÉK-i iparterületre telepített gázátadóból nagyközépnomású vezetéken át látja el a város északi és déli gázfogadó állomását. A nagynyomású gázvezeték a város keleti és déli részén, a beépített terület alatt halad. Kalocsán minden utcában megépült a gázhálózat.

Távhőszolgáltatás

Kalocsán távhőszolgáltatás nincs.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Kalocsán a megújuló energia felhasználása jelenleg csak önkormányzati intézményekben valósul meg.

Szoláris energia

Több önkormányzati intézményen napelemes rendszer üzemel. Az eddig nem fejlesztett intézményeken is szeretné az önkormányzat a megújuló energiából történő energiaellátást biztosítani EU-s források igénybevételével.

Biomassza

A város rendelkezik egy megnyert biomassza tüzelésű távhős projekttel, megvalósítására még nem született döntés.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Kalocsa önkormányzatnál ill. önkormányzati intézményeknél energetikus ill. az energiagazdálkodási feladatokkal foglalkozó szervezeti egység nincs.

Kalocsán több önkormányzati intézménynél napelemes rendszer üzemel, valamint jelenleg is folyik két óvoda és a Szent István Gimnázium EH fejlesztése. Az önkormányzati épületek homlokzati hőszigetelés többnyire elmarad, mert nagyon sok a műemlék védelem alatt álló épület. A – 2011-ben elkészült - energetikai veszteségfeltáró dokumentum iránymutatása alapján pedig több önkormányzati (szociális, oktatási) épület utólagos fűdémshigetelése megvalósult a közmunka program keretében.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

Az elektronikus hírközlési szolgáltatás olyan szolgáltatás, amely jeleknek (bármely értelmezhető formában előállított jel, jelzés, írás, kép, hang) elektronikus hírközlő hálózaton történő átvitelét, továbbítását biztosítja. A szolgáltatást, az elektronikus hálózatok üzemeltetését végző, azt létrehozó, vagy arra szervezett, vagy arra létrehozott szolgáltatók biztosítják. Az elektronikus hírközlés szolgáltatása alanyi jogú.

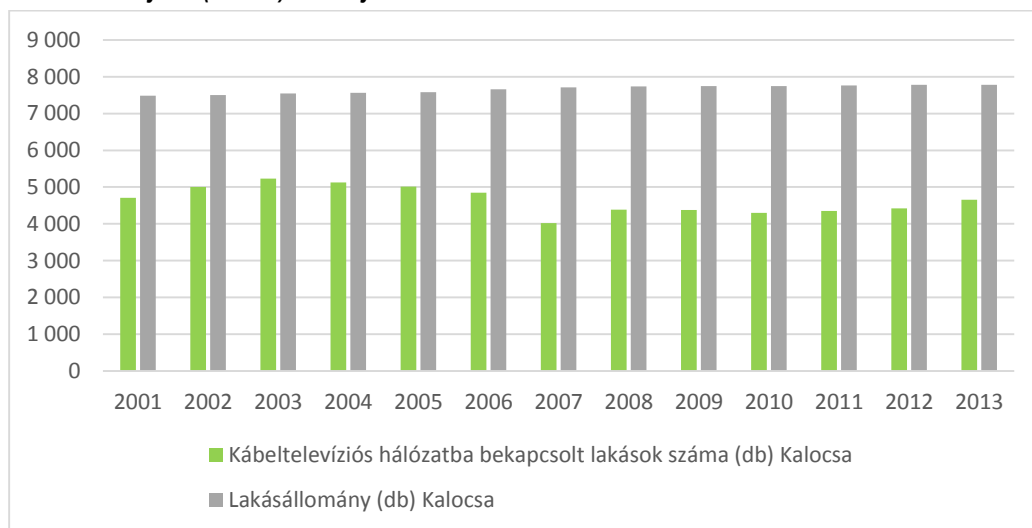
Az elektronikus hírközlési infrastruktúra lehet:

- távközlési ellátás
- műsorszórás, kábel tv ellátás

Kábeltelevíziós hálózat

A városban a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma folyamatosan változik, az utóbbi évek adatai alapján egyértelmű tendencia nem figyelhető meg, de jellemzően a bekötött lakások száma 4500-5000 db környékén mozog, ami a teljes lakásállományhoz viszonyítva 50 % és 70 %-os arány között van.

26. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások (zöld) számának változása Kalocsán a teljes lakásállományhoz (szürke) viszonyítva

Forrás: KSH

Internet-előfizetés

A városban az internet-előfizetések száma 2013-ban 4 363 (db) volt. A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számához (2013-ban 4 656 db) képest ez az érték majdnem azonos.

Kalocsa területén az ADSL szolgáltatás az Externet, Invitel, Telekom és KalocsaKom Kft. szolgáltatóknál, míg a csupasz ADSL szolgáltatás Externet, Telekom és KalocsaKom Kft. szolgáltatóknál érhető el.

Telefonhasználat

A város területén a nyilvános távbeszélő állomások száma az elmúlt években fokozatosan csökken, 2013-ban már csak 10 db található a városban. A készülékek számának csökkenése a mobilhálózat és a mobiltelefonok használatának elterjedésével fordítottan arányos. Hasonlóképpen az egyéni analóg távbeszélő fővonalak számának változásával, amiből 2000-ben még 5002 db volt, 2013-ban pedig több, mint felére esett vissza és már csak 2845 db volt a településen.

1.17 Térségi és települési környezetvédelem

1.17.1 Talaj

Kalocsa térsége ártéri síkság, mely morfológiailag Kalocsai-Sárköz kistájhoz tartozik. Topográfiailag összefüggő alacsonyártér.

Országos viszonylatban kiemelkedő minőségűek a település taljai. Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeket határolt le a külterületen.

A várostól délre öntési és réti csernozjom talajok jellemzőek. A vasúttól északra pedig szoloncsákos és szoloncsák-szolonyeces talajok alakultak ki, melyek a magas sótartalom miatt rossz minőségűek. A település külterületének jelentős részén mezőgazdasági termelés folyik, ám a talajok visszapótlása nem megfelelő.

Talajvédelmi és levegőminőség-védelmi szempontból is jelentős problémát okoz a defláció. Hiányosak a mezővédő fásítások, mezsgyefásítások, védelmi célú erdőterületek.

Kalocsa településen a talajokat minőségileg és mennyiségileg az alábbi káros folyamatok befolyásolják:

- területek beépítése, nem megfelelő területhasználat,
- illegális hulladéklerakások,
- szennyvizek szikkasztása, nem megfelelő hígtrágya kezelés,
- gépjárművek (mezőgazdasági, egyéb) olajszennyezései,
- mezőgazdasági művelés során túlzott vegyszerhasználat, vagy szakszerűtlen művelés, megfelelő tápanyag-utánpótlás elmaradása,
- szélérozó és egyéb talaj degradációs folyamatok.

Talajszennyezések a kommunális hulladéklerakó környezetében 2005-ös vizsgálatok alapján nem fordulnak elő. A honvédségi területeken felléptek azonban talajszennyezések, így területükön kármentesítésre szükség van.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Vízfolyások, tavak

A város közigazgatási területe csatornákkal szabdalt, a területét behálózó felszíni vízfolyások számottevő hányadát csatornák képezik, melyek közül legjelentősebb a Csorna-Foktői-csatorna és a Sárközi-I. főcsatorna. A csatornák általában kettős hasznosításúak, öntöző és belvízelvezető csatornák, de a sporthorgászat is számottevő.

A fenti csatornák vízminőségét az illetékes környezetvédelmi hatóság a helyi törzshálózat keretében minden év április 15. – október 15. között havi gyakorisággal vizsgálja. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a két legjelentősebb csatorna vízminősége az egész vizsgált idény folyamán öntözésre alkalmas volt.

A Csorna-Foktői-csatorna az öblözet főcsatornája, melynek befogadója a Duna. Magas dunai vízállás esetén a 7,4 m³/s teljesítményű Foktői szivattyútelep emeli át a belvizeket a Dunába. A 33,4 km hosszú Csorna-Foktői-csatorna a Csornani duzzasztó felett ágazik ki a Duna-völgyi csatornából (DVCS), majd Kalocsa és Foktő területét érintve csatlakozik a Dunához, így vízutánpótlásra a DVCS-ből van lehetőség. Amikor a foktői szivattyútelep nem működik, vagy a gravitációs kifolyásra nincs lehetőség, akkor a Csorna-Foktői-csatorna vizét a Sárközi-I. főcsatorna viszi tovább, amely Érsekcsanádnál torkollik a Dunába.

A csatornába jelenleg (2007) szennyvízbevezetés nincs.

Sárközi-I. főcsatorna esetében „Sárköz” néven régebben a Duna bal partján Dunavecse-Kiskőrös-Baja összekötő vonalán belül eső mélyfekvésű, régi, feliszapolódott, vizekkel tagolt területet értették. Mai meghatározás szerint – az 1872-ben megkezdett vízimunkálatok lehatároló műveletei alapján – az Ordas-Dunapataj-Kiskőrös-Baja közötti mélyártér, amelyek magasabb részein találhatóak a települések. Gravitációs kivezetés az érsekcsanádi szivattyútelepnél van.

A csatornák árka burkolatlan, vízhozamuk viszonylag nagy 4-5 m³/s. A csatornákra jellemző az erőteljes feliszapolódás, amely miatt gyakran pangó, bűdös vizek halmozódnak fel a belterületi szakaszokon is. A csatornák állapota kielégítő, de a fenti indokok miatt karbantartásra szorulnak.

A csatornák közül a Vajas-fok rehabilitációja az Érsek-kerttől a Piac térig megtörtént.

A településen záportározók is találhatóak: Malomszögi csatorna, Foktői úti záportározó.

Kalocsa belvízzel erősen veszélyeztetett terület.

A Kalocsa területe a Sárközi öblözet része, de közigazgatási területe érinti még a Dél-Dunavölgyi belvízöblözetet is. Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Baja kezelésében levő főcsatornák közül a Csorna-Foktői-csatorna K-NY-i irányban szeli át a területet. A Csorna-Foktői csatornába torkollik a terület É-i határvonalán húzódó a Szeliditavi csatorna. A Csorna-Foktői-csatornából kiágazva a Sárközi-I. főcsatorna, a belterületi szakaszon az 51-es út Bányai úti szakaszát keresztezve hagyja el a belterületi részt és a külterületet D-i irányban metszi.

É-i területrészen a Szeliditavi csatornába torkollik a Selyeki csatorna, melynek torkolatában egy 0,5 m³/sec teljesítményű belvízátemelő szivattyútelep található.

A terület É-i részén a Csorna–Foktői csatornába torkollik a Turi csatorna. A terület középvonalában húzódik az Árpás csatorna mely a Sárközi III. számú főcsatornába torkollik. Az Árpás csatorna nyomvonala a belterület DK-i határát érinti.

A területen a mezőgazdasági művelés biztonsága érdekében üzemi vízrendezési feladatokat végeztek korábban melynek következtében üzemi belvízlevezető csatornák lettek kialakítva. A külterület DK-i részén az ún. Péterhádi részen és a Negyven alatti területen kialakított üzemi levezető csatornák által érintett területek a külterület Homokméggyel szomszédos határvonalán kialakított Budzsaki hajlaton megépített belvízátemelő szivattyútelepen keresztül mentesíthetők.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján Kalocsa az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

Kalocsa térségében a talajvíz nyugalmi szintje a felszínhez közel, 2-3 m mélységben van. A mélyfekvésű területeken, vagy a csatornák közelében a szintje 1-1,5 m mélységgel jellemezhető. Vegyi összetétel szempontjából a talajvizek nátrium-karbonátosak.

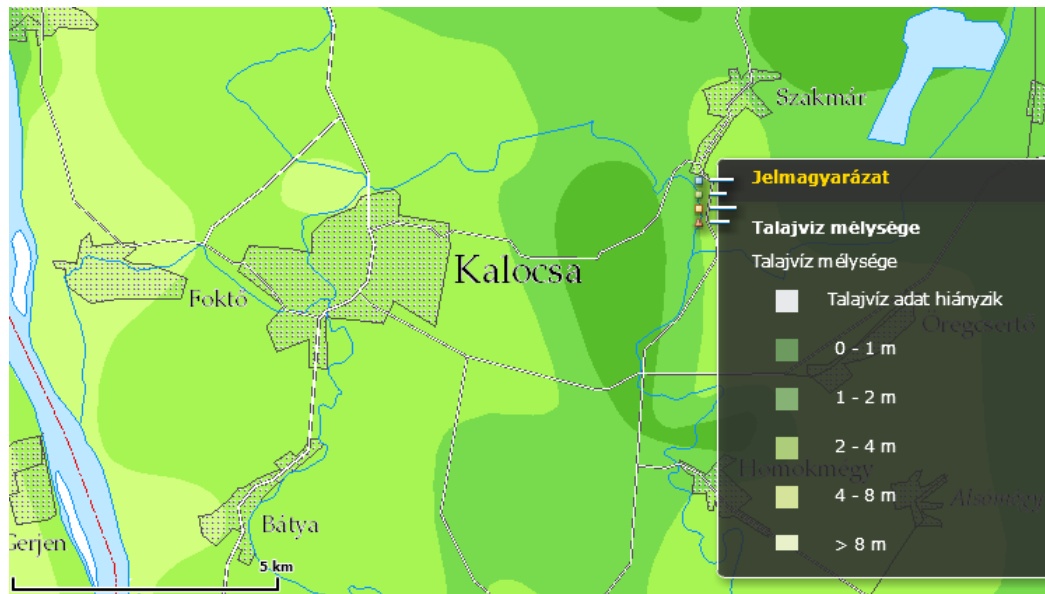
Belvíz, érintett
belvízrendszer

Felszín alatti vizek
érzékenysége

Talajvíz

26. térkép: Kalocsa település és környékének felszín alatti vízszint térképe

Forrás: Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-8m)

Felszín alatti vízbázis

Kalocsa területét érintő, valamint ellátó vízbázisokat az 1.16.1. fejezet mutatja be. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997, (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a vonatkozó területhasználati korlátozásokat.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

Kalocsa a kevésbé szennyezett levegőjű települések közé tartozik. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Kalocsa a 10. légszennyezettségi zónába tartozik, amelynek besorolása a legkedvezőbb.

A levegő minőségére legjelentősebb hatást gyakoroló terhelések:

- a KAGE Paprika és Konzerv Gyára, illetve a Karamell Sütő és Édesipari Rt. lakóterület közé ékelődött, amelyek működésük során az egészségre nem ártalmas, de szagos anyagokat bocsátanak ki,
- a szennyvíztisztító, komposztáló telep bűzterhelése jelentős, amely elsősorban a város déli, délnyugati részét szennyezi,
- a fűtési emisszió, belső téri légszennyezettség,
- kommunális eredetű légszennyezések (kerti hulladékok, parlagterületek égetése),
- pollenszennyezés (települési zöldfelületek allergén növényfajai),
- deflációs porszennyezés,
- 51. sz. főút közlekedési emissziója, amely megközelíti a terhelhetőséget (vonalforrás).

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak a településen 3 db manuális mintavevő helye (Paprika üzem, Alkotmány u. 49.; ÁNTSZ épülete, Szent I. krt. 35.; Kommunális Intézmény, Érsekkert u. 1.) található. A manuális mérőhálózat kalocsai mérőhelyein mért eredmények az alábbi oldalon megtekinthetők:

<http://www.kvvm.hu/olm/riv.php?id=1187&telepnev=Kalocsa&megyenev=B%E1cs-Kiskun>.

Kalocsa klimatikus rendszerében a tiszta levegő a Duna-part erdős peremének É-ÉNy-i részéből áramlik a településbe. Ezt az áramlási rendszert magas épületek nem akadályozzák.

1.17.4 Zaj, és rezgésterhelés

Kalocsán a meghatározó a közúti közlekedési zaj- és rezgésterhelés. A közlekedési zajokat nagyrészt a rosszul megválasztott haladási sebességek és a védőtávolságok, valamint a passzív védelmi elemek hiánya okozzák. Az önkormányzat a városi utak állapotának folyamatos javítása révén járul hozzá az aktív zajcsökkentéshez. Zajterhelés szempontjából az 51. sz. főút városon áthaladó szakasza okozza a legnagyobb problémát. Zaj-és rezgésterhelés jellemző továbbá az 5301-es összekötő út mentén a Budai és a Tavas utcák területén, valamint az 5308-as összekötő út mentén (Vasút utca).

A vasúti közlekedés (kizárólagos teherforgalom) zaj- és rezgésterhelése elhanyagolható, határérték túllépés nem tapasztalható. További terhelési forrást jelentenek a nagyobb üzemekhez/telephelyekhez, illetve a lakóövezetekhez kötődő zajhatások.

Zajvédelmi szempontból fokozottan érzékeny területnek minősülnek:

- a Városi Kórház és környéke,
- a temető és környéke,
- a belvárosi rész,
- a Duna-part,
- az oktatási létesítmények és a művelődési központ.

1.17.5 Sugárzás védelem

Kalocsa Paks atomerőmű 30 km-es Sürgős Óvintézkedési Zónája (SÓZ), valamint Mochovce, Bohunice atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban egy országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabad téren álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét.

A város területén sugárzásmérő pont nem található.

1.17.6 Hulladékkezelés

A település kommunális hulladéklerakója 1992-ben kezdte meg működését, a beépített területektől északkeletre, mintegy 1000 m távolságban. A megnyitott kommunális hulladéklerakó 2007. október 31-ig rendelkezett üzemeltetési engedéllyel. Jelenleg folyamatban van a rekultiválása. A kommunális lerakó melletti inert hulladéklerakó az előbbi megszüntetését követően tovább üzemel.

Kalocsa a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja.

A Társulás feladata:

- komplex regionális hulladékgazdálkodási rendszer létrehozása, továbbfejlesztése, a régió hulladékgazdálkodási tevékenységének javítását előmozdító együttműködése,

- a települések hulladékgyűjtésének, hasznosításának és ártalmatlanításának javítása, kölcsönös érdekeltségen alapuló koordinálása,
- a települések hulladékgazdálkodásának javítása, fejlesztése érdekében a szükséges tanulmányok készítése;
- a projekt menedzselése a résztvevő önkormányzatok érdekében, ennek megfelelően a lebonyolításban való részvétel,
- a társult önkormányzatok közigazgatási területén, az önkormányzatok közszolgáltatói feladatainak, különösen a szilárd hulladékkezelés hatékonyabb megoldása céljából közös társulási programok kialakítása,
- a társulási programok megvalósításához szükséges pénzügyi alapok előteremtése; a szükséges pályázatok előkészítésében, illetve a pénzügyi támogatás elnyerése esetén a beruházás lebonyolításában való részvétel,
- a társult önkormányzatok fenti tevékenységének összehangolása, valamint a térségi kapcsolatok elmélyítésének elősegítése.

A Társulás által elvégzett és tervezett fejlesztések:

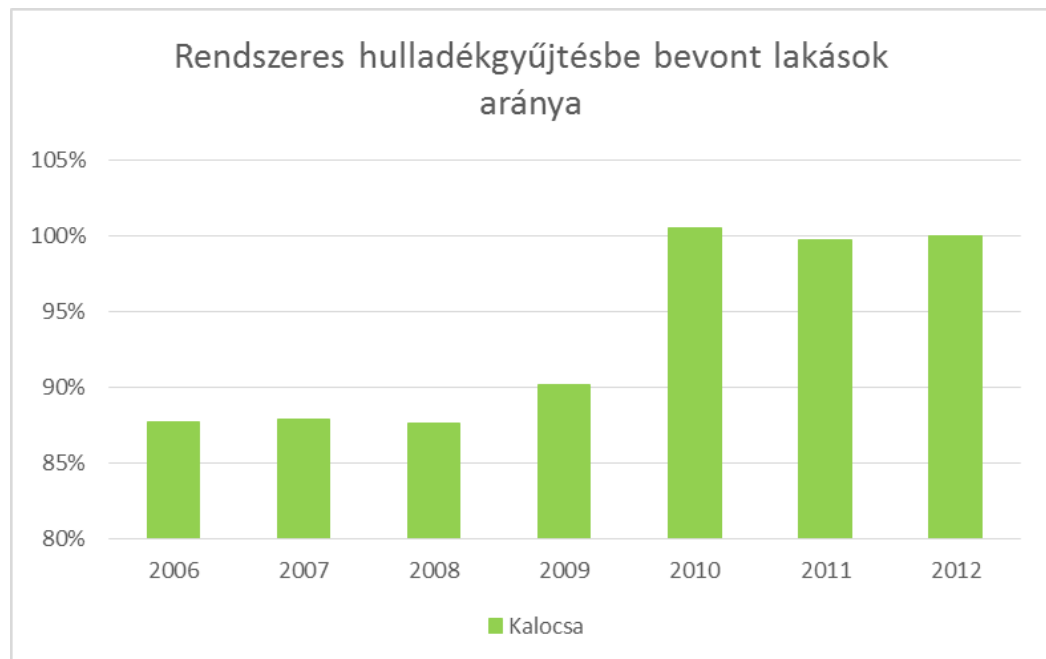
- A települési szilárd hulladék mechanikai-biológiai stabilizációval történő előkezelésének megvalósítása, mechanikai-biológiai hulladékkezelő (továbbiakban: MBH) létesítmények telepítése a regionális létesítményekben:
- A zöld hulladék házi komposztálásának elősegítése a háztartásokban házi komposztáló edények kihelyezésével (elsősorban a kisebb lélekszámú településeken)
- Újrahasználati központok kialakítása a hulladékudvarokon ahol zárt konténerben nyílna lehetőség a még funkciójában használható, de a tulajdonos által már megunt bútorok, háztartási eszközök, ruhaneműk leadására.
- Házhoz menő szelektív gyűjtés szerves frakcióra (zöld hulladék).
- Házhoz menő szelektív gyűjtés csomagolási hasznosítható hulladékokra:
- a begyűjtött csomagolási hulladék speciális öntömörítő gépjárművekkel történő begyűjtése, majd a hulladékkezelő telepeken a hulladék válogatása, bálázása. A meglévő válogató kapacitás fedezi a projektben tervezett szelektíven begyűjtendő hulladék mennyiség válogatási igényét. A házhoz menő szelektív hulladék gyűjtés során az alábbi hulladékok begyűjtése tervezett az erre a célra kiadott zsákokkal: (csomagolási) papír, (csomagolási) fém; (csomagolási) műanyag.

Közzolgáltató

A településen hulladékkezelési engedéllyel és telephellyel rendelkező szakcég végzi a hulladék gyűjtését és szállítását.

27. ábra: Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya

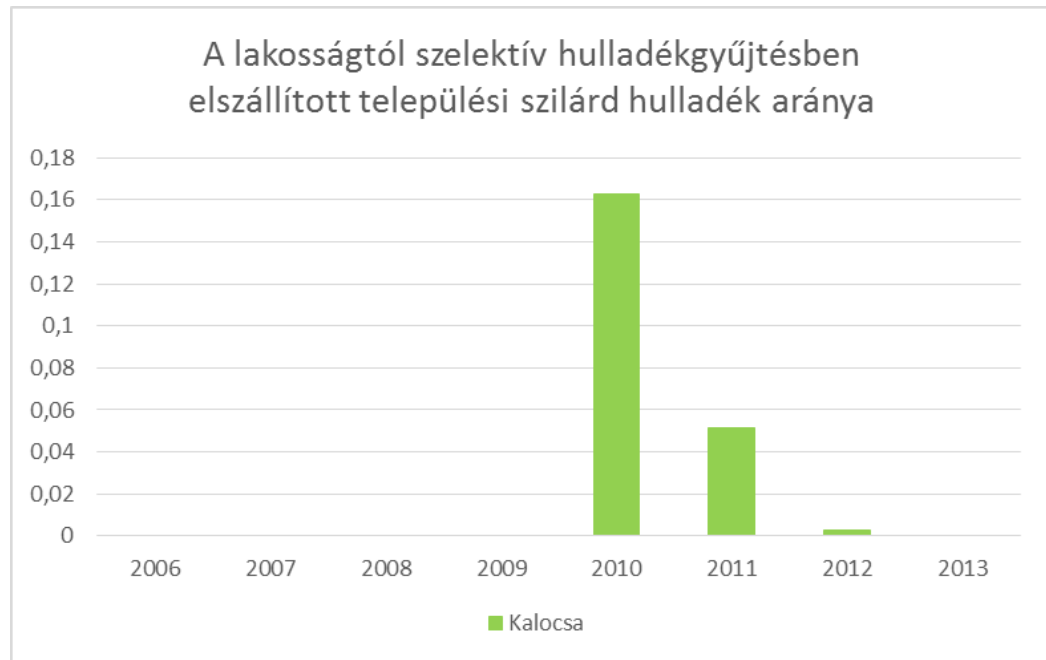
Forrás: TEIR ITS adatbázis

A Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Rendszerhez kapcsolódóan a települési kommunális hulladéklerakó területén egy hulladékudvar, egy átrakó állomás és egy komposztáló telep épül. Az átrakóba Kalocsáról és térségéből (14 település: Bátya, Drágszél, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Foktő, Géderlak, Homokmégy, Kalocsa, Miske, Ordas, Öregcsertő, Szakmár, Újtelek és Uszód) szállítják majd a háztartási hulladékot, amelyet nagyméretű konténerekbe tömörítenek, majd konténerszállító járművekkel viszik tovább a Vaskúti Hulladékkezelő Központba.

Szelektív
hulladékgyűjtés

A városban szelektív hulladékgyűjtést folytatnak, a begyűjtésre alkalmas szigetek Kalocsán és Nagyvenyésztelek területén 20 helyszínen találhatóak. Kalocsán 1 db. hulladékgyűjtő udvar is található, ahol a szelektíven gyűjtött, veszélyes (pl.: fűtőolaj, használt sütőzsiradék, festék, növényvédő szerek, lejárt szavatosságú gyógyszerek, fénycső, akkumulátor, stb.) és nem veszélyes (pl. lomhulladék, fém-, üveg-, papír-, műanyag-, elektronikai- és zöld hulladék, stb.) hulladékokat is el lehet helyezni.

28. ábra: A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék aránya

Forrás: TEIR ITS adatbázis

Állati eredetű hulladékok

A településen állati eredetű hulladékokat a szilárd hulladéklerakó területén elhelyezett konténerekben gyűjtik és hetente két alkalommal az ATEV Solti telephelyére szállítják. A korábban üzemeltetett dögműt megkezdte a működését, rekultivációja még nem történt meg.

Folyékony hulladék

A település szennyvízelvezetésével kapcsolatos információkat az 1.16.2 fejezet tartalmazza.

A kalocsai víztelenített iszapot a szennyvíztisztító telephez csatlakozó komposztáló telepre szállítják prizmás komposztálásra. A rácsszemét, homok elhelyezése a városi szeméttelen történik.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

A városokban jelentős vizuális környezetterhelést okozhatnak az ipari területek. Kalocsa esetében az iparterület, ipari park a várostól észak-nyugati irányban található, kissé távolabb a belvárostól, így a sűrűn lakott területeket elkerülve, vizuális környezetterhelő hatása kisebb mértékben érvényesül a lakosságra nézve.

Kalocsán a Paksi-közben található egy régi orosz laktanya, melynek a funkcióváltása még nem indult meg. Omladozó vakolata és lepusztult állapota miatt nemcsak vizuális környezetterhelést okoz, de korábban a területén folytatott tevékenysége miatt kármentesítése is indokolt.

A város belterületének határán fás, vagy mezőgazdasági területeken jellemző illegális hulladéklerakások. Ezek a lerakások a föld- és vízvédelmi problémák mellett vizuális szempontból is komoly környezetterhelést jelentenek, ezért megfelelő kezelésük, megszüntetésük mihamarabb indokolt.

1.17.8 Árvízvédelem

A város a Duna-folyótól K-re helyezkedik el, attól mintegy 5 km távolságra. A külterületi rész közvetlen csak kis szakaszon határos a folyó balparti védvonalával. A szomszédos községek területén húzódó árvízvédelmi fővonal által mentesített területek, határosak a városhoz tartozó külterületekkel. Árvíz védekezés esetében az ott bekövetkező események hatással lehetnek a városhoz tartozó kül- és belterületekre.

A város és a kistérség ivóvíz szükségletét kiszolgáló vízműtelep Foktő község külterületében az árvízvédelmi töltés mentett oldalán létesült. Árvíz esetében a víztermelő kutak bevédeése, esetleges víztermelés szüneteltetés befolyásolja a Város és a kistérség vízellátását.

Az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Kalocsa térségében a 03.02 és a 03.03. számú védelmi szakaszokon végez árvízvédekezést.

A város külterületéhez tartozik 1,5 km-es szakaszon a Duna bal parti árvízvédelmi fővédvonala is.

A Meszesi Duna-part a nagyvízi meder része, ezért a településfejlesztési stratégia kialakításakor kérjük figyelembe venni „A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm.rendelet parti sávra és a folyók nagyvízi medrének használatára és hasznosítására vonatkozó előírásait.

A város kezelésébe tartozó árvízvédelmi mű nincs.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák¹ az alábbiak:

- Vízrel kapcsolatos konfliktusok:
 - vízbázis hatásterületén, valamint a 2 db termálvíz-kút hidrogeológiai védőterületén lévő szennyező források,
 - a Kalocsai Szennyvíztisztító telep csak II. biológiai fokozattal rendelkezik, ami csak mérsékelni képes a foszfor és nitrogén tartalmat, ami továbbra is a Dunát terheli.
- Levegőszennyezés és zajterhelés:
 - gépjármű forgalom növekedése, a forgalom az 51. sz. főút városon áthaladó szakaszára koncentrálódik,
 - magas a fűtési emisszió, ami a fűtési idényben jelentkező levegőtminőség romlásban mutatkozik meg,
 - a szennyvíziszap nyílttéri komposztálásánál egyre nagyobb gondot jelent a bűzhatás. A technológia során szükséges a nyers és félig nyers komposztot folyamatosan levegőztetni, keverni, amely nagymérvű bűzkibocsátással jár a város irányába, amennyiben nem jól választják ki a keverés-mozgatás időpontját és meteorológiai viszonyokat,
 - a tranzit közlekedés által okozott levegő-, illetve zajszennyezést Kalocsa egyik legjelentősebb megoldandó környezetvédelmi problémája.
- Hulladékkal kapcsolatos konfliktus:

¹ Kalocsa Integrált Városfejlesztési Stratégiája valamint a Környezetvédelmi Program alapján

- a településen föld- és vízvédelmi problémát jelentenek az illegális hulladéklerakások, amelyek főleg a belterület határán fás, vagy mezőgazdasági területeken jellemzőek,
- a lakosság és a be nem jelentett illegális hulladékkezelők által végzett veszélyes hulladék és a szakszerűtlen kezelés által veszélyessé vált anyagok gyűjtése, tárolása, ártalmatlanítása nem biztosított,
- az évekkel ezelőtt felszámolt döggút területére – a tiltó tábla ellenére – történik állati hullák lerakása.
- Talajjal kapcsolatos konfliktus:
 - talajvédelmi és levegő minőségvédelmi szempontból is jelentős problémát okoz a defláció. Hiányosak a mezővédő fásítások, mezsgyefásítások, védelmi célú erdőterületek,
 - illegális hulladéklerakások,
 - szennyvizek szikkasztása, nem megfelelő hígtrágya kezelés,
 - a honvédségi területeken felléptek talajszennyezések, így területükön kármentesítésre van szükség.

1.18 Katasztrófavédelem

1.18.1 Építésföldtani korlátok

Kalocsa területén alábányászott területek, barlangok és pincék nincsenek.

Csúszás,
süllyedésveszélyes
területek

A város területén a domborzati viszonyokból és a tájhasználatból adódóan csúszás- és süllyedésveszélyes terület nincs. Az Országos Felszínmozgás Kataszter alapján – Kalocsát érintő - nyilvántartott esemény nincs.

Földrengés
veszélyeztetett területek

Magyarországon évente átlagosan 100-120 kisebb földrengés van, mely a lakosság részéről nem érzékelhető. Kb. évente négy-öt olyan földrengés keletkezik, mely az epicentrum környékén már jól érzékelhető, de jelentős károkat nem okoz. Jelentős károkat okozó földrengés 15-20 évente keletkezhet.

Bács-Kiskun megye területéről az első rengést 1739-ben jegyezték fel. E rengés fészke Nagykörös (a megye közvetlen határán lévő város) környezetében lehetett. Kecskeméten 1753-ban figyeltek meg egy 5° –os intenzitású rengést. Az 1911-es főrengés kipattanásáig 84 rengés keletkezett a vizsgált területen, elsősorban Kecskeméten, vagy annak közelében (Méntelek, Kerekegyháza, Fülöpháza, Izsák, Helvécia, Kunszállás, Szentkirály körvonalon), de Kecskemét, Lajosmizse és Kiskunfélegyháza is szerepel a katalógusokban.

Bács-Kiskun megye földrengés által elsősorban veszélyeztetett települései: Kecskemét, Kerekegyháza, Ágasegyháza, Ballószög, Izsák, Orgovány, Jakabszállás, Kunszállás, Városföld, Szentkirály, Nyárlőrinc.

Az elmúlt években Kalocsán földrengés nem keletkezett.

1.18.2 Vízirajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint Kalocsa A-erősen veszélyeztetett település.

Árvízveszélyes területek a Duna folyó árvédelmi töltés hullámtéri oldalára eső árterületen – Meszes - elhelyezkedő lakó és üdülő ingatlanok.

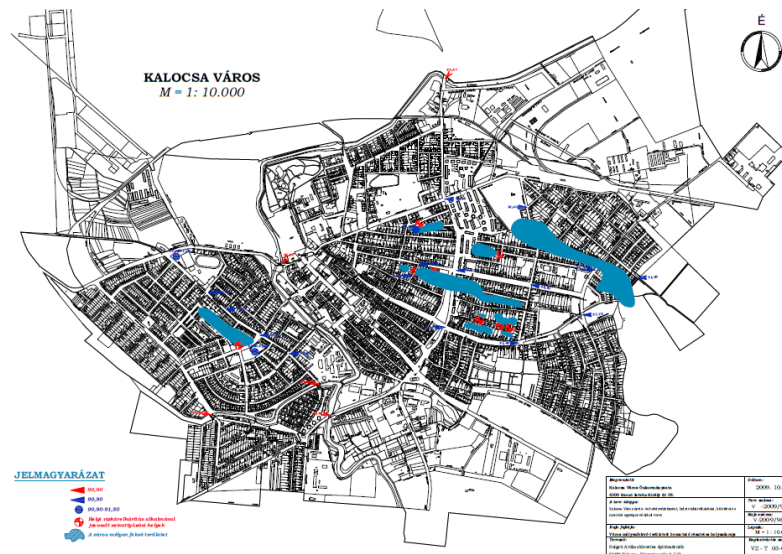
1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

A település belvízrendszerének bemutatását az 1.17.2.1 fejezet tartalmazza.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint Kalocsa A-erősen veszélyeztetett település.

Belvízveszélyes területek az alábbi 1.18.2.3 fejezet szerinti mély fekvésű területek.

27. térkép: Kalocsa belvíz elöntésnek kitett területei

Forrás: Kalocsa Város árvíz- és belvízvédekezési, helyi vízkárelhárítási, kiürítési és mentési egységes védelmi terve

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

Kalocsa város mély fekvésű területen, a Duna árterén fekszik. A belterületi és a külterületi részen a vízfolyások környezete jellemzően alacsony fekvésű terület.

Külterület:

- Szentháti terület:
 - Drágszéli major alatti területek,
 - Selyeki terület,
- Péterháti terület:
 - Negyvenszállás alatti, a vasút feletti és a Csorna-Foktői-csatorna körüli területek.

Belterület:

- Vörösmarty utca teljes vonala, valamint attól dél és nyugati irányban lévő terület,
- A Bátyai út teljes vonala és attól nyugatra eső terület,
- Meszesi út teljes vonala és attól északra lévő terület, a Vörösmarty útig,

- a Foktői út - a Vörösmarty Út - a Csorna-Foktői-csatorna rövid szakasza - a Rákóczi út páratlan oldala - a Bajcsy-Zs. út - a magaspart vonala a foktői hídig - a Csorna-Foktői-csatorna által határolt városrész a belterület határáig,
- Legelő sor - Nagymező u. délre,
- Vasút utca - Kossuth Lajos utca - Széchenyi út - Petőfi Sándor; utcákkal határolt terület nyugatra a város belterületi határáig.

1.18.2.4 Árvíz és belvízvédelem

Kiemelt fontosságú a meglévő védvonalak megerősítése, rekonstrukciója, a csapadék-elvezető hálózat rendszeres tisztítása, a hálózat rekonstrukciója, bővítése. Ennek érdekében a települést érintően, az alábbi projektek kerültek megvalósításra, illetve vannak folyamatban:

- állami projekt:

Állami projekt Kalocsa területén nem volt.

- önkormányzati projekt:

- DAOP-5.2.1/A-11- Vízvédelmi rendszerek fejlesztése a Kalocsai kistérségben.

A település árvíz és belvíz védekezési feladatait, a védekezés irányítási rendjét – a 2014-ben módosított - Kalocsa Város Árvíz- és Belvízvédelmi terve tartalmazza.

1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.18.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Kedvezőtlen morfológiai adottság (pl. lejtés, falszakadás) Kalocsa területén nincs.

1.18.3.2 Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

A település tevékenységből eredő korlátozásokat Kalocsa Város Településszerkezeti Terve tartalmazza az alábbi zónák kijelölése alapján: vízmű és szennyvíztisztító telep védőterülete, hulladékgazdálkodási védőterület, környezetvédelmi veszélyességi övezet belső és külső, nagy nyomású és nagy középnyomású földgázvezeték és védősávja.

1.18.3.3 Ipari veszélyforrások

A városban két olyan üzem működik, melyek az általuk folytatott tevékenység alapján veszélyes üzemnek minősülnek.

Veszélyes ipari üzemek:

- Alsó küszöbértékű üzem:
 - Borealis L.A. T Hungary Kft. (6300 Kalocsa, Gombolyagi út 5.): műtrágya raktározás.
- Küszöbérték alatti üzem:
 - KAL-OIL Kft. (6300 Kalocsa, Belterület 5240/2. hrsz.): egyéb.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Kalocsán 2011-2015. február közötti időszakban kiadott, érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati terület, kutatási engedéllyel rendelkező terület, vagy műszaki üzemi terv határozattal rendelkező bánya nem található.

1.20 Városi klíma

Az általános éghajlati viszonyok leírását az 1.12.1.2 fejezet tartalmazza.

A városban sajátos klimatikus viszonyok alakulnak ki (városklíma), amelyek hőhullámok idején különösen megterhelőek lehetnek. Az egyes városok klímája között jelentős eltérés lehet, mely eredhet az épületek, építmények, burkolatok fizikai jelenlétéből, vagyis az összetett beépítési struktúrából, a burkolatokon használt vízzáró anyagok (aszfalt, beton) miatt megváltozott lefolyási viszonyokból, az alacsony növényborítottságból, a sokféle emberi tevékenység általi (közlekedés, fűtés, ipar) kibocsátásból (hő, vízgőz, szennyező anyagok, stb.).

Ezek a tényezők együttesen jelentősen módosítják a városok klimatikus viszonyait a szabad térszínéhez képest. Ennek legszembetűnőbb megnyilvánulásai például:

- a város légterében kialakult hőtöbbség (ún. városi hősziget),
- a megváltozott átszellőzési viszonyok,
- a levegőminőségi problémák.

A fentieknek megfelelően szükséges, hogy a településszerkezeti, a szabályozási és beépítési tervekben, a zöldterületi rendszer tervezésben és a közút- és közműtervezés során nagyobb hangsúlyt kapjanak a klimatikus szempontok.²

Kalocsa város klímáját befolyásoló tényezők:

- magas átlagos évi középhőmérséklet, különösen a nyári magas hőmérséklet miatt nagy a város belső területeinek erős felmelegedése,
- a város sík területen épült, így a város felé bevezető utak megtartása/kiépítése jelentősen segíthet a belterületek kiszellőztetésében,
- a városban és környékén az északi- észak-nyugati szelek dominálnak, amik elősegíthetik a bevezető utak vonalában a város kiszellőztetését,
- a város külterülete erősen vízfolyásokkal (csatornákkal) szabdalva (kiemelendő itt a Duna szerepe), amely jelentősen hatást gyakorolhat a városi klímára kedvező szélviszonyok mellett, valamint kedvező kialakítása mellett akár rekreációs tevékenységekre is alkalmas lehet, amely jelentősen javítja az emberi hőérzetet,
- a városban több védett fasor, facsoport van, amely helyi védettséget élvez, illetve védelemre terveznek, amelyek szintén javítják a nyári melegben az arra haladók hőérzetét.

A település nem tagja a Klímabarát Települések Szövetségének.

² Városklíma kalauz, 2011

2 Helyzetelemző munkarész

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

■ Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák

Kalocsa városában az állandó népesség és a lakónépesség száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, a két népszámlálás között egytizeddel csökkent a lakosok száma. A halálozások száma meghaladta az élveszületések számát és a vándorlási egyenleg is negatív volt az elmúlt években. A város lakossága a megyei és országos átlagot meghaladó öregedést mutat, ami a szociális és egységügyi szolgáltatást nyújtó intézményekre egyre növekvő terhet ró, a szociális ellátáshoz kapcsolódóan a civil tevékenység erősödése várható.

A munkanélküliek aránya az országos átlaggal egyező értéket mutat a járásszékhelyen, míg a járás egészét tekintve alacsony a foglalkoztatottság aránya. Az aktív korúak számának csökkenése és a felsőfokú képzettséggel rendelkezők arányának növekedése egyes alacsonyabb képzettséget igénylő ágazatokban munkaerőhiányt is előre vetíthet, ami a járási ingázók számának növekedését, esetleg városba települését, továbbá a közlekedésforgalmi terhelés súlyosbodását idézheti elő. Ugyanakkor a magasabb képzettség jó alapot biztosít a magasabb hozzáadott értékű ágazatok potenciális betelepüléséhez, illetve a magas szintű oktatási, képzési szolgáltatások fenntartásához.

Térségi oktatási központ révén az oktatási intézmények kapacitáskihasználtsága biztosított a közeljövőben. Az iskolázottsági mutatókban elmaradás tapasztalható az országos átlaghoz képest, míg Bács-Kiskun megye egészére nézve kedvezőbb a helyzet. Az elmúlt években jelentősen nőtt a felsőfokú képzettséggel rendelkezők száma, ezzel párhuzamosan csökkent a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya. Az utóbbi években megfigyelhető egy tudatos átiratkozási tendencia a KLIK fenntartású oktatású intézményeiből az egyházi igazgatás alatt álló intézményekbe.

■ Települési közösség

Kalocsa város több, mint ezer éves történelmében mindig meghatározó szerepe volt az egyház jelenlétének. Az épített kulturális örökségek jelentős része a város magjában található katolikus érsekségnek köszönhető, melyre a város lakói mai napig büszkeséggel tekintenek.

A térségi lakosság kohézióját a járásszékhelyen található mozi és színház mellett a kalocsai népművészeti kultúra megőrzése és a helyi néptánc gyakorlása is biztosítja. Az önkormányzat jelentős erőfeszítéseket tesz a hagyományok megőrzésére kulturális pályázatok, illetve komplex nyári programsorozatok támogatása révén. A sport, mint aktív kapcsolódási tevékenység mindig központi helyen szerepelt a kalocsai emberek szemében, a város vezetése a jövőben is fejlesztésekkel szeretné a sport népszerűségét fenntartani.

A településen kétszáznál több bejegyzett civil szervezet működik, mely a közösségi élet szinte minden területét lefedi. Több szervezet szoros együttműködést alakított ki az önkormányzattal főként a szociális ellátás, a sport és a természetvédelem területén.

■ Intézményrendszer és városüzemeltetés

Az évszázadokra visszanyúló hagyományoknak megfelelően Kalocsa a mai napig központja maradt a környező településeknek az oktatás, a katolikus vallásgyakorlás területén egyaránt. A városi közszolgáltatási és városüzemeltetési feladatok a hatékony önkormányzati irányításnak köszönhetően megoldottak. Az önkormányzat és társaságai a törvényben előírt feladatokon túl

további területeken (pl: fürdő és sportlétesítmények üzemeltetése, hagyományok megőrzése) biztosítják a helyi lakossági igények kielégítését.

Az oktatási intézményrendszer átalakítása után az általános és középiskolák fenntartói a városban a KLIK, az egyház és az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Az önkormányzat fenntartásában maradt a bölcsőde, az óvodák, a könyvtár, művelődési ház, közösségi ház, több múzeum, és az időskori szociális ellátó és gyermekjóléti intézmények.

Az utóbbi években számos funkcionális és épületszerkezeti fejlesztés történt az oktatási és szociális intézményekben, de a legnagyobb volumenű felújítások a rendelkezésre álló forrás hiánya miatt nem tudtak megvalósulni.

■ Gazdasági szerkezet és dinamika

Kalocsa gazdasága átalakulás határán áll, a nagy múltú mezőgazdasági vállalatok helyét várhatóan a magasabb hozzáadott értékkel rendelkező ipari vállalatok veszik át, jelenleg főként a jármű- és az építőipar meghatározó a településen, melyek jelentősen növelik az iparüzési adóbevételt. A településen található ipari park, illetve több, ipari tevékenység gyakorlására kijelölt terület, mely a közlekedés tudatos fejlesztése, és a paksi atomerőmű közelségéből fakadó lehetőségek kihasználása révén vonzóbbá válhat a magyar és külföldi tőkeerős befektetők számára.

A működő vállalkozások tekintélyes része családi kisvállalkozás, mindösszesen 11 közép és nagy vállalkozás található a településen. A vállalkozások tulajdonviszonyainak tekintetében a magyar többségi tulajdonú társaságokat jellemzőek. Kalocsa városában járási központ révén kimagasló a szolgáltatások nyújtásának szerepe a környező településekhez viszonyítva, ellentétben a mezőgazdasághoz köthető tevékenységekkel. A járás kisebb településein mai napig a mezőgazdaság az elsődleges, azonban a feldolgozóipar hiánya miatt a lokális gazdasági láncok kialakulása egyelőre kezdetleges.

A turizmus a település egyik húzóágazata lehet, hiszen országos jelentőségű látnivalók és külföldön is elismert néphagyományi értékek találhatók a településen, Jelenleg a turizmus recesszív fázisban van, a vonzerő növelésére az önkormányzat számos erőfeszítést tesz a lokális kulturális és épített örökségi értékek ápolásával és népszerűsítésével. Kalocsa Városára jelenleg az 1 napos turizmus jellemző, ami főként a szálláshelyek hiányának tudható be, ezért központi szálláshelyek kialakítása jelentősen hozzájárulhat a vendégéjszakák számának növelésére.

■ Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya

Az önkormányzat költségvetési mérlege pozitív, melyet úgy tud elérni a város, hogy minden évben pótlólagos állami támogatásra szorul. A 100%-os önkormányzati Kft-k forráshiánnyal és jelentős pénzhiánnyal küzdenek, egyesek saját alapító tőkéjüket is felélték. Jelenleg folyamatban van egyes veszteséges társaságok felszámolása és a maradék konszolidálása, ami után egyensúlyba kerülhet az önkormányzat teljes gazdálkodása. Kalocsa város esetén két alkalommal történt adósságkonszolidáció, melynek keretében 1,2 Mrd forint hitelszerződésekből és pénzügyi lízingre vonatkozó szerződésekből származó tartozás került átvállalásra. Az Európai Unió projektjei elszámolása során keletkezett likviditási hiány kezelésére az önkormányzat vagyon értékesítésére, esetleges hitel felvételére kényszerülhet.

Az iparüzési adó bevétel enyhén növekszik és az önkormányzati bérlakásokból és egyéb bérlményekből származó bevétel is jelentős. Az önkormányzat forgalomképes üzleti ingatlan vagyona számottevő.

■ Táji és természeti adottságok

Kalocsa a Duna menti síkság középtáján, a Kalocsai-Sárköz tájegységen helyezkedik el. A térség legfontosabb adottsága a Duna folyam fő és mellékágaiból létrejövő szövevényes vízhálózat, mely speciális termények és állatok gazdasági hasznosításának, valamint a vízi közlekedés elterjedésének potenciálját eredményezi települési és járási szinten egyaránt.

A külterületi tájszerkezet nagyjából homogén képet mutat, mivel fő alkotóeleme a mezőgazdasági funkció, melyben frekvenciánként helyezkednek el a kisebb kiterjedésű erdőterületek. A patakok, csatornák és az ezeket kísérő zöldfelületek lineárisan, hálózatszerűen szövik át a tájat. A megmaradt tanyás tájat különösen az elmúlt 10-15 évben a megsokasodott új külterületi beépítések veszélyeztetik. A természeti értékek megőrkítésére és hasznosítására az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít, emellett az OTRT a település teljes területét tájképvédelmi övezet hatálya alá helyezte.

A Csajda-fürdő Kalocsa Városának termálvíz bázisát hasznosítja egy meglévő ártézi kúton keresztül. A fürdő fejlesztésével és a szolgáltatások bővítésével a gyógy-, és rekreációs turizmus bevételei növekedhetnek, szezonálisuk csökkenthető.

■ Zöldfelületek

A település zöldfelületi ellátottsága a területéhez és népességéhez viszonyítva megfelelőnek mondható, míg elhelyezkedésük nem egyenletes, főként nagy kiterjedésű zárványok jellemzőek. Kiemelten fontos elem a településen keresztülfolyó, ökológiai folyosóként működő Vajas csatorna. A települési zöldfelületek állapota több helyen elmarad a kívánatostól, azonban a város folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően néhány terület szépen felújított és folyamatosan karbantartott.

A városközpont közterületi zöldfelületei rendezett képet mutatnak, a zöldfelületek folyamatos fenntartása biztosított. A nagy kiterjedésű, nem központi elhelyezkedésű zöldfelületek (pl. Csajda-kert) esetében folyamatos fejlesztésekre van szükség, mivel ezek a területek jelenlegi állapotukban nem elégítik ki az elvárt rekreációs feladatokat. A meglévő zöldfelületek faállománya általában gazdag, a fás állomány mennyiségi és minőségi állapota kielégítő.

■ Épített környezet és épített örökség

Kalocsa Város településszerkezetét a Duna közelsége és kiépített csatornarendszere, a történelmi városmag és szakrális központ, az 51-es főút és a volt katonai területek határozzák meg. Az iparterületek a város szélein találhatók a repülőtér közelében, a kiskőrösi vasúti nyomvonal mellett, valamint a déli városrészen (az 51. és 5301 jelű főutak találkozásánál).

A telekstruktúra városrészenként eltérő, a történelmi városmagra a fésűs és hézagosan zárt sor jellemző, a központot körülvevő kisvárosias és kertvárosias lakóterületekre az oldalhatáros beépítés jellemző, a beékelődő négy szintes lakótelepek többnyire úszótelkes kialakításúak. A településen két valódi szegregátum és egy szegregációra veszélyeztetett településrész található a város keleti oldalán elhelyezkedve. Az érintett területen zömében földszintes leromlott állagú lakóépületek találhatók.

Kalocsa Város területén több mint száz nyilvántartott régészeti lelőhely található, egészen az i.e II. évezredig visszanyúló relikvia lelőhelyekkel. A város középületeinek nagy része a XVIII. század második felében épült, a városközpont történelmi belvárosa műemléki jelentőségű területnek minősül. A város közigazgatási területén (a műemléki jelentőségű területen) 22 regisztrált objektum áll országos védelem alatt.

■ Közlekedési hálózat és minősége

Kalocsa szerepe kulcsfontosságú saját járásán belül, azonban vonzáskörzete ezen a járási területen kívülre nem igazán terjed ki. Az ingázók számára fontos a helyközi autóbusz közlekedés, míg a városon belüli közlekedésben a tömegközlekedés szerepe elenyésző, a személygépkocsi és még inkább a kerékpáros közlekedés a meghatározó. Helyi autóbuszos közlekedés nincs, a távolsági és helyközi járatok megállnak a kialakított városon belüli autóbusz megállóknak. A kerékpárút hálózat az utóbbi évek fejlesztéseinek következtében sokat javult a helyiek és turisták igényeit minél jobban kiszolgálva.

A település távolsági közlekedési kapcsolatai szempontjából legfontosabb az 51. sz. főút, mely a városon keresztül halad észak-déli irányban. A jelentős autó és tehergépjármű tranzitforgalom elterelésére a városi elkerülő út részben megépült. A belterületi utak állapota alapvetően jónak mondható, de a folyamatos fejlesztés elengedhetetlen. A parkolás a városban nem díjköteles. A szolgáltatások városközpontba települése miatt, a város centrumában a parkolás nehézkes. A turisztikai látványosságoknál az autóbuszok elhelyezése megoldásra vár, a 2015-ben meginduló Kalocsa Szíve program nagyban orvosolja ezen problémát a Csillás parki autóbuszmegálló kiépítésével, a városközponti gyalogos felvezető zónák kialakításával. A város és a megye elérhetőségét és gazdasági versenyképességét nagyban javítaná Paksot Kalocsával összekötő Duna-híd megépítése.

A vasúti személyszállítás közel egy évtizede szünetel Kalocsán, míg a kiskőrösi vasútvonal és járulékos iparvágányai ma is fontosak a gazdasági szereplők részére. A Duna a várostól mindössze néhány km-re található, a városi kikötő délnyugati irányban a Meszesnél található, turisztikai célú Mahart nagyhajó kikötőként, komp-kikötőként és vízisport telephelyként hasznosított. Komolyabb turisztikai forgalom lebonyolítása esetén előfeltétel a kikötő bővítése, átépítése. A város külterületén található a volt katonai repülőtér, ami az atomerőmű közelségének biztonsági okai miatt jelentős sport, turisztikai vagy ipari légi forgalom lebonyolítására aggályos lehet.

■ Közművek és elektronikus hírközlés

Kalocsa közmű hálózata a település központi részén teljesen kiépült, néhány városszéli településrészén található csak részleges közműellátás, de ott is folyamatos a fejlődés, mely az alacsony komfortfokozatú lakások csökkenését okozza és lehetőséget biztosít gazdasági szereplők betelepüléséhez.

A vezetékes ivóvízellátás a Barákai vízbázis regionális vízellátó rendszeréből történik. Az ivóvizet főként a Duna parton elhelyezkedő parti szűrőű kútjakból nyerik, majd egészségügyi vastalanítást követően kerül a hálózatba. A szennyvíz szolgáltatás folyamatos bővülése következtében a lakások túlnyomó része bekapcsolódott a központi hálózatba. A szennyvíz először a kalocsai szennyvíztisztító telepen kerül összegyűjtésre, ahol fizikai és biológiai tisztítást követően a befogadóba, azaz a Dunába kerül elvezetésre. A lehulló csapadékvíz elvezetése nyílt árokrendszerrel, illetve változó átmérőjű zárt rendszerű csapadékvíz elvezető csővezetékkel valósul meg, nagyobb esőzések esetén kiöntések keletkezhetnek, ennek elkerülésére a rendszer karbantartását, tisztítását városi szinten el kell végezni.

A földgázt és az elektromos energiát francia tulajdonú szolgáltatók értékesítik. Távhőszolgáltatással jelenleg nem rendelkezik a település, egy biomasszát hasznosító 3,5 MW-os fűtőmű és gerinchálózatának kiépítése tervezett Európai Unió forrásle hívásával. Az elektronikus hírközlés infrastruktúrája részben kiépített, a háztartások nagyobbik fele rendelkezik kábeltelevízióval és internet eléréssel. A vezetékes telefon előfizetések száma csökkenő tendenciát mutat a mobiltelefon népszerűség növekedésével fordított arányban.

■ Környezetvédelem – klímatudatosság és energiahatékonyság

Országos viszonylatban kiemelkedő minőségű talaj található Kalocsa térségében, kvalitása az erdősítés hiányából fakadó defláció és a gazdasági tevékenységekből eredeztethető szennyeződések ronthatnak, melynek mérséklésére az Önkormányzat nagy erőfeszítéseket tesz. A honvédségi területeken talajszennyeződések jelentkeztek, ezért gazdasági hasznosításuk előtt kármentesítést igényelnek. A település hulladéklerakója 2007 óta kultiváció alatt áll, az elmaradott területekre jellemző illegális hulladéklerakások néha problémát okoznak.

A szennyvíz vízvédelmi szempontok és a környezetvédelmi előírások miatt a városon átfolyó csatornába nem kerül. A külső területeken a szennyvíz talajba történő szikkasztásának elkerülése érdekében fontos a szennyvízhálózat fejlesztése, ami az ingatlanvagyon értékét is számottevően növelheti.

Kalocsa a kevésbé szennyezett levegőjű települések közé tartozik, mely a Duna part felől érkező intenzív légmozgásnak és az ipari területek keleti elhelyezkedésének köszönhető, ez egyben részben kijelöli a levegőszennyezésre hajlamos iparágak jövőbeni betelepülési helyét. Kalocsán komoly problémát jelent a város központján áthaladó 51-es főútvonalhoz kapcsolódó zaj és rezgésterhelés, mely a főút korszerű újraszfaltozásával csökkenthető. A paksi atomerőmű rendkívüli közelségéből fakadóan Kalocsa a Sürgős Óvintézkedési Zónába esik, tapasztalatok alapján számos gazdasági szereplő ezen okból kifolyólag helyezi Kalocsát érdeklődési határán kívülre.

A Város a Zöld Kapu Programban fogalmazta meg jövőbeni terveit a klímatudatosság és energiahatékonyság népszerűsítésére és gyakorlására, ami 15 év alatt függetleníti a várost energiaellátás szempontjából. Infrastrukturális szempontból első mérföldkőként megkezdődött az önkormányzati intézmények elektromos energia igényének lokális napelem cellákkal történő ellátása, központi biomassza alapú távhőszolgáltatás tervezése, valamint 2015-ben magvalósult a közvilágítási hálózat ledes korszerűsítése.

3 Helyzetértékelő munkarész

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

3.1.1 A folyamatok értékelése

A város társadalmi és gazdasági problémái közül a legsúlyosabb a munkanélküliségi problémák, a turizmus hanyatlása, valamint az új vállalkozások betelepülésének hiánya. A lakónépesség fogyása és a társadalom elöregedése egyre növekvő terheket idéz elő a szociális ellátásban. A fiatalok egy része más városban szerez felsőfokú végzettséget, ahonnan a diploma megszerzése után munkalehetőség hiányában nem tér vissza Kalocsára. Jellemző folyamat a szakképzett fiatalok külföldre vándorlása is, mivel külföldön a szakképzettségük jobban hasznosítható és versenyképes a fizetés mértéke. A településen 2 valódi szegregátum található, míg egy rész veszélyeztetettnek minősül, elhelyezkedésüket tekintve a település keleti felében találhatók.

A szolgáltatási szektorban a turizmus visszaesése a legégetőbb kezelendő problémakör, melyet a megfelelő színvonalú és mennyiségű szálláshelyek hiányának, valamint a több napos kulturális programok elmaradásának lehet betudni. A helyi lakosság büszke az ezeréves településük múltjára és hagyományaira, hisz a turisztika fellendülésében. A Kalocsa Szíve Program keretében elindult a turisztikai vonzerő tudatos fejlesztése, mely a helyi néphagyományokra, mezőgazdasági különlegességekre és épített kulturális és műemléki értékekre építve nemzetközi színvonalra erősíti fel a Város attrakcióit. A komplex turisztikai termékek multiplikatív hatásának köszönhetően a térség gazdasági versenyképessége erősödni fog. Önkormányzati tulajdonú központi szálláshely kialakítása jelentős uniós támogatási forrás hiányában akadályokba ütközik, melyre megoldást nyújthat magántőke bevonása.

Kalocsa megközelíthetőség szempontjából csökkentett versenyképességi mutatókkal rendelkezik, a Duna-híd hiánya következtében az ipari park és ipari területek kevésbé vonzóak az új vállalkozások betelepüléséhez. Az atomerőmű rendkívüli közelsége szintén negatívan befolyásolja a vállalkozói morált, ennek ellensúlyozásában állami beavatkozás keretében, lehetőségként olcsóbb ipari áram biztosításával a Város megtarthatja versenyképességét a gazdasági térségben.

A jelentős hagyományokkal bíró primer szektorba tartozó mezőgazdasági termelés átalakul, a gépesítés következtében a kézi munkaigényes terményfeldolgozás visszaszorulóban van, a fűszerpaprika termesztés helyét átveszi a gabonatermesztés. Ennek következtében az alacsonyan képzett, kizárólag mezőgazdasághoz értő munkaerő felszabadul és próbál más szektorban elhelyezkedni. A közmunkaprogram és egyéb foglalkoztatási programok keretében történnek átképzések, a közmunkaprogram területi bővítésére alkalmas lehet a munkaerő egy speciális kiképzést követően más szektorban történő hasznosítása, úgymint útépítés, parkrendezés. Az alacsony hozzáadott értéket termelő vállalatok alacsony iparűzési adóbevételű produkálnak.

A település ipari húzóágazata a jármű- és gépipar, valamint az építőipar. Európai Unió támogatások következményeként a foglalkoztatás folyamatosan bővül, mely hozzájárul a gazdaság színvonalának emelésére. Fontos a mezőgazdasági feldolgozóipar térségi növelése.

Bács-Kiskun megyét tekintve meghatározó az oktatási szektor szerepe, ezért az oktatás folyamatos fejlesztése és színvonalának növelése alapvető feladat. Továbbá kiemelkedő az egészségügyi ágazat is szerepe; a kórház, a fürdő, valamint a határhoz való közelség és a Dunai hajózással a településre jutó jelentős számú német ajkú turista jelenlétének együttes

lehetőségeinek kihasználásában is érdemes gondolkodni. A természeti értékek megóvása és a megújuló energia komplex hasznosítása a tudatos fenntarthatóság alappillére lehet a jövőben.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
■ az eltartott népesség a megyei átlagnál alacsonyabb ■ színesedik a kultúra a nemzetiségek arányának növekedésével ■ széles közművelődési lehetőségek ■ emelkedik a magasabb fokú oktatásra való igény ■ növekszik a közfoglalkoztatottság népszerűsége	■ népességfogyás kiugró ■ fiatalok és értelmiségiek elvándorlása a megfelelő munkalehetőségek hiánya miatt ■ alacsonyan képzettek aránya magas ■ fokozottan öregedő társadalom ■ eltartott népesség aránya növekedik ■ magas a hátrányos helyzetű tanulók száma
2. Települési közösség	
■ jelentős történelmi múlt és hagyományok ■ járási kulturális, oktatási és szolgáltató központ ■ civil társadalom nagy aktivitást mutat, több mint 200 bejegyzett szervezet ■ rendszeres a sok érdeklődőt vonzó események tartása, intenzív a sportélet ■ jó kapcsolat ápolása az önkormányzat és a történelmi katolikus egyház között	■ a szegregátumokban nagy az elmaradottság, fennáll a további leszakadás lehetősége ■ közösségi terek nem elégítik ki a lakossági igényeket ■ helyi tömegközlekedés hiánya miatt a programokra történő eljutás nem biztosított
3. Intézményrendszer és városüzemeltetés	
■ egészségügyi és szociális intézményrendszer alkalmas a térség ellátására ■ oktatási intézmények száma és kihasználtságuk magas, növekszik a nemzetiségi képzések száma ■ más településről bejáró diákok száma növekszik ■ önkormányzati tulajdonban lévő kulturális, közművelődési feladatokat ellátó társaság működik ■ egyházi fenntartású oktatási, nevelési intézmények megléte	■ bölcsődei férőhelyek száma alacsony ■ középiskolai kollégium kihasználtsága alacsony ■ a nagy alapterületű iskolák felújításra szorulnak ■ családi napközi nem található a településen
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
■ a magas hozzáadott értékű ágazatokban, a járműipari és építőipari vállalatok száma növekszik ■ mezőgazdaság nagy kulturális hagyománnyal bír	■ kevés a közép és nagy vállalatok száma ■ mezőgazdasági ellátó láncok nem jellemzőek ■ a város egyetlen hotelje bezárt,

Erősségek	Gyengeségek
- jó ellátással bíró ipari park és gazdasági terület várja a vállalkozások betelepődését - erős szolgáltatói központi szerep, jelentős az állami és önkormányzati foglalkoztatottság szerepe - közmunkaprogram népszerűsége kimagasló	- a kisebb befogadóképességű panziók nem alkalmasak nagyobb számú látogató egyidejű elszállásolására, ezért 1 napos turisztikai célpont a település - agrárvertikumok jelenléte nem jellemző
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
- az iparüzési adóbevételek évek óta növekszik - stabil pénzügyi gazdálkodás jellemzi a várost - az önkormányzati forgalomképes vagyonérték magas - állami konszolidációknak köszönhetően jelentősen csökkent a hitelállomány - elsődleges megújuló energia használata elterjedt a fenntartott intézményekben	- részben elavult állapotú, felújítandó az önkormányzati bérlakás állomány - számos műemlékvédelem alatt álló építmény van az önkormányzati vagyontárgyak között, amik nem forgalomképesek és magas a fenntartási díjuk - az önkormányzatnak nincs pénzügyi megtakarítása - költséges az energetikailag rossz állapotú közintézmények fenntartási díja
6. Táji és természeti adottságok	
- országosan elismert kiváló minőségű talaj - a csatornák ökológiai folyosó jelentőségűek - országos és nemzetközi szintű sokszínű természeti értékek megléte - szelektív gyűjtés megoldott a településen - gyógyvízforrás található a Csajda-kertben	- zöldfelületek fenntartási költsége magas - az erdősítés hiánya miatt romlik a mezőgazdasági terület minősége - nő a peremterületek beépítettsége - az illegális hulladéklerakások kihatnak a biodiverzitásra
7. Zöldfelületek	
- a zöldfelületek népességhez viszonyított aránya kielégítő 3 nagy kiterjedésű belterületi park található - számos különösen védett idős fa, fasor is megtalálható	- közparkok aránytalan eloszlása jellemző a város egyes területein - sok utcában koros fák találhatók, máshol teljesen hiányzik a fasor - a parkokból hiányoznak a közösség terek (sportolási lehetőség, játszóterek száma csökkent)
8. Épített környezet és épített örökség	
- történelmi szakrális barokk, copf, klasszicista városmag fennmaradása - több mint száz régészeti lelőhely - jelentős országos, valamint helyi védettségű műemlék - a középületek megújulása folyamatban van - önkormányzat rendelkezik digitális ingatlankezeléssel	- a legnagyobb értékeket képviselő műemlékek lényegesen magasabb fenntartási költséget jelentenek és az állapotuk miatt sürgős felújításra szorulnak - tanyás jellegű gazdálkodások eltűnése - a nagy átmenő forgalom állagromló hatást gyakorol a műemlékekre - gazdasági területek belső úthálózata és a burkolt felületek leromlott állapota - szolgáltató épületek állapota vegyes

Erősségek	Gyengeségek
	■ épített örökségi értékek közösségi célú hasznosításával nem foglalkoznak az akciótervek
9. Közlekedési hálózat és minősége	
■ külső közúti kapcsolatok kedvezőek ■ kedvező és megfelelő a városi úthálózat szerkezete, a belterületen magas a kiépített utak aránya ■ korszerűsített buszvégállomás a városközpont közelében található ■ az ipar számára kedvező a vasúti kapcsolatok megléte ■ magas a kerékpárosok részaránya a helyi forgalomban ■ regionális kerékpáros infrastruktúra fejlesztése elkezdődött, a hálózat ugyan hiányos, de a városkörnyék kerékpározhatósága, főleg a Duna irányába kedvező ■ fejlődő és vonzó városközpont, gyalogosbarát közterületekkel	■ belterületi burkolt utak minősége sok helyen rossz, ami hozzájárul a zaj és rezgésterhelés fokozódásához ■ nem készült el a tranzit tehermentesítő elkerülő út déli szakasza, és a belterületi 51-es átvezető szakasza ■ egyes belterületi közúti csomópontok közlekedésbiztonsági szempontból fejlesztésre szorulnak, kiemelten az országos utakon ■ parkolási nehézségek tapasztalhatók a belvárosban, a turisztikai célpontoknál az autóbusszos megközelítés problémás ■ az autóbussz megállók kiépítettsége, felszereltsége kevésbé vonzó ■ a vasúti vonalon szünetel a személyforgalom ■ kevés a kiépített kerékpártárolók száma
10. Közművek és elektronikus hírközlés	
■ jó lefedettségű ivóvíz hálózat ■ növekvő csatornázási lefedettség ■ megfelelően működő termálfürdő ■ kábeltelevíziós és szélessávú internet kiépítése folyamatos ■ térségi víziközmű szervezet egységesen kezeli a térség ellátását	■ megújuló energiát hasznosító távhőszolgáltatás kiépítése elmaradt ■ intenzív csapadékhullás esetén vízelvezetési gondok jelentkeznek ■ az ivóvízhálózat minősége elavult ■ a földgázlefedettség nem teljes
11. Környezetvédelem – klímatudatosság és energiahatékonyság	
■ a városi levegő minőségi besorolása kedvező ■ Kalocsa rendelkezik környezetvédelmi stratégiával (Haynald terv) ■ ipari zajkibocsátás minimális ■ illegális lerakókat az önkormányzat gyorsan felszámolja	■ jelentős a zaj és rezgésterhelés az 51-es főút mentén ■ a szegényebb területeken elterjedt az illegális hulladéklerakás ■ EU-s források nélkül önerőből az energiahatékonysági fejlesztések nem tudnak megvalósulni ■ önkormányzati épületek rossz energiahatékonysága

Lehetőségek	Veszélyek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
■ középfokú és felsőfokú oktatás piaci igények szerinti alakítása ■ ösztöndíjak, fészekrakó program ■ nyilvántartott álláskereső száma tovább csökken ■ ifjúsági program aktualizálása a vándorlási egyenleg visszaszorítására ■ Németországból érkező nyugdíjasok letelepedésének ösztönzése	■ Tomori Pál Főiskolában nincs államilag finanszírozott hely, emiatt jelentősen csökken a kihasználtság ■ gyermekszám további csökkenése ■ magas a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma ■ munkanélküliek bevándorlása fokozódhat a környező településekről
2. Települési közösség	
■ közösségi terek fejlesztése uniós forrásbevonással ■ sportlétesítmények fejlesztése, funkcióbővítése ■ környező települések összefogásával a térségi kultúra népszerűsítése, ápolása ■ civil szervezetek aktivitásának fokozódása ■ női börtön külterületre történő áthelyezése sokat javít a belvárosi összképen	■ érdeklődés hiányában feledésbe merülhet a népművészet és néphagyományok gyakorlása ■ csökkenő állami normatív támogatás következtében a települési kohéziót erősítő intézkedések háttérbe szorulnak ■ a tanyás gazdálkodásból fakadó kulturális értékek eltűnnek ■ a szegregált területhez közel eső telkek ingatlanára alacsony
3. Intézményrendszer és városüzemeltetés	
■ épületenergetikai felújításokkal csökkenthetőek a fenntartási költségek ■ megújuló energia hasznosításával a Haynald tervben foglaltak megvalósítása ■ szociális intézmények fejlesztése ■ iskolai közétkeztetés rendszerének központosítása	■ állami megszorító intézkedések hatására a közfoglalkoztatottak elbocsájtásra kerülnek ■ homlokzati hőszigetelés többnyire elmarad a műemlék védelem alatt álló épületek felújításánál ■ nagy az elvándorlás a KLIK fenntartású iskolákból az egyházi iskolákba
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
■ Paksot Kalocsával összekötő Duna-híd megépítése az egész térségre nagy gazdasági fellendülést hozhat ■ olcsóbb elektromos energia biztosítása az ipari parkban, ami az atomerőmű közelségéből fakadó hátrányokat ellensúlyozza ■ Kalocsa Szíve Program hatására tökeerős szálláshely kialakító beruházók megtelepedése ■ gazdaságfejlesztési célú EU-s pályázati források bevonása ■ mezőgazdasági feldolgozó ipar kialakításával az ellátói láncok erősödnek	■ lakosságszámra vetített vállalkozások száma alacsonyabb az országos átlagnál ■ atomerőmű közelsége csökkenti a új vállalatok betelepülési morálját ■ magas a tartós munkanélküliek száma ■ multinacionális kereskedelmi egységek betelepülése miatt csökken a helyi üzemeltetésű kisboltok szerepe ■ a helyi piacon nem helyi őstermelők nehezítik a lokális termények értékesítését ■ a gépésítés következtében csökken a mezőgazdaság munkafelvévő képessége

Lehetőségek	Veszélyek
- újra fellendül a hungarikum paprika-őrlemény népszerűsége - kulturális-, öko- és rekreációs turizmusra való igény növekedése - magas munkaigényű termények népszerűsítése	
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
- adósságállomány átvállalásával az önkormányzat forrásai emelkednek - intézmények központosításával forrás takarítható meg - önkormányzat hitelállományának visszafizetése csökkenti a kamatok mértékét - az önkormányzat városfejlesztési tervének megvalósítása csökkenti a működési kiadásokat - adó kedvezmények biztosítása az új cégek számára - energiahatékonyság fokozásra és megújuló energia hasznosításra irányuló pályázatokon való részvétel	- szociális ellátó hálózat költségei a lakosság előregedésével növekszik - közfoglalkoztatottsági program központi támogatás hiányában nehezen tud megvalósulni - épületkorszerűsítések elmaradásával a az intézmények fenntartási költségei tovább emelkednek - fejlesztési célú EU támogatások folyósítása elmarad - új létesítmények üzemeltetés költségei nem ismertek
6. Táj- és természeti adottságok	
- fejlesztési potenciállal bír a Miskei úti csapadékvíz-tározó víz-, halgazdálkodási és turisztikai téren - természetvédelmi pályázatok támogatásainak kihasználása - a lakosság tájékoztatása a természeti értékek megóvásának fontosságáról - szántóvédő fasorok telepítése, erdőtelepítés	- az elkerülő úthálózatok megépítése veszélyt jelenhet az ökológiai hálózatok fragmentálódására - természeti értékek túlzott igénybevétele - invazív növények elterjedése is az illegális fakivágások veszélyeztetik a biodiverzitás fenntartását - rovarirtó szerek túlzott használata madárvilág állomány csökkenést idéz elő
7. Zöldfelületek	
- a parkok funkcióbővítése növeli népszerűségüket - civil szervezetek bevonása a zöldfelületek önkéntes fenntartására - lakótelepeken a zöldfelület átadása a közvetlen lakóközösségnek - térfigyelő rendszer kiépítése visszaszorítja a rongálásokat	- közterületi rehabilitáció nem jár együtt zöldfelület telepítésével, megújításával - vízhozam csökkenés következtében a Vajas-csatorna eutrofizációjának veszélye - tájidegen fajok zöldfelületi alkalmazása a lakóházak kertjében - a klímaváltozás hatására növekszik a parkok fenntartási költsége, amik meghaladják az önkormányzati forrásokat
8. Épített környezet és épített örökség	
volt honvédségi területek hasznosíthatósága vegyes területek kialakítására	barnamezős területek fejlesztése forrás hiányában elmarad

Lehetőségek	Veszélyek
- műemlékek köré szolgáltató egységek telepítése - térségi kerékpárúthálózat kiépítése, meglévő karbantartása - helyi értékvédelmi rendelet felülvizsgálata folyamatban van	- antiszegregációs intézkedések kevésbé hatékonyak - gazdasági területek beékelődtek a lakóterületbe
9. Közlekedési hálózat és minősége	
- az országos főutak, kiemelten az 51. sz. főút fejlesztése tovább javítja a város külső kapcsolatait és logisztikai lehetőségeit - Kalocsa Szíve Program megvalósulása közlekedési szempontból is növeli a városközpont vonzerejét - az EuroVelo 6 Duna-menti kerékpáros túraútvonal megvalósulása javítja a kerékpáros turizmus feltételeit - az új Duna-híd építése jelentősen hozzájárulhat a térség elérhetőségének javításához - áruszállítás áttérése közútról a környezetbarátabb vasútra és/vagy folyami szállításra	- növekvő gépjárműszám miatt növekvő parkolási nehézségek, esetleg csökkenő kerékpározási, gyaloglási kedv, romló forgalmi és környezeti állapot lép fel - az állami szolgáltatóktól függő helyközi és távolsági közösségi közlekedés finanszírozásának bizonytalanságai kihathatnak a tömegközlekedési szolgáltatásokra - forráshiány a közlekedési infrastruktúra állapotmegővését, fejlesztési lehetőségeit is korlátozhatja - az atomerőmű közelsége hátráltatja a légi közlekedést
10. Közművek és elektronikus hírközlés	
- ipari területek közműellátásának növekedése növelheti a beruházási kedvet - légvezetékek felszín alá helyezése - ivóvízhálózat korszerűsítése	- termálfvíz elvezetése környezetterhelést okoz - üdülőfaluban és a szegregált területek csatornázása elmarad... - a közművezetékek elöregedése növeli a karbantartási költségeket
11. Környezetvédelem – klímatudatosság és energiahatékonyság	
- szelektív hulladékgyűjtés teljes kiépítése a városban - megújuló energia hasznosításának népszerűsítése a lakosság és gazdasági szereplők körében - közüvilágítási program kiterjesztése tovább növeli az energiahatékonyságot - Zöld Kapu program megvalósulásával energiafüggetlen lesz Kalocsa városa - lokális mezőgazdasági feldolgozóipar kiépítésével csökken a szállítás környezetterhelése	- napelemek és egyéb megújuló energiaforrások kormányzati megadóztatása növeli a megtérülési időt - környezetvédelmi szempontokat a gazdasági érdekek háttérbe szoríthatják - háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok kommunális lerakókra kerülhetnek - defláció veszélye a mezőgazdasági területeken a fásítás hiánya miatt

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

Kalocsa alapvetőnek tartja a meglévő területfelhasználások igazodását, valamint a város jövője szempontjából meghatározó elképzelések figyelembe vételét a jelenlegi feladatellátási funkciókhoz.

Kalocsa több pontján találhatunk még hasznosítatlan területeket, telkeket; a városnak jelentős a gazdasági területi és a lakóterületi potenciálja. A településszerkezet legfontosabb fejlesztési elképzelései a vállalalkozási területek minőségének javítására irányultak. Kalocsa Város településrendezési terve 2013. május 30. napján módosításra került a 11/2013. öh határozat keretében.

Az utóbbi 5 évben az alábbi szerkezeti módosítások voltak (illetve lettek volna):

- néhány út át lett minősítve gyűjtőúttá, illetve vissza lett minősítve gyűjtőútból (pályázat miatt)
- a laktanya (Foktői út) átminősítése terv volt, de a HM nem járult, hozzá, mert még nem került a városhoz a terület. Egyéb változtatási szándékok összefoglalója a mellékletben.

Bővebben a 4. melléklet: Kalocsa településszerkezeti tervének 2012-es módosítási szándékai kerül bemutatásra.

28. térkép: Kalocsa Város településszerkezeti terv módosulásai

Forrás: 110/2013 ÖH számú határozat

25. táblázat: Jelentősebb területfelhasználási módosulások

Változtatási igény száma	Területfelhasználás elnevezése módosulás után
V1	kis és nagyvárosias lakóterület, valamint II. rendű közlekedési és nem közlekedésű célú terület
V3	szennyvíztisztító telep területe
V8	településközponti vegyes terület, helyi önkormányzati feladatok ellátására szolgáló terület
V9	kereskedelmi szolgáltató terület
V18	egyéb ipari terület
V19	kisvárosias lakóterület

3.2 Értéktérkép / Problématérkép

26. táblázat: Kalocsa értékei és problémái városrészenként

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
1. Városközpont			
Kalocsai Porcelán Manufaktúra	Malatin tér 5.	Parkolási problémák	Belváros
Nicolas Schöffer Gyűjtemény	Szent István király u. 76.	Baleset sűrűsödési zónák	Belváros, 51-es főút
Városi Művelődési Központ	Szt. István király u. 2-4.	Nagy átmenőforgalom, zaj és rezgésterhelés	51-es főút
Viski Károly Múzeum	Szent István király u. 25.	-	-
Kalocsai Érseki Kastély, Főszékesegyházi Könyvtár, Szentháromság oszlop, Volt Érseki Jóságkormányzóság	Szenháromság tér 1.	-	-
Kalocsai Érseki Kincstár	Hunyadi János u. 2.	-	-
Kalocsai Fazekas Alkotóház	Kunszt J. u. 4.	-	-
Magyar Fűszerpaprika Múzeum Kalocsa	Hunyadi utca 2.	-	-
Jezsuita Szent István templom	Szent István király út 24.	-	-
Nagyboldogasszony katedrális	Hunyadi u. 9-11.	-	-
Szent József templom	Asztrik tér 6.	-	-
Volt Érseki Magtár	Eszperantó u.	-	-
Érseki Istálló	Kunszt J. u. 8-10.	-	-
Fényi Gyula Belvárosi Általános Iskola	Kossuth u. 34-36.	-	-
Hétszínvirág Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Szent István u. 7.	-	-
Emberi Erőforrások Minisztériuma Kalocsai Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola	Szent István Király út 16-22.	-	-
Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Asztrik tér 5.	-	-
Kalocsai Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Asztrik tér 7	-	-

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
Kalocsai Kossuth Zsuzsanna Humán és Kereskedelmi Szakközépiskola, Szakiskola	Tomori Pál utca 7.	-	-
Tomori Pál Főiskola	Szent István király u. 2-4.	-	-
Kalocsai Porcelánfestő Kft.	Malatin tér 5.	-	-
Érsekkert	-	-	-
Kerékpáros utak	Kossuth Lajos utca, Petőfi Sándor utca, Kígyó utca, Széchenyi út	-	-
51-es főút	Széchenyi út	-	-
2. Északi városrész (51. sz. főút mente)			
Népművészeti Tájháza Kalocsa	Tompa Mihály utca 5-7.	Baleset sűrűsödési zónák	51-es főút
Szent Imre templom	Dózsa György utca 64.	Nagy átmenőforgalom, zaj és rezgésterhelés	51-es főút
Eperöldi Általános Iskola	Szent Imre u. 32.	Parkolási problémák	Szent István király utca
Nebuló Általános Iskola	Tompa Mihály u. 10-14,	-	-
Speciális Általános és Szakiskola	Zrínyi Miklós u.	-	-
Csajda Kert	-	-	-
Északi vasúti sín	-	-	-
Kerékpárút	Szent István király utca, Petőfi Sándor utca, Széchenyi utca, Kossuth Lajos utca, Miskei utca	-	-
3. Keleti városrész (Rokkantelep és Szőlőköze)			
KALO-KER Kft.	Méhész u. 2,	Szegregátum	Szőlők köze út - Petőfi Sándor utca - Kertekalja sor - Rózsa köz - Malomszögi utca - Csatorna utca
Szőlők közei szabadidőközpont	Tüzér sor	Szegregátum	Hősök útja - Dózsa György utca - Gödrök köze - Vásártér utca - Gödrök köze
Városi temető	-	Szegregációra veszélyeztetett terület	Kiss Ernő utca - Hosszú Antal utca - Táncsics Mihály utca - Honvéd utca
Kerékpárút	Petőfi Sándor utca, Eperöldi utca, Negyven út	Különösen leromlott épületek	szegregátumok területei

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
4. Déli iparterület			
Vajas fok	-	Horgásztó környezete	horgásztó
Miskei úti csapadékvíz-tározó	-	Nagy átmenőforgalom, zaj és rezgésterhelés	51-es főút
Kalo-Bau Kft.	Ciglédi út 12.	Parkolási problémák	51-es főút
Karamell-Kenyér Sütő Kft.	Bátyai utca 2.	-	-
EMIKA Zrt.	Miskei út 21.	-	-
Kalocsai autóbusz állomás	Malatin tér	-	-
Kerékpárút	Bátyai utca, Miskei utca	-	-
5. Vajason túli terület			
Kertvárosi Általános Iskola	Jókai Mór utca 1.	Nagy átmenőforgalom, zaj és rezgésterhelés	51-es főút
Kalocsai Fűszerpaprika Zrt.	Alkotmány u. 49.	-	-
Kubikus park	-	-	-
Városi Sporttelep	Kiss János utca	-	-
Vajas fok, Csorna-Foktői-csatorna	-	-	-
Kerékpárút	Móra Ferenc utca, Foktői utca, Alkotmány utca, Ecetgyár utca, Tóth Mike utca, Mátyás Király utca, Kinizsi Pál utca, Bátjai utca	-	-
6. Foktői úti laktanya			
Csorna-Foktői-csatorna	-	-	-
Kerékpárút	Foktői utca	-	-
7. Paksi köz lakótelep			
Vasúti sín	-	-	-
8. Repülőtér Ipari Park			
KAL-OIL Kft.; Danubiusbeton Bácska Kft.; Kalo-transport Kft.; Első Duna-kavics Kft.; Kasi-trans Kft.; Transko Boy Bt.	-	-	-
Vasúti sín	-	-	-
Repülőtér	-	-	-

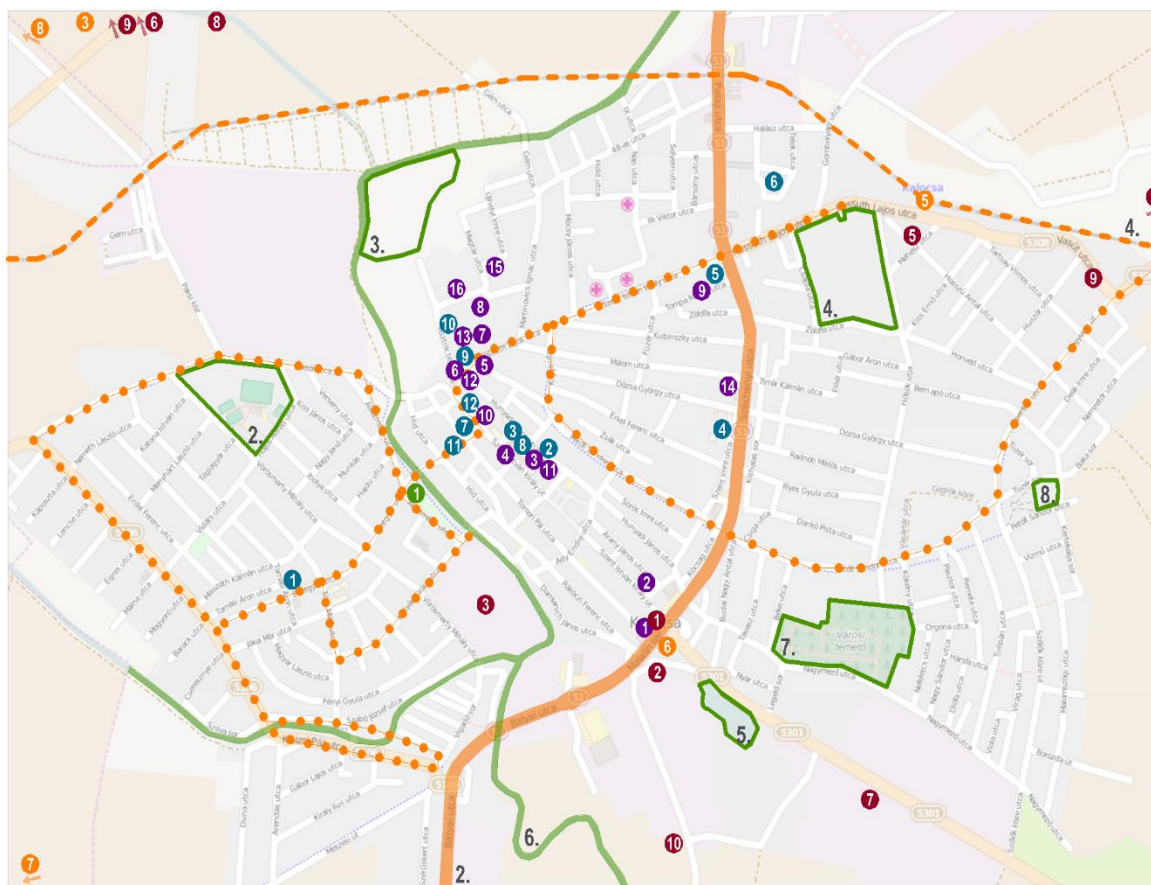

ÉRTÉK		PROBLÉMA	
MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
9. Északi iparterület a vasúttal			
Kaloplasztik Kft.	Gombolyagi u. 1,	Nagy átmenőforgalom, zaj és rezgésterhelés	51-es főút
Budamobil-Cargo Kft.	Homokgyőr 33/A	-	-
Generál Kft.	Vasút u. 20.	-	-
Vasúti sín	-	-	-
Kalocsai vasútállomás	Vasút utca	-	-
Csorna-Foktői csatorna	-	-	-
10. Meszesi Duna part			
Meszesi hajókikötő	-	-	-
11. Negyvenszállás (hagyományos szállások maradéka)			
Falusi tanyagazdaság	-	Szegregáció veszélye	-
12. Külterület			
Kiváló minőségű termőtalaj	-	Kiszáradás, defláció veszélye	-

Forrás: Saját szerkesztés

29. térkép: Értéktérkép

TÁRSADALOM

- 1 Kertvárosi Általános Iskola
- 2 Szent István Gimnázium
- 3 Fényi Gyula Belvárosi Általános Iskola
- 4 Eperföldi Általános Iskola
- 5 Nebuló Általános Iskola
- 6 Speciális Általános és Szakiskola
- 7 Hétszínvirág Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- 8 Emberi Erőforrások Minisztériuma Kalocsa Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola
- 9 Nagyszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
- 10 Kalocsai Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
- 11 Kalocsai Kossuth Zsuzsanna Humán és Kereskedelmi Szakközépiskola, Szakiskola
- 12 Tomori Pál Főiskola

INFRASTRUKTÚRA

- 1 Bicykliutak
- 2 51-es főút
- 3 Repülőtér
- 4 Vasúti sín
- 5 Kalocsai vasútállomás
- 6 Kalocsai autóbuszállomás
- 7 Mészai hajókikötő
- 8 Foktői hajókikötő

KÖRNYEZET

- 1 Kubikus park
- 2 Városi sport telep
- 3 Érsekkert
- 4 Csajda-kert
- 5 Horgásztó
- 6 Vajdas-fok és Csorna-Foktői-csatorna és az azt kísérő zöldsáv
- 7 Városi temető
- 8 Szőlők közeli szabadidőközpont

ÉRTÉKTÉRkép

KALOCSA

ITS MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

- 1 Kalocsai Porcelán Manufaktúra
- 2 Nicolas Schöffer Gyűjtemény
- 3 Városi Művelődési Központ
- 4 Viski Károly Múzeum
- 5 Paprika Múzeum
- 6 Kalocsai Érseki Kastély, Főszékesegyház, Könyvtár, Szentháromság oszlop, Vot: Érseki Jóságkormányzószög
- 7 Kalocsai Érseki Kincstár
- 8 Kalocsai Fazekas Alkotóház
- 9 Népművészeti Tájház Kalocsa
- 10 Magyar Fűszerpaprika Múzeum
- 11 Jezsuita Szent István templom
- 12 Nagyboldogasszony katedrális
- 13 Szent József templom
- 14 Szent Imre templom
- 15 Vot: Érseki Magtár
- 16 Érseki Isztálló

GAZDASÁG

- 1 Kalocsai Porcelánfestő Kft.
- 2 Karamell-Süto Sütőipari Korlatolt Felelősségű Társaság
- 3 Kalocsai Fűszerpaprika Zrt.
- 4 Budamobil-Cargo Kft.
- 5 KALO-KER Kft.
- 6 Kaloplasztik Kft.
- 7 ENIKA Zrt.
- 8 Ipani Park - (KAL-OIL Kft.; Danubiusbeton Bácska Kft.; Kalo-transport Kft.; Első Duna-kavics Kft.; Kasi-trans Kft.; Transo Boy Bt.)
- 9 General Kft.
- 10 Kalo-Bau Kft.

ITS DA Konzorcium

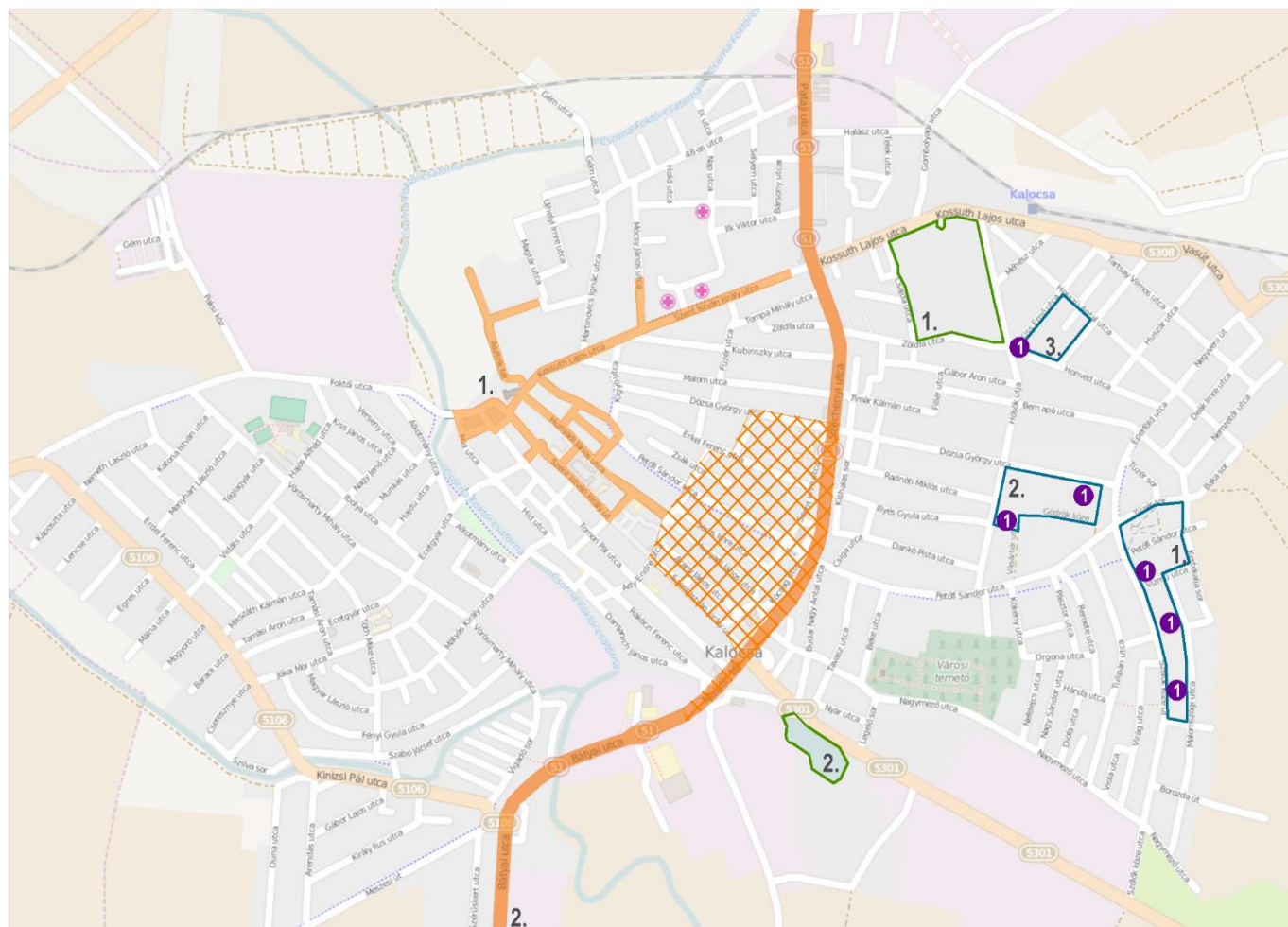
TRENECON COWI mapi

Forrás: Saját szerkesztés (www.openstreetmap.org)

ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI

mapi

PROBLÉMATÉRKÉP

KALOCSA

ITS MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM

TÁRSADALOM

1. szegregátum (Szőlők köze út - Petőfi Sándor utca - Kertekalja sor - Rózsa köz - Malomszögi utca - Csatorna utca)
2. szegregátum (Hősök útja - Dózsa György utca - Gödrök köze - Vásártér utca - Gödrök köze)
3. szegregátum (Kiss Ernő utca - Hosszú Antal utca - Táncsics M. utca - Honvéd utca)

INFRASTRUKTÚRA

1. Parkolási problémák
 2. 51-es főút átmenő forgalma
- ☒ Baleseti gócpontok területe

KÖRNYEZET

1. Csajda-kert fejlesztése
2. Horgászto környezetének fejlesztése

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

1. Különösen leromlott épületek

ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI mapi

Forrás: Saját szerkesztés (www.openstreetmap.org)

ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI

mapi

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása

A korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiában voltak településrészi kijelölések az 1.5. fejezetben bemutatottak alapján, azonban ezek funkcionálisan aktualizálásra kerülnek jelen ITS keretében az alábbiak szerint:

27. táblázat: Kalocsa városrészeinek lehatárolása, 2014

Városrész	Lehatárolás
1. Városközpont (történelmi városmag)	Vajas csatorna – Martinovics utca – Kossuth Lajos utca – Kígyó utca – Petőfi Sándor utca – Széchenyi út – Obermayer tér – Bányai út – Vajas csatorna által határolt terület
2. Északi városrész (51. sz. főút mente, kisvárosi, kertvárosi és lakótelepes) lakóterület	Vajas csatorna – Martinovics utca – Kossuth Lajos utca – Kígyó utca – Petőfi Sándor utca – Széchenyi út – Obermayer tér – Malatin tér – Legelő sor (mindkét oldal) – Nagymező utca – Béke utca – Petőfi Sándor utca – Hősök útja – Kossuth Lajos utca – Gombolyagi út – iparvasút – Vajas csatorna által határolt terület
3. Keleti városrész (Rokkanttelep és Szőlőkköze)	Nagymező utca – beépítésre szánt terület határa – Baka sor – Hosszú Antal utca – Nemzetőr utca mindkét oldala – beépítésre szánt terület határa – Negyven út – Negyven utca – Vasút utca – Hősök útja – Petőfi Sándor utca – Béke utca által határolt terület
4. Déli iparterület	Miskei út – 3025/32 út – Határ út – Péter-háti földek – Örvénykert – Bányai út – Malatin tér déli oldal által határolt terület
5. Vajason túli terület (délnyugati kertváros)	Vajas csatorna – Bányai út – 10252/2 út – beépítésre szánt terület határa a Meszesi útig – Duna utca mindkét oldala – Vajas-Foktői csatorna – Foktői út – Vajas csatorna által határolt terület
6. Foktői úti laktanya	Paksi köz – Foktői út – Vajas csatorna – belterület határ által határolt terület
7. Paksi köz lakótelep	Paksi köz – Csalogány utca – vasút által határolt terület
8. Repülőtér ipari park	Volt repülőtér területén lévő Ipari Park (Foktő településsel közös egymásba metsződő területek) által határolt terület
9. Északi iparterület vasúttal	Negyven út – vasút – Vasútállomás – iparvasút – Vajas csatorna – belterületi határ által bezárt ipari terület
10. Meszesi Duna part (külterület)	Duna parti exklávé
11. Negyvenszállás Hagyományos kalocsai szállások maradéka	Megye fok – Babos sarok – Szilfai dűlő – Rókalyuk – Duna domb dűlő – Telek alja által határolt terület
12. Külterület	A teljes igazgatási terület

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

31. térkép: Kalocsa belterületi városrészei, 2014

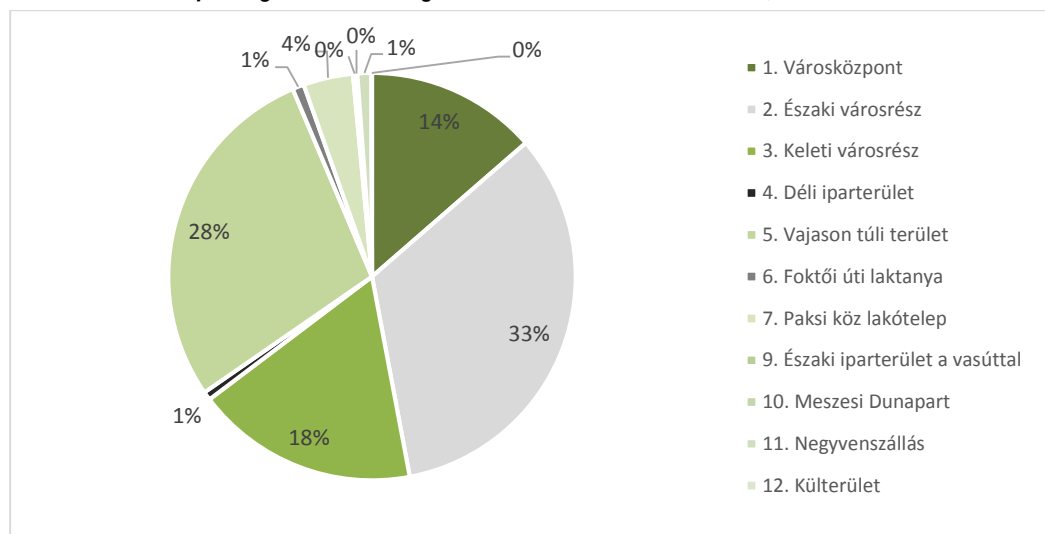

Forrás: Saját szerkesztés Google Maps felületén

Kalocsa belterületén 10 városrész különíthető el, itt él a város lakosságának 99,85 százaléka 2011-es KSH statisztikai adatok alapján. A két külterületi városrészen, vagyis a Meszesi Dunaparton és a Külterületen mindössze 25 fő a lakónépesség száma.

A város lakónépességének zöme, közel kétharmada az Északi városrészben és a Vajason túli területen él, ezeket követi a Keleti városrész valamint a Városház központ. A Repülőtér ipari park területére nem áll rendelkezésre adat. A demográfiai és lakásvizsgálatok elemzése során a továbbiakban lakosság szám tekintetében a legalább 2 százalékot elérő reprezentatív városrészekre fogunk fókuszálni, melyek a fentiekben túl a Paksi köz lakótelep városrésze.

29. ábra: A lakónépesség számának megoszlása Kalocsa városrészeiben, 2011

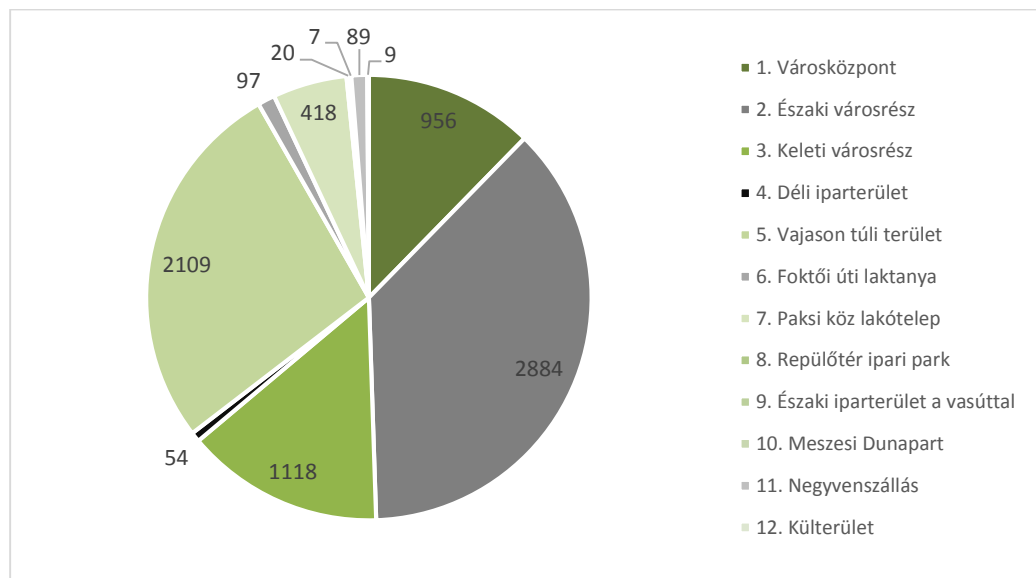
Forrás: KSH 2011 népszámlálás

A legtöbb lakás Északi városrészben és a Vajason túli területen található, mivel ez a két legnagyobb népességszámú városrész. A lakónépesség számához viszonyított lakások száma alapján a Keleti terület a legzsúfoltabb, több mint 2,7 fő jut egy lakásra, míg a legritkább az északi

városrész, ahol az arány alulról közelíti meg a 2 fő/lakás értéket. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya kifejezetten magas a Keleti városrészben és a Városházánál, míg a legkedvezőbb a Paksi köz lakótelepen és a Vajason túli területen. Az egyszobás lakásokból fajlagosan a Paksi köz lakótelepen található a legtöbb, a lakások több mint egyhetede egyszobás kialakítású. A többi városrészen 6-8 százalék körül ingadozik az arány, a legkevesebb egyszobás a Keleti városrészen található.

Az Északi iparterületen és Negyvenszálláson magas az alacsony komfortfokozatú vagy komfort nélküli, valamint egyszobás lakások száma, de ez összesen megközelítőleg 230 főt érint. A 158 lakónépességet számláló Foktői úti laktanyán nem található alacsony komfortfokozatú lakás.

30. ábra: A lakások száma Kalocsa városrészeiben, 2011

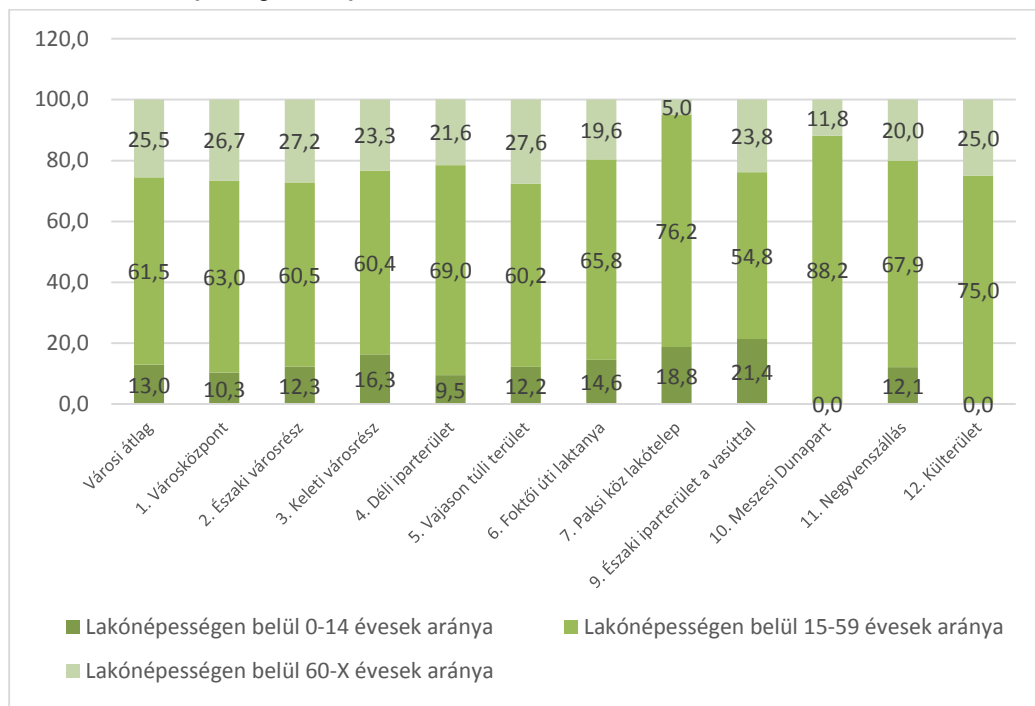
Forrás: KSH 2011 népszámlálás

Fiatalodó korszerkezet jellemző a Paksi köz lakótelepre ugyanis a legtöbb 0-14 év közötti fiatal (18,8 %), és a legkevesebb 60 éven felüli időskorú lakos (5,0 %) itt él. A fiatalok aránya még jelentős (16,3 %) a Keleti városrészen, míg az időskorúak aránya a teljes lakónépességhez viszonyítva relatív magas (23,3 %). Az Északi iparterület a vasúttal nevű városrészen még kiemelkedő a fiatalok jelenléte (21,4 %), de az összlakosság (42 fő) tekintetében nem számottevő.

Elöregedő korszerkezet jellemző a két történelmi városrésze, a Városházánál és az Északi városrésze, hiszen a fiatalok aránya itt a legalacsonyabb Kalocsán (10,3 % és 12,3 %), míg az idősek aránya kiemelkedő (26,7 % és 27,2 %). A Vajason túli területen a városi átlaggal közel megegyező a fiatalok aránya, míg az idősek itt találhatók a legnagyobb arányban.

31. ábra: A lakónépesség korcsoportos összetétele Kalocsa városrészeiben, 2011

Forrás: KSH 2011 népszámlálás

A lakosság iskolázottsági szintje városi átlagnál magasabb a lakóterületek közül a Városközpontban és a Vajason túli területen. Ez utóbbi kiemelendő, mert a legtöbb felsőfokú végzettséggel rendelkező lakos ugyanakkor a legkevesebb legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakos él itt. Érdekes, hogy a lakóterületeken belül a Városközpont rendelkezik a legtöbb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül lakos aránnyal (27,9 %), ugyanakkor kimagasló a felsőfokú végzettségük aránya (19,8 %).

A legkevesebb diplomával rendelkező személy a Keleti városrészben található, arányuk az egész városra jellemző érték harmadát alig haladja meg. Ugyanakkor jelentős számú legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező személy él itt. A Paksi köz lakótelepen és az Északi városrészben az iskolázottsági szint megközelíti a városi átlagot.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a lakóterületek közül a Keleti városrészben a legnagyobb (44,9 %), valamint a Városközpont mutatója (43 %) is számottevően meghaladja a városi átlagot (38,1 %).

A lakóterületeken a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül közel kétszerese a városi átlagnak a Városközpontban (16,7 %) és a Keleti városrészben (17,8 %). Ennek ellenére a munkanélküliség a Városközpontban a legalacsonyabb (7,8 %), ami a városi átlag közel kétharmada. Legmagasabb a munkanélküliség a Keleti városrészben (18,3 %) és a Paksi köz lakótelepen (17,1 %). A tartós munkanélküliség a Keleti városrészben kiemelkedő, ahol minden 10 munkanélküli legalább 360 napja nem rendelkezik munkaviszonnyal.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a Keleti városrészben és a Városközpontban a legmagasabb a városban. A többi lakóterületi városrészben ezen mutatók közel egyeznek a városi átlaggal. A gazdasági és külterületeken a Meszesi Dunaparton magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belüli arány és a Külterületen a legalacsonyabb, azonban utóbbiban mindössze 8 fő lakik.

A foglalkoztatottak aránya az aktív korúakon belül a lakóterületek tekintetében megállapítható, hogy a Keleti városrészben a legalacsonyabb, épphogy meghaladja az 50 százalékot, majd a Városház központ következik (53,9 %), míg a Paksi köz lakótelepen a legmagasabb (66,9 %). A Vajason túli terület és az Északi városrész a városi átlaggal közel egyező értéket mutat. Külterületeken a Foktői úti laktanya (70,2 %) és a Külterület a legmagasabb (100 %), míg a Meszesi Dunapart a legalacsonyabb (37,5 %).

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a Városház központban és a Meszesi Dunaparton a legmagasabb, ezt követi az Északi iparterület és az Északi városrész. Ezen mutató legkedvezőbb a Külterületen és a Paksi köz lakótelepe, valamint a Foktői úti laktanya városrészben. A városra jellemző átlag (40,7 %) értékével közel megegyezik az Északi városrész és a Keleti városrész, valamint a Vajason túli terület.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya Kalocsa városában átlagosan 38,1 %. A Keleti városrészben és a Városház központban a lakosok közel fele alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportba tartozik, legkedvezőbb a helyzet a Vajason túli terület ahol csak minden negyedik személy tartozik ebbe a csoportba. A Külterületen élő nyolc személyből hét alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportba tartozik.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakóterületek közül a Keleti városrészben és a Városház központban a legmagasabb meghaladva a városra jellemző átlagot, míg a Paksi köz lakótelep bír a legkedvezőbb mutatóval.

Kalocsa városrészeinek 2011. évi népszámlálási adatait a 2. melléklet tartalmazza.

3.3.1.1 Városház központ bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A Városház központ területén találhatóak a helyi lakosok és a településre látogató turisták számára legfontosabb műemlékek és járási közintézmények. A történelmileg nagy hagyományokkal bíró intézmények a Szent István út mindkét oldalán megtalálhatók, míg két vége a katolikus érsekség egyházi központjába és frissen felújított autóbusz pályaudvarba torkollik. Ezen városrész rendelkezik a legidősebb épületállománnyal és a korai építési stílusoknak megfelelő telekstruktúrára, többnyire pár szintes zártos építmények jellemzőek. A terület tekintélyes része védett régészeti területi besorolásba tartozik. A közintézmények egy része már energetikailag felújításra került, azonban a nagy alapterületű iskolák energetikai korszerűsítésének a közeljövőben szükséges megvalósulnia.

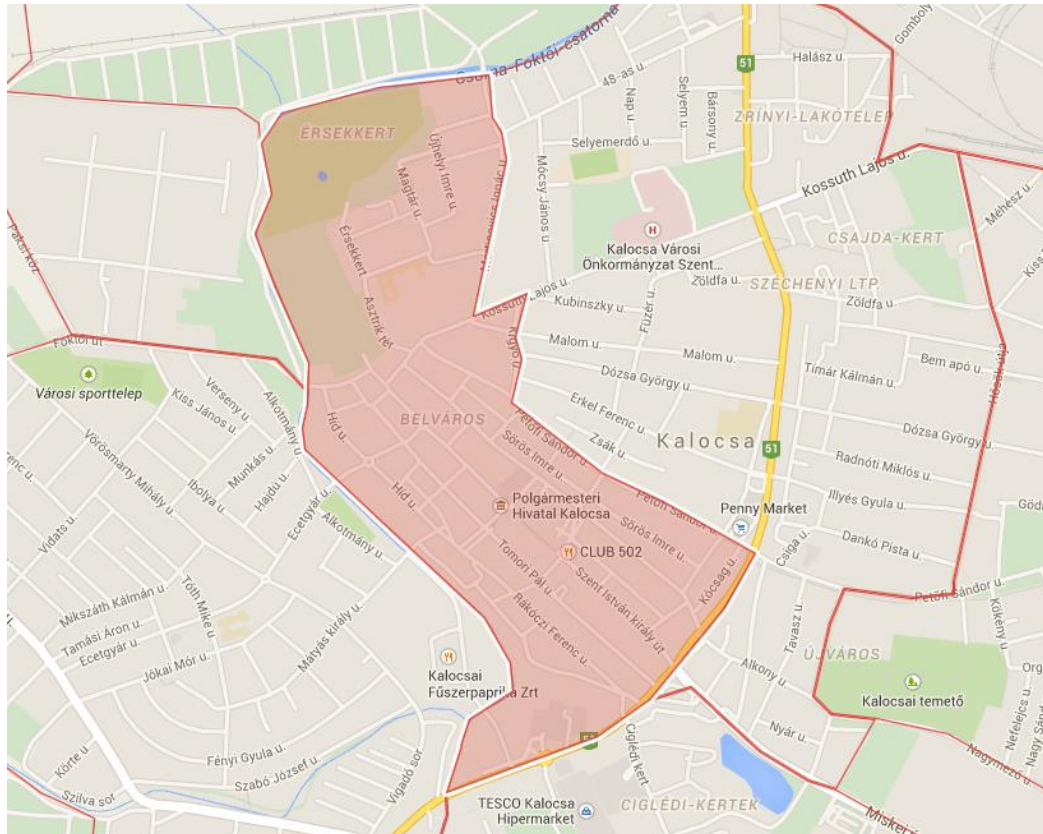
■ A városrész lehatárolása

Határai:

Vajás csatorna – Martinovics utca – Kossuth Lajos utca – Kígyó utca – Petőfi Sándor utca – Széchenyi út – Obermayer tér – Bányai út – Vajás csatorna által határolt terület

32. térkép: Városközpont városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ **A városrész demográfiai és szociális jellemzői**

A Városközpont lakónépessége Kalocsa a város teljes lakónépességének 13,06 százaléka (2 333 fő). A lakónépességen belül a 15-59 évesek aránya megközelítően megegyezik a város teljes lakónépességén belüli 15-59 évesek arányával. A munkanélküliségi ráta a Foktő úti laktanya után itt a legalacsonyabb (7,8 %), illetve a tartós munkanélküliek aránya a maga 4,1 százalékkal a városban a legalacsonyabbnak mondható. (A külterületeken lévő alacsonyabb mutatók igen kis lakónépesség számhoz társulnak.).

A városrészen található lakások száma a város lakásállományának 12,31 százalékát teszi ki (956 db). Az itt található lakások 6,2 százaléka tartozik alacsony komfortfokozatba, ami kicsivel magasabb, mint a város átlagos értéke (4 %). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (4,4 %) szintén nem sokkal haladja meg a városi átlagértékét.

A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában 19,8%, ami meghaladja a városi átlagos mértéket.

■ **A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága**

A Városközpont határához közel található a buszpályaudvar. A kerékpáros hálózat az utóbbi időben megújult, de további fejlesztés válik szükségessé. A Kalocsa Szíve Program keretében számos műemléki önkormányzati és egyházi intézmény megújul. A Polgármesteri Hivatal mellett ebben a városrészben található az a női börtön, ügyészség, bíróság, főbb ügyvédi irodák érseki vallási központ és intézményei, oktatási intézmények, több parkoló, főposta, színház, gyógyszertár, egészségügyi központ, művelődési központ. Közművesítés tekintetében jó a terület ellátottsága, azonban a csapadékvíz elvezetés korszerűsítése elengedhetetlen.

Vállalkozások és vendéglátó egységek, szálláshelyek többsége ide koncentrálódik. Az katolikus érsekség kertje és a Vajas parti zöldfelületek rekreációs és turisztikai funkciókkal rendelkezik. A városrész az alábbi funkciókkal bír: gazdasági funkció, közszolgáltatási funkció, közösségi funkció, közigazgatási funkció. A városrész déli csücskében koncentrálódnak a kereskedelmi, szolgáltató egységek.

■ Városrészi SWOT elemzés

28. táblázat: Városközpont SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ turisztikai látványosságokban gazdag ■ magas intézmény ellátás ■ közszolgáltatók száma magas ■ működő vállalkozások száma magas ■ zöldfelületek aránya és állapota megfelelő	■ lakosság korfája öregedő ■ részben megoldott tömegközlekedés ■ a központi épületek állapota rossz ■ foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magas
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ felsőfokú iskolai végzettségű lakosság megtartása ■ minőségi turisztikai vonzerő növelése ■ parkolók kialakítása turisták és buszok részére ■ közösségi terek fejlesztése ■ területi kohézió erősítése	■ a városi és kistérségi funkciók túlzott koncentrációja ■ a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas ■ forgalom okozta környezetterhelés

3.3.1.2 Északi városrész (51. sz. főút mente) bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A városrész a történelmi Városközpont közel található, ezért nincs és nem is szükség alközpont kialakítása. A városrész két nagyobb területre bontható, keleti és nyugati részre, melynek határvonala az 51-es főút. A nyugati fele vegyes szerkezetű, főként régi épületállománnyal és telekstruktúrával rendelkezik, a lakóterületek fésűs beépítésűek, a lakások komfortfokozata a városi átlag alatt van. Ezen a területen található a Szent Kereszt kórház, a Tomori Pál Főiskola és a Kalocsai Városi Sporttelep.

A városrész keleti fele többnyire lakófunkcióval rendelkezik, a területen lévő lakások újabbak, jobb épületállománnyal bírnak, a lakóterület főként kertvárosi jellegű. Az iparosított technológiával épült panelházak jelentős része itt található. Egy nagy egybefüggő földfelület (Csajda kert) területén található a Csajda-fürdő.

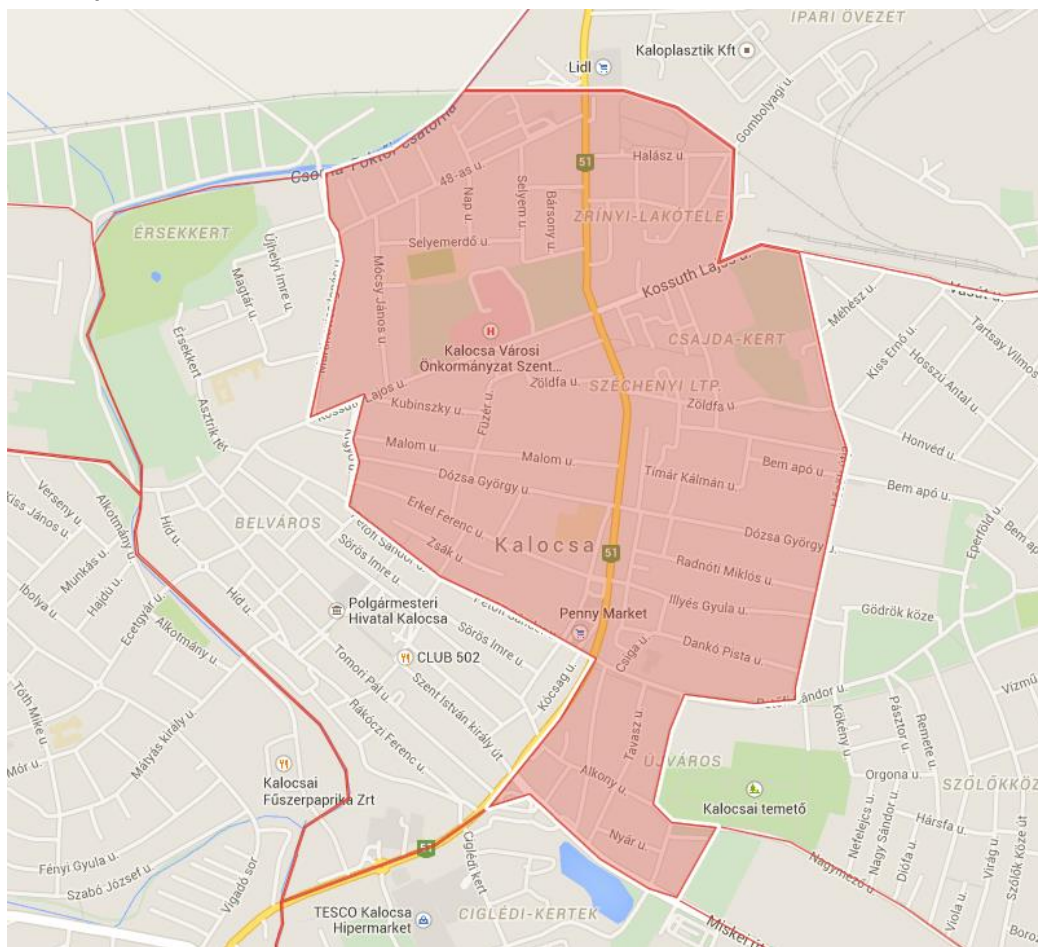
■ A városrész lehatárolása

Határai:

Vajas csatorna – Martinovics utca – Kossuth Lajos utca – Kígyó utca – Petőfi Sándor utca – Széchenyi út – Obermayer tér – Malatin tér – Legelő sor (mindkét oldal) – Nagymező utca – Béke utca – Petőfi Sándor utca – Hősök útja – Kossuth Lajos utca – Gombolyagi út – iparvasút – Vajas csatorna által határolt terület

33. térkép: Északi városrész városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

A lakónépesség száma ezen a területen a legmagasabb a városon belül (5 729 fő), a város lakóinak 33,42 % lakik itt. Ennek megfelelően a lakások száma is az Északi Városrészben a legmagasabb, a teljes város lakásállományának 37,16 százaléka itt található (2 884 db lakás). Az alacsony komfortfokozatú (3,1%) valamint a komfort nélküli, félkomfortos lakások és a szükséglakások aránya (2,4 %) is mind a városi átlag (4 %; 3,3 %) alatt van, az egyszobás lakások aránya (8,6 %) magasabb a városi átlagnál 7,7 %).

A lakónépesség legnagyobb részét a 15-59 korosztályba tartozók alkotják (60,5 %), megfelelve a város egészére jellemző arálynak (61,55 %). A 60 éven felüliek száma (27,2 %) kicsivel haladja csak meg a város egészére jellemző arányt (25,5 %).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (7,1 %) nem sokkal marad el a város átlagától (9,7 %).

A városrész munkanélküliségi rátája (12,3 %) szinte teljesen megegyezik a városi átlaggal (12,4 %). A tartósan munkanélküliek arányánál (7 %) és a gazdaságilag nem aktív népesség lakónépesség arányának vizsgálatakor is hasonló megállapításra juthatunk.

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

A terület déli részéhez közel helyezkedik el a buszpályaudvar és az 51-es főút mentén több buszállomás is fellelhető. A terület északi részéhez közel található az vasútállomás, azonban a város személyszállítása az utóbbi időben szünetel. A kerékpár úthálózat kiépítése folyamatos, az utóbbi években számos fejlesztés történt, de további fejlesztésre van igény.

A térség központi kórháza és kiszolgáló épületei találhatóak meg itt a Kórház környékén több gyógyszerár is található. Számos vendéglátó intézmény és egy nagyobb panzió található a területen.

A város egyetlen bölcsődéje az Északi városrészben helyezkedik el, továbbá a Zöldfa utcai Óvoda és Bem Apó utcai Óvoda, az Eperföldi Általános Iskola, a Nebuló Általános Iskola és Speciális Általános Iskola és Szakiskola, valamint a Kalocsa egyetlen felsőoktatási intézménye, a Tomori Pál Főiskola található meg. A Népművészeti Tájház és a Viski Károly Múzeum reprezentálja a legfőbb turisztikai vonzerőt.

Számos családi vállalkozás székhelyeül szolgál az Északi városrész javarészt a szolgáltatói szektorban foglalkozók aránya magas.

■ Városrészi SWOT elemzés

29. táblázat: Északi városrész SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ közszolgáltatások száma magas ■ jó közlekedési adottság ■ magas foglalkoztatottsági arány	■ lakosság öregedő ■ épületállomány elöregedése ■ jelentős áthaladó gépjárműforgalom
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ panelterületek zöldfelületeinek átadása a lakóközösség részére ■ elkerülő út építésével csökkenthető zaj és rezgésterhelés ■ közösségi terek fejlesztése ■ szabadidő és gyógyturizmus fejlesztése ■ Csajda fürdő funkcióbővítése	■ forgalom okozta környezeti terhelés növekedése ■ munkanélküliség növekedése

3.3.1.3 Keleti városrész (Rokkantelep és Szőlőkköze) bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

Történetileg a háztáji mezőgazdasági termelés volt jellemző a Keleti városrészre. A lakóterület többnyire kisvárosi és kertvárosi jellegű, változó közműellátással. A zöldfelületek aránya viszonylag magas, Szőlők köze szabadidő központ mellett eddig hasznosítatlan nagy kiterjedésű zöldfelületek találhatók.

Összességében megállapítható, hogy a város legelmaradottabb területe közé tartozik a Rokkantelep és Szőlőkköze területe, amit a helyi két valódi szegregátum és egy szegregátumra veszélyeztetett terület jelenléte is alátámaszt. A nemzetiségek aránya és a tartós munkanélküliek aránya a város lakosságához viszonyítva a Keleti városrészben a legmagasabb. A mezőgazdasági termelés gépiesítése és a termények munkaigényének csökkenése miatt az alacsony oktatási mutatókkal bíró lakosság nehezen tud más területen elhelyezkedni. A város városrészeit tekintve innen származik a legtöbb közmunkás.

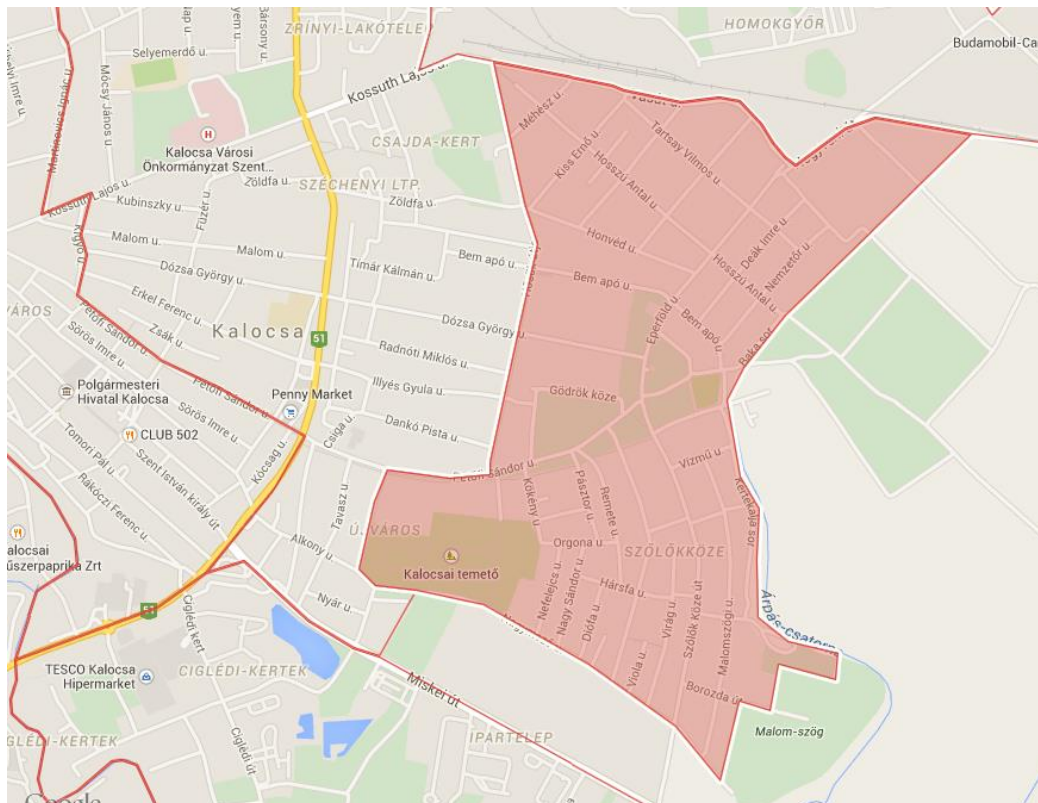
■ A városrész lehatárolása

Határai:

Nagymező utca – beépítésre szánt terület határa – Baka sor – Hosszú Antal utca – Nemzetőr utca mindkét oldala – beépítésre szánt terület határa – Negyven utca – Negyven utca – Vasút utca – Hősök útja – Petőfi Sándor utca – Béke utca által határolt terület

34. térkép: Keleti városrész városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

A lakásállomány (1 118 db) 14,4 százalékát adja a város lakásainak. Az egyszobás lakások aránya ebben a városrészben a legalacsonyabb (4,1 %), nem számítva a két külterületi városrészt, ahol egyáltalán nem található egyszobás lakás. Az alacsony komfortfokozatú lakások száma összehasonlítva a többi városrész adataival a külterületek és az Északi iparterület után itt a legmagasabb. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya a lakott lakásokon belül (7,3 %) több mint kétszerese a városi átlagnak, és a legtöbb városrész értékénél is magasabb.

A lakónépesség száma (3 030 fő) a város teljes lakosságának 17,67 százalékát adja. Hasonlóan a városi átlaghoz, itt is a 15-59 éves korosztály tagjai (60,4 %) vannak túlnyomó többségben.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül az Északi Iparterület után itt a legmagasabb (27,1 %), és ezzel összhangban a felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (6,2 %) igen alacsony, jóval a városi átlag alatti (16,9 %).

A munkanélküliek aránya a városrészben (18,3 %) magasabb a városi átlagnál (12,4 %), de nem itt a legmagasabb. A tartós munkanélküliek arányának (10,2 %) vizsgálatakor is hasonló megállapításokra juthatunk.

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

A településrész elsősorban lakófunkciókat lát el, közszolgáltatási funkciók nem jellemzők a területre, egyedül a Viola utcai Óvoda foglal helyet, ahol a városban a legmagasabb a hátrányos helyzetű tanulók száma. Általános iskola vagy magasabb fokú oktatási intézmény nem található a Keleti városrészben. A cigány nemzetiségi önkormányzat a városrész északi részén helyezkedik el.

A városrész déli részén található néhány családi vállalkozás, míg északi részén már nagyobb cégek is képviseltetik magukat (pl. Kalo-Ker Kft). A városi temető szomszédságában található a jelenleg kihasználatlan honvédségi terület, mely ideális lehet barnamezős ipari park létrehozására talajkármentesítést követően. A temető számos örökségvédelmi értékkel bír, ezért fontos a rekonstrukciója.

A gázszolgáltatás egyelőre nincs kiépítve teljesen, mely fokozza a szegregátumok leszakadását. A kerékpárút fő nyomvonala a Petőfi Sándor utcában és folytatásában már elkészült a leágazó részek fejlesztése még nem valósult meg.

■ Városrészi SWOT elemzés

30. táblázat: Keleti városrész SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ alacsony az egyszobás lakások száma ■ olcsók a lakóingatlanok ■ jó színvonalú szabadidőközponttal rendelkezik ■ magas a zöldfelületek aránya, alacsony a beépítettség ■ nincs átmenő gépjárműforgalom	■ szegregátumok jelenléte a városrész keleti felén ■ leszakadó városrész ■ közösségi funkciók és közszolgáltatások hiánya ■ előregedő lakosság ■ alacsony oktatási mutatók ■ magas munkanélküliség
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ közösségi terek létrehozása ■ közmű ellátottság növelése ■ közterületek rehabilitációja	■ magas roma népesség miatt az ingatlanok értéke tovább csökkenhet ■ szegregátumok térhódítása miatt a városrész leszakadása fokozódhat

3.3.1.4 Déli iparterület bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A város délkeleti részén helyezkedő terület a város egyik legrégebbi iparterülete, ahol főként gazdasági és kereskedelmi vállalkozások megtelepedése jellemző. A zöldterület befedettség viszonylag magas, a lakónépesség száma iparterület révén alacsony. A Déli iparterület városrészen elhelyezkedő lakások többnyire a Vajas fok környékén és az 51-es főút mellett találhatók.

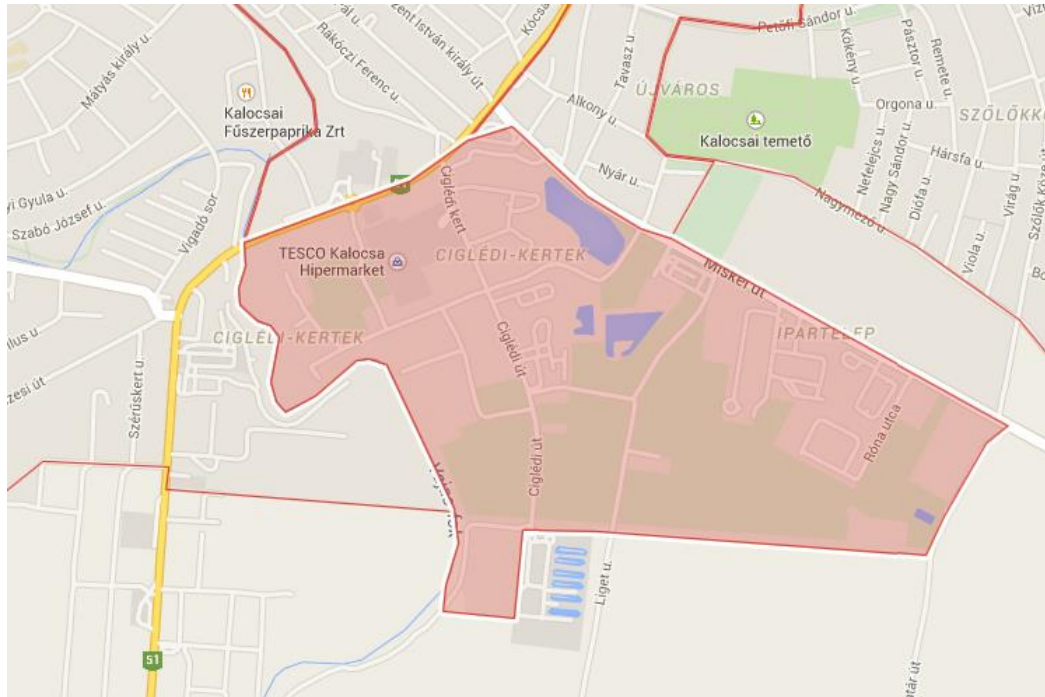
■ A városrész lehatárolása

Határai:

Miskei út – 3025/32 út – Határ út – Péter-háti földek – Örvénykert – Bányai út – Malatin tér déli oldal által határolt terület

35. térkép: Déli iparterület városrészi lehatárolás, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

A Déli iparterület lakóinak száma összesen 116 fő, ami a város lakosságának csupán 0,67 százaléka. A lakosok 69 százaléka a 15-59-es korosztályba tartozik, amely a városi átlagot (61,5 %) meghaladja, azonban ezen a területen a legalacsonyabb a 0-14 évesek aránya (9,5 százaléka) összehasonlítva a többi városrészrel.

A lakónépesség alacsony számával összhangban az 54 db-ból álló lakásállomány is kevésnek mondható a városban található összes lakáshoz képest, annak mindössze 0,7 százaléka. Az itt található lakások komfortfokozata elmarad a városi átlagtól, a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 6,7 %, ami kétszerese a városi átlagnak.

A munkanélküliek aránya (21,4 %) magas a városi átlagértékhez (12,4 %) képest, az Északi Iparterület után itt a legmagasabb. A tartós munkanélküliek aránya (12,9 %) itt a legmagasabb. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 34,5 %, ami a városi átlag alatt van.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül aránya (5 %) a város átlagérték alatt van, azonban a felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (16 %) alig marad el a városi értéktől (16,9 %).

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

A területet két forgalmas, azonban jó minőségű út határolja be. Az északi határ mellett helyezkedik el közvetlenül a helyi autóbussz állomás, ami jó közlekedési viszonyokat biztosít. A helyi szennyvíztisztítótelep a városrész déli határát alkotja. A szennyvíztelep közelsége és a Vajas-fok közelsége ideális lehetőséget biztosít nagy vízigényű, biológiai gazdasági ipari üzemek betelepülésére.

A határoló utak mentén viszonylag új kereskedelmi egységek találhatók, míg a belsőbb területeken régi gyárépületek mellett új építmények is fellelhetők. A Bányai út mentén az autóbussz állomáshoz közel helyezkedik el a település legnagyobb áruháza, a Tesco hipermarket. Számos nagy múltú és a város gazdasági termelését meghatározó vállalat székhelye található itt. Kiemelendő a Kalo-

Bau építőipari Kft, az élelmiszeriparban fontos Karamell-Sütő Sütőipari Kft., a húsipari tevékenységet folytató Kunság Kft, a közlekedésben fontos Volán-Trans Kft és jármű- és gépgyártás profilú Varing Kft.

A Duna Vajas holtágából kialakított horgásztó rehabilitációja és körötte a közösségi terek kialakítása növelheti a városi összetartás kohézióját. Közvetlen közelében két nagyobb vízfelület is található a Ciglédi-Kertek szomszédságában.

■ Városrészi SWOT elemzés

31. táblázat: Déli iparterület SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ közúton jó elérhetőség ■ gazdasági szempontból többféle fejlesztési lehetőség ■ lakossági terület részben ékelődik az ipari környezetbe	■ Vajas fok mellett néhány tanya köré gazdasági területek találhatók ■ a szennyvíztelep közelsége esztétikailag rontó
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ rekreációs terek kialakítása a vízfelületek mellett ■ turisztikai hasznosítása a horgásztónak ■ közműellátottság korszerűsítése ■ gazdasági potenciál növelése	■ lakosság elöregedése ■ Karamell Sütőipari Kft. kivonulása ■ épület-állomány romlása ■ szennyvíztelep gátszakadása

3.3.1.5 Vajason túli terület bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A lakóterületi városrészt három nagy egységre lehet osztani

- A Vajas és a Foktői csatorna között elhelyezkedő terület a város dinamikus fejlődő térsége, ami a XIX. század végén még teljesen beépítetlen volt. Főként kis és kertvárosi lakóterület található, emellett gazdasági és ipari terület helyezkedik el a keleti periferián. Számos szolgáltató egység mellett a két csatorna közvetlen környezete rekreációs területként hasznosítható. Helyi alközpont kialakítása részben elkezdődött, azonban a városközpont közelsége miatt nem elemi;
- A Bányai útról nyugatra és a Foktői csatorna közötti terület főként kertvárosi jellegű lakóövezet kiegészítve egyéb érintett övezettel. Itt található a Vigadó sori lakótelep, ami szegregációra hajlamos terület, de az Önkormányzat hatékony beavatkozásának köszönhetően felemelkedésre számíthat. Városi alközpont kialakítására alkalmas terület;
- A Bányára vezető úttól keletre iparjellegű gazdasági és kereskedelmi szolgáltató terület található, szórványosan lakó tanyák is beékelődtek a környezetbe.

■ A városrész lehatárolása

Határai:

Vajas csatorna – Bányai út – 10252/2 út – beépítésre szánt terület határa a Meszesi útig – Duna utca mindkét oldala – Vajas-Foktői csatorna – Foktői út – Vajas csatorna által határolt terület

36. térkép: Vajason túli terület városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ **A városrész demográfiai és szociális jellemzői**

Az itt lakók (4 843 fő) 28,25 százalékát adják a város lakónépességének. A lakónépességen belül a 60 éven felüliek aránya ebben a városrészben a legmagasabb, 27,6 %. A 0-14 éves és a 15-59-es korosztály aránya megegyezik a városi átlaggal.

Ebben a városrészben 2 109 db lakás található, amely a város lakásállományának 27,2 százalékát teszi ki. a lakások komfortfokozatát illetően elmondható, hogy mind az alacsony komfortfokozatú lakások száma (1,3 %), mind a komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya (1,1 %) a városi átlagérték alatt van.

A munkanélküliek aránya (10,5 %) a városi átlag alatti, mint ahogy a tartós munkanélküliek száma is (6,4 %). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül (53,5 %) megegyezik a városi átlaggal.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül száma alacsony (7,4 %), nagyjából a fele a város átlagos értékének.

■ **A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága**

A terület infrastrukturális ellátottsága jónak mondható. A kertvárosias jellegű területen a kerékpáros úthálózat részben kiépített, azonban további fejlesztésre van igény a lakosság részéről. Városi viszonylatban jó közlekedési kapcsolattal rendelkezik. A Foktőre vezető Móra Ferenc összekötő út viszonylag jelentős áthaladó forgalmat bonyolít le naponta.

A meszes út menti területen lakóterületi fejlesztés keretében alközpont kialakítása indokolt.

A Kubikus park, Csillás park és a városi sporttelep részben kielégíti a helyi igényeket, azonban a térség kohéziójának erősítése érdekében elengedhetetlen a rekreációs területek folyamatos fejlesztése. A sporttelep mellett számos vendéglátó és kereskedelmi egység található. A Vajas és Foktői csatorna revitalizációját követően alkalmas a vízi sportág gyakorlására.

A városközpont közelsége miatt a nagy múltú Kalocsai Fűszerpaprika Zrt. üzemi területén a leromlott állapotú, részben hasznosítatlan gyárépületek barna mezős beruházás keretében értékes

területnek számít turisztikai vagy barna mezős beruházás keretében. Utóbbit leszámítva a területen főként családi kisvállalkozások székhelye található.

A városközpont eléréséhez a leggyakrabban használt Ecetgyár utcán elkezdődött a szociális, kereskedelmi és vendéglátói alközponti funkció kialakítása. Környékén található a Kertvárosi Általános Iskola és a Csokonai úti óvoda.

■ Városrészi SWOT elemzés

32. táblázat: Vajason túli terület SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ részben kiépített kerékpáros hálózat ■ többirányú fejlesztési lehetőség, dinamikus fejlődés ■ népszerű a városi sporttelep és környéke ■ kertvárosi funkció, csendes lakóövezet ■ a gazdasági és lakó környezet jól elválasztott ■ alacsony a munkanélküliség	■ egészségügyi szolgáltatás nem található ■ régebbi területeken alacsony az iskolázottsági szint ■ előregedő lakosság, alacsony szaporulat ■ változatos közlekedési viszonyok ■ nemzetiségi kultúrák keveredése
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ déli alközpont kialakítása ■ Paprikagyár gazdasági vagy idegenforgalmi fejlesztése ■ csatornák revitalizációja ■ K+F innovációs központ kialakítása	■ déli terület szegregációra hajlamos ■ konfliktusok kialakulása a nemzetiségek között ■ jelentős forgalomnövekedés

3.3.1.6 Foktői úti laktanya bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

Kalocsa jelentős honvédelmi egységként szolgált, Hende Csaba honvédelmi miniszter, Rudolf Péter színész is egykoron a kalocsai forradalmi ezredben szolgált. A Magyar Honvédség Alföldi Kiképző Központ kalocsai központjának emlékét a helyi volt katonák civil szervezetei viszik tovább.

A laktanya a XX. század közepén került kialakításra, a kalocsai véderő szerepe a közeli paksi atomerő üzembe állítását követően értékelődött fel, 1950-től tizenegy magya és egy szovjet alakulat állomásozott itt. Az utóbbi időben a katonaság szerepének központi csökkentésével és a sorkatonaság megszűnésével főként logisztikai központként hasznosította a honvédség.

A 36 hektáros laktanya napjainkban a helyi lakosok részére a kihasználtság miatt vizuális környezetterhelést okoz, míg az önkormányzat számára gazdasági fejlődési potenciállal szolgált.

■ A városrész lehatárolása

Határai: Paksi köz – Foktői út – Vajas csatorna – belterület határ által határolt terület

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

A munkanélküliségi ráta (7 %) a városi átlag alatt van, és ebben a városrészben a legalacsonyabb. ha nem számítjuk a Meszesi Dunapart nélküli külterületet, ahol a munkanélküliségi mutató 0 %. Ehhez hasonlóan a tartós munkanélküliek aránya (7 %) is a városi átlag alatt van, illetve a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (25 %), valamint a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül is itt a legalacsonyabb a városrészek közül.

Turisztikai célú hasznosítása is lehetőség van, ugyanis a katonai emlékek megőrzése a Légvédelmi Emlékpark kialakításával már megkezdődött, ahol a légvédelmi technikai eszközök mellett található egy hatalmas „kavics”, amit a 2. világháború során a Szovjetunióban szolgáló éleslövészet hozott haza Kazahsztánból.

■ Városrészi SWOT elemzés

33. táblázat: Foktői úti laktanya SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ kiváló közlekedési kapcsolattal bír földön, vízen, levegőben ■ többirányú fejlesztési lehetőség ■ történelmi érsekkert és városi sporttelep közelsége	■ vizuális környezetszennyezés a lakosoknak ■ közigazgatási terület határán van, a környező önkormányzatokkal közös együttműködés elengedhetetlen a sikeres hasznosításhoz ■ rehabilitációjához kármentesítés szükséges
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ honvédségi terület integrálása ■ logisztikai központ létrehozása ■ katonai emlékpark kialakítása ■ záportározó kialakítása	■ katonai múltja miatt visszakerülhet a Honvédség igazgatásába ■ beruházások elmaradása

3.3.1.7 Paksi köz lakótelep bemutatása

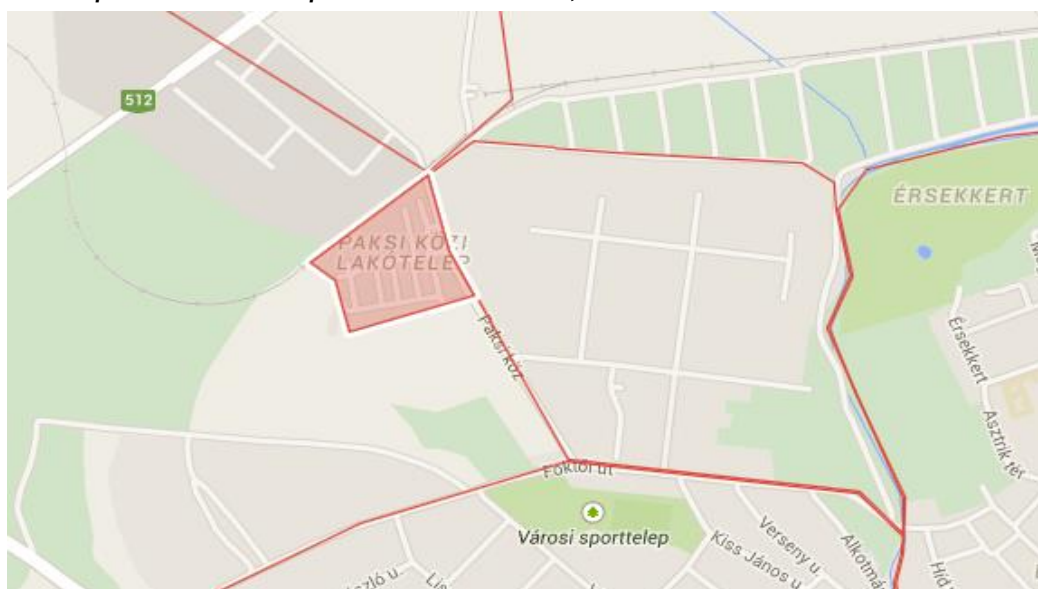
■ A városrész története, szerkezete

A város határán a Foktői gyalogsági laktanya közvetlen közelében helyezkedik el az iparosított technológiával épült volt honvédségi lakótelep. Kalocsa város ipari parkjának közelsége miatt és főként a környéki gazdasági egységek dolgozói települtek be. Kalocsa Város közigazgatási határához és a környező kihasználatlan területek közelsége miatt az ingatlanárak viszonylag alacsonyak, annak ellenére, hogy a történelmi városközpont és számos rekreációs terület a közelben található. A terület jövőbeni sorsát a környező gazdasági területek beépítésének jellege határozza meg.

■ A városrész lehatárolása

Határai: Paksi köz – Csalogány utca – vasút által határolt terület

38. térkép: Paksi köz lakótelep városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

A Paksi köz lakótelepen 676 fő lakik, amely a város összes lakosságának 3,94 százalékát adja. A lakónépességen belül 60-X évesek aránya itt a legalacsonyabb a városrészek közül (5 %), a 15-59 évesek aránya pedig a Meszesi Dunapart terület után itt a legmagasabb (76,2 %).

Az aktív korúak 11,8 százaléka legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, a 25 éves és idősebbek korosztályának 14,1 százaléka rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ami elmarad a városi átlagtól.

A lakótelepen 418 db lakás található, ez Kalocsa egészéhez viszonyítva annak 5,38 százaléka. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (0,7 %), illetve a komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül (0,6 %) ezen a területen a legkisebb. Az egyszobás lakások aránya (14,8 %) ellenben kétszerese a városi átlagnak (7,7 %).

A munkanélküliek aránya 17,1 %, ami magasabb, mint a városi átlag, de a tartós munkanélküliek (8,1 %) száma nem sokkal haladja meg a város egészére jellemzőt (7 %).

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

Oktatási vagy egészségügyi szociális közigazgatási egységek nem találhatók a Paksi köz lakótelep városrészben. A város közigazgatási határán lévő elhelyezkedés miatt a közepes komfortfokozatú lakásokban többnyire aktív korúak élnek, akik az utóbbi időben a köztisztaság és a környezettudatos magatartás jegyében saját kezükkel segítenek a köztér szűkítésében és fenntartásában „Gerillakertész-mozgalom” keretében.

Kiváló közlekedési adottságokkal rendelkezik a lakótelep, a volt katonai repülőtérhez, a meszesi hajó kikötőhöz és a nyugati elkerülő úthoz közel helyezkedik el. A foktői iparvágány felújítása révén nőtt a vonatok száma, azonban a korszerű síneknek köszönhetően alacsony a zajterhelés.

Új terület révén a közmű ellátottság jónak mondható. Gazdasági aktivitás minimális, néhány családi vállalkozás székhelye továbbá egy panzió található a területen. Az önkormányzat rendelkezik bérházakkal a területen.

■ Városrészi SWOT elemzés

34. táblázat: Paksi köz lakótelep SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ erős lakókörnyezeti összetartás ■ kiváló közlekedési kapcsolatok ■ városközpont és rekreációs telepek közelsége ■ zöldfelületek magas aránya	■ vizuálisan környezetszennyezés a lakosságnak ■ alacsony szaporulat ■ közszolgáltatások hiánya
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ panelprogramban részvétel ■ természetközeli lakóövezet ■ közeli gazdasági területek rehabilitációja következtében nőhetnek az ingatlanárak	■ előregedő lakosság ■ közlekedésből fakadó környezet és zaj szennyezés ■ alvó városrész konzerválódása

3.3.1.8 Repülőtér ipari park bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A repülőtér 1951-ben nyitották meg, eleinte katonai repülőtérként funkcionált, majd a 60-as évektől megnyitották a polgári használatra is. Katonai funkcióját a rendszerváltást követően veszítette el, azóta több civil egyesület és repülőklub szervez légi bemutatókat, ejtőernyős rendezvényeket és szárazföldi gyorsulási versenyeket. Kalocsai repülőtér a várostól 3 kilométerre helyezkedik el. A környező önkormányzatok közös tulajdonát képezi, ezért hasznosítására térségi összefogás szükséges Foktő és Uzdöd településével. A reptér komolyabb légi közlekedést nem

bonyolíthat le a paksi atomerőmű rendkívüli közelsége miatt, az atomerőmű légtere ma is tiltott terület a polgári repülés számára.

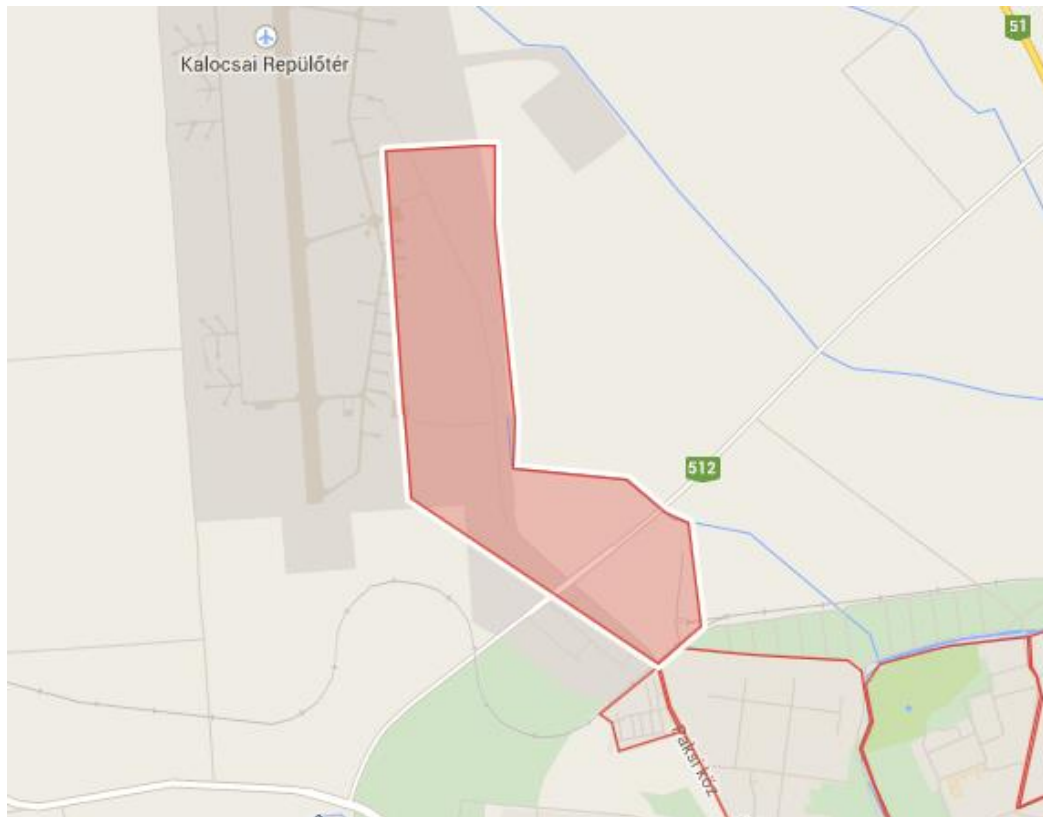
Az Ipari Park 1998 évében, az ipari park cím elnyerését követően nyitotta meg kapuit, az alpinfrastruktúra még abban az évben kiépült. 2001-ben valósult meg az Ipari Park közvetlen közúti megközelítése, majd 2007 évében az ipari park bevezető útszakasza burkolat-megerősítési munkálatokon esett át.

■ A városrész lehatárolása

Határai:

Volt repülőtér területén lévő Ipari Park (Foktő településsel közös egymásba metsződő területek) által határolt terület

39. térkép: Repülőtér ipari park városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

Nem áll rendelkezésre adat.

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

A városrész kizárólag gazdasági funkciót tölt be. Lakóterület, vagy közszolgáltatási egység nem található. A Kalocsa-Foktői Ipari Park a nevében lévő két település önkormányzatának tulajdonában áll, ideális helyszín zöldmezős beruházású vállalkozások betelepülésére. Az ipari park megközelíthetősége kiváló, rendelkezik saját iparvágánnyal, közvetlen közelében található a reptér, a várost nyugati elkerülő 512 számú út, és a hajóközlekedést biztosító foktői és meszesi hajó kikötő. Az ipari park jó közműellátottsággal rendelkezik.

A fentiek ellenére az érdeklődés volumene egyelőre nem jelentős, elsősorban helyi, ill. környékbeli vállalkozások települtek be. 2014-ben 6 működő vállalkozás összesen 93 főt foglalkoztatott, a közel fele-fele arányban exportra-importra termelő cégek éves árbevétele meghaladta a 3,5 milliárd

forintot. Jelenleg 4 db kisvállalkozás és kettő mikrovállalkozás található az ipari parkban (Első Duna-kavics Kft., Danubiusbeton Bácska Kft., Kalo-transport Kft., Kasi-trans Kft., Transko Boy Bt., KAL-OIL Kft.).

35. táblázat: Repülőtér ipari park SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ korszerű közművesítési állapot ■ kiváló közlekedési kapcsolatok	■ kerékpárúthálózattal nem rendelkezik ■ csapadékvízvezetés megoldásra vár
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ logisztikai központ kialakítása ■ ipari és K+F vállalkozások megtelepedése ■ ipari park területi bővítése ■ vezetéstechnikai gyakorlótér kialakítása	■ beruházások elmaradása ■ önkormányzatok közötti ellentétek felmerülése ■ katonai múltja miatt visszakerülhet a Honvédség igazgatásába

3.3.1.9 Északi iparterület a vasúttal bemutatása

■ **A városrész története, szerkezete**

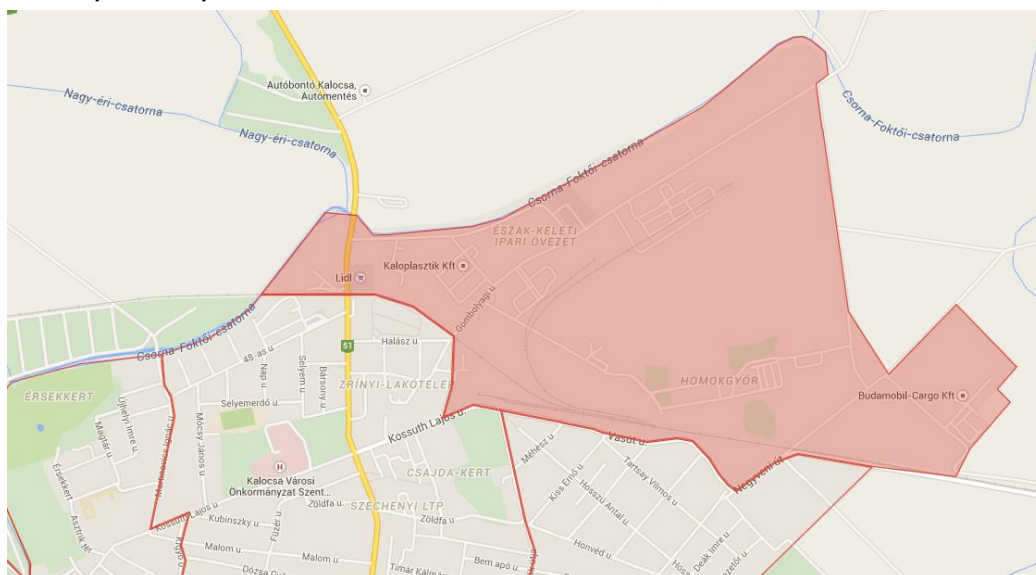
Ipari gazdasági terület között a keleti részén lakóterület is található, míg az 51-es főúthoz közel kereskedelmi egységek is találhatók. Több régészeti lelőhely található az ipari központ területén, továbbá a Linzer Agro Trade Kft mellett környezetvédelmi veszélyességi övezet alakult ki. A Vajas csatorna közvetlen környéke táji-településkép védelem alatt álló nemzeti ökológiai hálózati folyósóterület.

■ **A városrész lehatárolása**

Határai:

Negyven út – vasút – Vasútállomás – iparvasút – Vajas csatorna – belterületi határ által bezárt ipari terület

40. térkép: Északi iparterület a vasúttal városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ **A városrész demográfiai és szociális jellemzői**

Az Északi Iparterületen összesen 20 db lakás található, azaz a Kalocsán található lakások alig 0,25 százaléka található itt. Ezeknek a lakásoknak a 45 százaléka az alacsony komfortfokozatba, 46,7

százaléka a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások kategóriájába tartozik. Az egyszobás lakások aránya is itt a legmagasabb (33,3 %) a városrészek közül.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül (61,9 %) itt a legmagasabb, illetve a munkanélküliek aránya (25%) is kiemelkedően magas a többi városrészhez, illetve a városi átlag egészéhez képest. A tartós munkanélküliek aránya (6,3 %) azonban a városi átlag alatti (7 %).

Az Iparterületen a lakónépesség száma is rendkívül alacsony, összesen mindössze 42 fő. Jellemzően a 15-59 éves korosztályba tartoznak (54,8 %), ennek a korosztálynak az itteni aránya a legmagasabb a városrészek tekintetében, illetve a 0-14-es korosztály aránya is magas (21 %).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 43,5 %.

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

Az Északi iparterület megközelíthetősége jónak mondható, az 51-es főút áthalad a városrészen, valamint a Kalocsai vasútállomás is itt található, de ez utóbbi szerepe a személyszállítás megszűntetését követően hanyatlásnak indult. A vasútállomás belülről különleges kalocsai népművészeti értékkel bír, turisztikai hasznosítása fejlesztési cél lehet.

A közműellátottság megfelelő, a városrészen vízmű található.

A város ezen területére koncentrálódnak a nagyobb vegyi és gépgyártó üzemek, ami előnyös, mert az nyugati-északnyugati vezető széliránynak köszönhetően a gyártásból eredő kellemetlen szagok elkerülnek a város lakosságát. Foglalkoztatás szempontjából fontosabb cégek az alábbiak:

- Linzer Agro Trade Kft, mely saját iparvágánnyal rendelkezik, fő profilja a műtrágyagyártás,
- Kalo-Sprint Kereskedelmi és Szolgáltató Kft, mely főként logisztikával és tehergépjárművek javításával foglalkozik,
- Kaloplasztik Kft., ami elsősorban műanyag és gumitermékeket gyárt,
- Hermex Kft, ami mezőgazdasági gépgyártásra fókuszál,
- Budamobil Cargo Kft., fő profiljuk a nehézgépjármű gyártás.

■ Városrészi SWOT elemzés

36. táblázat: Északi iparterület SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ gazdasági és ipari központ ■ jó közlekedési adottságok ■ jó elhatároltság a lakóövezettől ■ a vasútállomás díszes épülete	■ vasúti személyszállítás hiánya ■ parkolási problémák ■ messze található a városközponttól, alközpont nincs a közelben
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ vasútállomás turisztikai potenciálja ■ gazdasági fejlesztés ■ személyszállítás visszaállítása	■ épületek állagának romlása ■ szegregációra hajlamos lakóterület jelenléte ■ vasúti közlekedés megszűnése ■ beuházások elmaradása

3.3.1.10 Meszesi Duna part bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A közvetlen Duna kapcsolattal rendelkező külterület jelentős része árvízvédelmi töltés biztonsági zónáján kívül helyezkedik el. A parti töltést leszámítva egy szárazföldi úton közelíthető meg gépjárművel a kikötő. A területen áthalad a nemzetközi EuroVelo6 kerékpáros útvonal. A Csorna-

Foktői-csatorna a kikötő mellől ered, régebben az evezős turizmus egyik központjaként szolgált, azonban napjainkban népszerűsége a kiszolgáló létesítmények hiányával hanyatló státuszú. A csatorna és a fő Duna ág közötti területen főként nyaraló jellegű lakóövezet található, bár az ártéri terület több személy tényleges lakhelyeül szolgál.

■ A városrész lehatárolása

Határai: Duna parti exklávé

41. térkép: Meszesi Duna part városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

Ezen a területen a lakónépesség száma összesen csak 17 fő, ez a legkevesbé lakott városrészek egyike. Az itt lakók leginkább a 15-59 éves korosztályhoz tartoznak (88,2 %), 14 év alatti pedig nincs az itt lakók között.

A területen összesen 7 db lakás található, ezek egyike sem tartozik az alacsony vagy a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakások közé, illetve minden lakás több mint egy szobás.

Tartós munkanélküli (legalább 360 napos munkanélküliek) nincs, azonban a városrész munkanélküliségi rátája 14,3 százalékos.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül itt a legalacsonyabb, a felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában pedig itt a legmagasabb, de mivel ez 17 fős csoportot vizsgál, torzított adat.

■ A városrész infrastrukturális és közszolgáltatási jellemzői

Jelentős nemzetközi hajóforgalom lebonyolítása valósul meg, hozzávetőlegesen 40 ezer német ajkú turista érkezik évente. A kikötő funkcionális és épületszerkezeti bővítése komoly járulékos potenciállal bír. Az idegenforgalmi egységek, népművészeti ajándéktárgyakkal kereskedő árusok kitepedése javíthat a térségen. A terület nem rendelkezik alközponttal.

A Csorna-Foktői-csatorna közelében található a Kalocsa-Gerjen kompikötő és a kalocsai nemzetközi hajóállomás mellett a családi vállalkozásban üzemelő Kék Duna vendéglő, mely 260 főt tud befogadni egy időben. Főként német turisták látogatják előszeretettel, tekintve, hogy a vendéglő a kikötő egyetlen látványossága, emellett az üzemeltetők válladják különféle rendezvények magas színvonalon történő lebonyolítását baráti árakon. Az étlapon a magyaros jellegű és halételek dominálnak.

A töltéssel védett területen a Duna Camping biztosít szállási funkciót az ifjúság számára, míg a közeli Kikötő a Dunai Hajóshoz büfé tölti be a vendéglátói funkciót.

■ Városrészi SWOT elemzés

37. táblázat: Meszesi Duna part SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ nemzetközi hajóállomás és komp ■ természeti környezet ■ Duna-part közvetlen kapcsolat ■ közúti és kerékpáros összeköttetés Kalocsával	■ külterület, mely nem határos az igazgatási területtel ■ árterület
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ turisztikai hasznosítás a hajón érkezőknek ■ közösségi csónakházak létrehozása ■ vízi sportok népszerűsítése ■ Csornai-Foktői csatorna torkolatának revitalizációja	■ Duna komoly áradása ■ beruházások elmaradása

3.3.1.11 Negyvenszállás (hagyományos szállások maradéka) bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

A falusias lakóövezet besorolású terület a kalocsai szállások egyetlen megmaradó belterületi egysége. A városrész mindössze két párhuzamos utcából áll, beépítettsége fésűs jellegű, nagy telkekkel.

Nevének eredete a Nagy utcán található negyven szállásból ered, mely épületek között megtalálható száz évnél idősebb alacsony komfortfokozatú lakás. A Kis utca épületállománya ötven évnél fiatalabb.

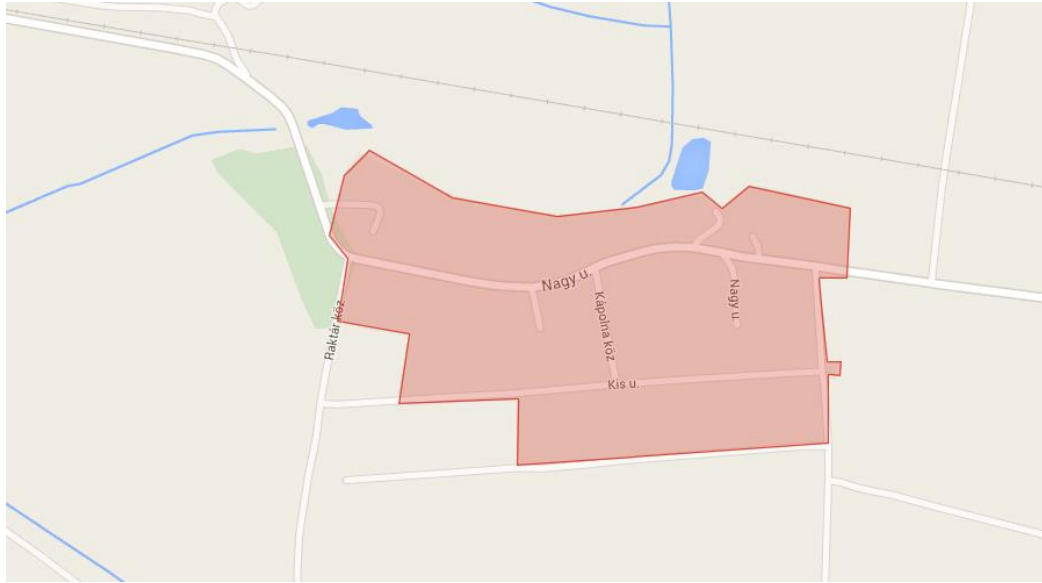
■ A városrész lehatárolása

Határai:

Megye fok – Babos sarok – Szilfai dűlő – Rókalyuk – Duna domb dűlő – Telek alja által határolt terület

42. térkép: Negyvenszállás városrészi lehatárolása, 2014

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a Belügyminisztérium részére (2014 május)

■ **A városrész demográfiai és szociális jellemzői**

Negyvenszálláson 190 fő lakik, ez a Kalocsa lakónépességének 1,1 százaléka. A 190 fő korosztály szerinti megoszlása a Kalocsa város egészére jellemző megoszlásnak felel meg.

Itt 89 db lakás található, ezek 24,7 százaléka tartozik az alacsony komfortfokozatú kategóriába, illetve 24,4 százaléka a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás kategóriához tartozik. A lakások 9 százaléka egyszobás.

A munkanélküliek aránya ebben a városrészben 9,1 %, ami a város átlaga alatt van. A tartós munkanélküliek aránya szintén a város átlaga alatti (5,7 %). Az itt lakók 46,3 százaléka dolgozik alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 41,1 %.

A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában itt a legalacsonyabb (4,3 %) a városon belül.

■ **A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága**

A főúton 3 kisebb családi vállalkozás található: Tamás és Társai Kft, Paragi és Társai Kft és a Speciál Technik Kft, első cég fő területe a kereskedelem, míg a harmadik gépgyártással foglalkozik.

A lakosság nagy része háztáji mezőgazdálkodást folytat már évszázadok óta, ezért ideális területként szolgál a falusi és a lovas turizmus fejlesztéséhez. Kalocsa városában a parasztgazdálkodás bemutatására ez az egyetlen helyszín.

Negyvenszállás mellett halad el a kiskőrösi vasútvonal, azonban állomás nem került kialakításra. Fás terület a településtől a városrésztől nyugatra található, míg északra egy tó helyezkedik el. Negyvenszállás elérhetőségét a helyi autóbusz járatok biztosítják.

Szolgálok tekintetében alacsony az ellátottság egy oktatási és egy egyházi intézmény található a Kis utcában.

■ Városrészi SWOT elemzés

38. táblázat: Városrészi SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ hagyományos gazdálkodást folytató népesség ■ természetközeli lakóövezet	■ szolgáltatások minimálisak ■ tömegközlekedés nem megoldott ■ infrastruktúra gyenge ■ oktatási alapképzettség
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ falusi- és lovasturizmus ■ hagyományos parasztgazdálkodás megőrzése	■ épületállomány romlása ■ szegregációra hajlamos terület ■ lakosság elöregedése

3.3.1.12 Külterület bemutatása

■ A városrész története, szerkezete

Szomszédos önkormányzatok az alábbiak: Foktő, Uszód, Szakmár, Homokmégy, Drágszél, Miske és Bátya. A település külterületének meghatározó része szántóterület, melyet régészeti lelőhelyek tarkítanak. A szántóterületek jelentős része komplex művelési szerkezet besorolású, a csatornák révén a vízellátottság biztosított. Az utóbbi szeszélyes csapadékú évek következményeként felmerült az aszály elleni komplex öntöző rendszerek és az időszakos belvíz kezelésére alkalmas vízelvezető rendszerek kialakításának igénye.

A külterületi tájszerkezet tehát nagyjából homogén képet mutat, mivel fő alkotóeleme a mezőgazdasági funkció, melyben fragmentáltan helyezkednek el a kisebb kiterjedésű erdőterületek. A patakok, csatornák és az ezeket kísérő zöldfelületek pedig lineárisan, hálózatszerűen szövik át a tájat. Kalocsa külterületén az erdők teljesen visszaszorultak (8-10 kisebb erdőfolt jelenik meg csupán a tájban) és a gyepek is csak csekély területeket foglalnak el. A mély fekvésű, vizenyős területeken máig megmaradtak nagyobb gyepterületek, mint például a külterület déli-délkeleti részén (Kis Drágszél, Péterhádi dűlő), valamint a lakott területekről északra (Banya sziget). Ökológiai szempontból értéket képviselnek a földeket felszabdáló csatornák, árkok.

■ A városrész lehatárolása

Határai: A teljes igazgatási terület az fenti városrészek kivételével.

■ A városrész demográfiai és szociális jellemzői

Összesen 8 fő lakik ebben a városrészben. A 8 fő egyike sem 14 év alatti, 6 fő a 15-59 éves korosztályba tartozik, 2 fő pedig több mint 60 éves.

A városrészen összesen 9 db lakás található, ezek túlnyomórészt (77,8 %) az alacsony komfortfokozatba tartoznak, a lakások 66,7 százaléka komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás kategóriába tartozik.

Ezen a területen a munkanélküliségi ráta, illetve a tartós munkanélküliek aránya is 0, ennek megfelelően a foglalkoztatottak aránya 15-64 éves korosztályban 100 százalékos.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 16,7 %.

■ A városrész gazdasági és közszolgáltatási jellemzői, funkcióellátottsága

A városrész mezőgazdasági funkcióval bír, közszolgáltatással értelem szerűen nem rendelkezik. A mezőgazdasági tevékenységek kiszolgálásához hasznosított épületállomány korát és funkcióját tekintve elavult.

A városrész északi részén található a kommunális hulladéklerakó, melynek rekultivációja folyamatban van 2007 óta. 2005-ös vizsgálatok alapján talajszennyezések nem találhatók a környékén. A kommunális lerakó melletti inert hulladéklerakó az előbbi megszüntetését követően tovább üzemel.

A Külterület déli részén helyezkedik el a városi szennyvíztelep.

■ Városrészi SWOT elemzés

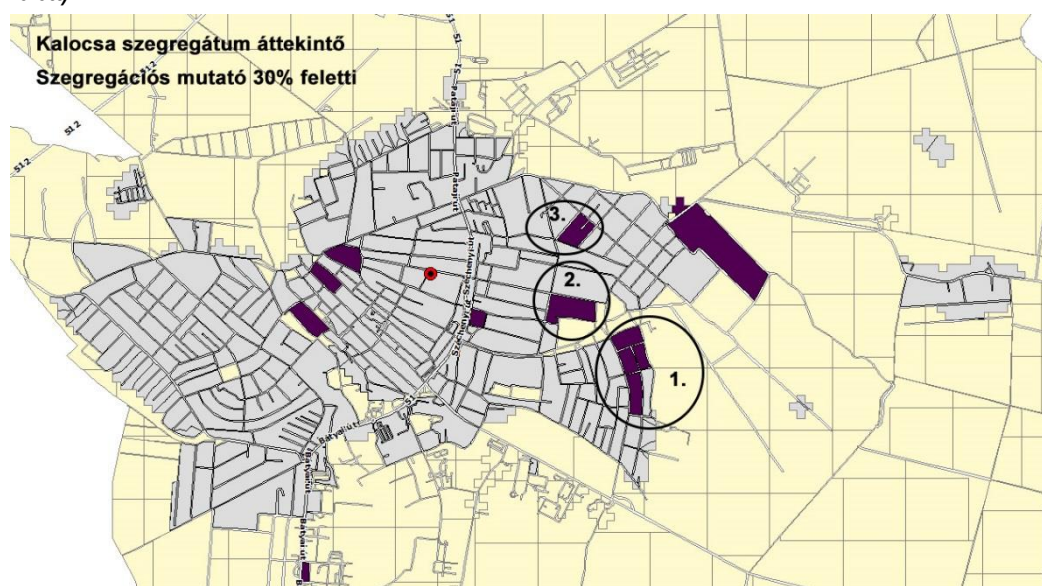
39. táblázat: Külterület SWOT elemzés

ERŐSSÉG	GYENGESÉG
■ kiváló minőségű termőtalaj ■ magas napfénytartalom ■ mezőgazdasági kulturális hagyományok ■ jó kapcsolat ápolása a környező önkormányzatokkal	■ elavult mezőgazdasági épületállomány ■ mezőgazdasági láncok hiánya, feldolgozóipar hiánya ■ deflációs talajpusztulás a fásítás hiánya miatt ■ természetes és mesterséges csatornák felújításra szorulnak
LEHETŐSÉG	VESZÉLY
■ fűszerpaprika, mint hungarikum újboli tűndöklése, ezáltal csökkenhet a munkanélküliség ■ tájrendezés, tájrehabilitáció ■ városi hulladéklerakó rekultivációja ■ tevékenységek diverzifikálása	■ talaj minőségromlása ■ mezőgazdasági környezetszennyezés ■ védett zöldterületek csökkenése ■ klimatikus változásokból fakadó belvív-, aszály veszély

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

A 2011 évi KSH népszámlálási adatok alapján a városban a szegregációs területen élők száma meghaladta a 400 főt. Jelenleg megközelítőleg 560 fő él a szegregációs területeken. A területek kertvárosi-vidéki környezetben, a Kalocsa többi területtől eltérően alacsonyabb beépítettség jellemzi a területeket. Az alábbi térképen a kijelölt szegregátumok láthatóak. A térképeken láthatóak még a szegregációs feltételeknek megfelelő részek, azonban ezek statisztikai torzítás miatt jelennek meg (alacsony népességszám, intézeti háztartások, kollégiumok, ipari területek), így valószínűleg a terület nem felel meg a szegregációs feltételeknek.

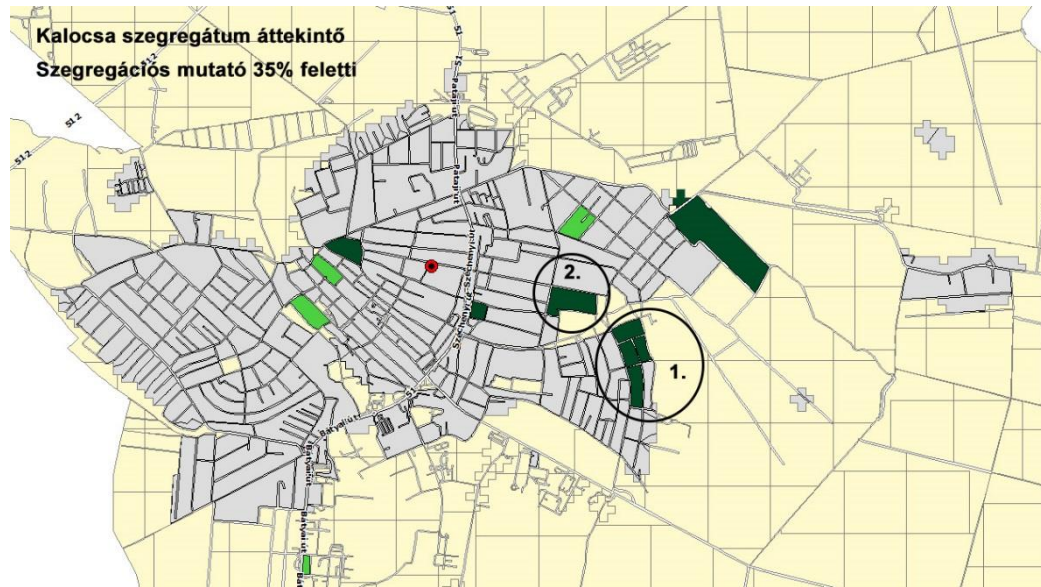
43. térkép: Kalocsa szegregált és szegregációval veszélyeztetett területei (szegregációs mutató 30 % felett)

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011.

A 30 százalékos szegregációs mutatóval 3 darab szegregátum határolható le a városban, melyek a város keleti részén terülnek el, és kettőnél a mutató 35 % feletti. A mutató ezt jelöli, hogy a területen mekkora a legfeljebb általános iskolai végzettséggel és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. Az elemzésnél a lakosság számának meg kell haladnia az 50 főt.

44. térkép: Kalocsa szegregált és szegregációval veszélyeztetett területei (szegregációs mutató 35 % felett)

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011.

1. szegregátum

(Szőlők köze út - Petőfi Sándor utca - Kertekalja sor - Rózsa köz - Malomszögi utca - Csatorna utca)"

A Keleti városrészben található (a Rokkantelep és a Szőlők köze) és állandó lakossága meghaladja a 390 főt, az ideiglenesen itt élők száma eléri a 28 főt. A lakónépesség legnagyobb része (65 százaléka) a 15-59 éves korosztályba tartozik, a legkisebb része pedig 60 éven felüliek korosztályához tartozik (11 %).

Ezen a területen 86 lakás található, ezek 30,2 százaléka alacsony komfortfokozatú, 29,8 százaléka a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások kategóriájába tartozik. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 14,3 %.

A munkanélküliek aránya igen magas, 46,2 százalékos, a tartós munkanélküliek aránya pedig 26,1 %. Mindkét arány jóval magasabb, mint a város egészére jellemző. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 47,9 százalékos, a lakónépességen belüli gazdaságilag nem aktív népesség aránya is igen magas (61,5 %), minden 8 foglalkoztatott közül 7 pedig alacsony presztízsű foglalkoztatási csoporthoz tartozik.

Az itt élő aktív korúak 67,7 százaléka csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 éves és annál idősebb korosztályban csak 1,8 százalék.

Közfoglalkoztatásban jelenleg 24 fő dolgozik, ennél jelentősebb azok száma, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek (97 fő). A területen minden utcában van vezetékes ivóvíz és szennyvízhálózat és közvilágítás. A területen megoldott a lakossági hulladékszállítás, de sok háztartás nem fizeti ennek díját. Az illegális hulladéklerakások elkerülésére az önkormányzat

kénytelen a szemétszállítást önerőből finanszírozni. Ezen a területen kihelyeztek egy 4 200 literes hulladékgyűjtő-konténert az illegális hulladéktelepek felszámolásának céljából. A területen az áramot 6, míg a vizet 11 lakásban kapcsolta ki a szolgáltató díjhátralék miatt.

Az illegális hulladéklerakókon túl egészségügyi kockázatot jelent a belvíz, mivel a terület mélyen fekszik és a vízelvezetés nem mindenhol megoldott.

A környéken négy iskola és három óvoda áll a lakosság rendelkezésére.

A terület problémáinak kezelésében Kalocsa Város Önkormányzata és Kalocsa Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata vállal jelentősebb szerepet, előbbi a közlekedési infrastruktúra fejlesztés, lakossági önkormányzati szolgáltatások biztosításával, térfigyelő kamerák üzemeltetésével és a közmunkaprogram működtetésével, míg ez utóbbi közösségi házat működtet a helyi fiatalok és lakosság összetartásának növelése céljából.

2. szegregátum

(Hősök útja - Dózsa György utca - Gödrök köze - Vásártér utca - Gödrök köze)

Szintén a Keleti városrészben található a Gödrök köze területén. Állandó lakossága 102 fő körüli, az ideiglenes lakosság pedig 6 fő. A lakónépesség nagy része itt is a 15-59 éves korosztályba tartozik (58,7 %), és a többi korosztályonkénti megoszlás is hasonlóan alakul az előző szegregátumnál leírtakhoz.

A szegregátumban 33 darab lakás található, ezek 27,3 százaléka alacsony komfortfokozatú, és 26,7 százaléka komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások kategóriájába esik. Az egyszobás lakások aránya itt a legalacsonyabb a szegregátumokon belül a maga 6,7 százalékos arányával.

A munkanélküliek aránya 32,1 %, ami bár a város átlagánál magasabb, de az előző szegregátumhoz képest kevesebb. A tartós munkanélküliek arányánál (17,1 %) hasonló következtetésekre juthatunk. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 66,7 %.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 éves és annál idősebb korosztályban mindössze 1,9 százalék.

Közfoglalkoztatásban mindössze négy fő vesz részt, ugyanakkor a lakosság közel fele részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (46 fő). A területen minden utcában van vezetékes ivóvíz és szennyvízhálózat és közvilágítás. Itt is jellemző az 1. szegregátumban megfigyelt illegális hulladéklerakás, de itt is a lakosság rendelkezésére áll a konténeres lehetőség.

Szintén egészségügyi kockázatot jelent a belvíz veszélye, mivel a terület mélyen fekszik és a vízelvezetés több helyen megoldásra vár, noha a csapadékvíz elvezetésére már történtek beavatkozások (Gödrök köze vízelvezetés).

A területen működő szervezetek megegyeznek az 1. szegregátumban találhatókval.

3. szegregátum (szegregációval veszélyeztetett terület)

(Kiss Ernő utca - Hosszú Antal utca - Táncsics Mihály utca - Honvéd utca)"

Az Obsitos köz területén található szegregátum is a Keleti városrészhez tartozik, ez a legkisebb a három közül. Állandó lakosainak száma 73 fő, ideiglenesen 2 fő tartózkodik itt. Mindössze egy fő vesz részt a közmunka programban, és a lakosság közel harmada (22 fő) részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A lakónépesség 53,5 százaléka a 15-59 éves korosztályba tartozik, 26,8 százaléka a 14 éven aluli, a fennmaradó 19,7 % pedig 60 évnél idősebb.

Nem csak a lakónépesség, hanem a lakások száma is itt a legalacsonyabb a szegregátumok közül (24 db). Ezek 20,8 százaléka alacsony komfort fokozatú, míg 17,4 százaléka a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások kategóriájába sorolt.

A három szegregátum közül itt a legmagasabb (7,1 %) a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség körében.

A munkanélküliségi ráta is itt a legalacsonyabb (10 %), alacsonyabb a Kalocsa város egészének mutatójától (12,4 %).

A területen minden utcában van vezetékes ivóvíz és szennyvízhálózat és közvilágítás.

Az áramszolgáltató 3, míg a vízszolgáltató 5 ingatlanban szüntette meg a szolgáltatást díjfizetési hátralék miatt. A területen jelentős az illegális hulladéklerakás jelensége, azonban ezen a területen nem megoldott az elszállítás, vagy önkormányzat segítségével történő kiváltás (mint a másik két szegregátumban található nagy konténer).

A területen működő szervezetek megegyeznek az 1. szegregátumban találhatókcal.

Összehasonlítás

A három szegregátumot vizsgálva a legnagyobbban a lakások közel harmada alacsony komfortfokozatú, tehát annak ellenére, hogy a közműveket kiépítették a lakossági felhasználás alacsony. Ezen a területen a legalacsonyabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya is, valamint magas a munkanélküliség is. A háztartások közel fele nem rendelkezik keresőképes lakóval az első szegregátumban. Mindhárom területre jellemző, hogy alacsony a 60 év felettiek aránya (12-20 %).

A Keleti városrészben és Negyvenszálláson több lakótömbben relatív magas a szegregációs mutató értéke, de jelenleg komoly beavatkozást nem igényelnek.

Kalocsa szegregátumainak 2011. évi népszámlálási adatait a 3. melléklet tartalmazza.

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

A Miskei úti volt honvédségi laktanya erősen szennyezett, barnamezős rehabilitációját megelőzően kármentesítési beavatkozás szükséges.

A 2013 évében módosított településszerkezeti terv alapján a Déli iparterületen található a szennyvíztisztító, melynek 900 méteres körzetében elhelyezkedő gazdasági épületek a szennyvíztisztító üzem funkciójának hatékony ellátását akadályozzák, ezért zavaró hatású ipari gazdasági területként lett definiálva.

4 Mellékletek

4.1 1. melléklet: Kalocsa Város Önkormányzatának Európai Unió finanszírozású beruházásai

40. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának folyamatban lévő projektjei, 2015. január

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0004	„Kísérletekkel könnyebb”	316 611 014	Klebensberg Intézményfenntartó Központ Kalocsai Tankerülete	A Kalocsai Szent István Gimnázium 10 - kalocsai kistérségben található - együttműködő partnerintézménnyel, iskolával közösen használja a természettudományos laboratóriumot mind a megvalósítás mind pedig a fenntartási időszak alatt.
DAOP-5.1.2/A-09-2f-2011-0002	Kalocsa, mint kistérségi székhely integrált fejlesztése	1 065 635 613	Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye PIKK Kereskedelmi Kft. KalocsaKOM Kommunikációs és Szolgáltató Kft	Rekonstrukciók: Városháza, Piac tér, Egykori Zsinagóga, Főszékesegyház homlokzata, Kubikus Park I. és III. üteme Út-rekonstrukciók: Petőfi utca, Bozsó utca Járdarekonstrukció: Martinovics utca, Grósz utca Egyéb: '56-osok tere park-rekonstrukció, KalocsaKOM Városháza földszinti üzletének fejlesztése, Érsekkerti szabadtéri színpad építése, Sportszernak bővítése és akadálymentesítése, Szent István király úti parkoló építése, rekonstrukciója, Mátyás király utcai híd szélesítése, PIKK Kft. Szent István király úti üzletének fejlesztése, Térfigyelő rendszer kiépítése
KEOP-5.5.0/A/12-2013-0226	Kalocsa város, közvilágítás energiatakarékos átalakítása	566 920 052	nem releváns	A közvilágítási hálózat lámpatestjeinek led-es lámpákra való cseréje
KEOP-5.5.0/A/12-2013-0172	Épületenergetikai fejlesztés Kalocsán	530 114 567	nem releváns	A projekt keretében Kalocsa Város közigazgatási területén 3 helyszínen, a Csokonai utcai óvoda, a Zöldfa utcai óvoda és a Szent István Gimnázium épülete vonatkozásában történik épületenergetikai felújítás (főként utólagos külső oldali

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
				hőszigetelés, külső nyílászáró csere, fűtési/HMV/hűtési rendszerek korszerűsítése, világítási rendszerek energiatakarékos átalakítása).
DAOP-5.2.1/A-11-2011-0014	Vízvédelmi rendszerek fejlesztése a Kalocsai kistérségben	438 446 210	Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dusnok, Fajsz, Géderlak, Hajós, Harta, Solt, Szakmár, Újtelek, Uszód	A Kalocsai kistérség 20 településéből 12 település érintett a projekt megvalósításában. A korábbi években jelentős problémákat okozott a Kalocsai kistérség településein a lehulló záporok és az ebből fakadó nagy mennyiségű csapadékvizek és belvizek megjelenése, illetve a lassú levezetésből, helyenkénti elvezetés hiányából fakadó károk a lakó- és önkormányzati ingatlanokban. A projekt keretében tervezett beruházások, létesítmények megvalósítása komplex, átfogó megoldást nyújt a Kalocsai kistérség 12 települése számára a területükre lehulló csapadékvizek, a talajvízszint megemelkedéséből származó belvizek gyors, kártétel nélküli végső befogadóba történő levezetésében.
KEOP-6.2.0/B/11-2013-0005	Öko pont létrehozása - fenntarthatóbb életmóddal egy zöldebb Kalocsáért	156 137 375	nem releváns	A projekt célja a fenntartható életmód és a fogyasztás népszerűsítése a lakosság körében egy non-profit információs központ kialakításával. Az öko- pont iroda létrehozását, annak jelentőségét, valamint a várost érintő környezetvédelmi témákat kommunikációs kampány keretében kívánja az önkormányzat a város lakóival megismertetni. A projekt célja, hogy az iroda szolgáltatásait igénybe vevő lakosok az így megszerzett ismereteket használják, továbbadják, beillesztik a mindennapi életvitelükbe. A pályázat keretében az információs központ épülete is felújításra kerül és energetikai korszerűsítésben részesül.

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0354	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Eperföldi Általános Iskolában	30 705 373	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az épület eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer az iskola tornateremként funkcionáló épületének tetején kerül elhelyezésre.
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0265	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Kertvárosi Általános Iskolában	34 187 482	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az épület eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer az iskola épületének tetőszerkezetén kerül elhelyezésre.
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0004	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Sportcsarnokban	54 266 275	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az épület eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer az épület tetőszerkezetén kerül elhelyezésre.
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0013	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Városi Sporttelep I-es bekötésén	54 266 786	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az adott területen lévő létesítmények eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer földre telepített tartószerkezetén kerül elhelyezésre.

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0103	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Városi Sporttelep II-es bekötésén	54 266 786	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az adott területen lévő létesítmények eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer földre telepített tartószerkezeten kerül elhelyezésre.
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0246	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Gyógyfürdő és Uszoda I-es bekötésén	54 266 649	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az adott létesítmény eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer földre telepített tartószerkezeten kerül elhelyezésre.
KEOP-4.10.0/A/12-2013-0177	Napelemes rendszer kiépítése a kalocsai Zöldfa utcai óvodában	9 006 262	nem releváns	A megújuló energia felhasználás céljai egyrészt a pályázó energiaszámláinak csökkentése, másrészt ÜHG kibocsátás csökkentése, valamint a megújuló energia részarányának növelése országos szinten. A megtermelt villamos energia az épület eredeti felhasználását szolgálja. A rendszer méret első sorban a fogyasztási adatokra tekintettel került meghatározásra. A napelemes rendszer az óvoda épületének tetején kerül elhelyezésre.

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
TIOP-1.1.1-07/1-2008-1179	Intelligens Iskola Program - Kalocsa (A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése)	104 341 663	nem releváns	Interaktív táblák és SNI csomagok beszerzése az alábbi oktatási intézmények részére: Kalocsai Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Öregcsertői Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Homokméggyi Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Szakmári Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Uszodi Benedek Péter Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Dunaszentbenedeki Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Belvárosi Általános Iskolája Kalocsai Kunszt József Általános Iskola Eperöldi Általános Iskolája Kalocsai Kossuth Zsuzsanna Humán és Kereskedelmi Szakközépiskola, Szakiskola Kalocsai Nebuló Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Kalocsai Szent István Gimnázium
KEOP-1.2.0/09-11-2011-0026	Uszód, Géderlak, Dunaszentbenedek Községek szennyvízcsatornázása, Kalocsa Város Szennyvízcsatorna hálózatának bővítése és a szennyvíztisztító telep rekonstrukciója	1 891 112 941	Dunaszentbenedek, Géderlak, Uszód	Kalocsán némi hálózatbővítés mellett a szennyvíztisztító üzem fejlesztése, minőségjavítása.

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Összköltség (Ft)	Partner, konzorciumi, társulási tag:	Rövid ismertetés
KEOP-1.3.0/09-11-2011-0022	Kalocsa környéki ivóvízminőség Javító Projekt c. projekt	2 149 056 490	Dunatetétlen, Harta, Ordas, Solt Újtelek, Bátya, Drágszél, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dusnok, Fajsz, Foktő Géderlak, Homokmégy, Kalocsa, Miske, Öregcsertő, Szakmár, Uszód	A projekt célja a Társuláshoz tartozó települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.
JETA-44-2014	Városháza épületének infrastruktúra fejlesztése	41 051 018	nem releváns	A KalocsaKOM fejállomás elköltöztetése az I. emeleti, eredeti helyéről a Városháza pincészetjére, ill. a meglevő eszközpark fejlesztése a korszerű szolgáltatások nyújtása érdekében. A fejlesztés lényege egy a tervezett korszerűsítéssel egybekötött, többségében új eszközökből álló fejállomás létesítése, megteremtve ezzel a megfelelő lehetőséget a digitális műsorszórás bevezetésére.
JETA-26-2012	Kalocsa, mint kistérségi székhely integrált fejlesztése c. DAOP pályázat önerő kiegészítése	30 000 000	nem releváns	nem releváns
ISzF/227/2014-NFM_szerz	Önkormányzati tulajdonú épületek és közterületek fejlesztése, felújítása	48 914 460	nem releváns	Önkormányzati tulajdonú épületek és közterületek fejlesztése, felújítása

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

ITS DA Konzorcium

41. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának fenntartás alatt álló projektjei, 2015. január

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Fenntartási időszak vége
DAOP-3.1.2-2007-0035	Kalocsa, Petőfi u. és Negyvenszállás településrész közötti kerékpárút kiépítése	2015
DAOP-3.1.1B-2007-0031	Belterületi útrekonstrukció	2015
DMTA-NORVÉG-2009/01	Asztrik téri oktatási intézmények komplex akadálymentesítése	2015
DAOP-4.3.1-2007-0029	Kalocsa, Rendelőintézet akadálymentesítése	2015
DAOP-4.3.1-09-2009-0014	Kalocsa Városi Kórház-Rendelőintézet Tüdőgondozó szakellátó épület komplex akadálymentesítése	2016
DMTA-Norvég-2009/03-05	Szent István Gimnázium akadálymentesítés	2016
DAOP-3.1.1/B-08-2008-0036	Kalocsa város belterületi önkormányzati tulajdonú utak korszerűsítése, felújítása, megerősítése 2008	2016
TIOP-1.2.3-09/1-2009-0009	A kalocsai és a solti városi könyvtárak szolgáltatási infrastruktúrájának összehangolt fejlesztése, a fogyatékkal élők igényeinek figyelembe vételével	2016
DAOP-3.2.1-2008-0006	Közösségi közlekedés fejlesztése	2016
DAOP-3.1.1/B-09-2009-0037	Kalocsa Önkormányzati belterületi utak fejlesztése 2010	2016
DAOP-4.2.1/2/2F-2f-2009-0016	Kertvárosi Általános Iskola fejlesztése	2017
DAOP-4.1.3/B-09-2009-0003	Kalocsai bölcsőde fejlesztése, kapacitásának bővítése	2017
DAOP-3.1.1/B-09-2009-0037	Gombolyagi út fejlesztése	2017
DAOP-3.1.2/A-09-2009-0004	Kalocsa, kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése	2017
DAOP-5.1.1-2f-2009-0001	Kalocsa – Szőlők városrész integrált szociális városrehabilitáció	2017

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Fenntartási időszak vége
DAOP-4.1.3/C-09-2009-0007	Kalocsa, Hunyadi u. 82 szám alatti ingatlan, mint közösségi ház fejlesztése	2018
DAOP-2.1.1./E-09-2009-0003	Kalocsa - Meszes Duna-part aktív turisztikai fejlesztése	2018
DMTF/0098-2008	Kalocsa, József A. – Fűzér utca DARFT-TEUT-2008/3004. sz. nyert pályázat önerő kiegészítése	2014 (dec)
DMTF/0083-2007	Kalocsa Petőfi utca és Negyvenszállás településrész közötti kerékpárút kiépítése - önerő kiegészítése	2015
DMTF/0012-2008	Kalocsa, belterületi utak korszerűsítése (DAOP-3.1.1/B) önrész biztosítása, utcák burkolatának felújítása)	2015
DMTF/E/1-2008	Kalocsa városában helyi turisztikai vonzerő fejlesztését célzó beruházás keretében eszköz beszerzés	2015
DMTF/E/2-2010	Belterületi önkormányzati tulajdonú úthálózat fejlesztése, útburkolat felújítása	2016
DMTF/0042-2011	Aktív turisztikai köztér fejlesztések Kalocsán - Kubikus park II. ütem	2017
DMTF/0011-2010	Kalocsa-Meszes Duna-part aktív turisztikai fejlesztése DAOP-2.1.1/E-09-2009-0003 pályázat saját forrásának kiegészítése	2017
DMTF/0028-2009	Kertvárosi Általános Iskola fejlesztése - DAOP-4.2.1/2/2F-2008-0028 sz. pályázat önerő kiegészítés	2017
JETA/E/1-2012	Laparoszkópos torony és tálca beszerzése a kalocsai Szent Kereszt Kórház számára	2014 (dec)
JETA-47-2012	Kubikus Kubusok Községi ház építése	2015
JETA/E/2-2012	Járási hivatal kialakítása a Kalocsai Városháza déli épületszárny magassíkján és I. emeletén	2015
JETA/E/1-2013	Járási hivatal kialakítása a Kalocsai Városháza déli épületszárny magassíkján és I. emeletén - II. ütem	2015
41656 (7/2011.(III.9.) BM r. alapján)	Iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra fejlesztés, felújítás (műfüves foci pályák)	2017

Projekt azonosító száma	Projekt címe	Fenntartási időszak vége
101031 (4/2012.(III.1.) BM r. alapján)	Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztések megvalósítása (térfigyelő rendszer)	2018
31982-10-2013 (27/2013.(III.29) EMMI r. alapján)	A Martinovics u. 2-4. sz. alatti Sportcsarnok sportpadlója felújítása	2018
régi CÉDE, TEKI, TEUT pályázatok	-	-

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

42. táblázat: Kalocsa Város Önkormányzatának társulási, konzorciumi projektjei, 2015. január

Projekt az. száma	Projekt címe	Tárgya / címe	Aláírás dátuma
DAOP-5.1.2/A-09-2f-2011-0002	Kalocsa, mint kistérségi székhely integrált fejlesztése	Konzorciumi együttműködési megállapodás	2010. június 10.
KEOP-1.2.0/09-11-2011-0026	Uszód, Géderlak, Dunaszentbenedek Községek szennyvízcsatornázása, Kalocsa Város Szennyvízcsatorna hálózatának bővítése és a szennyvíztisztító telep rekonstrukciója	Társulási megállapodás	2013. június 28.
KEOP-1.3.0/09-11-2011-0022	Kalocsa környéki Ivóvízminőség Javító Projekt c. projekt	Társulási/Konzorciumi megállapodás - TSZ 9. sz. mellékleteként	2010. január 19.
TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0004	„Kísérletekkel könnyebb”	Konzorciumi együttműködési megállapodás	2013. március 11.
DAOP-2.1.1/G-13-2013-0001	Kalocsa Szíve Program	Konzorciumi együttműködési megállapodás	2013. szept.27.
DAOP-5.2.1/A-11-2011-0014	Vízvédelmi rendszerek fejlesztése a Kalocsai kistérségben	Konzorciumi megállapodás - TSZ 8. sz. mellékleteként	2013. március 06.

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

4.2 2. melléklet: Kalocsa városrészeinek demográfiai mutatói

43. táblázat: Kalocsa városrészeinek demográfiai mutatói, 2011

Mutató megnevezése	Kalocsa összesen	1. Városcsúcs	2. Északi városrész	3. Keleti városrész	4. Déli iparterület	5. Vajason túli terület	6. Foktői úti lak tanya	7. Paks köz lakótelep	8. Repülőtér ipari park	9. Északi iparterület a vasúttal	10. Meszesi Dunapart	11. Negyvenszállás	12. Külföld
Lakónépesség száma	17142	2333	5729	3030	116	4843	158	676	A kijelölt területre nem áll rendelkezésre adat.	42	17	190	8
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,0	10,3	12,3	16,3	9,5	12,2	14,6	18,8		21,4	0,0	12,1	0,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,5	63,0	60,5	60,4	69,0	60,2	65,8	76,2		54,8	88,2	67,9	75,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	25,5	26,7	27,2	23,3	21,6	27,6	19,6	5,0		23,8	11,8	20,0	25,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,8	27,9	12,0	27,1	8,8	7,4	7,7	11,8		43,5	6,7	29,5	16,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	16,9	19,8	15,2	6,2	16,0	24,1	24,2	14,1		0,0	35,7	4,3	0,0
Lakásállomány (db)	7761	956	2884	1118	54	2109	97	418		20	7	89	9
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,0	6,2	3,1	7,9	5,6	1,3	0,0	0,7		45,0	0,0	24,7	77,8

Mutató megnevezése	Kalocsa összesen	1. Városközpont	2. Északi városrész	3. Keleti városrész	4. Déli iparterület	5. Vajason túli terület	6. Foktói úti laktanya	7. Paksi köz lakótelep	8. Repülőtér ipari park	9. Északi iparterület a vasúttal	10. Meszesi Dunapart	11. Negyvenszállás	12. Kültérület
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,1	43,0	36,2	44,9	38,8	34,8	25,0	32,2		47,8	60,0	41,1	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,7	16,7	7,1	17,8	5,0	4,8	3,8	5,8		26,1	6,7	17,8	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	57,3	53,9	58,8	50,6	61,4	59,4	70,2	66,9		50,0	37,5	55,7	100,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	40,7	47,4	42,3	41,8	34,6	38,9	31,6	22,8		44,4	50,0	39,8	16,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	17008												
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	38,1	47,5	36,6	53,8	34,5	27,6	30,0	36,9		66,7	50,0	46,3	83,3

Mutató megnevezése	Kalocsa összesen	1. Városcsúcs	2. Északi városrész	3. Keleti városrész	4. Déli iparterület	5. Vajason túli terület	6. Foktói úti lak tanya	7. Paksi köz lakótelep	8. Repülőtér ipari park	9. Északi iparterület a vasúttal	10. Meszesi Dunapart	11. Negyvenszállás	12. Kültérület
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	54,4	58,1	54,1	58,4	39,7	53,5	45,6	37,6		61,9	58,8	53,7	25,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,4	7,8	12,3	18,3	21,4	10,5	7,0	17,1		25,0	14,3	9,1	0,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,0	4,1	7,0	10,2	12,9	6,4	7,0	8,1		6,3	0,0	5,7	0,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya a lakott lakásokon belül	3,3	4,4	2,4	7,3	6,7	1,1	0,0	0,6		46,7	0,0	24,4	66,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	6,3	8,6	4,1	8,9	7,5	10,3	14,8		33,3	0,0	9,0	0,0

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

4.3 3. melléklet: Kalocsa szegregátumainak demográfiai mutatói

44. táblázat: Kalocsa szegregátumainak demográfiai mutatói, szegregációs mutató 35 % és 30 % feletti

Mutató megnevezése	Kalocsa összesen	1. szegregátum (Szőlők köze út - Petőfi Sándor utca - Kertekalja sor - Rózsa köz - Malomszögi utca - Csatorna utca)	2. szegregátum (Hősök útja - Dózsa György utca - Gödrök köze - Vásártér utca - Gödrök köze)	3. szegregátum (Kiss Ernő utca - Hosszú Antal utca - Táncsics Mihály utca - Honvéd utca)
Szegregációs mutató értéke		35 % feletti	35 % feletti	30 % feletti
Lakónépesség száma	17142	309	92	71
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,0	23,9	25,0	26,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,5	65,0	58,7	53,5
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	25,5	11,0	16,3	19,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,8	67,7	63,0	42,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	16,9	1,8	1,9	7,1
Lakásállomány (db)	7761	86	33	24
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,0	30,2	27,3	20,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,1	68,2	66,7	60,5

Mutató megnevezése	Kalocsa összesen	1. szegregátum (Szőlők köze út - Petőfi Sándor utca - Kertekalja sor - Rózsa köz - Malomszögi utca - Csatorna utca)	2. szegregátum (Hősök útja - Dózsa György utca - Gödrök köze - Vásártér utca - Gödrök köze)	3. szegregátum (Kiss Ernő utca - Hosszú Antal utca - Táncsics Mihály utca - Honvéd utca)
Szegregációs mutató értéke		35 % felett	35 % feletti	30 % feletti
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	9,7	50,7	44,4	31,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	57,3	29,5	31,1	38,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	40,7	47,9	52,9	48,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	17008			
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	38,1	87,5	73,7	83,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	54,4	61,5	69,6	71,8
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,4	46,2	32,1	10,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,0	26,1	17,9	5,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,3	29,8	26,7	17,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	14,3	6,7	21,7

4.4 4. melléklet: Kalocsa településszerkezeti tervének 2012-es módosítási szándékai

Kalocsa 2004-ben jóváhagyott, 2009-ben módosított településrendezési tervének módosítása az alábbi feladatokra terjed ki:

- Úthálózat ábrázolása
 - Meglévő és tervezett állapot nem kerül megkülönböztetésre.
 - A terv az önkormányzat elhatározott jövőképét testesíti meg, amelyben a hálózat egységes ábrázolása a cél.
 - Települési elkerülő út
- K.0. Megvalósult szakaszának szabályozása módosul.
- Szabályozását a megvalósulási vázrajznak feleltetjük meg. Szabályozásának feltüntetésére továbbra is szükség van, mivel földhivatali telekalakítása nem történt meg.
- Gyűjtőutak
- K.1. Árendás utca – I. rendűvé válik
- Duna utcával szerepet cserél. Elhelyezkedése kedvezőbb. Szélessége alkalmas. Folytatásának nyomvonala módosítást igényel, azonban ez eddig nem is volt kedvező. Folytatásának kiszabályozása a meglévő gyalogút, illetve az elektromos vezeték nyomvonalának figyelembe vételével történik.
- K.1. Duna utca – Visszaminősül II. rendűvé.
- Visszaminősítése javasolható. Elhelyezkedése nem volt kedvező. Szélessége ~16 m megfelelt, de a helyette kijelölt Árendás utca szélesebb. Tervezett szabályozása visszaminősítését követően törölhető.
- K.2. Gém utca – I. rendűvé válik
- A Paksi köz és a Foktői út közötti átkötés biztosítására, a tömb belső feltárására alkalmas gyűjtőúttá válásával. Elősegíti a tömb szomszédos területeinek fejlődését.
 - Az átsorolás előfeltétele a Gém utca lakóteleptől való elkülönítése, önálló útként történő rögzítése.
- K.3. Gombolyagi utca – szabályozása levételre kerül
- Szabályozására kizárólag a Kossuth Lajos utcai csomópontnál, a közművezeték közterületre kerülése, illetve a kifordulás megkönnyítése érdekében kerül sor.
- K.4. Grósz József utca – Visszaminősül II. rendűvé a Hunyady és Petőfi utcák között
- Az útszakasz gyalogoszónává válásával visszaminősítése javasolt.
- K.5. Honvéd utca – I. rendűvé válik
- Hosszú Antal utcával szerepet cserél. Elhelyezkedése kedvezőbb, hiszen a Vasút utca és a Dózsa György utca között félúton van. Szélessége ~10 m kiszabályozást igényel, azonban ez csak a déli utcaszakaszon hajtható végre, és így is csak ~13 m érhető el.
- K.5. Hosszú Antal utca – Visszaminősül II. rendűvé.
- Honvéd utca veszi át a szerepét.

- A Hosszú Antal utca szélessége alkalmas gyűjtőúti szerepkörre (~16 m), ám elhelyezkedése, különösen a Kossuth Lajos-Hősök útja kereszteződéshez való bekötéseforgalomtechnikailag kedvezőtlen.
- K.6. Hunyadi utca – I. rendűvé válik az 51. sz. főút és a Városház utca között
- Szent István király utcával szerepet cserél, mert a Szent István király utca egy része gyalogos zóna. A Hunyadi János utca elhelyezkedése megfelelő, szélessége ~13 m azonban kevés. Szélesítésére nincs lehetőség hiszen utcafronton állnak az épületek, ráadásul déli részén műemlékek találhatók.
 - Városház utcán túli ÉNY-i szakasza II. rendű marad, hiszen északi kikötése megoldatlan. A Petőfi utca felé való kikötés helye /Grósz utca/gyalogos utca, a Kossuth Lajos utcának a Szent István király utca felé való összeköttetésétőlre kerül.
- K.7. Kubinszky utca – I. rendűvé válik
- A Kubinszky utca elhelyezkedése kedvező, mert félúton található a Kossuth Lajos és a Dózsa György utcák között, szélessége ~13-19 m között változik. Szélesítésére nincs lehetőség hiszen utcafronton állnak az épületek.
- K.6. Szent István király út – Városház és Ady utcák közötti, valamint az Ecetgyár utcától ÉNY-ra eső szakaszai visszaminősülnek II. rendűvé
- A Szent István király út érintett szakaszának gyalogos zónává válása az út gyűjtőúti funkcióját ellehetetlenítette. A Szentháromság tér pedig – a templom védelme érdekében – az átmenő szerkezeti úttól tehermentesül.
- K.6. Szent István király utca és Kossuth Lajos utca átkötése – Visszaminősül II. rendűvé.
- A jelentős érdeksérelmet okozó szabályozást igénylő összeköttetés elvetésre kerül.
- K.8. Szent István király és Hunyadi utca közötti tervezet útösszekötés – Visszaminősül II. rendűvé.
- Szabályozási szélessége gyűjtőúti szerepkörre alkalmatlanná teszi.
- K.9. 1358 hrsz-ú út /II. rendű marad/
- Az út 1369/2 hrsz-ú ingatlan terhére történő kiszabályozás törlésre kerül.
- Kerékpárutak
 - Adatszolgáltatás alapján kerül ábrázolásra. Az adatszolgáltatás része a szabályozást igénylő szakaszok megadása.
 - Gyalogutak
 - Adatszolgáltatás alapján kerül ábrázolásra. Az adatszolgáltatás része a szabályozást igénylő szakaszok megadása.
 - Közterületi parkolók
 - Adatszolgáltatás alapján kerül ábrázolásra. Az adatszolgáltatás része a szabályozást igénylő szakaszok megadása.

